

Kolikor bliže božič
mlaja, toliko hujši
mraz prihaja.

Vreme

Delno
jasno bo.

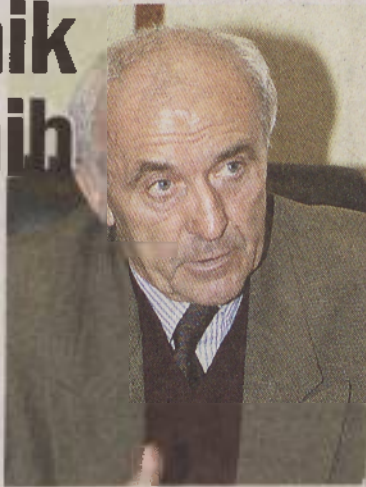

Murska Sobota, 18. december 2003, leto LV, št. 51, odgovorni urednik Janez Votek, cena 300 sit

Str. 10 – Alojz Filipič, enolog, vinski vitez
in član šampanjskega viteškega reda

Vino je sopotnik srečnih, nikoli pa odrešenik nesrečnih

Znanje in izkušnje
iz vinarstva
si je nabiral
v nemških in
francoskih kletah

Str. 24 – V 28 minutah iz Rakičana v Maribor

Reševalci – nujna medicinska pomoč

Delajo 24 ur na dan. Vse dni. Vse leto. Pomagajo komurkoli,
kadarkoli in kjerkoli. Prva in glavna naloga je reševanje
človeških življenj. O njih snemajo nadaljevanke in filme ...

Str. 16 – Slepí dijak
ekonomske šole

Sandi Sabo s Hotize in njegov optimizem

Str. 22 – Tomaž Gajser:
»Letaštvo imam v genih«

Leto po nesreči že razmišlja o svetovnem prvaku

poglej in odpotuj!

LENDAVA, Sončkov klub
3* Lipa, bogata vsebina: kopanje,
večerja v goricah, sprehod...

od 9.1./2D/POL 14.990

PORTOROŽ, Sončkov klub
3* Luča, bogata vsebina: dobrodel-
na akcija - prispevajte vsaj 1000 SIT

do 8.4./2-3D/NZ od 17.990

ČRNA GORA, novo leto
avtobusni izlet, silvestrovanje v
Budvi (na trgu ali v lokalu s Ceco)

30.12./4D/POL 24.290

TURČIJA, novo leto
4* Sailors Beach, all inclusive,
polet z avstrijskih letališč

27.12./7D/AL 115.090

SONČEK

M. SOBOTA, Slovenska 52

Telefon: 02/521 41 92

TUI potovalni center

Str. 2 – V Dobrovniku
so praznovali

Dvigujemo raven

NAROČNIK

Mestna občina
MURSKA SOBOTA

Drage občanke in občani,
želimo vam prijetne božične praznike!
Nazdravimo letošnjemu novemu letu
z upanjem na srečo, zdravje in izpolnitev
želja in ciljev ter skupaj poskrbimo,
da bo naše mesto urejeno, zanimivo,
varno in da bo v njem lepo živeti.

Občinska uprava, mestni svet,
župan Anton Slavič

Nepreslišano

Mercator

Hipermarket Murska Sobota, Pleše 1

FIT EXOTIC LIGHT
1,5 litra, Vino Brežice

99.-

FRUPI FORA - kivi, banana
1,5 litra, Vital Mestnje

99.-

ČOKOLADA DREAM

90 g, mlečna, drobljeni lešniki, rozine, Mercator

89.-

ČOKOLADA MILKA

300 g, s celimi lešniki, Mercator

449.-

**Posebna
ponudba**

ČOKOLADA MILKA

300 g, z rozinami in lešniki, Mercator

439.-

MARGARINA RAMA

kocka, 250 g, Kolinska, Ljubljana

129.-

BANANE

cena za kg, Mercator

98.-

POMARANČE

cena za kg, Mercator

129.-

Ponudba velja do prodaje zalog.

agroservis d. d. Prenovljeni tehnični pregledi, avtopralnica

Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota, tel: 530 18 27

pomurski
avtocenter

Pismo iz Baskije

Boj za neodvisnost: med terorizmom in demokracijo

Ko se človek vozi po hriboviti Baskiji, se sprehaja ob divji skalnati obali ali se pogovarja z domačini, mu takoj pride na misel, da če bi francoska avtorja Asterixa in Obelixa prihajala s pirenejskega polotoka in ne iz Galije, bi znano uporniško vas prav gotovo postavila v ta konec Španije.

Predvsem se v Baskiji zelo hitro naučite, da nimajo radi centralne oblasti v Madridu, da je celo poslušanje flamenka »politično nekorrektno« in da je zmerni baskovski nacionalizem nekaj takega kot pri nas v Prekmurju lokalpatriotizem. No, seveda je razlika velika: dva milijona Baskov namreč živita v avtonomni deželi v okviru španske krone, ki na svojem ozemlju sama pobira davke in se potem za posamezno proračunsko obdobje pogaja z Madridom, koliko denarja naj gre v državno blagajno in koliko ga lahko ostane v regiji. V Španiji spada Baskija med regije z najvišjim dohodkom na prebivalca; to ji je uspelo po več kot desetletnem obdobju prestrukturiranja gospodarstva. In od začetka devetdesetih, ko se je Guggenheimov sklad odločil, da postavi sredi Bilbaa muzej moderne umetnosti, se je regija odprla tudi v svet; v nekoč tradicionalno industrijsko regijo so začeli prihajati tuji turisti.

Vendar pa Baskijo velika večina najbolj pozna po terorizmu skupine Eta, ki je najbolj skrajno krilo nacionalističnega gibanja in ki se bori za odcepitev Baskije od Španije. Politično krilo te organizacije, namreč stranka Batasuna, je že več kot eno leto prepovedano, čeprav njeni predstavniki še vedno zasedajo mesta v baskovskem parlamentu in prejema plačo. Hkrati pa je Eta vedno pripraven izgovor centralne španske oblasti za njeno prisotnost v Baskiji: po tej logiki lahko samo obstanek Baskije v okviru španske krone obvaruje Baske pred nasiljem Ete.

Baskija je zelo zanimiva, ko se sprašujemo o političnih, gospodarskih in kulturnih razlogih in posledicah - za odcepitev nekega avtonomnega dela od svoje matične države. V primeru Baskije gre za gospodarsko najrazvitejši del, kulturno avtonomen in politično že od časov španske državljanske vojne in pozneje diktatorja Franca tudi najbolj zrevoltiran del Španije. Gledano iz gospodarske perspektive je seveda za bogatejši del neke države vedno bolje, da je čim bolj »na svojem«, saj se na ta način dosti lažje in uspešneje izogne pošiljanju denarja »za nerazvite«. Na gospodarskem področju lahko torej potegnemo že prvo - kajpada populistično obarvano - vzporednico med Baskijo in Slovenijo v času, ko je bila del Jugoslavije.

Iz perspektive zgodovinske izkušnje političnega osamosvajanja je za Baskijo Slovenija še posebej zanimiva sedaj, ko je baskovski predsednik vlade Juan Jose Ibarretxe, kljub nestrinjanju vlade v Madridu, napovedal referendum o odcepitvi od Španije. Madrid se je odzval zelo nervozno; vlada je namreč takoj dala v postopek sprejem zakona o »prepovedanem organiziranju volitev in referendumov« ter tako padla na limanice Ibarretxejevi provokaciji in povečala možnost, da - v primeru, da do referenduma res pride - referendum o odcepitvi celo uspe.

Zakaj ta dvom o uspehu referenduma? Ne glede na to, da nacionalisti v Baskiji predstavljajo približno 60 % volilnega telesa, bi bilo upanje, da bi bil enak tudi odstotek tistih, ki bi na referendumu glasovali za odcepitev, preuranjeno. Vprašanje je, ali bi res vsi tisti, ki

sedaj volijo nacionaliste in na ta način izražajo svoje nasprotovanje vladi v Madridu, v primeru tako pomembnega vprašanja, kot je odcepitev, zanj tudi dejansko glasovali. Tega se zavedajo tudi nacionalisti in s čisto demokratičnimi pobudami, kot je tale o referendumu, dražijo vlado v Madridu in si doma nabirajo dodatne politične točke.

Ne glede na končni izid prepira med Madridom in Baskijo pa Slovenec nekako ne more, da ne bi simpatiziral z Baski.

Vzporednic med političnim položajem Slovenije v Jugoslaviji ob koncu osemdesetih let je kar nekaj. Tako Madrid sedaj recimo načrtuje spremembo ustave, v katero naj bi po novem vnesli člen, da se lahko del države odcepi samo takrat, ko se s tem strinjajo prebivalci celotne Španije, ne pa samo tiste dela dela, ki želi na svoje. Ali nam, niso zgodbe o »ozemeljski celovitosti« vse preveč znane iz lastne zgodovine? Vprašanje je seveda, ali se bo zgodba za Baske končala tako, kot se je za Slovence.

France Šitnik

V Dobrovniku so praznovali

Dvigujemo raven

Minister Gaber zadovoljen – Tudi ugledni gost Zilahi iz Madžarske pohvalno govoril o našem dvojezičnem vzgojno-izobraževalnem sistemu, nič pa o njihovi skrbi za slovensko manjšino v Porabju

Minula nedelja je bila dan, ki so ga v občini Dobrovnik izbrali za proslavitev 40-letnice tamkajšnje dvojezične osnovne šole, slovesnost pa so združili tudi z odprtjem prenovljenih prostorov šolske stavbe.

Potem ko so si zbrani – poleg številnih domačinov so prišli tudi ugledni gostje državnih ustanov v Sloveniji in na Madžarskem – ogledali videofilm o pomembnih dogodkih in dejavnostih šole v zadnjih desetih letih, je najprej spregovoril slovenski šolski minister dr. Slavko Gaber. Dejal je, da se v Sloveniji veselimo vseh novih dosežkov, ki jih na srečo v zadnjih letih ni malo. Nazadnje so bili to tudi nov most čez reko Muro, nova pokrajinska in študijske knjižnica v Murski Soboti idr. Dvigujemo tudi raven šolskih prostorov, saj se je Slovenija odločila, da bo šla v Evropo po poti znanja. Znati več, pomeni biti konkurenčnejši v širšem prostoru. Tudi dvojezičnost je vrednota, ki je vredna truda. Z znanjem jezikov si odpiramo svet, več lahko damo drugim in več imamo sami. Pri tem smo lahko zgled tudi drugim.

Šola v Dobrovniku pa je po ministrovih besedah pol koraka pred drugimi, in sicer predvsem glede opremljenosti z informacijsko tehnologijo.

Šolski minister dr. Slavko Gaber ob prihodu v dvorano Dvojezične OŠ Dobrovnik, kmalu nato pa je bil prvi slavnostni govornik. Poudaril je, da je dvojezičnost vrednota, ki je vredna truda.

Vodja kabineta v madžarskem šolskem ministrstvu László Zilahi, ki je prišel v Dobrovnik namesto njihovega ministra, je najprej dejal, da v Budimpešti pozorno spremljajo skrb slovenske vlade za pripadnike madžarske narodnosti v Sloveniji. Njegova ocena je, da je ta skrb odlična, sicer pa je zelo podrobno opisal, kako dobro je pri nas po-

skrbnjeno za vzgojo in izobraževanje od vrtca do univerze. Ob tem je omenil tudi nekatere pomanjkljivosti.

Žal ni izrekel niti besedice o tem, kaj nameravajo storiti, da bi imeli podobne možnosti tudi Slovenci na Madžarskem. Dvojezičnega šolstva nimajo, slovensščino pa poučujejo, kot da bi bila tuji jezik.

pešno nadaljujejo izobraževanje v Sloveniji ali na Madžarskem. Med slavnostnimi govorniki je bil še državni sekretar v Ministrstvu R Slovenije za informacijsko družbo Jozsef Györkes, ki je poudaril pomen znanja za informacijsko družbo, za kar je v dobrovniški šoli dokaj dobro poskrbljeno.

Jože Graj

Mura pod planom

Namesto dviga zdrs

Nemški trg ne obeta nič dobrega

Pred časom so bili delničarji soboške Mure obveščeni o rezultatih poslovanja v minulih devetih mesecih letošnjega leta. Finančni rezultati, še bolj pa obseg proizvodnje niso ravno optimistični. Če jih ocenjujemo v širšem kontekstu globalnega trga, kot je to danes moderno – realno pa v okviru nemškega trga, od katerega je Mura odvisna z več kot polovico svoje proizvodnje – potem res ni razlogov za optimizem.

V poslovnem izidu za prvih devet mesecev je razvidno, da Mura proda na nemškem trgu še vedno 53 odstotkov vrednosti blaga in storitev. Boris Paš je v Novi reviji analiziral odnose slovenskega gospodarstva in s tem posredno njegovo soodvisnost od nemškega trga, in ugotavlja, da je Mura izredno visoko med slovenskimi podjetji, ki so na nemškem trgu. Zaseda namreč tretje mesto. Hkrati v tem pri-

spevku opozarja, da trgovinski presežki, ki jih je slovensko gospodarstvo ustvarjalo na tem trgu, naglo kopnijo. Bilanca se počasi izravnava, kar je slab znak za naše gospodarstvo. To je posledica recesije nemškega gospodarstva, ki ne kaže znakov oživljanja, čeprav je nemška vlada že naredila nekaj potez, da bi povečala potrošnjo in pospešila gospodarsko rast.

Rezultati pod načrti

Vrnimo se k Murinim številkam. Te so daleč pod plani, ki si jih je zastavilo novo vodstvo, kar nas lahko skrbi. Ob tem namreč ne smemo spregledati, v kakšnem položaju je bila Mura pri vodenju v prvih osmih mesecih lanskega leta. Staro vodstvo je bilo na odhodu, bremeniti so jih začele afere in finančna brezna, ki so jih odkrivali v tujih podjetjih, pa je kljub temu doseglo ugodnejši poslovni izid od se-

Drago Paš navaja, da je ustvarila Nemčija v prvih petih mesecih letošnjega leta v tekstilni panogi 5,9 milijarde evrov prometa, kar je za 5 odstotkov manj kot v istem lanskem obdobju. Doma je promet upadel za 7 odstotkov, na tujih trgih pa za 4 odstotke. V tem obdobju se je število zaposlenih zmanjšalo za 9,2 odstotka, v konfekciji pa kar za 11 odstotkov. Podatki so dovolj zgovorni, če jih primerjamo s podatki Mure, ki je s 53 odstotki svoje proizvodnje vezana na nemški trg.

danega. Po drugi strani pa je novo vodstvo v letošnje leto štartalo z dokaj očiščenimi bilanci, saj so ves »balast« obesili na lanskeletni poslovni izid. Pa si pogledajmo številke. V letošnjih prvih devetih mesecih je Mura ustvarila 11,6 milijarde dohodkov od prodaje, načrtovanih pa je bilo 13,2 milijarde, v enakem obdobju lanskega leta pa je ustvarila 13,8 milijarde prihodkov. Tako je prihodek od prodaje za 16 odstotkov manjši od lanskega in za 13 odstotkov nižji od načrtovanega. V izvozu je Mura ustvarila 9,4 milijarde,

načrtovali so 10,8, v lanskem letu pa je bilo doseženih 10,6 milijarde tolarjev prihodkov v izvozu. Zanimivejši je domači trg, ki je realen kazalec na poti Murinega prestrukturiranja in pričakovanja pozitivnih premikov, ki naj bi bili osnova za uresničitev pozitivnega poslovanja Mure v naslednjem letu. Na domačem trgu je Mura ustvarila 1,7 milijarde prihodkov, načrtovali so 2,4, v lanskem letu pa so dosegli skoraj tri milijarde tolarjev prihodkov. To pa je za več kot tretjino manj od načrtovanih in lanskeletnih.

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTKIH
Uredništvo: Podjetje za informiranje d. d.
Murska Sobota

Uredništvo: Ima Benko (direktorica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), A. Mena Rittuper Rodež, Bernarda Balazic-Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Stefan Sobocan (novinarji), Nataša Juhov, Jurij Zauneker (fotograf), Nevenka Emil (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kovač (računalniški predloži).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica an. Novaka 13, tel. št.: 531 19 98 (naročniška služba), n.č.: 531 19 60, 534 80 17 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 534 80 15, št. telefona 532 11 75. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 3.700,00 tolarjev, letna naročnina 14.800,00 tolarjev, letna naročnina za naročnike v tujini je 37.500,00 SIT, polletna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike je 11.100,00 tolarjev. Izvod v kolportuži je 300,00 SIT. Transakcijski račun za naročnike pri Raiffeisen Krekova banka 24900-9000247884.

Plač: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Veče. Davek na dodano vrednost je vrnutan v ceno izdava in se obračunava v skladu s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89 in Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103.

Rablada: 40.000 izvodov.

Elektronska pošta:
Vestnik: vestnik@p-inf.si,
Venera: venera@p-inf.si,
Naročniška služba: oglas.vestnik@p-inf.si
WWW stran: http://www.p-inf.si/

agroservis d. d.
Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota, tel.: 530 18 54

Aservis d. o. o.
Skuterji: VESPA, PIAGGIO, GILERA

servis tovornih vozil
tahografi, omejevalci hitrosti - pomurski avtocenter

Kaj prinaša Krajski park Goričko

Dodatne obveznosti, koristi pa nobene?

»V prejšnjih mesecih se je dvigovalo veliko prahu glede krajinskega parka Goričko, ko se bo razkadil, pa bomo videli, kaj bo ostalo,« je bil slikovit Franc Cipot, župan v Moravskih Toplicah. Vlada je sprejela Uredbo o parku, še vedno pa ni ustanovljen javni zavod in ni formirana uprava parka in ljudje se nimajo na koga obrniti. »Stanje je v mrtvem teku,« so prepričani Goriški župani. Eni trdijo, da je park prinesel le dodatne omejitve in obveznosti, haska pa nobene. Spet drugi, da je treba počakati, saj park prinaša dolgoročne prednosti.

Enajst prekmurskih občin je v celoti ali delno vključenih v Krajski park Goričko. Uredba je stopila v veljavo 5. novembra, park pa formalnopravno še ni začel. »Če smo optimisti, se bo to zgodilo šele do konca maja,« je skeptičen Daniel Kalamar, župan občine Grad. Na okoljskem mini-

Nemci odšli, plačali pa niso

Kot kaže, naj bi projektna skupina iz Nemčije AHT Group International s sedežem v Essnu, ki je ta projekt prevzela, odšla, preden so bili projekti dokončani, računi pa plačani. Servi Nabuurs, vodja projektne skupine, je odgovoren za nabavo in plačila. Vsa oprema je bila dobavljena s certifikati, po okvirnih ocenah pa naj bi je bilo za okoli 60 milijonov tolarjev. Od evropske skupnosti so denar dobili, a čeprav je od dobave poteklo 75 dni, plačil iz pogodbenih obveznosti niso poravnali.

Kje so se stvari ustavile? »Vsak dan priganjamo, naj plačajo,« je povedala Dešnikova. »Finančno poročilo krajinskega parka je odobreno, zato težav ne bi smelo biti. Denar je, vzrok za neplačilo pa je evropski birokratski postopek, prepočasi pa potekajo tudi izplačila prek Krekove banke.« Nabuurs je obljubil, da bodo do novega leta poravnali vse račune.

strstvu pa so povedali, da je zadeva v medresorskem usklajevanju in bo kmalu prišla na vlado. Krajski park naj bi prinašal nove možnosti ter olajšal življenje ljudi in pomagal pri razvoju tega območja, vendar se danes ljudje sprašujejo, kaj jim v resnici prinaša.

Največ pripomb je na dodatne obveznosti in stroške, ki jih ima-

jo ob trgovini z nepremičninami in pridobitvijo lokacijskih dovoljenj na območju parka. »Do sedaj je trajalo dva meseca za urede papirjev, po novem pa lahko pol leta,« trdi Ludvik Orban, župan Hodoša. Država lahko uveljavlja predkupno pravico pri nepremičninah v zaščitenem območju in Ministrstvo za okolje, prostor in energijo ima 60 dni časa, da odgovori. Dodatno pa morajo na Upravni enoti zaprositi še za soglasje k pridobitvi lastniške pravice s pravnim poslom za nepremičnine. »Delamo hitro in posebnih zastojev ne bi

smelo biti,« na to odgovarja Silvij Podlessek, UE Murska Sobota.

Sprašujejo pa se tudi, koliko in za kaj je bil porabljen denar, namenjen za krajinski park. Denarja, namenjenega za ta projekt, naj bi bilo skupaj za okoli 2 milijona evrov, od tega je Evropska skupnost prispevala 1,6 milijona. Janko Halb, župan Rogašovec, je prepričan, da je od porabljenega premalo konkretnih koristi. »Preveč je šlo za eksperte in birokratske zadeve, premalo pa za vsebino.« Čeprav so naredili precej tiskovin, so občani preslabo obveščeni in informirani. Šalovski

župan Aleksander Abraham dodaja: »Javne razprave so potekale v času, ko je bilo na poljih največ dela, marsikdaj pa nas niso niti nič vprašali. Postavljeni smo na stranski tir.«

So Goričanci pri vzpostavljanju parka upravičeno skeptični ali pa je to le strah pred novim? Gotovo bo treba počakati, da zaživi in steče. Skeptični so bili nekateri že tedaj, ko so izbrali nemško projektno skupino, ne pa domače. Morda pa bi morali, kot razmišlja Jožef Škalič, župan Kuzme, narediti miselni preskok:

»Goričanci gledajo na vse spremembe preveč emocionalno in reagirajo čustveno. Jaz v parku ne vidim omejitev, ampak dodatne odgovornosti,« pravi Marjan Kardinar, župan v Dobrovniku. Park prinaša tudi veliko priložnosti in možnosti, ki pa jih bo treba z dobrimi projekti in njihovo realizacijo izkoristiti, sicer prednosti ni. Občine, institucije in vsi drugi pa se morajo zavedati, da to ni park posameznikov, temveč gre za sožitje in kooperacijo vseh.

A. Nana Rituper Rodež

»V gradu pri Gradu so naredili rokodelske delavnice, na cestah so postavili 27 tabel in še 22 tabel za infocentre, opremljena je pisarna zavoda, kupili so avto, deset koles, videotehniko, laboratorijsko tehniko, knjige, plačuje se server za internetno stran, natisnili so številne tiskovine, brošure, časopis, plakate za imidž in zemljevid ter še kaj,« je pojasnila Stanka Dešnik, sodelavka MOPE.

Težave zaradi neporavnanih obveznosti je imelo tudi podjetje Abak.Net iz Murske Sobotice. »Zatrtili so nam, da ne plačajo, ker njihovi partnerji zamujajo s plačili,« razlaga Silvo Jakob, direktor podjetja. »To je sporno, saj našega odnosa ne morejo povezovati z drugimi partnerji. Potem smo preverili bonitete podjetja AHT Group International in ugotovili, da taktizirajo, saj podjetje ima sredstva. Ko smo jim napisali, da bomo zahtevali odkup terjatev, so nam doig poravnali v treh dneh.«

Stavka v GEP Kartonaža

Delavci za razrešitev NS in uprave

Delavci v Grafičnem in embalažnem podjetju Kartonaža Murska Sobota so včeraj nadaljevali v torek ob dvanajstih začeto stavko. Terjajo regres za letni dopust, izplačilo plač po zakonu in panožni kolektivni pogodbi do osemnajstega v mesecu ter nove pogodbe za invalide po veljavni zakonodaji. Ker se prvi dan stavke po štirinurnem pogajanju z direktorjem in večinski lastnikom družbe Vladimirjem Ivancem, na strani delavcev pa je bil predsednik sindikata Pergam Dušan Rebolj, niso uspeli dogovoriti o nobeni zahtevi, so zaposleni k že objavljenim zahtevam dodali še razrešitev nadzornega sveta in uprave ter ugotavljanje njune odgovornosti za neuspešno poslovanje in težave podjetja.

Odločili so se tudi za nadaljevanje stavke, in to kljub izplačani plači za november. Plačilne liste so jim delili tik pred začetkom stavke, čeprav je bil plačilni dan - večina zaposlenih prejema minimalno plačo - že nekaj let zadnje dni v mesecu. To so delavci razumeli kot še zadnji poskus uprave, da bi stavko preklicali. Od tega pa jih ni odvračala niti razlaga uprave, da z uvedbo prisilne poravnave izplačilo dolžnikom ni več dovoljeno in da je zato stavka nesmi-

Tudi drugi dan stavke delavcev GEP Kartonaža Murska Sobota varnostniki, ki so v dneh stavke delali v večjem številu kot običajno, po naročilu direktorja Vladimirja Ivanca novinarjev niso pustili v podjetje. Foto: J. Z.

slna. Direktor družbe je namreč regres pa tudi nagrade študentom za poletno delo in še nekatere obveznosti delavcem prijavil kot neporavnane in bi jih dolžnik poravnal po finančnem načrtu prisilne poravnave. Delavci pravijo, da to ne drži, saj kljub začemu postopku prisilne poravnave, ki je bil objavljen petega decembra, le-ta ni mogla, če se z njo ne bo strinjala večina upnikov.

Kot smo že poročali, je prisilno poravnavo predlagal dolžnik

sam, utemeljil pa jo je z nakopičenimi težavami. Obveznosti podjetja so znašale do konca septembra nekaj več kot 467 milijonov tolarjev, letošnja devetmesečna izguba pa je bila 110 milijonov tolarjev. Zaradi prezahtevnosti, insolventnosti in kapitalne neustreznosti je sodišče začelo postopek prisilne poravnave, čeprav prva, uvedena leta devetindevetdeset in s preložitvijo plačila nekaterih obveznosti končana pred tremi leti, podjetja finančno ni pozdravila.

Kot smo že poročali, je dala murskosoboška policijska uprava desetega januarja na okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti ovadbo za pet fizičnih oseb, po naših virih iz podjetja GEP Kartonaža in tudi za Vladimirja Ivanca, ovadili pa so jih zaradi dveh kaznivih dejanj zlorabe položaja, dveh kaznivih dejanj hudodelskega združevanja, kaznivega dejanja pranja denarja, kaznivega dejanja ponarejanja znamenj za zaznamovanje blaga, mer in uteži. Kot so ugotavljali pri policiji, je s tem nastala velika materialna škoda.

Za prisilnega upravitelja je bil imenovan mag. Milorad Vidović, v petčlanskem upniškem odboru pa sedijo predstavniki Zavarovalnice Triglav, družb Hartman in Interpapir iz Ljubljane, Nove ljubljanske banka in predstavnik zaposlenih Branko Marinič.

Med razlogi za težave v poslovanju podjetja je v predlogu za prisilno poravnavo dolžnik navajal tudi neugodne objave o domnevnih nepravilnostih v podjetju.

M. H.

Tako močnega padca prodaje na domačem trgu ni mogoče opravičiti zgolj in samo s pomanjkanjem likvidnih sredstev za pripravo kolekcij in pomanjkljivega vlaganja v oglaševanje, posebej, če jih primerjamo z lanskim letom, ko je bila Mura v bistveno slabšem položaju tudi v očeh javnosti, kot je letos. Rezultati na domačem trgu potrjujejo tezo, ki jo je pred dvema mesecema postavil GV, v kateri trdi, da je padlo povpraševanje po Murinih blagovnih znamkah, ki niso bile uspešne predvsem pri ženski modi, na eni in odpuščanje pogodb s strani večjih trgovcev razen Maximarketa. Mura je sicer odgovorila, vendar nobene navedbe ni zanimala. Tega se očitno tudi več ne da, saj številke očitno ne lažejo. Kljub novi konfekcijski konkurenci na domačem trgu bi vseeno pričakovali, da se bo prodaja na domačem trgu povečevala ali da bo ostala vsaj na lanskeoletni ravni, če hočemo verjeti uspešni prestrukturiranju in sanaciji Mure. Domači trg je namreč pravi, ki bo sprejel ali zavrgel do-

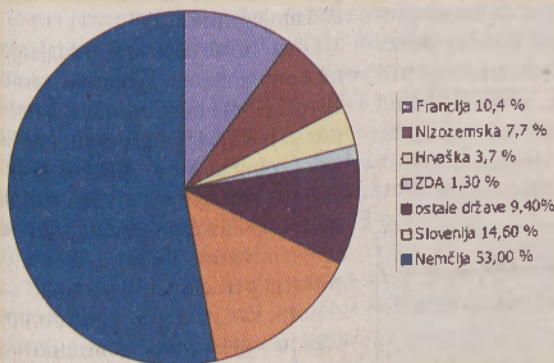
mačo blagovno znamko. Nadalje je položaj tudi izredno slab na nekdanjem jugoslovanskem trgu, kjer priznavajo težave v Zagrebu in Beogradu. Za Beograd sicer ni znano, koliko denarja in blaga naj bi poniknilo z enim od poslovnih partnerjev.

V prvih devetih mesecih je tako Mura pridrla za 556 milijonov tolarjev izgube, kar je 420 milijonov več od načrtovane. V lanskem letu je bila ta 1,2 milijarde, vendar skupaj z Westmurom.

Vprašanje je, kaj bo v novem letu, ko se še naprej obljublja boljše časi. Toda pogled na strukturo Murinih trgov je prej pesimističen kot optimističen. Da je lahko pesimističen, govorijo tudi informacije o težavah pri pripravi plana in prodaji zmogljivosti v naslednjem letu. Posledično tem informacijam lahko verjamemo, še posebej, če se ozremo na nemški trg, kjer je prišlo v tekstilu do največje recesije in padca povpraševanja.

Janez Votek

Delež Murine prodaje v 9 mesecih 2003

TEMPIRANO

Jožef Koci-
per, svetnik
Občine Odran-
ci: Milijon to-
larjev, ki sem
jih moral leta
1991 plačati za
spremembo na-
membnosti, bi
zadostovalo za
200 let, če bi jih razdelil na 5.000 to-
larjev letno in ne mesečno.

Alojz Filipič,
enolog: »Sem
eden tistih, ki je
rojen pod trto,
rasel sem pod
brajdami, do-
ma smo imeli
vinograd, tudi
predniki na
naši družinski
kmetiji so se
ukvarjali z vinogradništvom in tu
se začnemo korenine mojega ljubi-
teljstva do vinske trte in vina.«

Slavica: »Sua v letih, ko je malo
priložnosti, da bi si našel partnerja.
Po veselicah več ne hodimo, v cerkvi
pa tudi ne moreš okoli gledati.«

Sida Sabo s
Hotize: »Bil je
star štiri mese-
ce, ko sem opa-
zila, da je z
njim nekaj na-
robe, saj ni
zaznaval igra-
čk, ki sem jih
obešala pred
njim v vozičku. Peljala sem ga k
zdravnici. Še zdaj, osemnajst let
pozneje, ne morem pozabiti boleči-
ne, ko so mi v ambulanti povedali,
da moj sin ne bo videl.«

Ernest Bagola
iz Korovca: »Tri
primerljive st-
ražnice v Kuz-
mi, Matjašev-
cih in Trdkovi
je ta ista drža-
va, to je vladni
servis skupnih
služb, občini
Kuzma proda-
la za 8,1 milijona tolarjev. Po logič-
nem izračunu stražnica v Korovcih
ne more biti vredna več kot 2,7 mi-
lijona tolarjev. In da bo absurd še
večji, država zdaj od mene zahteva
plačilo 16,8 milijona tolarjev, z
upoštevanjem revalorizacije pa bi
se ta znesek povzpela na več kot 20
milijonov.«

Grabarjevi iz Lucove: »Zapišite, da
se vsem članom solidarnostnega
požarnega društva iskreno zahva-
ljujemo za les, denar in opravljeno
prostovoljno delo.«

Jožef Špind-
ler, poslanec:
»Vprašanje po-
stavljam v svo-
jem imenu in v
imenu kasa-
ških konj...«

Angela Benko
Lang: »Še ved-
no se dogaja,
da so nekatere pravice in potrebe
duševno motenih oseb spregledane,
ker jim ne dajemo priložnosti, da bi
o pomembnih stvareh odločali
sami. Dati jim moramo možnost
uplivanja na lastno življenje, tudi o
tem, ali bodo imeli partnerja, kdaj
in kakšnega. To je njihova pravica.«

Maria Pozsonec, poslanka: »Prese-
neča me namreč visoka kotizacija
za to predavanje, saj menim, da je
12.000 sit na osebo pretirana vsota,
kajti na seminar je bilo povabljenih
130 ljudi. Vem, da so iz te vsote pla-
čali najem dvoran, elektriko, plin in
tako naprej, kar znaša 59.000. Po-
meni pa, da je organizator s tem se-
minarjem zaslužil 1.560.000.«

Tri šole iz treh držav v skupnem projektu

Dvojezičnost: včeraj - danes - jutri

Ob tem so se tudi veliko naučili

Na Dvojezični srednji šoli Lenda-
va so pred dnevi predstavili brošu-
ro z naslovom *Dvojezičnost: včeraj - danes - jutri*, ki je nastala v okviru
projekta Socrates - Comenius, pod-
prtega s strani akcijskega programa
Evropske unije.

Projekt je potekal v šolskem letu
2002/2003. V njem so sodelovale tri
šole: BORG Bad Radkersburg iz Avstri-
je, Tolnai Lajos Kéttannyelvű Német-
magyar Nemzetiségi Gimnázium iz
Gyönka (Tolnska županija) iz Madžar-
ske in gimnazija, ki deluje v okviru
Dvojezične srednje šole Lendava. Skup-
no vsem trem gimnazijam je, da so (ene
bolj, druge manj) dvojezične. Na av-
strijski šoli se uporabljata nemščina in
slovenščina, na madžarski nemščina in
madžarščina ter na lendavski šoli slo-
venščina in madžarščina. Pobudo za
sodelovanje je dala Marie Tschokl iz
Madžarske, in sicer na konferenci Sveta
Evrope v Budimpešti.

Ker je vsem trem šolam skupna dvo-
jezičnost, so se odločili, da predstavijo
to tematiko v skupni brošuri v treh
jezikih: nemščini, madžarščini in slo-
venščini. Predgovore ob izdaji so napi-

Prijateljsko srečanje dijakov in pedagoških delavcev ob koncu skupnega projekta v Lendavi.

sali župani vseh treh sodelujočih občin.
V tematskem smislu so v brošuri pred-
stavljene zgodovine posameznega kra-
ja, sedanje razmere ter vizije glede upo-
rabe in pomena jezikov v prihodnosti.

»Dijaki so ob tem opravili pomemb-
no delo, saj so pregledovali zgodovinske
vire, delali intervjuje in risali, naj-
pomembnejše pa je bilo prevajanje po-
sameznih besedil. Pri tem so lahko spo-
znali, da ni dovolj samo govorna

raba jezika, temveč tudi pomen drugih
slovnčnih elementov,« je ob koncu
projekta poudarila koordinatorica na
lendavski šoli profesorica zgodovine in
nemškega jezika **Bernadetta Horvath**.
Ravnatelj Dvojezične srednje šole Len-
dava mag. **Tibor Füle** pa je v svojem
pozdravnem govoru dejal, da je bil ta
dan na šoli res v znamenju Evrope in
evropskih misli.

J. G.

Občinski svet Občine Radenci

Proračun »obogaten« s 45 milijoni tolarjev

Sprejet odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

Predlog odloka o nadomestilu za
uporabo stavbnega zemljišča v ob-
čini Radenci, o katerem so se kresa-
la različna mnenja že ob prvi obra-
vnavi na seji občinskega sveta, je
tudi v drugi obravnavi doživel po-
dobno usodo. Med svetniki je bil
najbolj glasen Mihael Petek, ki je
vložil vrsto amandmajev, nanaša-
joč se zlasti na merila za določitev
višine omenjenega nadomestila in
njegovo vrednotenje v točkah. Prva
pripomba je bila glede vaških vodo-
vodov, ki bi jih po njegovem mora-
li izenačiti z drugimi vodovodi, in
sicer z 20 točkami. Podobno pri-
pomba je imel zaradi telefonskih
priključkov, vendar je kasneje ob-
veljalo, da se vrednost točke le zni-
ža s 40 na 30. Javna razsvetljava bo
poslej ovrednotena s 25 točkami.

Čeprav sta tako Ožbalt Rožanc kot
Franc Pelc v razpravi opozarjala, da je
odmera nadomestila za namembnost
zemljišča za potrebe obrtnikov previsoka,
je obveljalo 350 do 400 točk; pač
odvisno od strnjene ali razpršene gra-
dnje. Obema se je namreč zdelo, da so
obremenitve za malo obrt, kot so če-
vljarstvo, kovaštvo itd., previsoke, še
posebej, ker ponekod že izumira. Prav
zato je med olajšavami za nove obrt-
nike tudi oprostitev plačila za dobo
treh let. Prav nasprotno stališče je za-
stopal **podžupan Zlatko Mir**, ki je
poudaril, da je sprejetje tega odloka ve-
likega pomena za radensko občino, saj
bi na ta račun lahko pridobili okrog 45
milijonov tolarjev. »Če se odločimo za
znižanje kriterijev, je priliv v občinsko
blagajno občutno manjši, država pa se-
veda ne bo pokrila tovrstnega primanj-
kljaja,« je še dodal.

Ker so nekateri svetniki skušali na

pamet oceniti primerjavo z nekaterimi
sosednjimi občinami, je zunanji sodela-
vec **Anton Štihec** iz firme As-ing v
Murski Soboti, kjer so pripravili doku-
mentacijo, izrazil prepričanje, da je v
tej situaciji ravno vzpostavitev baze
podatkov izrednega pomena.

Svetniki so naposled potrdili odlok o
nadomestilu za uporabo stavbnega
zemljišča, po katerem bo korekcijski

faktor za pozidano stavbno zemljišče
0,27, za nezazidana zemljišča pa 0,05.

Prvo obravnavo pa je prestopil odlok o
ustanovitvi javnega Zavoda za turizem
in šport Radenci. Poseben interes obči-
ne za razvoj turizma in športa je bil v
preteklosti izkazan predvsem z gradnjo
pomembnejših turističnih in športnih
objektov, ki danes predstavljajo tisto
infrastrukturo, ki zagotavlja ugodne

možnosti za širšo aktivnost občanov.
Zavod bi deloval kot gospodarska druž-
ba, katere ustanovitelj bo občina. Po
finančni plati bi morali v letu 2004 za
gotoviti 10 milijonov tolarjev prora-
čunskih sredstev. Čeprav je bilo izra-
ženih nekaj pomislekov o funkcionir-
anju takega zavoda, so z večino glasov
odlok sprejeli v prvem branju.

Milan Jerše

Občina Kobilje naj bi kupila tovarno

Tovarna da, zadruga naj počaka

Na zadnji seji občinskega sveta
v Kobilju so obravnavali kar nekaj
vsebinskih tem, ki so povezane z
nepremičninami v občini. Na seji
je župan podal informacijo o la-
stništvu ter možnostih odkupa
zadružnega doma in tovarne. Na
dnevnom redu je bilo tudi območ-
je nekdanje piščančje farne, kjer
občina ureja industrijsko cono za
opravljanje različnih obrti in in-
dustrijskih dejavnosti.

Cena nekdanjega Kobiteksa je pad-
la s prve cene 36 milijonov tolarjev
na 18, kar je še vedno preveč, da bi
bili zainteresirani, ki bi poplačali še dol-
gove občini. Tako bi bilo najugod-
nejše, da bi tovarno kupila občina in
prostore še naprej dajala v najem se-
danjemu podjetju Konsi. Občina Ko-

bilje bi, če odšteje svoje terjatve, za to-
varno plačala okoli osem milijonov to-
larjev. Nad to informacijo so bili svet-
niki zelo navdušeni in prepričani, da bi
bila to dobra poteza, bolj pa je bila vpra-
šljiva informacija o zadružnem domu.

Problematika z zadružnim domom se
vleče že nekaj časa. Del stavbe zadruž-
nega doma na Kobilju, kjer je danes ob-
činska uprava, je že v občinski lasti, dru-
gi del - spodnji prostori in nekdanja kul-
turna dvorana - pa je last Kmetijske za-
druge Dobrovnik. Vendar je prišlo zaradi
slabih razmer tako daleč, da banka pro-
daja prostore zadruge na Kobilju. Banka
vztraja, da bi zanj bilo treba odšteti 15
milijonov tolarjev, kar pa je za občino
odločno preveč. Sicer pa tudi Zadruga še
vedno ni poravnala svojega dolga za
priklop na kanalizacijsko omrežje.

Kobiljčani pa si želijo imeti zadrugo
svoji lasti. Na seji smo lahko slišali, da so
Kobiljčani to zadrugo pred desetletji do-
lali s svojimi rokami, poleg tega pa obči-
no zavezuje referendum izpred desetih
let, ko so izrazili željo za prenos lastni-
štva doma na Občino. Danes so prostori
v slabem stanju in bi bilo treba precej
sredstev vložiti v sanacijo in adaptacijo
doma, zato je tudi vprašljivo, koliko je
stavba sploh vredna. Ker pa ima občina
Kobilje do zadružnega doma predkupno
pravico, bodo z odločitvijo za nakup
nadaljnega počakali.

Obravnavali pa so tudi oddajanje obrt-
ne cone v najem. Ignjatija Daradan iz
Černelavec je zainteresirana, da bi na ob-
močju nekdanje piščančje farne začela
izdelovanjem betonskih izdelkov. Svet-
niki so predlagali, da se z njo podpisuje po-
govorba o najemini z možnostjo odkupa
nepremičnine. Tako bodo že v prvem
polletju prihodnjega leta lahko začeli z
delom, kar pa naj bi ugodno vplivalo
tudi na zaposlovanje domačinov.

A. Nana Rituper Rodič

Kupci za Kobiteks niso zainteresirani, saj bi dobili skupaj s stavbo
tovarne tudi 10 milijonov tolarjev terjatev občine, ki jih niso plačali
za priklop na kanalizacijo.

Računsko sodišče odkrilo veliko napak pri poslovanju
tišinske občine v lanskem letu

Je šlo za okoriščanje ali zgolj za napake?

Alojz Flegar je pripravljen očitke komentirati v naslednjih dneh

Poročali smo že, da je v oktobru občina Tišina »gostila« revizorje, ki so pregledovali njeno poslovanje v letu 2002. Mnogo prahu se je že takrat dvignilo glede tega, kaj vse naj pregleda revizija in zakaj ne pregleduje še poslovanja za preostala leta nazaj. Ker je to neodvisna institucija, je pač pregledala tisto, kar si je izbrala sama, in o tem podala svoje poročilo, ki je prišlo na mizo občinskega sveta ta torek.

Ceprav Računsko sodišče pri reviziji pregleda le določene segmente poslovanja občine in ne ugotovi vedno vseh nepravilnosti, je zanimanje javnosti vedno veliko. Pri reviziji tišinske občine v letu, ko je še županoval Alojz Flegar, je sodišče ugotovilo kar nekaj napak. Tako naj bi občina pri rebalansu proračuna v lanskem letu nepravilno prerazporedila določena sredstva. Šlo naj bi za prevelik odstotek prerazporejenih sredstev iz ene v drugo proračunsko postavko. Prav tako pa na občini naj ne bi bilo vse v redu z delovnimi mesti, saj je bil na delovno mesto z zahtevano višjo stopnjo izobrazbe razporejen delavec s srednjo izobrazbo. Še več napak, kar devet, pa je računsko sodišče odkrilo pri oddaji naročil male vrednosti. Tukaj je bila najpogostejša napaka, da je bil izvajalec izbran brez zbiranja ponudb in preverjanja cen, zato občina ni imela zagotovila o izbiri najugodnejšega ponudnika. Velikokrat pa je bilo naročilo oddano tudi brez naročilnice.

Pri večjih naročilih je bila nepravilna tudi oddaja javnega naročila za zbiranje nevarnih in kosovnih odpadkov. Občina je namreč sklenila pogodbo z izvajalcem Saubermacher – Komunalo, d. o. o., brez zbiranja ponudb. Izvajalca niti ni izbral občinski svet in tudi cen odvoznih ni potrdil občinski svet, kar je po občinskem odloku treba storiti. Prav tako brez ponudb je bila izbrana dva izvajalca iz domače občine, ki sta skrbela za košnjo zelenic in plujeenje snega.

Nepravilna pa je bila tudi oddaja rednega vzdrževanja občinskih cest. Tukaj je občina sicer oddala na podlagi javnega razpisa Cestnemu podjetju Murska Sobota, d. d., vendar brez posebnega sklepa o izdaji koncesije, kot določa občinski odlok. Prav tako je bila napaka storjena pri javnem razpisu za prevoze otrok v šolo. Na razpis se je prijavil le Avtobusni promet Murska Sobota, d. o. o., in v letu 2002 opravil za devet milijonov tolarjev prevozov. Po Zakonu o javnih naročilih občina ne bi smela izbrati izvajalca prevozov le na podlagi ene ponudbe. Sodišče je ob koncu svojega poročila navedlo še nekaj nepravilnosti v zvezi z nepravilno dodeljenimi subven-

Franc Knaus: »Če je šlo za okoriščanje, izvolite, sodišče je odprto.«

Evgen Hašaj: »... poročilo je že sedaj alarmantno, kaj bi šele bilo, če bi sodišče pregledalo tudi zadeve v zvezi s kanalizacijo ...«

Peter Pertoci: »Nekaterim očitno ne ustreza, da ni bilo odkrito tisto, kar se nikoli ni zgodilo in se je očitno prejnjemu županu.«

cijami dvema društvoma brez javnega razpisa ter napake pri izplačilu tekočih transferjev vrtcu, osnovni šoli in gasilskemu društvu, kjer manjkajo pisne pogodbe. Zaradi vsega tega je bilo po mnenju Računskega sodišča poslovanje Občine Tišina v letu 2002 v pomembnem neskladju z relevantnimi predpisi in je izdalo negativno mnenje.

In kako so vse to sprejeli svetniki? Za svetnike predvsem iz vrst LDS, od koder je prihajal tudi prejšnji župan Alojz Flegar, naj bi poročilo, kljub vsem napakam, ovrгло neupravičene obtožbe, ki so letele na prejšnjega župana. »Sodišče pač mora napisati, da izdaja negativno mnenje, če ugotovi nepravilnosti, vendar ni bilo nič narejeno na škodo občanov in se pri tem nihče ni okoristil,« je menil svetnik Alojz Bratkovič. Na to mnenje je ostro reagiral

svetnik Evgen Hašaj: »To ni res, da to niso dovolj velike napake. Pri vsem, kar je sodišče vzelo v pregled, je našlo napake, razen pri najemanju kreditov.« Dodal pa je še: »Poročilo je torej že sedaj alarmantno, kaj bi šele bilo, če bi sodišče pregledalo tudi zadeve v zvezi s kanalizacijo.« Iz vrst LDS se je na to odzval svetnik Peter Pertoci in povedal, da »nekaterim očitno ne ustreza, da ni bilo odkrito tisto, kar se nikoli ni zgodilo in se je očitno prejnjemu županu.« Po njegovem naj bi bili torej napadi na prejšnjega župana neutemeljeni, saj iz poročila ni vidno, da bi storil nekaj, pri čemer bi se sam okoristil.

Temu je svoje dodal še svetnik Franc Knaus, prav tako iz vrst LDS, ki je menil, da »če je šlo za okoriščanje, izvolite, sodišče je odprto,« in povedal, da naj se svetniki pri razpravi

omejujejo le na to, kar je odkrilo sodišče, ne na govornice. Takšno branjenje oz. obtoževanje prejšnjega župana bi se verjetno še nadaljevalo, če sedanji župan Jožef Poredoš razprave ne bi prekinil in povedal, da so nepravilnosti res bile, toda sedaj jih je treba odpraviti. Obljubil je, da bo storil tisto, kar morata storiti on in občinska uprava, da se nekatere nepravilnosti odpravijo.

Glede tega, kdo bo sprožil postopek zaradi vseh napak, pa je stvari zaenkrat prepustil Ministrstvu za finance oz. sodiščem.

Poklicali pa smo tudi Alojza Flegarja, da bi sam pokomentiral napake in očitke, ki letijo predvsem na njega. Povedal nam je, da bo rade volje kaj povedal, vendar čez nekaj dni, ko si bo poročilo natančneje ogledal.

C. K.

Zveza prijateljev mladine
Murska Sobota

Miloševičeva zamenjala Perhavčovo

Zveza prijateljev mladine Murska Sobota je pripravila občni zbor, na katerem so pregledali minulo leto ter predlagali nekaj nalog in dogodkov za naprej. Ugotovili so, da se je v preteklem letu veliko naredilo. Med pomembnejšimi dosežki je pridobitev mladinskega počitniškega doma v Baški ter s tem redna zaposlitev tajnika. Poleg programa in dogodkov za otroke načrtujejo za prihodnje leto pridobitev društvenih prostorov v stavbi sedanje policije. Osrednji dogodek srečanja pa je bil odstop dosežanje predsednice občinskega društva Brigite Perhavec, ki jo je nadomestila podžupanja mestne občine Nadja Ivanc Milošević.

Perhavčeva je doslej vodila in pripravljala številne prireditve, delavnice in izlete, ki so potekali v okviru društva. Teh pa ni bilo malo, še posebno so bili pestri med prazniki, v počitnicah ter dnevi in tednu otroka. Kljub programu in delavnicam pa odziv otrok ni bil vedno po pričakovanjih, so ugotavljali.

Za to so bili tudi objektivni vzroki, v nekaterih dneh je bilo namreč več prireditev hkrati, poleg tega pa niso našli primernih prostorov za izvajanje delavnic za najmlajše. Prostori MIKK-a, kjer so ustvarjalne delavnice najpogostejše potekale, so namreč primernejši za koncerte in druženje nekoliko starejše mladine.

V svojih prostorih bi lahko pogostejše, morda celo dnevno, pripravljali različne delavnice in tudi druge dejavnosti. Dokler pa prostorov ne bodo dobili, bodo delavnice na eni od murskosoboških osnovnih šol.

Zadovoljni so bili s svojim delom, saj so v tem času razveselili marsikatero otroka in družino. Osemindvajsetim otrokom iz socialno ogroženih družin so s pomočjo donatorjev in sponzorjev v letošnjem poletju omogočili brezplačno letovanje. Številnim

Brigita Perhavec: »Zaradi obveznosti v službi, študiju in obremenitev pri delu sem se odločila, da odstopim s funkcije predsednice DPM.«

Nadja Milošević: »Prizadevala si bom nadaljevati dosežanje dela društva, poglavna naloga pa bo pridobitev prostorov. Ko se bo policija preselila v nove prostore, se bodo izpraznili prostori stare policije v Slomškovi ulici. Po županovih obljubah naj bi tja namestili mladinsko dogajanje, svoje prostore pa bi dobila tudi razna društva, med njimi tudi Društvo prijateljev mladine.«

družinam pomagajo finančno in materialno, eni so pomagali graditi hišo.

Skupaj z različnimi ustanovami in Centrom za socialno delo pa skrbijo, da sredstva pridejo v roke resnično tistim, ki jih potrebujejo, in da so koristno uporabljena. Čeprav so občinsko društvo, delujejo regijsko, tako tudi družine in otroke, ki jim pomagajo, izbirajo na območju celega Pomurja.

A. Nana Rituper Rodež

Ugodno rešena prošnja za brezovski zvonik Konec manjvrednosti za Otovce?

Na zadnji občinski seji so puconski svetniki obravnavali dve prošnji za sofinanciranje. Ena je prišla iz Brezovec, druga pa iz Otovce.

V Brezovcih gre za sofinanciranje adaptacije vaškega zvonika. Dela na tamkajšnjem zvoniku, ki je bil doslej v slabem stanju, že potekajo, prav tako pa je Kema že opravila sanacijo objekta s sušilnimi ometi. Skupno bo stala celotna adaptacija približno 3 milijone 100 tisoč tolarjev, krajevna skupnost pa je občino zaprosila za vsaj 30- do 40-odstotni delež sofinanciranja. V Brezovcih si lahko manejo roke, saj so svetniki soglasno potrdili sklep, da bo občina sofinancirala adaptacijo v višini 35 odstotkov.

Z veseljem pa morajo še malce počakati v Otovcih, čeprav se zdi, da bo tudi njihova prošnja (vsaj delno) ugodno rešena v naslednjem letu. V

Otovcih gre za asfaltiranje ceste v dolžini 650 metrov in za dodatnih 280 metrov do prvih hiš, ki so na tej poti. V tem zaselku je sedem hiš, to pot pa uporabljajo domači klub malega nogometa in gasilci, ki na igrišču pripravljajo različne prireditve. Predračunska vrednost za asfaltiranje znaša 16 milijonov 919 tisoč tolarjev, v Otovcih pa prosijo občino za kar 90-odstotni delež sofinanciranja. »Upamo, da boste imeli tokrat več poslušanja za naše težave. Imamo informacije, da je bila naša prošnja enkrat že negativno rešena, zato se v Otovcih počutimo manjvredne,« je na svetnike apeliral predsednik krajevne skupnosti Mačkovci Ludvik Rituper. No, svetniki so tokrat sklenili, da bo občinski svet o sofinanciranju asfaltiranja odločal ob sprejemu proračuna za leto 2004, in sicer

ob upoštevanju predhodnega mnenja pristojnega odbora. Se torej v Otovcih drugo leto ne bodo več počutili manjvredne?

T. K.

V Dobrovniku drugo leto brez banke?

»Zakaj drugo leto ne bo več banke?« je bilo – kakor so se vsi strinjali – »dobro« vprašanje, ki so ga dobrovniški svetniki postavili županu Marjanu Kardinarju. »Dolgo časa sploh nismo bili informirani, da naj bi se banka zapirala. Nova ljubljanska banka bo ukinila nekatere poslovalnice v Pomurju, vendar glede na pogovore, ki smo jih imeli doslej, se to v Dobrovniku ne bo zgodilo,« je odgovoril Kardinar in tudi sam nakazal, da se z zaprtjem nikakor ne bo strinjal.

»Moramo razumeti, da banka pač sledi svojim ekonomsko-poslovnim načrtom. Vendar smo jo opozorili, da je edina banka na tej relaciji med

Mursko Soboto in Lendavo, razen tiste v Moravskih Toplicah, ki pa je zaradi specifičnosti turizma v čisto drugi kategoriji. Zaprtje banke v Dobrovniku bi bila nekorektna poteza do svojih varčevalcev.

Tako mi pričakujemo, da banka drugo leto bo,« je dejal. In res je banka v Dobrovniku zelo pomembna vitalna točka tega dela Prekmurja, na katero so navajeni tukajšnji prebivalci, ki prihajajo sem tudi iz Filovca in Genterovca, se pravi iz dveh sosednjih občin. Sicer pa so svetniki ob koncu razprave sami prišli do sklepa, kaj bi bilo treba storiti v primeru zaprtja: »To ni edina bančna firma. Bo pa prišel kdo drug.«

T. K.

Nafta Strojna odkupila halo od podjetja Albin Promotion Kupili so tretjino Nafta Strojna bo gradila rezervoarje

Hčerinska družba lendavske Nafta, Nafta Strojna, d. o. o., je pred kratkim odkupila od podjetja Albin Promotion strojno halo v velikosti 814 kvadratnih metrov in 100 kvadratnih metrov zemljišča. Kot je povedal direktor družbe mag. Drago Franko, gre za približno tretjino opuščenih proizvodnih prostorov, ki jih je pred tremi leti Nafta Lendava oziroma takratni sektor Strojgradnja odstopila podjetniku Albinu Brenclu, sedaj pa jih potrebujejo zaradi povečanega obsega dela in razširitve dejavnosti, predvsem zaradi uvajanja nove tehnologije. S tem nakupom prostorov bodo smiselno zaokrožili logistiko.

Pogovori o sklenitvi posla za gradnjo rezervoarjev med Nafto Strojno in Petrolom so tik pred koncem, tako da bo pogodba podpisana še to leto, zato se v družbi, tako Franko, že pripravljajo na začetek del.

Pred tremi leti sta lendavska Nafta in podjetnik Albin Brencl podpisala pogodbo o ustanovitvi podjetja za proizvodnjo avtomobilskih delov, po kateri je Nafta omenjenemu podjetju odstopila v last del stare in opuščene strojne in metalurške hale v velikosti 4523 kvadratnih metrov, podjetje Albin Promotion pa se je zavezalo, da bo v omenjenih prostorih začelo s proizvodnjo delov za avtomobilске plašče in zaposlilo okrog 40 delavcev iz Nafta ter postopoma še šestdeset brezposelnih z lendavskega območja. Vrednost posla je znašala 75 milijonov tolarjev, lastnik podjetja pa naj bi vložil v ureditev prostorov in nakup opreme še 45 milijonov tolarjev. Družba Albin Promotion, ki je takrat od Nafta odkupila tudi del zemljišča z energetskimi napravami, je ostala lastnica prevzetih nepremičnin, prevzete delavce Nafta, sedemnajst s statusom invalida in štiri presežne delavce, pa je zaposlilo Brenclovo vzporedno invalidsko podjetje AR-PRO, ki ga je lastnik februarja letos poslal v stečaj, in to tik po preteku dveletne varovalne pogodbe za prevzete delavce, po kateri bi se lahko po prenehanju proizvodnje vrnili v matično podjetje.

M. H.

Priznanja in nagrade za Roto

V podjetju so prejeli za uspeh v letošnjem letu štiri priznanja in nagrade. Podelili so jim nagrado Gospodarskega vestnika, po mnenju katerega podjetje spada med top deset slovenskih podjetij v izobraževanju, in nagrado za prvo mesto za okoljsko partnerstvo, na katerega so se prijavi s projektom pametni koši. GZS jim je podelila srebrno plaketo za inovativno podjetje v Pomurju.

Najpomembnejša pa se jim zdi trajna nagrada za urejeno delovno okolje, ki jo podeljuje GZS in Turistična zveza Slovenije in podjetje odlikuje v prizadevanju za urejenost, ekologijo in gostoljubnost. Tekmovanje sodi v okvir vsedržavnega projekta Moja dežela lepa in gostoljubna in je potekalo med številnimi slovenskimi proizvodnimi podjetji.

Vanja Poljanec,
foto: V. P.

Projekt območnih obrtnih zbornic Pomurja

Znanje drugačne vrste

Območna obrtna zbornica Ljutomer je prijavitelj projekta Znanje drugačne vrste – Knowledge of different kind, ki sta ga prek programa Phare CBC podprla Evropska unija in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Kot enakovredni partnerji oziroma izvajalci programov so območne obrtne zbornice Ljutomer, Lendava, G. Radgona in M. Sobota. Partner v projektu pa je Razvojni sklad Zalske županije iz Madžarske.

Z vsebino nas je seznanil vodja projekta, sicer pa strokovni sodelavec na OOO Ljutomer Rajko Šimonka. Povedal je, da je raziskava pokazala, da so obrtniki kar dobro podkovani v strokovnih znanjih, medtem ko je »slika« na področju funkcionalnih znanj bistveno slabša. To je vodilo k oblikovanju projektne predloga, katerega pglavitni cilj je motivirati obrtnike za izobraževanje oziroma za »znanje drugačne vrste«, kot so ga poimenovali.

V okviru projekta tečejo aktivnosti za kreiranje baze podatkov o

Cilj: motivirati obrtnike za znanje drugačne vrste. Kaj pa je zdaj to?

Bodo na razstavi na posled novi ali pa (kar tudi šteje) »vedno eni in isti«?

znanju in potrebah na območju vseh štirih obrtnih zbornic. V drugem delu projekta pa bodo pridobljene informacije obdelali in jih objavili na svetovnem spletu, da bodo tako dostopne vsem, ki bi potrebovali take podatke. Seveda jih bodo ažurirali in tudi nadgradili s podatki iz bližnjih regij Madžarske in Avstrije.

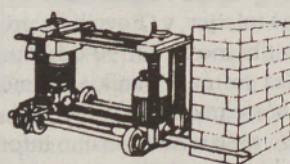
Naslednje področje je neposredno izobraževanje. Pripravili bodo več seminarjev, tečajev, delavnic in drugih oblik formalnega in tudi neformalnega izobraževanja. Gre za jezikovne tečaje, tečaj računalništva, spoznavanje novih tehnologij in oblik dela ter splošne oblike podjetniškega izobraževanja.

nja. Eno od bistvenih področij projekta Znanje drugačne vrste pa je napovedana vsepomurska razstava obrti v okviru sejma Megra v Gornji Radgoni. Sodelovali naj bi na le podjetniki, ki se tako in tako redno pojavljajo, ampak tudi taki, ki se še niso javno predstavljali. Del stroškov predstavitve bo financiran iz pridobljenega denarja za projekt. Nekaj prostora bodo namenili tudi predstavitvi inovacij. Še vedno pa ostajajo tudi območne razstave obrti, ki so ponavadi

dobro obiskane, žal pa so obiskovalci pretežno domačini.

Projekt Znanje drugačne vrste pa bo prinesel tudi promocijski material: kataloge obrti in podjetništva v Pomurju (v več jezikih), zloženke, CD ROM-e in spletno stran. Povsem utemeljeno je pričakovanje, da bo dal vsem, ki bodo v projektu sodelovali, nova znanja za uspešno delo v podjetništvu. Izboljšal bo tudi razmere na trgu dela.

Š. Sobočan

**Zidarstvo – Fasaderstvo
in izolacija zidov
– Strojni ometi
Jože Horvat, s. p.**

Filovci 110, 9222 Bogojna, tel./faks: (02) 547 10 14, GSM: 041 631 193

**Vsem strankam, poslovnim partnerjem
in drugim želimo vesel božič ter
veselo in uspešno novo leto 2004!**

Transpak sodeluje s podjetji z vsega sveta

Odločali so se za prave korake

Njihova tehnologija je sad dolgoletnih izkušenj in poznavanj najnovejših tehnoloških rešitev

Radi govorimo o slabem stanju v gospodarstvu in o nezmožnostih ter nemoči domačih podjetij. Podjetje Transpak iz Murske Sobotice ima drugačno zgodbo: »Ko je Radenska pred leti zapirala svoj obrat, smo imeli na voljo dve možnosti, da ostane brez službe ali da odpremo podjetje. In takrat smo se z Bojanom Kozeljcem in Ludvikom Kerčmarjem odločili za slednje, razlaga mag. Andrej Frangež, direktor podjetja. Transpak ima danes trideset zaposlenih in mnoge kooperante ter sodeluje in posluje z najbolj znanimi podjetji, kot so Coca Cola, Heineken, Interbrew. V lanskem letu so imeli za šest milijonov evrov prometa, svojo mrežo predstavništva pa širijo po vsem svetu.

Ukvarjajo se z inženiringom in svetovanjem za polnilnice pijač, proizvajalce hrane, za kemijsko in farmacevtsko industrijo, skladiščno logistiko s podudarkom na optimiranju proizvodnje. V okviru tega konstruirajo, proizvajajo in prodajajo paletirne in vlagalno-izlagalne stroje, portalne robote in transportne sisteme (steklenic - plastenk, PE nosilk - kartonov in palet). Oprema, ki jo zasnujejo in izdelajo, je sad dolgoletnih izkušenj in poznavanja najnovejših tehnoloških rešitev. Čeprav je podjetje mlado, se mnogi njihovi strokovnjaki s tovrstno tehnologijo ukvarjajo že mnogo let.

Stroje in tehnološke rešitve najprej sami konstruirajo, s pomočjo kooperantov iz vsega Pomurja proizvedejo in na koncu zmontirajo. »Kooperanti na osnovi naše dokumentacije in velikokrat tudi z našim materialom izdelajo polizdelke, zvežejo elektro omare, katere potem mi

sestavimo v končni izdelek. Naši so strojna in elektro konstrukcija, software in montaža. Torej, od klasične proizvodnje imamo samo montažo. Stroj in vse pripadajoče trakove tehniki sestavijo pri kupcu in sistem spustijo v pogon. Pomemben del njihovega posla pa sta tudi marketing in priprava trga. Redno se pojavljajo na sejmi, vsako leto se udeležijo sejma Brau v Nürnbergu, vsaka štiri leta pa sejma Drinktech.

Iz evropskih mest po vsem svetu

Podjetja, s katerim sodelujejo, so z vsega sveta, imajo pa nekaj referenc odličnih in uglednih podjetij. »Kar 95 odstotkov delamo s tujino, predvsem po Evropi, z Avstrijo, Nemčijo, državami Beneluksa, in ker so v večjih evropskih državah sedeži multinacionalnih podjetij, gremo prek njih še v druge dežele po vsem svetu. Pohvalijo se lahko, da sodelujejo s podjetji, kot so Inter-

brew, Heineken, Coca Cola in podobnimi. Za pokrivanje nemškega tržišča je hčerinsko podjetje v Dortmundu, partnersko podjetje v Belgiji za države Beneluksa, imajo zastopstvo v Angliji in Avstriji ter še nekaj zastopništev za vzhodno Evropo in nekdanjo Jugoslavijo. Mrežo svojih predstavništev pa še širijo.

Imajo sorazmerno dobro kadrovsko strukturo, veliko jih ima visokošolsko izobrazbo. »Tudi mi se srečujemo s pomanjkanjem kadrov, ki jih potrebujemo - elektroinženirji, strojniki ... Vsako leto zaposlujemo pripravnike, jih usposablamo in šolamo, da si pridobijo ustrezna in specifična znanja. To pa traja kar nekaj časa. Pomembno pa je, da nam kader ne uhaja iz podjetja. Naše delo je specifično, povezano s potovanji in odsotnostjo. Naši tehniki so tudi po več tednov od doma. Vsi pa seveda ne prenešajo takega tempa in načina dela.

Mag. Andrej Frangež: »V začetku, ko stopaš na trg, ni enostavno. Mi smo znali izkoristiti dolgoletno znanje in izkušnje ter tudi kontakte od prej. Kar 95 odstotkov delamo s tujino, kjer imamo razporedeno široko mrežo predstavništev. Lahko se pohvalijo, da sodelujejo z uglednimi podjetji po vsem svetu, in to s podjetji, kot so Coca Cola, Interbrew, Heineken.

Znanje, trdo delo in nekaj sreče

»S previdnimi koraki gradimo svoje podjetje. Zaenkrat imamo proizvodnjo v najetih prostorih Kovinarstva Klemenčič KKS, s katerim že od vsega začetka dobro sodelujemo, maja prihodnje leto pa načrtujemo selitev v nove prostore ob Noršinski cesti. V začetku, ko stopaš na trg, ni enostavno. Mi smo znali izkoristiti dolgoletno znanje in izkušnje ter tudi kontakte od prej. Seveda so za uspeh odločilni dobri produkti in tudi nekaj sreče.

Brez tega ne gre. Od vsega začetka se trudimo za zaposlenim in okolju prijazno podjetje z brezhibno tehnologijo in pravi razmerjem med kakovostjo in ceno, z zaupanjem strank in dobri referenčnimi objekti smo prišli do sem, kjer smo danes, z jasnim pogledom v prihodnost.

Zadovoljni smo, ker smo se odločili za prave korake in ker pri svojem delu nismo delali večjih napak. Priznam pa, da so kakšne bile, govorim o tehničnih problemih, a naročnik ti oprosti napako, če jo priznaš in hitro odpraviš.

A. Nana Rituper Rodež
Fotografija
Natalija Juhnov

V Lendavi je Mercator spet dobil konkurenco

Sparov hipermarket v Lendavi

Milijon in pol tolarjev podarili fundaciji Štefana Galiča in Varstveno-delovnemu centru

Na Kolodvorski ulici v Lendavi, ob vhodu v središče mesta, je podjetje Spar Slovenija odprlo hipermarket Spar, ki bo v prostorih novega nakupovalnega centra, ki se razprostira na skupno 2.500 kvadratnih metrih površine. To je že 37. trgovina v verigi prodajalnic Spar in Interspar v Sloveniji in tretja v Pomurju, potem ko so ju že odprli v Murski Soboti in Ljutomeru.

Ob otvoritvi je generalni direktor Spara Slovenija Igor Mervič v imenu podjetja podaril milijon tolarjev Občini Lendava, ki jih bo ta namenila za fundacijo Štefana Galiča, ki štipendira nadarjene študente iz te občine. Direktor podjetja Imo Real Jože Horvat, ki je financiralo naložbo v trgovski center, pa je pol milijona tolarjev podaril Varstveno-delovnemu centru Lendava. Zgradbo je gradbeno podjetje SGP Pomgrad zgradilo v štirih mesecih.

V nakup prostora in opreme trgovine Spar, ki obsega več kot 1500 kvadratnih metrov, so v Sparu investirali 570 milijonov tolarjev, v sodobno opremljeni trgovini pa je dobilo delo 25 zaposlenih. Hipermarket Spar je prišel v Lendavo ravno v času, ko je Mercator prevzel Živila in s tem tudi njihov trgovski center v bližini nove Sparove trgovine. Tako je bila Lendava le krajši čas v trgovskem barvnem smislu »popolnoma rdeča«, saj

Generalni direktor Spara Slovenija Igor Mervič je županu občine Lendava Antonu Balažku predal milijon tolarjev, ki jih bodo namenili skladu Štefana Galiča za štipendiranje nadarjenih študentov.

razen nekaj manjših trgovin nekaj mesecev ni bilo večje konkurence.

Kupci v Sparovem hipermarketu lahko izbirajo med bogato ponudbo izdelkov, na prodajnih policah pa je tudi 550 izdelkov z oznako »original, a cenejši«, kar pomeni trgovsko znamko Spar. Pred trgovino je 120 brezplačnih parkirnih mest, na preostalih tisoč metrih prostorov trgovskega centra pa bodo prihod-

nje leto odprli prostore kavarn, turistične agencije in trgovine z obutvijo La Scarpa. Na prostoru, kjer je sedaj nakupovalni center, je še pred letom stala avtobusna postaja, zato so v dogovoru z občino Lendava uredili tudi parkirni prostor, ki bo služil za avtobusno postajališče. Ob bližnji cesti pa so uredili še pločnike in krožišče, ki umirja promet ob vhodu v mestno središče. Direktor Spara Slovenija

Igor Mervič je povedal, da je bil letos največji projekt podjetja izgradnja lastnega distribucijskega centra v Ljubljani, iz katerega oskrbujejo vse prodajalne v Sloveniji. Spar ima v Sloveniji 18-odstotni tržni delež, s čimer je med trgovskimi podjetji v Sloveniji na drugem mestu. V podjetju se je promet letos v primerjavi s prejšnjim letom povečal skorajda za tretjino.

Jože Gabor

Borzna dogajanja

Padajo sneg in tečaji delnic

Na trgu vrednostnih papirjev je zavladal pesimizem, ki pa ne preseneča. Prevelika pričakovanja vlagateljev so se zopet pokazala za neupravičeno visoka in sledi lahko samo še realna streznitev.

To pa pomeni za marsikatero vlagatelja veliko razočaranje, ampak na borzi je pač tako. V preteklosti sem že kar nekajkrat opozoril na dejstvo, da so cene večine delnic previsoke, zato znižanje ni nobeno presenečenje. Sedaj se spet postavlja vprašanje: Kako velike oči ima strah?

V obdobju rasti je pretiran optimizem, obratno pa velja v padajočem trendu, ko noče biti konec pesimističnemu razpoloženju. Trg je tudi nekoliko pretresla novica o dejanju nadzornega sveta Droge Portorož, ki je zamenjal upravo. Ozadje tega dogajanja še vedno ni čisto jasno, ampak pri delnici se pozna negativen prizvok v obliki nižjega tečaja. Zanimivo je tudi reagiranje zaposlenih, ki se s tem dejanjem ne strinjajo in podpirajo staro upravo. Večinski lastniki pa pričakujejo od nove uprave konkretna dejanja, ki naj bi vplivala na boljše rezultate poslovanja. Še vedno se pojavljajo ugibanja okrog ponujene prevzemne cene delnic Term 3000.

Večina je mišljenja, da cena, ki naj bi jo bila Sava trenutno pripravljena plačati za prevzem, ni poštena. To pomeni, da je pre nizka, in pričakuje se lahko kakšna nova informacija o omejenem dogodku. Marsikdo je računal na višjo prevzemno premijo in znova lahko samo ugibamo, kaj se bo dogajalo v prihodnjih dneh.

Delnici naftnih družb Petrola in Istrabenz, ki sta v preteklosti najbolj razveseljevali vlagatelje, sta sedaj v padajočem trendu vodilni po negativnem donosu. Apetiti so bili previsoki in sledi pristane na trda, realna tla. Osrednji borzni indeks SBI 20 je izgubil 2,6 odstotka, med vodilnimi delnicami po izgubi je Radenska, ki beleži na tedenskem nivoju minus slabih 10 odstotkov. Trgovanje v prihodnjih dneh bo nakazalo dolgoročnejši trend, ki se nagiba bolj v negativno smer. Optimisti pa pričakujejo pozitivne vplive vključevanja Slovenije v EU in vpliv kakšnega morebitnega prevzema.

Štefan Kerčmar, borzni posrednik

Zlata medalja za inovacijo Danilu Mihoriču iz Murinega obrata v Ljutomeru

Ideja se porodi po naključju

Proizvodnjo je treba opazovati in iskati nove rešitve

Če živiš s proizvodnjo in opazuješ ljudi, kako delajo, se ti mimogrede porodi kakšna nova ideja, pravi Danilo Mihorič, vodja vzdrževanja v Murinem obratu v Ljutomeru, ki je v tem obratu začel tudi svojo poklicno pot. Med šolanjem za strojnega ključavnika je leta 1973 v Muro prišel kot vajenec, po odsluženju vojaščine pa je leta 1977 tu dobil tudi redno zaposlitev. Znan je po tem, da mu raziskovalna žilica ne da miru, vedno išče izboljšave in nove rešitve, zato ne preseneča, da so mu na letošnji letni konferenci Pomurskega društva za kakovost podelili zlato medaljo za inovacijo.

Stroj za lepljenje traku po dolžini hlač ni njegova prva inovacija, bo pa precej prispevala k racionalizaciji proizvodnje, saj je zdaj pri izvedbi te operacije potreben le en človek. Še večji prihranek je omogočila inovacija izpred osmih let, ki jo tudi Danilo prišteva med svoje največje dosežke. Stroj, ki ga je takrat izdelal, je v dveh izmenah nadomestil kar štiri ljudi, saj delo, za katero je bilo potrebnih šest delavcev, zdaj opravi dva. Seveda je bilo inovacij in izboljšav še več, ena od prvih pa je avtomatsko likanje »šling«, za to opravljali ročno, zdaj gre izdelek od šivanja narav-

nost v likalnik in tako odpade ena delovna operacija.

Danilo pravi, da se mu ideja običajno porodi sama po sebi, ko opazuje proizvodni proces, od zamisli do realizacije pa mine kar nekaj časa. Svoj zadnji izum je razvijal leto dni, ga preizkušal in dopolnjeval, iskal najprimernejše materiale za izdelavo stroja in na koncu uspel. Žal pa je še vedno tako, da ljudje ne ločijo med inovacijo in izboljšavo. Ta stroj je resnična inovacija, zato bi jo kazalo tudi patentirati, saj v svetu podobnega stroja še ni. Patentiranje pa je seveda zapleten proces, zato do njega običajno ne pride.

Na vprašanje, ali je inovatorsko delo ustrezno cenjeno in plačano, Branko odgovarja, da je odnos posameznikov do te dejavnosti različen. So taki, ki inovatorsko delo cenijo, žal pa to še vedno ni ustrezno nagrajeno. V podjetju ima-

sko delo ustrezno cenjeno in plačano, Branko odgovarja, da je odnos posameznikov do te dejavnosti različen. So taki, ki inovatorsko delo cenijo, žal pa to še vedno ni ustrezno nagrajeno. V podjetju ima-

Z novim strojem za lepljenje traku po dolžini hlač je za to operacijo zdaj potreben le en delavec.

Danilo Mihorič, dobitnik zlate medalje za inovacijo: »Ko opazuješ proizvodnjo in iščeš izboljšave, se ideja porodi sama od sebe.«

jo sicer pravilnik za nagrajevanje inovacij, ki določa, da določen odstotek od gospodarske koristi, ki jo podjetju prinaša inovacija, pripada tudi avtorju, vendar slednji s tem ne zasluži ravno veliko. Večja je namreč gospodarska korist, manjši je delež, ki pripada izumitelju.

Branko svoje delo opravlja z veseljem, ob tem pa ne pozabi pohvaliti tudi sodelavcev, ki mu pri inovacijah radi priskočijo na pomoč. Žal pa ugotavlja, da zaradi neustreznega nagrajevanja tudi na področju vzdrževanja ostajajo brez kakovostnih kadrov, saj dobri vzdrževalci odhajajo na boljše plačana delovna mesta.

Kaj bo naslednja inovacija, nam Branko še ni želel razkriti, priznal pa je, da je idejo že spravljal na papir in jo mora le še izpeljati. Ko je sezona in je preveč sprotne dela, se novim idejam ne more posvetiti. Več pozornosti jim bo namenil ob prehodu sezone, ko ga ne bodo priganjale sprotne obveznosti.

Ludvik Kovač

Čistilna naprava Ljutomer Pogodba podpisana

Pogodbo o sofinanciranju gradnje čistilne naprave v Ljutomeru so v soboto, trinajstega decembra, podpisali župana občin Ljutomer in Križevci Jožef Špindler ter Feliks Mavrič, minister za okolje, prostor in energijo Janez Kopac ter vodja službe za varstvo okolja pri novomeški Krki Slavko Zupančič. Občini Ljutomer in Križevci bosta prispevali ob državnem deležu v višini 206 milijonov tolarjev 484 milijonov tolarjev ali nekaj več kot 47 odstotkov potrebnega denarja, več kot polovico pa bodo zagotovila podjetja Krka iz Novega mesta, 296, Mlekopromet, 184, in Ljutomerčan Ljutomer, 57,6 milijona tolarjev.

Čistilna naprava bo stala milijardo 24 milijonov tolarjev ali 4,4 milijona evrov, investicijo pa bo vodilo Komunalno stanovanjsko podjetje Ljutomer. Čistilna naprava bo imela 23 tisoč populacijskih enot, čistila pa bo odpadno vodo z območja občin Ljutomer in Križevci. Dokončana bo predvidoma v prvi polovici leta 2005. Občina Razkrižje h gradnji čistilne naprave ni pristopila.

M. H.

V Ljutomeru slovesno ob koncu prireditev ob stoletnici povezane gledališke dejavnosti

Tiskovna konferenca, otvoritev razstave, premiera Nušičeve Gospe ministrice

Gledališka skupina KD Ivana Kaučiča je prejšnji teden sklenila gledališko leto, posvečeno stoletnici ljubiteljske gledališke dejavnosti, ki je bila v Ljutomeru vseskozi izredno priljubljena.

Ob tej priložnosti so izdali publikacijo, ki so jo predstavili na tiskovni konferenci v mestni hiši. O vsebini in preteklih letih so spregovorili župan Jožef Špindler, predsednik KD Ivana Kaučiča Mirko Prelog, kustos Anton Ratiznojnič, urednica in lektorica Cilka Jakelj, režiser Srečko Centrih, predstavnica Sklada in igralka Mira Rebernik Žižek, igralec Ivo Žnidarič, nekdanji in sedanjí igralci ter sodelavci.

Publikacija kljub manjšemu obsegu dobro predstavlja kulturno zgodovino kraja, potovanja skozi tih sto let. Obsežen prispevek o preteklosti je pripravil Anton Ratiznojnič, mlajše obdobje je opisal Franjo Štebih, svoj vstop v režiserke vrste pojasnjuje Srečko Centrih. V nadaljevanju predstavljajo znane Ljutomerčane in Severjeve nagrajenca Julko Bezjak, Staneta Kralja in Iva Žnidariča. Rubriko Utirali so pot so s kratkimi utrinki napolnili nekdanji igralci Zalika Novak, Milko Vukovič, Katarina Loparnik, Ivan Žnidarič, Dušan Loparnik pa je pripravil pogovor z znanim kulturnim delavcem Ivanom Štebihom.

Če povzamemo zelo na kratko, kaj se je v Ljutomeru dogajalo tih sto let? Leta 1903 se je iz takratnega sokolskega pevskega društva razvila gledališka skupina in v času med obema vojnama dobro razgibala ljutomerski oder. Uprizarjali so tudi zahtevne operete, kot so Grofica Marica, Poljska kri, Pri belem konjičku. V letu 1932 so na primer izvedli kar devet gledaliških predstav in ustanovili lutkovno gledališče. Tudi po drugi svetovni vojni se je ta dejavnost spet hitro obnovila. Že leta 1947 so predstavili uspešnico Celjski grofje, med večje uspehe šteje tudi opereta Dežela smehljaja in kot zanimivost naj omenimo, da so leta 1963 prvič nastopili v prleščini z ljudsko igro Či zovše

hujdiča. Skratka, bili so uspešni tudi na gostovanjih in srečanjih. To dolgo obdobje so zaznamovali številni dobri režiserji, če omenimo le najpogostejše omenjena imena: dolgoletni režiser Slavko Stopar, Peter Malec, Janez Žagar, Julka Bezjak in proti koncu obdobja že pokojni Stane Kralj. Pozneje se je kot režiser pojavil še Ivo Žnidarič, nato pa sedanji uspešni režiser Srečko Centrih. Delovanje te skupine pa je doživelo tudi največji uspeh, ko so dobili na državnem Linhartovem srečanju 2001 prvo nagrado za Vajo zbora. Torej je tudi sedanjost bogata. V letošnjem letu igrajo kar pet predstav: Vaja Zbora, Med dvema ognjema, Podnajemnik, Prišparani jurij in Gospa ministrice. Z vse-

mi bodo prihodnje leto gostovali po Sloveniji.

Te podatke lepo ilustrira razstava v galeriji Anteja Trstenjaka, slovesno otvoritev pa je obogatil Ljutomerski oktet. Na ogled so fotografije, plakati, izrezki iz časnikov, znana in priljubljena imena minulih časov, ki med nekdanjimi igralci in ljubitelji gledališča gotovo zbuja jo nostalgijo in ponos.

Vrhunec jubilejnega gledališkega leta pa je gotovo premiera Nušičeve Gospe ministrice pred polno dvorano v Domu kulture in najbrž bo vsakokrat tako. Ne samo zaradi vedno aktualnega besedila, ampak tudi zaradi dobre priredbe in dobrih igralcev. Komedija, ki smo jo gledali že velikokrat in v raznih izvedbah

na televiziji, v poklicnih in ljubiteljskih gledališčih, je dobila v Ljutomeru spet čisto novo podobo, vse osti pa so seveda ostale. Režiser Srečko Centrih jo je uspešno presadil v domače okolje in prleško narečje, kar je bilo za občinstvo simpatično, igralcem pa je olajšalo delo, lahko so bili bolj sproščeni. Mira Rebernik Žižek je bila v naslovni vlogi primitivne, oblastne, a na neki način pomilovanja vredne junakinje odlična, vso predstavo je obvladovala z izjemno energijo. V njenem divjem vzponu in krutem padcu so ji uspešno sledili: Srečko Centrih, Ljuba Erhartič, Andrej Rus, Jožef Pečnik, Albin Rožman, Jože Laba, Marjan Alt, Robert Semenič, Fanika Zorec, Vera Slavič, Nataša Novak.

Janko Potočnik, Petra Šilec, Vanda Novak, Milan Prelog – skoraj gotovo vsa gledališka skupina, kot se spodobi ob takšnem dogodku. Kot gostje so nastopili plesalci folklorne skupine KD Cven in harmonikar Janko Žunič. Šepetalka je bila Angelca Štefanec, za maske je skrbela Zdenka Pečnik, za luči Andrej Rus in Gorazd Polanič, sceno je zasnoval Albin Rožman, kostume Fanika Zorec in Zdenka Kerin. Plakat je oblikovala Teja Jakopič, gledališki list pa Mira Rebernik Žižek. Za drugo so poskrbeli odrski mojstri Janko Zadavec, Milan Prelog in Franc Rošker.

Praznovanje stoletnice se je po predstavi nadaljevalo z nagovori in čestitkami ter podelitvijo priznanj, ki so jih prinesli gostje iz Ljubljane: direktor Sklada za ljubiteljsko kulturo RS Igor Teršar ter predstavnika ZKD Slovenije Marjan Pungartnik in Janez Karlin. Dobili pa so jih: bronasto Linhartovo značko: Vanda Novak in Robert Semenič, srebrno Linhartovo značko: Mira Rebernik Žižek, zlato Linhartovo značko: Srečko Centrih in Janez Zadavec, jubilejna priznanja JSKD: Ivo Žnidarič za 40-letno delovanje v amaterski gledališki dejavnosti in Gledališka skupina KD Ivana Kaučiča ob 100-letnici povezane gledališke dejavnosti v Ljutomeru.

B. B. L., foto: N. J.

Tretji Kardošev večer

Jozef Kardoš, priljubljeni Joska bacsi (v prevodu: stric Jožka), je z zvoki svojih cimbal vnašal toplino v srca in domove Dobrovničanov. V spomin nanj je Kulturno društvo Sandor Petöfi v kulturnem domu priredilo tretji Kardošev večer.

Velika dvorana je bila nabito polna. Predsednica društva Anica Car pa je še posebej poudarila, da je cilj in namen ohraniti bogato kulturno dediščino in v mladih vzbuditi čut za ohranjanje identitete. Razveseljivo je, da gredo mladi po njegovi poti, saj tudi vnučki in vnučkinje Joska bacsi prido igrati na instrumente (citre, violino, klavir) in bodo naslednje leto tudi sami nastopili. V kulturnem programu so nastopili še pevski zbor iz Reszneka na Madžarskem, že uveljavljena skupina domačih citrarjev Lusta banda (v prevodu: Lena družina), zatem folklorna skupina Muravideki Neptancsoport, ljudski pevci iz Dobrovnika, skupina Notazok in skupina iz Madžarske z imenom Percsak z izvirno »cigansko muziko«.

F. B.

Pregledna razstava Vladimirja Potočnika

V Galeriji Murska Sobota so odprli pregledno razstavo slik akademskega slikarja in magistra Vladimirja Potočnika. Umetnika in razstavljenega dela je predstavil direktor Galerije mag. Franc Obal, v našem časopisu pa smo ga že v začetku oktobra, ko je pripravil razstavo v galeriji Anteja Trstenjaka v Ljutomeru.

Vladimir Potočnik je letos dopolnil šestdeset let, pred kratkim pa je zaključil svoj novi ciklus Moj mali svet. Potočnik je v bistvu Mariborčan, ki se je rodil v Gradcu, po končanem študiju v Ljubljani pa se je zaposlil kot likovni pedagog na osnovni šoli Ivana Cankarja v Ljutomeru, kjer še vedno dela. Študij je končal s specialko pri profesorju Maksimu Sedeju, leta 1990 pa se je izpopolnjeval v Parizu. Priredil je več kot petdeset samostojnih in najmanj sto drugih razstav na območju nekdanje Jugoslavije in v tujini. Po mnenju mag. Franca Obala sta njegovo ustvarjalnost najbolj zaznamovala nastanitev in bivanje v Ljutomeru, saj so na njegov likovni izraz najbolj vplivale naravne podobe Prekije. Razstava del Vladimirja Potočnika bo na ogled do 20. januarja, vodstvo po razstavi pa bo že danes, v četrtek, 18. decembra, ob 17. uri. – T. K.

Tradicionalni božično-novoletni dobrodelni koncert

Peli bodo zdravniki

Soboški Lions klub je povabil na jutrišnji dobrodelni koncert ob osemnajstih v soboški evangeličanski cerkvi komorni zbor VOX MEDICORUM, v katerem prepevajo zdravniki, stomatologi, drugi delavci v zdravstvu in študenti medicine, zbor pa deluje v okviru kulturno-umetniškega društva Kliničnega centra in Medicinske fakultete. Začeli so leta 1979 kot oktet, ki je z leti prerasel v komorni zbor petnajstih pevcev in se ponša s samostojno kaseto in zgoščenko. V Murski Soboti bodo ljubljanski pevci – zdravniki nastopili prvič.

Izkupiček dobrodelnega koncerta bo soboški Lions klub tudi tokrat namenil za eno od dobrodelnih akcij. Posebna skrb bo še naprej veljala slepim, ginekološkemu oddelku soboške bolnišnice bodo omogočili nakup aparature za zgodnje odkrivanje raka, pomagali pa naj bi tudi zasvojenim in drugim pomoči potrebnim skupinam in posameznikom.

Omenimo naj še, da je letos zažvelo delo kluba Leo, v katerem se za uresničevanje načel lionizma trudijo mladi. Med drugim so zbirali igrače za otroke v bolnišnici in vrtcih ter prostovoljne prispevke za nakup učbenikov, na jutrišnjem koncertu pa bodo prodajali božično-novoletne voščilnice in izkupiček namenili za dobrodelne namene.

Veličasten trenutek, ko lutka spregovori

Lutkovna sekcija kuda Bubla iz Radenec nastopa v Pomurju s prvo predstavo Strah

Da stara ljubezen ne zarjavi, so članice sekcije, vse upokojene učiteljice, gotovo dokazale, ko so se s svojimi lutkami pojavile v radenskem vrtcu. Vse so se namreč s tovrstno dejavnostjo ukvarjale že v svoji aktivni šolski dobi. In ker imajo lutke še vedno rade in še vedno tudi otroke, jih ni bilo treba veliko siliti.

Zbrale so se, kot je povedala njihova predsednica Marjeta Trop, na pobudo Marije Marič, predsednice kuda Bubla, oktobra, izbrale igrice Strah avtorice Jane Milčinski ter začele vaditi in delati tako hitro, da njihov napovedovalec Ježek še vedno nima na hrbtu vseh potrebnih bodic. Vloge so si razdelile po primernosti glasov, kot jih je nekoč učil Tine Varl. Lidija Slavič je tako postala Strah, Marjeta Trop Mačka, Marija Marič Medved, Jožica Zver Zajček in Mira Rituper Miška. Za glasbeno spremljavo, ki mora biti živa, pa so poprosili Jožeta Farkaša, kitarista skupine Drotmantraši. Njihov dosednji rezultat je 14 predstav po Prlekiji in Prekmurju, nadaljevale bodo po novem letu, v mislih pa imajo že naslednjo predstavo.

In kot pravi Marjeta Trop, delati z lutkami je neskončno veselje, tudi zato, ker jih izdelujejo same. Ko je prišla na osnovno šolo v Radence in začela delati, pravi, so

bile njene lutke tako okorne, da še danes ne razume, kako si je upala z njimi pred komisijo, saj ni imela nobenih izkušenj, a Tine Varl jih je zelo veliko naučil, tudi s kritiko, ki je bila vedno koristna. Nato se ji je pridružila Jožica Zver, prav tako navdušena lutkarica, ki je prevzela njeno delo, ko se je upokojila. A tudi po upokojitvi ni šlo brez lutk, še vedno je pomagala Jožici, zlasti pri izdelovanju. Tudi Marija Marič ni brez izkušenj, na osnovni šoli je dolga leta vodila dramski krožek in sodelovala na različnih tekmovanjih. Prav tako tudi Lidija Slavič, najmlajša od upokojenk, ki je na šoli skrbela za proslave in recitacijski krožek. Edina, ki prej ni bila povezana z lutkami, je Mira Rituper.

per, nekdanja ravnateljica osnovne šole Tišina, a se je svoje Miške oklenila z velikim veseljem. Pri izdelovanju lutk pa jim je priskočil

la na pomoč tudi likovna pedagoginja Renata Šporn, ki je oblikovala Strahca – tako simpatičnega, da se ga res nihče ni bal, niti živili niti otroci, ki včasih stečejo k njemu in ga hočejo otipati. Sicer pa so radovedne, prestrašene, vse se otroške oči njihovi najbojši kritiki – njihovo živo sodelovanje jih veseli in spodbuja k nadaljnjemu delu. Doslej so »strah« v Radencih, Gornji Radgosti, Apačah, na Kapeli, Janzevem Vrhju, Cankovi, Tišini, Križevcih pri Ljutomeru in najbrž bodo še kmalu meravajo pa narediti še čim več lutk – pustile jih bodo Bubla – v upanju, da bodo zanje poprijeli tudi mlajši rodovi.

B. B. L., foto: D. M.

Druga skupina VIZ Veržej pričakuje božič

Saj je enako kot doma, le da mami ni tukaj

Novoletne želje v soju sveč adventnega venca

Dominik, 8 let

»Tukaj mi je zelo lepo, naredili smo že okrog 400 voščilnic, ki smo jih prodali na tržnici v Radencih. Z denarjem, ki smo ga prislužili, pa bomo uredili skupino, kupili bomo nove prte za mize, hodili se bomo kopat, na koncu pa bomo šli na izlet - daleč, zelo zelo daleč. Božičku bom napisal pismo in si zaželel, da bi za božič dobil veliko daril. Ne vem še kakšnih. No, mogoče avto na daljinski pogon, motor na baterije in telovadnico, da bom lahko igral nogomet. Želim si tudi, da bi bila moja mama zdrava, in nič več.«

Blaž, 11 let

»Že od srede oktobra izdelujemo novoletne voščilnice, okraske in svečnike. S tem si zapolnim svoj prosti čas pa tudi naučim se veliko. Ko bom imel svojo družino, bom tudi izdeloval voščilnice in jih pošiljal tistim, ki jih imam rad.

Zelo lepo mi je tudi, ko imamo obdaro vanje in ko nam Božiček prinese skupinska darila. Letos sem bil priden in tudi v šoli nimam težav, zato bom božič preživel doma. Saj je tudi tukaj za božič lepo, skoraj enako kot doma, le da mami ni tukaj.«

Samanta, Natalija, Tina in Brigita so se med sabo dopolnjevale:

»Najlepše nam je ob nedeljah, ko na adventnem vencu prižgemo sveče, ugasnemo luči, posedemo v krog in se pogovarjamo. To nedeljo smo se pogovarjali o naših novoletnih željah. Zaželele smo si, da bi bilo doma vse v redu, da bi izdelale šolo in srečo v ljubezni seveda. Danes pa smo pekle novoletno pecivo. Najprej nam ni kazalo najbolje, vendar so bili keksi na koncu res dobri.«

Božič - vonj po cimetu in vaniliji, odpiranje daril in krašenje novoletnega drevesca v krogu družine. Blaž, Natalija, Tina, Dominik, Brigita in Samanta so gojenci Vzgojno-izobraževalnega zavoda v Veržuju in božič v nasprotju z mnogimi osnovnošolci preživljajo daleč od doma.

Vzgojitelji pravijo, da so otroci zdaj pred prazniki nemirnejši, saj ne vedo, ali bodo lahko šli domov, kako dolgo bodo doma in ali jih bodo starši sploh sprejeli. Mnogi bodo tako zaradi neurejenih družinskih razmer praznike preživeli kar v zavodu.

Da bi jim čas čim hitreje minil, jih vzgojitelji skušajo zaposliti z neke vrste delovnimi terapijami, s katerimi razvijajo ročne spretnosti in občutek za estetiko. Cilj delovnih terapij je posredno tudi cenjenje lastnega dela, samostojno gospodarjenje z denarjem in bogatenje njihovega znanja.

Vanja Poljanec

V Ameriki priznanje arhitektu Kalamarju

Zlata medalja za poslovni objekt Lev v Ljubljani

Arhitekt Andrej Kalamar iz Murske Sobote, ki dela in živi v Ljubljani, je prejel prejšnji mesec v Ameriki za poslovni objekt Lev na arhitekturnem bienalu v Miamiu v Združenih državah Amerike Bienale Miami + Beach 2003 v kategoriji večstanovanjske in poslovne stavbe zlato medaljo. Nagradjeni poslovni objekt je zgrajen v najbolj frekventnem križišču Celovške in Tivolske ceste v Ljubljani. Leži v urbanem heterogenem in dinamičnem prostoru, pri tem pa na različne načine komunicira z opazovalcem in s spremembo barve sledi njegovemu gibanju.

Bienale v Miamiu, ki je potekal novembra, pa je edini arhitekturni bienale v Združenih državah Amerike, na katerem sodelujejo arhitekti z vsega sveta.

Osnovni poudarek bienala je, združiti arhitekto in oblikovalce z vsega sveta ter predstaviti njihovo delo in trenutne trende, ki prevladujejo pri oblikovanju v prostoru. To je že drugo priznanje za poslovni objekt Lev, saj je zanj Kalamar lansko leto prejel visoko mednarodno priznanje arhitekturne revije iz Londona.

Andrej Kalamar je eden od pomurskih arhitektov, katerih delo je visoko cenjeno ne samo v Ljubljani, ampak tudi v Evropi in po svetu. S posameznimi stavbami in rešitvami pa se vključuje tudi v arhitekturno oblikovanje pomurskega prostora.

A. N. R. R.

Danijel Ščap iz Črnc pri Apačah o Evropi in sebi

»Kje najdete boljšo kombinacijo?

Čas, ko se bo tudi Slovenija formalno vključila v Evropsko unijo, se vse bolj bliža. Da o tem, ali je to dobro ali slabo, vsi pri nas ne mislimo enako, je povsem normalno. Obstajajo namreč tako argumenti za kot proti. Precejšnjo večino pa je vendarle zaokrožila na referendumu »ZA«.

Danijel Ščap iz Črnc pri Apačah, ki obiskuje 3. letnik Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer, sicer še ni imel pravice glasovati, če pa bi, bi se gotovo tudi on odločil za vstop v Evropsko unijo. O tem namreč jasno piše v eseju *Slovenci v Evropski uniji*, za katerega je prejel 2. nagrado na državnem natečaju Inštituta za evropske študije. Društvo Interes, Mladinskega sveta Ljubljana in Dijaške organizacije Slovenije v sodelovanju z Oddekom za etnologijo in kulturo antropologijo Filozofske fakultete ter ob podpori Urada vlade R Slovenije za informiranje. Njegova mentorica je bila gimnazijska profesorica Sonja Ferčak.

in zakaj se zdi Danijelu dobro, da je bila referendumsko odločitev »ZA« EU?

Danijel Ščap je prepričan, da ima Slovenija najboljše možnosti na področju turizma. Foto: J. G.

»Evropska unija ponuja marsikaj: urejeno in smotno gospodarstvo, odnos do kulturnih dobrin in športa, narave in okolja, ki je samo naše, čeprav bi ga radi v zadnjih nekaj letih pošteno razcefrali in razdelili med tiste, ki zanj niso sami nikoli skrbeli ... Tako majhna država, kot je naša, enostavno ne more in ne sme

nadaljevati življenja, kakršno je bilo v nekdanji skupni državi Jugoslaviji, še zlasti ne slediti zgrešenim investicijam v nekaj, kar ne more prinesiti uspeha. Slovenija nikoli ni bila in ne bo kmetijska država. To so nam, hočeš nočeš, vcepili v času enopartijskega sistema po končani drugi svetovni vojni po zgledu sovjetskega kmetijstva. Slepo smo jim sledili tudi mi v Sloveniji, s tem pa smo zanemarjali področja, na katerih bi lahko želi uspehe tudi v evropskem merilu ... «

Področje, na katerem ima Slovenija največ priložnosti, pa je po Danijelovem mnenju turizem. »Prepričan sem, da je Slovenija turistična država, ki ima na tem območju daleč najboljše možnosti za izvajanje turizma. Že v osnovni šoli so nas učili, kako so nas zavojevalci v zgodovini največkrat želeli pod svoje okrilje prav zaradi tega, ker imamo enkratno geografsko lego: morje, panonsko nižino, alpski in kraški svet. Kje najdete še takšno kombinacijo?»

O sebi pa nam je Danijel povedal, da v prostem času zelo rada jaha kobil, ki ju imajo v domačem hlevu, ali se sprehaja s psom. Uživa tudi na smučanju. Po gimnaziji namerava študirati medicino v Mariboru, če bo to že mogoče, sicer pa razmišlja tudi o študiju prava. Na vsak način pa želi ostati v Sloveniji, čeprav bi se mu kje drugje v Evropski uniji obetale boljše možnosti za življenje.

Jože Graj

Alojz Filipič, enolog, vinski vitez in član šampanjskega viteškega reda

Vino je sopotnik srečnih, nikoli pa odrešenik nesrečnih

Znanje in izkušnje iz vinarstva si je nabiral v nemških in francoskih kletah

Slovenija je vinorodna dežela in vinska trta je del dediščine, ki bogati našo domovino z vini izjemne kakovosti. Vino je postalo v pozitivnem smislu del vsakdanjega življenja številnih Slovencev, žal pa je še vedno tudi veliko takih, ki skušajo dati vinu negativni prizvok. Res je, da Slovenci še vedno popijemo preveč alkohola, ki vpliva na naše zdravje, vendar bomo imeli dolgoročno več zdravih ljudi, če bomo vzgojili kulturne pivce in v vinu ne bomo videli le nevarnosti za alkoholizem.

Alojz Filipič iz Gornje Radgone prav gotovo sodi med tiste, ki se pri svojem poklicu največ srečujejo z vinom, saj že tri desetletja dela kot enolog v vinski kleti podjetja Radgonske gorice, je vinski vitez in član šampanjskega viteškega reda ter človek, ki nasploh veliko da na vinsko kulturo. Filipič za svoj priimek

Vino in ženske store, da tudi modri obnore.

pravi, da bi lahko bil grškega izvora, saj verjetno izhaja iz grške besede philipus, ki pomeni ljubitelj konj. Seveda to ni znanstveno dokazano, je pa možno, da so nekoč v naše kraje prihajali uskoki, ki so nosili ime Philipus ali Philip, Slovani so pozneje imenu Filip dodali še ič in tako je nastal priimek Filipič.

Sodeč po poklicu, ki ste ga izbrali, vam ne bi mogli pripisati posebnega ljubiteljstva do konj.

To res nisem, konji me nikoli niso posebej privlačili, to pa ne velja za mojo hčerko Jasmino. Za njo bi bilo najlepše darilo, če bi dobila konja, vendar si ga v mestu ne moremo privoščiti. Morda pa se ji bo nekoč izpolnila tudi ta želja.

Odraščal je pod brajdami

Kaj vas je potem v vaši mladosti najbolj privlačilo?

Sem eden tistih, ki je rojen pod trto, rasel sem pod brajdami, doma smo imeli vinograd, tudi predniki na naši družinski kmetiji so se ukvarjali z vinogradništvom in tu se začnajo korenine mojega ljubiteljstva do vinske trte in vina.

Ste se že takrat odločili, da si boste izbrali poklic, ki bo povezan z vinogradništvom in vinarstvom?

Odločen je bil vpis na fakulteto, odločil sem se za živilsko tehnologijo in tam smo študirali tudi o tehnologiji vina. Ko sem izbral diplomsko nalogo, sem izbral vinarstvo in temo Pridelava odpadkov pri pridelavi vina. S tem se moja zgodba o vinu tudi začneja.

Kam vas je vodila pot potem, ko ste diplomirali?

Vselej sem si želel, da bi delal v kakšni veliki kleti v Nemčiji ali Franciji in to se mi je s pomočjo mojega profesorja Veseliča tudi uresničilo. Imel je poznanstvo v največji nemški kleti blizu francoske meje in tako sem prišel v to klet. To je bila tudi največja vinska klet v Evropi, bila je zadržna klet, odkupovala pa je grozdje od vinogradnikov iz dežele Baden-Württemberg. Tehnologija v njej je bila na vrhuncu, vina pa znana po vsej Nemčiji. V tej kleti sem bil dve leti, ko sem prišel, je imela posode za 80 milijonov litrov vina, ko sem odhajal, pa je v njej že zorelo 160 milijonov litrov vina.

Železo spoznamo v ognju, človeka pa pri vinu. (Japonski pregovor)

Ste se potem vrnili domov?

Ne. Iz Nemčije sem odšel naravnost v Anglijo, kjer pa delo, ki sem ga opravljal, ni bilo povezano z mojim poklicem. Delal sem v nekem rastlinjaku, zalival sem rože in se učil angleško. Po tistem sem bil večkrat v Franciji, trikrat med trgatvijo, pozneje sem delal v vinski kleti v dolini reke Loire, obiskoval sem različne šampanjske kleti in delal v več kletah na jugu Francije.

Od turističnega vodnika do enologa

Ko ste se vrnili domov, ste bili nekaj časa turistični vodnik.

Potovanja so me vselej privlačila, in ker sem znal več jezikov, sem postal turistični vodnik. Delal sem v Kompas Jugoslavija v Crikvenici, kjer je bil sedež za severni Jadran, in ko bi že moral začeti resno delati v tej turistični agenciji, sem se prijavil na razpis Kmetijskega kombinata Radgona, ki je iskal komercialista. Zgodba se je nato odvrtela s filmsko naglico. V nekaj dneh sem dobil odgovor, da sem sprejet in da moram začeti s 1. oktobrom z delom. To je bilo leta 1973, v času vinske krize, ko so v radgonskem kombinatu želeli okrepiti komercialno službo in iskali so človeka, ki zna delati z ljudmi, ki veliko potuje in ki bi bil sposoben prodajati njihova vina. Kot turistični vodnik sem se jim zdel primeren in so me sprejeli.

Kako je bilo takrat s prodajo vina, ga je bilo lažje prodati kot danes?

Čeprav je bilo kupcev veliko, je bilo tudi takrat vino težko prodati. Danes je morda še težje, saj je kupcev malo, trgovske hiše se združujejo, so močnejše in izsiljujejo kletarje. Danes vino lažje prodajo manjši vinogradniki, vendar morajo ponuditi kakovost. Je pa tako, da v krizi tudi sivi trg lažje deluje, s težavami pa se srečujejo predvsem velike kleti.

Pijanost ne odpira umetnega raja niti poti k znanju in moči.

Po dveh letih dela v komercialni ste zajadrali med enologe.

V radgonski kleti so potrebovali tehnologa in to je bila priložnost, da se znajdem v poklicu, ki sem si ga želel in ga zdaj opravljam že skoraj tri desetletja.

V tem času se je na trgu vina veliko spremenilo. Tudi pilska kultura je napredovala in potrošniki vedno bolj posegajo po kakovostnih vinih.

Prihodnost vinogradništva in vinarstva je v kakovosti. Nekoč so ljudje množično posegali po namiznih vinih, danes pa je najtežje prodati prav vina nižje kakovosti. Tudi kakovostna vina se slabše prodajajo, vendar je padec prodaje pri teh manjši kot pri namiznih vinih. Na splošno je vinarstvo trenutno spet v krizi, prodaja vseh vin, tudi vrhunskih, se je zmanjšala, nekoliko manj velja to morda za penine. Pri naših radgonskih peninah doslej občutnejšega padca prodaje nismo zabeležili, povpraševanje po nekaterih se je celo povečalo.

Alojz Filipič: Potrošniki vedno bolj povprašujejo po kakovostnih vinih, vendar je tržišče naredilo selekcijo, zato vsak proizvaja toliko, kot lahko proda. Tudi v Radgonskih goricah smo se usmerili v pridelavo vin visoke kakovosti, vendar ne množično. Z vini posebne kakovosti, s predikatnimi vini, posebnih zaslužkov ni, pridelujemo jih bolj zaradi promocije.

V Sloveniji dovolj prostora za 'peničarje'

Radgonska klet je bila prva, ki je začela s pridelavo penin, zdaj številni tovrstnih pridelovalcev v Sloveniji narašča. Bo dovolj prostora za vse?

Po poročanju Bleiweissovih Novic so prve steklenice Klenoškov penine v Radgoni prodali leta 1852, vmes je bila praznina, leta 1882 pa je bankirska družina Bouvier v Radgoni ustanovila šampanjsko tvrdko. Na steklenicah, v katerih so prodajali penino, je bilo celo zapisano, da so dobavitelji kraljevega dvora v Beogradu. Pridelava penine v Gornji Radgoni se je ohranila vse do danes, ko je podjetje Radgonske gorice največji pridelovalec peničnih vin v Sloveniji.

Ob naši šampanjski kleti je zdaj v Sloveniji že 57 'peničarjev', vendar zaenkrat ni bojazni, da ne bi preživeli. Če v Franciji lahko živi tisoče 'šampanjarjev', jih bo nekaj deset lahko preživelo tudi v Sloveniji.

Slovenija bo prihodnje leto postala članica Evropske unije. Se bodo razmere za slovenske vinogradnike in vinarje s tem spremenile?

Izkušnje naših sosedov Avstrijcev kažejo, da večjih težav ne bi smelo biti. Avstrijci svoja kakovostna vina uspešno prodajajo, tudi več jih izvozijo, slabše je z vini nižje kakovosti. Čeprav se na njihovih policah pojavljajo vina iz drugih držav, kupci še vedno najraje posegajo po domačih vinih, v zadnjem času pa se veliko vina proda doma pri vinogradniku in ta vina so razmeroma draga. Z razvijanjem vinskega turizma bodo morali iti tudi pri nas v to smer. Vsekakor bo treba nameniti posebno skrb kakovosti.

Povpraševanje po kakovosti je seveda posledica pilske kulture.

Kultura pitja v Sloveniji se popravlja in temu se tudi pri nas namenja vedno več pozornosti. V svetu ni več dobrega hotela, ki ne bi imel sommelierjev, in tudi pri nas je vedno več gostinskih lokalo, ki že imajo vinske svetovalce. Žal

pa bi radi to z raznimi predpisi omejevali. Država na eni strani podpira obnovo vinogradov, od tega živi veliko naših družin, na drugi strani pa neživljenjski zakoni udarijo po vinogradniku.

Kot člani viteškega reda se tudi mi borimo proti alkoholizmu, ne pa proti

pa so še vedno tudi lokali, kjer gledajo le na ekonomsko plat in ne zaposlujejo ustreznih šolanih kadrov.

Vino je solza zemlje, dar neba, sok življenja. (Ljudska modrost)

Posebna skrb kulturi pitja

Ste vinski vitez in član viteškega reda, katerega osnovni poslanstvi sta promocija vina in skrb za dvig pilske kulture.

V svetu je veliko viteških redov in zanimiva je njihova zgodovina. Zdaj je ena od glavnih skrbi vinskih viteških redov skrb za kulturo pitja, nekoč pa je viteški red skrbel predvsem za svoje člane ali ude, kakor jih imenujemo. Če je kak član viteškega reda zbolel, so mu drugi priskočili na pomoč in postorili vse potrebno v vinogradu ali kleti, poskrbeli pa so tudi za prodajo njegovega vina. Vitezi so tako svojim članom pomagali ob nesrečah.

Danes ima viteštvo promocijski pomen, viteški red pa v svoje vrste vključuje poznavalce vin in ugledne osebnosti, ki veliko prispevajo k promociji vina in vinske kulture. V Sloveniji deluje evropski red vitezov vina, sam pa sem še član šampanjskega viteškega reda, ki ima sedež v Reimsu v provinci Sampaagne. V Sloveniji smo le trije člani tega reda.

V Sloveniji je v zadnjem času veliko razprav in polemik o »protialkoholnem zakonu«. Kakšen je vaš komentar k temu?

Mislím, da je ta zakon krivičen do večstoletne vinske kulture na slovenskih tleh. Že Rimljani so razvijali vinsko kulturo in jo širili po vsej Evropi, zdaj

vinu. Zavzemamo se za takšno pivsko kulturo, ki svetuje zmerno pitje, za korezen dober vina ob hrani, saj je tudi vino hrana. V svetu poznamo kulture, kjer ne uživajo alkohola, imajo pa zato druge napitke in druge probleme. Proti alkoholizmu se je treba boriti z ustreznimi vzgojo, saj zgolj zakonodaja tega problema ne bo rešila.

Vino je navdihovalo številne umetnike, sami pa ste znani po tem, da zbirate različne reke o vinu.

Ko človek na raznih degustacijah opazuje in predstavlja vino, sodi zraven tudi poezija, saj z njo naredimo vino bogatejše. Zbranih imam veliko takšnih rekov in verzov, ki sodijo k posameznim vinom in posameznim priložnostim.

Čez kakšno leto se boste upokojili. Ste bili s svojim poklicem zadovoljni? Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Če je vino sopotnik srečnih, potem zame to velja, saj sem našel poklic, v katerem sem zadovoljen. Do upokojitve imam še kakšni dve leti in to hočem tovarno sprememba, kakršnih pa je v življenju veliko. Moje življenje se ne bo veliko spremenilo, se pa upokojitve veselím in upam, da bom takrat našel dovolj časa za svoje hobije, za katere sem imel doslej premalo časa. Svoječas sem pisal vesoljski dnevnik in zbiral članke o vseh vesoljskih dogodkih, moj hobi je ples, saj z ženo rada hodiva na ples in v plesne šole, zanima me astronomija in opazovanje zvezd, zanimajo me razlage sanj, privlačijo pa me tudi številni športi, kot so tenis, smučanje, košarka ... Zanimivo ob tem pa je, da čim starejši sem, bolj me zanimajo fizični športi. Prepričan sem, da se tudi po upokojitvi ne bom dolgočasil.

Ludvik Kovač, foto: J. Z.

Veterinar svetuje Vnetje vimena (mastitis) pri ovcah

Število ovac v Sloveniji in tudi v Pomurju narašča, saj je povpraševanje po ovčjem mleku in mlečnih izdelkih čedalje večje. Z večjim povpraševanjem se je povečala tudi kakovost in količina mleka na ovco. Največ izgub v povezavi z vnetjem vimena povzroča jo prikrita (subklinična) vnetja vimena. Izgube nastanejo predvsem zaradi zmanjšane količine mleka in njegove slabše kakovosti, posledice pa so pogini ali slabši prirasti mladičev ter težave pri prodaji mleka in predčasno izločanje takšnih živali.

Kakor pri drugih živalih, tako so tudi pri ovcah najpogostejši povzročitelji vnetja vimena bakterije. Ponavadi bakterije pridejo v mlečno žlezo skozi ustje seskevega kanala. Praviloma delujejo na takšno ovco še drugi negativni dejavniki (poškodbe vimena, slaba in neuravnotežena prehrana, starost, paraziti, slabe higienske razmere ipd.) in pride do hudih vnetij vimena. Pri ovcah skoraj ne poznamo blagih vnetij vimena. Ponavadi najprej opazimo, da ovca ne je, zaostaja za tropom, še pa. Če izmerimo telesno temperaturo, je ta v tej fazi ponavadi 41 stopinj. Šele nato opazimo, da je običajno polovica vimena povečana, boleča ter na otip trda in topla. Mleko je na začetku rumenkasto, pozneje pa postane rjavkasto in smrdeče. V tej fazi ovca ponavadi že obleži, vime pa je hladno in neobčutljivo za dotik. Koža postane modre ali črne barve. V tej fazi se vnetno območje rado okuži še z gnilobnimi bakterijami in v spremeni nem tkivu nastanejo gangrenozni (odmirajoči) procesi. Telesna temperatura se zniža na 37 stopinj Celzija in ovca običajno zaradi sepse (samozastrupitve) v kratkem času pogine. Značilna je tudi podkožna oteklina, ki sega od vimena do prsi in zajame tudi zadnje noge. Za vnetjem vimena oboleva približno 30 % ovac. Vidimo torej, da je vnetje vimena pri ovcah težko pozdraviti, zato je najpomembnejše, da se ovce dobro opazuje in ob vsaki še najmanjši spremembi takoj pokliče veterinarja, saj je na začetku boleznini ozdravitev še mogoča.

Marko Nabergoj,
dr. vet. med.

Upravni odbor območne kmetijsko-gozdarske zbornice o davčni zakonodaji in posledicah suše

Akontacija državne pomoči še letos?

Čeprav so seje upravnega odbora območne kmetijsko-gozdarske zbornice za Pomurje običajno burne, člani pa kritični do razmer v našem kmetijstvu, se stvari ne popravljajo, zahteve pomurskih kmetijcev pa običajno naletijo na gluha ušesa pri odgovornih za reševanje te problematike. V takšnem razpoloženju je minila tudi zadnja seja, in čeprav je bil na njej državni sekretar z ministrstva za kmetijstvo Ivan Obal, ni pričakovati, da bi zahteve članov upravnega odbora obrodile sadove.

Predlagana davčna reforma že nekaj časa povzroča nejevoljo med kmeti, ki trdijo, da se bo že tako slab ekonomski položaj kmetijstva še poslabšal, če bodo spremembe zakona o dohodnini, ki jih je pripravilo ministrstvo za finance, sprejete. Kljub višjim subvencijam se dohodkovni položaj kmetijstva slabša že od leta 2000, če bodo v obdobju zajete še subvencije in nekateri drugi prihodki, pa bo to katastrofa za kmetijstvo, opozarjajo predstavniki pomurskih

kmetov. Čeprav so subvencije v kmetijstvu v državah Evropske unije različno vključene v sistem obdavčitve, se tudi v kmetijskem ministrstvu po besedah Ivana Obala zavzemajo za to, da se z novo obdavčitvijo dohodkovni položaj kmetijstva ne sme poslabšati. Ker imajo subvencije velikokrat negativen prizvok, naj bi jih v prihodnje zamenjala nadomestila, vsekakor pa subvencij ne bi smeli vključevati v dohodninsko napoved, dokler ne bo novega izračuna katastrskega dohodka.

Po besedah predstavnikov Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije jim je nekatera stališča in predloge o novi davčni zakonodaji uspelo uskladiti z drugimi nevladnimi organizacijami in ministrstvom za kmetijstvo, uskladiti pa jih morajo še z ministrstvom za finance. Kot kaže, pri dogovoru s slednjim niso dosegli zelenega, saj je vlada v minulih dneh že sprejela predlog novega zakona o dohodnini, ki vključuje subvencije v kmetijstvo med obdavčljive prihodke. Še naprej naj bi ostala neobdavčena medosedska pomoč, med-

em ko naj bi se plačane najemnine za kmetijska zemljišča priznavale kot davčna olajšava. V kmetijsko-gozdarski zbornici podpirajo tudi možnost vodenja knjigovodstva pri tistih kmetih, ki se za to odločijo, ti podatki pa naj rabi tudi za dohodninsko prijavo.

Sanacija posledic suše v letu 2003 ostaja še naprej ena od aktualnejših tem, saj kljub obljubam najvišjih predstavnikov oblasti, da bo država hitro ukrepala, prizadeti doslej še niso prejeli niti tolarja državne pomoči (izjema je le koruza iz blagovnih rezerv, ki pa so jo živinorejci preplačali). Državna komisija je prejela 49 045 vlog za dodelitev pomoči in doslej izdala 33.500 odločb za izplačilo akontacije. Pri izračunu akontacij so upoštevali škodo na njivskih površinah in travnikih, vendar le za površine, za katere so upravičenci do subvencij uveljavljali zahteve na obrazcu D. Vse prizadete površine bodo upoštevane pri dokončnem obračunu, v kmetijskem ministrstvu pa pravijo, da zavestno niso obračunali akontacije škode v trajnih na-

sadih, kjer škoda še ni bila dokončno ocenjena.

Akontacije, ki naj bi jih oškodovanci prejeli še letos, bodo izplačali na osnovi prijav, ki so jih vložili upravičenci, za dokončni obračun pa bodo morali vsi upravičenci do 31. januarja 2004 vložiti še zahteve za povračilo škode.

Pomurski kmetijci zahtevajo, da se pri dokončnem obračunu škode upoštevajo letošnje tržne cene in ne cene iz leta 2001, ki so jih uporabljali pri izračunu akontacije. V kmetijsko-gozdarski zbornici so že pred časom predlagali, da naj bi se zaradi škode, ki so jo povzročile letošnje naravne nesreče, ustrezno znižal katastrski dohodek, ustrezno pa naj bi se znižali tudi prispevki za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje kmetov. Od pokojninskega in zdravstvenega zavoda odgovor na njihovo pobudo še niso prejeli, iz sklada kmetijskih zemljišč in gozdov pa so sporočili, da zaradi posledic suše v letošnjem letu najemnin za njihova zemljišča ne bodo zmanjšali.

Ludvik Kovač

Obisk na Kšelozi kmetiji v Ključarovcih

Vzrejno središče plemenskih svinj

Deset hektarjev svoje zemlje in štirje hektarji in pol najetih površin, kolikor obdelujejo Kšelozi iz Ključarovec, za pomurske razmere sicer ni malo, toda njihova kmetija je imela tja do nacionalizacije v petdesetih letih prejšnjega stoletja kar štiriindvajset hektarjev. Nekdanja oblast jim je pustila le zemljiški maksimum (deset hektarjev), drugo pa podržavila.

Na Kšelozi kmetiji (nekateri jim tudi pravijo po starem Novakovi) že dve desetletji gospodarita zakonca Majda, kmetijska tehtnica, in Drago, ki se je izobrazil za strojnega ključavničarja, po poroki pa se je posvetil kmetovanju. Imata sina Mitjo, ki je najprej končal kmetijsko šolo, potem pa nadaljeval študij in postal univ. dipl. inženir računalništva. Na kmetiji živita tudi Majdina starša Viktor in Francika, ki po svojih močeh tudi še kaj postorita.

Zelo zgovorna Majda je povedala, da sta z možem 1981. leta zgradila novo hišo, 1983. hlev za 200 bekov, 1999. leta pa še hlev s 130 stojišči za breje plemenske mladice na izpust. Od takrat ima kmetija tudi status vzrejnega središča in dosega odlične uspehe, zato je letos prejela srebrno odličje ministrstva za kmetijstvo.

»Te velike hleve, velik silos na CO₂ in tri druge silose, mešalnico itd. smo gradili, ker smo upali, da nam bo država vrnila nacionalizirana zemljišča, a smo dobili le bone odškodninskega sklada, saj zemlje menda niso mogli vrniti, ker je prešla v zasebno last,« je

Zakonca Majda in Drago sta, kar tudi sama priznavata, veliko dosegla, saj sta zgradila novo hišo, hleve, nakupila kmetijske stroje ... Marsikaj pa je bilo narejeno tudi v tako imenovani lastni režiji, na primer ograja izpustov, saj je Drago velikokrat mojster za vse. — Foto: Š. S.

povedala Majda.

»Tako imamo, glede na količino priraje, premalo zemlje za pridelavo hrane za živali, zato je precej tudi kupimo,« je pristavil Drago.

Kšelozi imajo osnovno čredo 47 plemenskih svinj in dva merjasca. Letno skotijo v povprečju 2,1-krat, povprečno število odstavljenih pujskov na eno kotitev je 10,38, skupno pa je to več kot 1.000 pujskov. In kaj naredijo z njimi? Okrog 80 svinj pripustijo, in ko so breje dva meseca, težke

pa okrog 150 kilogramov, jih prodajo KGZ Murska Sobota. Zanimivo, da tja do starosti sedem mesecev hranijo tudi okrog 15 svinj, ki jih sami ne pripustijo, in prodajo kot nebreje, seveda tudi te prek KGZ. Pripustiti jih potem najbrž dajo kupci. Druge pujske — teh je več kot 800 — pa Kšelozi pitajo do teže okrog 100 kilogramov in jih prodajajo prek SKZ Klas Križevci. Sopotnik ustanovitve te zadruge in član upravnega odbora je tudi Drago Kšela.

V pogovoru je še pohvalil KGZ Murska Sobota oziroma njegove strokovnjake za prašičerjevo, s katerimi dobro sodelujejo.

Triinšedemdesetletna mati Francika in leto dni starejši Viktor sta lahko upravičeno ponosna na dosežke svoje hčerke Majde in zeta (sedaj mladega gospodarja) Draga in seveda tudi na vnuka, kajti resnično veliko sta dosegla — prigrisodarila. Zdaj pa si prizadevata dobiti (najeti ali kupiti) še več zemlje, na kateri bi pridelala več lastne krme za plemenske svinje oziroma bekone, čeprav, kar odkrito priznavata, je včasih kupljena krma (koruza itd.) cenejša kot tista iz lastne pridelave. Več zemlje pa potrebuje tudi zaradi tega, ker bi bile, če bi zvozila vso gnojnico na sedanje parcele, le-te preveč ekološko obremenjene. Druga možnost je odvažanje v čistilno napravo, kar pa bi bilo predrago. Sicer pa je to že širša problematika in ni osnovna tema tega članka.

Š. Sobočan

Upali so na vrnitev denacionalizirane zemlje, zato veliki hlevi, silosi, strojna oprema ..., a so dobili le bone odškodninskega sklada.

Kam z gnojnico, če je preveč za lastne njivske površine?

Cene v kmetijskih trgovinah

Zadružna kmetijska družba, prodajalna Martjanci

Krmilo:	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu-starter	10/1	97,60
pu starter	40/1	93,10
bek 1	40/1	61,30
bek-k	40/1	63,00
super bek 35	10/1	94,70
super bek 35	40/1	90,20
ti-starter	10/1	74,50
ti-starter	40/1	70,00
ti-pit 1	40/1	53,00
ti-pit 2	40/1	52,00
bro starter	10/1	92,90
ns-k (za nesnice)	10/1	73,80
krmilo za kunce	10/1	73,10

KZ-krmilo za krave molznice	40/1	56,80
sojine tropine	50/1	93,50
pšenični otrobi	30/1	32,80
živinska sol	50/1	32,00
vitaredin	2/1	278,80
pravimin 2	5/1	214,90
ferkel pra	30/1	108,40
ferkel korn	30/1	82,70
rimin 18	20/1	136,70
rimin bulmin	20/1	164,20
porokomast b	20/1	204,70
Mineralno gnojilo:	Pakiranje:	MPC v SIT / kg
KAN	50/1	43,10
UREA	50/1	47,70
NPK 7-20-30	50/1	60,70
NPK 15-15-15	50/1	48,50
NPK 0-10-28+3+0,1	50/1	59,80
NPK 0-10-30+0,2	50/1	48,30

SKZ Klas Križevci pri Ljutomeru, prodajni center Kmečki dvor

Krmilo:	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu-predstarter	10/1	165,10
pu-starter	10/1	98,15
pu starter	40/1	93,62
s-dojo	40/1	61,15
bek 1	40/1	61,48
super bek 35	10/1	96,25
super bek 35	40/1	91,70
ti-starter	10/1	74,85
ti-starter	40/1	70,27
ti-pit 1	40/1	53,30
bro starter	10/1	93,40
ns-k (za nesnice)	10/1	74,20
krmilo za kunce	10/1	73,45

KZ-krmilo za krave molznice	40/1	62,30
sojine tropine	rinfuza	76,00
koruza	rinfuza	37,43
ječmen	rinfuza	39,52
pesni rezanci	35/1	40,17
živinska sol	50/1	32,00
vitaredin	2/1	285,00
kostomin	2/1	255,00
kravimin 6 bio Zn	5/1	151,00
pravimin 2	5/1	214,00
pravimin puj	25/1	256,40
pravimin pit	25/1	205,20

Zadružna kmetijska družba, prodajalna Turnišče

Krmilo:	Pakiranje	MPC v SIT / kg
pu-starter	10/1	74,18
pu starter	40/1	70,72
bek 1	40/1	64,15
super bek 35	10/1	97,75
super bek 35	40/1	94,30
ti-starter	10/1	72,60
ti-starter	40/1	66,69
ti-pit 1	40/1	61,35
ti-pit 2	40/1	59,68
bro starter	10/1	87,29
bro finiše	10/1	83,33
ns-k (za nesnice)	10/1	70,00
krmilo za kunce	10/1	75,60

sojine tropine	rinfuza	71,12
pšenični otrobi	35/1	33,00
koruza	rinfuza	38,00
pesni rezanci	rinfuza	38,40
živinska sol	50/1	28,82
vitaredin	2/1	305,50
kravimin 3 bio Zn	5/1	269,00
pravimin 1	5/1	268,50
pravimin 2	5/1	247,40
Mineralno gnojilo:	Pakiranje:	MPC v SIT / kg
KAN, Kutina	50/1	43,10
UREA, Kutina	50/1	47,70
NPK 15-15-15	50/1	48,50
NPK 7-20-30	50/1	60,70
NPK 8-26-26	50/1	65,80

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so na sejmu v Turnišču prodajali 16 pujskov, starih do deset tednov in težkih od 20 do 25 kilogramov. Prodali so le dva, za žival je bilo potrebno odšteti 9 tisoč tolarjev.

Barometer

László Zilahi, vodja kabineta ministrstva za šolstvo R Madžarske, je na proslavi v Dobrovniku zelo podrobno, s pohvalami in nekaterimi kritičnimi mislimi opisal skrb Slovenije za vzgojo in izobraževanje madžarske manjšine pri nas, niti z besedico pa ni omenil njihove skrbi za porabske Slovence.

Pavel Nemet, župan Občine Kobilje, ni zadovoljen z delovanjem prve telehiše v Sloveniji, ki so jo odprli v njihovem kraju.

Marjan Kardinar, župan dobrovniške občine, si v zadnjem času zadovoljno mane roke. Dobili so krožišče, preurejene šolske prostore, optični kabel in tudi Mariki je šlo zelo dobro.

Andrej Kalamar, arhitekt, ki je bil že drugič nagrajen za poslovni objekt Lev v Ljubljani. Tokrat je na arhitekturnem bienalu v Miamiju v ZDA dobil zlato medaljo.

Srečko Centrih, igralec in po sili razmer tudi režiser zelo uspešne in večkrat nagrajene ljubomerske gledališke skupine, ki ji občina vsako leto za dejavnost nameni manj drobiža, je optimist, saj imajo iz leta v leto več gledalcev in vedno več mladih.

Predbožični Dunaj

Čarobnost Marijinega in Jožefovega mesta

Narodi »oblegajo« prestolnico

Ne vem, kako je v drugih letnih obdobjih, v decembru pa se zdi, kot da narodi, ki so dolgo spadali pod Avstro-Ogrsko, torej pod žezlo Marije Terezije in Jožefa II., oblegajo nekdanjo prestolnico. To sklepam po množici avtobusov iz Madžarske, Češke, Slovaške, Hrvaške, Slovenije ..., ki v tem predbožičnem času množično vozijo izletnike na Dunaj. Tako so ulice polne ljudi iz teh in drugih držav. Navsezadnje: Dunaj je evropsko središče, v katerem so tudi sedeži pomembnih svetovnih organizacij.

Adventni čas (in vse, kar je značilno zanj) se formalno začne sicer štiri tedne pred božičem, toda *Wiener Adventzauber 2003* (dunajski adventni čari) so se pričeli že 15. novembra in bodo trajali do božiča. V tem obdobju je kar 30.000 delavcev »na nogah« (prodajalci, hotelirji ...). Seveda si izletniki ne ogledajo le *Christkindlmarkt* (Božični sejem) pred mestno hišo, ampak tudi zgodovinske znamenitosti: Karlovo, Rupertovo, Štefanovo ... cerkev, znameniti Schönbrunn, Burgtheater, parlament, naravoslovni muzej ..., pa tudi дворец Hofburg in ducat drugih znamenito-

sti v starem delu Dunaja. Tam je seveda tudi velik kip Marije Terezije. Predzadnjo soboto, ko sem bil tam, je bila tudi okrog njega izredna gneča, zato smo se izletniki iz M. Sobote v nočnem času skoraj »izgubili« (težko našli).

Obiskati Dunaj in ne doživeti utripa pred Rathaus (mestno hišo), kjer je osrednja predbožična prireditev, bi bil smrtni greh. Pretiravam. Res pa je, da je tam 140 stojnic (hišk) in zato velika ponudba. Pa ne česar koli, saj ne prodajajo, na primer oblačil, ampak le tople šale in božične čepice, obeske za božično drevo, lectarske izdelke, kandirano sadje, božične spominke ... in seveda tudi okrepčila (hitro pripravljeno hrano in tople pijače: čaj,

punč ...). Pijače točijo v posebne vijoličaste adventne 2,5-decilitrske skodelice in njihovo vrednost (dva evra) vračunajo v ceno pijače. Tako sem za punč plačal (in nepovratno skodelico, ki je tudi spominček) pet evrov. Kar precej. Za kavico espresso, ki sem jo popil v trgovskem centru pred Dunajem, pa sem dal 2,1 evra (v Sloveniji dobiš za ta denar tri kave). Sploh so cene zelo visoke. Kako že pravi rek? »Če greš na Dunaj, pusti želodec zunaj!« Pa vendarle, če greš v tujino, najbrž ne boš jedel sendvičev od doma, vsekakor pa ne v predbožičnem času, ko si tudi človek, ki drugače *špara*, vendarle nekaj privošči. Tako sem ravnal tudi sam.

Besedilo in foto: Š. Sobočan

Cesarica Marija Terezija (1717–1780) je bila od 1740. do svoje smrti vladarica habsburških dežel (avstrijskih, čeških, ogrskih in avstrijske Nizozemske) in mati poznejšega cesarja Jožefa II. (1741–1790). Začela je z reformami, ki so vpele državo v moderno državo, uvajala je osnovno šolstvo ...

Jožef je bil najstarejši sin Marije Terezije (imela je menda šestnajst otrok), nekaj časa je bil njen sovladar; tudi sam je uvedel vrsto reform, od katerih naj omenim le edikt o verski toleranci, ki je spet omogočil tudi izpovedovanje evangeličanske in drugih ver, ki so izhajale iz reformacije.

Dunajska mestna hiša proti večeru ...

...in ponoči, ko se prižge tisoče luči.

Po starem delu Dunaja se turisti lahko zapeljejo (kot nekoč njeno veličanstvo) s kočijo.

Le kdo je spletel tako velik adventni venec, ki vzbuja pozornost turistov?

Ne, to niso sadeži, ampak več sto razsvetljenih rdečih srčkov.

V prostorih dunajske mestne hiše so različne otroške delavnice.

Cesarica Marija Terezija je tudi slovanskim narodom vladala 40 let in velja prosvetljenko.

Vizija razvoja Soboškega jezera

Adrenalinski park in arheološki muzej

Prejšnji teden so v Cankarjevem domu predstavili projekt in razstavo Soboško jezero, ki je kot kompilacija idejnih rešitev in pobud za ureditev degradiranega okolja, kar je povzročil intenziven izkop gramoza ob izgradnji avtoceste. Na skupnem prostoru združuje projekt kulturno in rekreacijsko vsebino.

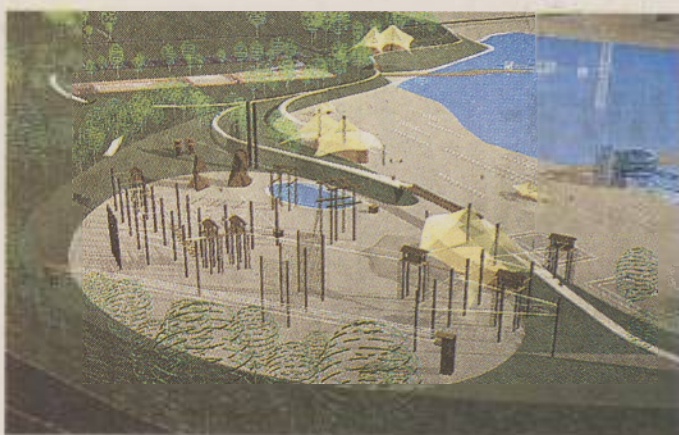
Načrtujejo arheološki muzej in novo muzejsko poslopje, kjer naj bi bile predstavljene izkopanine, najdene ob izgradnji avtoceste. Predvidena pa sta tudi adrenalinski park in obvodne mirne ureditve. Idejni projekt izra- be brežin Soboškega jezera so pripravili arheolog dr. Mitja Guštin, arhitekt Andrej Kalamar in podjetnik Stanko Polanič, predstavljal pa ga je Roland Tušar, vodja projektov pri SGP Pomgrad. Načrtuje se novo muzejsko

poslopje z razstavnimi dvoranami in delovnimi ter depojskimi prostori, v njem pa je predvidena stalna razstava z delovnim naslovom Arheološka zbirka Pomurja. Z arheološkimi deli, ki so bila že prej, predvsem pa sedaj ob gradnji avtoceste, se je gradivo pomnožilo, odkrili so nove kulture, nove najdbe in tudi posamezne dragocenosti. To gradivo je treba strokovno obdelati, poleg tega pa si že dlje časa želijo, da bi ga kakovostno predstavili javnosti. Novi muzej pa bi bil nekaj posebnega tudi zato, ker bi ga potopili v nižino, kjer so bile izkopanine najdene. Pro-

gram muzeja naj bi dopolnjeval kulturno ponudbo Pomurja.

V navezi z muzejsko vsebino je zasnovan podvodni akvarij, posebne kapsule »doživetja«, v katerih bodo predstavljeni zgodovina Panonskega morja, vodni živalski svet in človekove podvodne aktivnosti. Tušar pa je dodal, da se načrtujejo tudi izgradnja adrenalinskega parka z raznovrstnimi elementi različnih zahtevnosti, tihe obvodne ureditve, plaža za prireditve, postajališče za turiste in drugo.

Že ureditveni načrt mestne občine iz leta 2001 predvideva sanacijo »bakovske kamenšni-

Adrenalinski park bo sestavljen iz različnih elementov, kjer bodo udeleženci s posebno plezalno opremo in čeladami preizkusili svoje sposobnosti in vzdržljivosti. Podobnih parkov v tem delu Evrope še ni.

ce«, kot ji pravijo domačini, in tudi določene rekreacijske kapacitete, novi predlog pa je prejšnjega le nadgradil. »Čeprav se izkoriščanje gramoza načrtuje za prihodnjih 20 let, je končano izkopavanje gramoza na južni strani jezera,« dodaja Tušar. »S tem projektom se izvede ekološka sanacija jezera. Ohranjala se bo krajinska kakovost jezera ter sonaravna raba prostora ob njem, s tem pa se bo izboljševala

tudi ribiška dejavnost.«

Med drugim pa je Soboško jezero umeščeno na listo prioritarnih pomurskih razvojnih projektov, v prihodnjih letih pa pričakujejo tudi sredstva evropskih strukturnih skladov. Pri tem projektu naj bi sodelovali štirje partnerji: DARS, Ministrstvo za kulturo ter SGP Pomgrad in občine, realizirali pa naj bi ga v letu 2005 oziroma 2006.

A. Nana Rltuper Rodež

Zanimivosti iz naših krajev

Bojnečeva skrb za dediščino

Nova stara kmečka hiša in sveže lončarstvo

Nova stara kmečka hiša – Kdo bi vedel, koliko let je stala na koncu vasi in kaj vse bi vedela povedati, če bi znala govoriti? Zagotovo bi zvedeli, da se je v njej naredilo in rodilo veliko otrok, ki so – enako kot straši, pa dedki in babice ter strici in tete – živeli v telesnem pomanjkanju, drugače pa so bili morda bolj srečni in duhovno bogati kot sedanjí otroci, ki imajo vse materialne dobrine, prav vsi pa žal niso deležni človeške toplote. – Hiša bi povedala, da je v nekem svojem življenjskem obdobju ostala sama in prazna, kajti ljudje so si naredili nove, zidane hiše, in dolgo je kazalo, da se bo pod težo let sesula, potem pa so se pojavili Bojnečevi in jo dali preseliti v središče vasi na nasprotno stran ceste tam, kjer imajo družinsko lončarsko delavnico. Hiša bi, če bi znala govoriti, izrazila hvaležnost za svojo obnovo, ki je potekala pod okriljem spomeniškega varstva, pa je tako dobila tudi novo slamnato kritino. Prostor pa so isti: preklit, velika hiša, črna kuhinja, klet, štala, gümlo ... Postopoma jo bodo opremili s pohištvom, kot je bilo v njej nekoč, v enem prostoru pa bo morda stalna lončarska razstava.

Le kdo (pa ne samo v Prekmurju) ne pozna Bojnečevih iz Filovec, ki se že desetletja ukvarjajo z lončarstvom? Novo pa je to, da ne le da iz roda v rod nadaljujejo tradicijo lončarstva, ampak tudi veliko dajo na ohranjanje kulturne dediščine. Š. Sobočan, foto: Š. S.

Lončarstvo gre naprej – Po smrti dolgoletnega lončarja Bojneca iz Filovec se lončarsko vreteno ni ustavilo in tako se tradicija nadaljuje. Sin Drago, ki je sicer zaposlen pri nosilcu dejavnosti bratu Alojzu, je ob našem obisku za hip prekinil oblikovanje gline in vstopil v sosednji razstavno-prodajni prostor ter pokazal izdelke domačega lončarstva. Kaj vse je to, upam, da je razvidno s fotografije, nekaj pa je le morda treba nanizati: lonci (takšni in drugačni), ptičice, vrčki, skledice, tepsije, modeli za potice pa razna druga uporabna in okrasna keramika ... Drago je povedal, da kar pogosto prihajajo domači in tuji turisti, si ogledujejo izdelke in tudi kaj kupijo. Izdelava za prodajo (in ne samo za gledanje) je osnovni namen Bojnečevega lončarstva, zato ni v nedogled tratil časa s podpisanim novinarjem (ki tokrat ni nič kupil), ampak je potem, ko je podal nekaj osnovnih podatkov, brž odšel nazaj v delavnico in pognal vreteno, ki se brez večjih presledkov (razen ko žgejo) vrti od jutra do večera. In to že več desetletij. Tudi to je dediščina, ki ni prekinjena.

In kaj bi pomenil tak projekt za našo pokrajino? Tušar odgovarja, da če govorimo o turistični ponudbi, je to eden takih projektov, ki lahko reši zaspano in pozabljeno Pomurje. »Poanta pa je v inovativni ideji in kreativnosti, kar lahko omogoča prepoznavnost v sivem povprečju že videnega. Česa podobnega pa v tem delu še ni bilo narejenega.«

NAŠIH 100 let

Podjetje za informiranje, Uč. ul. 13, Murska Sobota

55 VESTNIK

45

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

Piknik in finalno žrebanje maja 2004 v Termah 3000

november - radio • december - digitalni fotoaparatus • januar - mikrovalovna pečica • februar - dvd predvajalnik • marec - sušilni stroj • april - Vestnikovo kolo

Vestnik praznuje in nagrajuje

Domači izraz meseca: digitalni fotoaparatus ali

Od oktobra 2003 do maja 2004 se lahko vsak mesec potegujete za glavno mesečno nagrado, 10 tolažilnih in knjigo za domači izraz meseca (prekmurski, prleški ali štajerski). V maju 2004 pa bodo vsi kuponi v velikem bobnu za 55 Vestnikovih koles. Vsak mesec bomo objavili mrežo z nagrado meseca, vi pa pošljite izpolnjeno mrežo in domači izraz za glavno nagrado meseca na naš naslov.

December - digitalni fotoaparatus

Decembra sestavljamo digitalni fotoaparatus. Na mrežo prilepite tretjo sličico, do konca meseca pa bomo objavili še zadnjo. 1. januarja bomo objavili tudi jokrja, s katerim lahko nadomestite katero od manjkajočih sličic. Izpolnjeno mrežo nalepite na dopisnico in jo do 7. januarja 2003 pošljite na naslov: VESTNIK, Uč. ul. 13, 9000 Murska Sobota.

Ne pozabite na kupon pripisati še domačih izrazov za digitalni fotoaparatus: prekmurskih, prleških, štajerskih ... Najduhovitejši in najizvirnejši izraz bo nagradila posebna komisija. Žrebanje bo v živo v sredo, 7. januarja, na Radiu Murski val. Rezultate bomo objavili tudi v Vestniku, 8. januarja, ko bomo objavili novo mrežo z novo glavno nagrado meseca.

Nagrade: 1. nagrada DIGITALNI FOTOAPARATUS in 10 jubilejnih Vestnikovih majic ter knjiga za domači izraz

Barometer

Mateja Horvat, dosedanja pevka ansambla Slovenski muzikanti, se umika iz narodnozabavne glasbe. Ta umik naj bi omogočil več poudarka jazzu in popu in s tem tudi več nastopov na domači sceni.

Stanko Klemen, direktor Komunalno-stanovanjskega podjetja iz Ljutomer, ki je tudi že ljutomerni lastnik tega podjetja, si je v pogodbi o financiranju in gradnji ljutomerske čistilne naprave želel zagotoviti tudi upravljalske pravice. Toda svetniki so špekulacijo odkrili in to boniteto črtali iz pogodbe.

Srečko Meolic, sekretar uprave Mure, po novem letu to ne bo več. Postal bo skrbnik za dobro ime Murinih blagovnih znamk.

Ciril Pucko je imel 21 nastopov na plenarnih zasedanjih državnega zbora. V veliki večini svojih nastopov je nastopal v vlogi poročevalca odbora za finance in proračun, ki mu predseduje.

Damjan Jerič, agronom, je ubral posebno pot pri selekcioniranju kmetov, ki so ali niso vredni Saparda. Ocenjuje jih po dodani vrednosti. Vprašanje je, ali je on kot uslužbenec zbornice, plačan iz državnega proračuna, pristojen za tovrstne ocene. Ali ni za to pristojna komisija, ki ocenjuje projekte, prispele na razpis?

Praznik krajevne skupnosti Černelavci Otvoritev infra- strukture z jubi- lejnim koncertom

Pevski zbor daje utrip kulturnemu življenju

Stanovanci KS Černelavci so svoj krajevni praznik proslavili z otvoritvijo ceste v Kranjčevi ulici, podaljšku Ledavske in Tavčarjeve ulice, ter pločnika ob Gorički ulici, ki je bil zadnja investicija v tem letu.

Po otvoritvi so se krajani zbrali v vaškem domu, kjer sta bila jubilejni koncert mešanega pevskega zbora ljudskih pevk in pevcev društva upokojencev in krajevne skupnosti Černelavci ter otroški program. Po nastopu so vsem prisotnim ponudili še prigrizek in pijačo.

Dolga leta je v Černelavcih vladalo kulturno mrtvilo, v zadnjem času pa je tovrstna dejavnost precej razgibana, k čemur je veliko pripomogel pevski zbor. Želja po pevskega zbora se je v Černelavcih uresničila novembra lani. Zborovodkinja in predsednica Kulturno-turističnega društva Černelavci Marjana Škrilec pravi, da je bila zelo presenečena, ko je na prvo vajo prišlo vseh 14 povabljenih pevcev. Že takoj so ugotovili, da jim pesem lepo teče, in začeli iskati nove pevce. Kaj hitro jih je bilo v zboru že 24. pridružil pa se jim je tudi Feri s klavirsko harmoniko, kar je bilo tudi strokovnega vidika ocenjeno kot ustrezna zamisel. Tako se sedaj glasovi in zvok harmonike zlivajo v harmonijo.

Decembra lani je imel zbor že prvi nastop, po katerem so pevce navdušeni poslušalci še dodatno motivirali za nadaljnje delo. Prava preizkušnja je bila letos ob 8. marcu, ko so se v nabito polni dvorani predstavili v novih oblačilih, ki sta jih omogočila krajevna skupnost in društvo upokojencev. Angela in Manuela pa sta zastonj sešili ženska oblačila. Sledili so nastopi tako na domačem odru s porabskimi Slovenci kot v prijateljski Slivnici ob družabnem srečanju upokojencev. Po krajših počitnicah se je zbor povečal na 27 članov.

Velika preizkušnja je sledila v Puconcih ob tamkajšnjem občinskem prazniku. Tudi tam so poslušalci, presenečeni nad slovesnim videzom zbora, njihovo pesem ocenili kot ubrano petje, zli-to v lepo sozvočje glasov.

Cilj pevskega zbora je sedaj, čimveč nastopati in posneti kaseto. T. K.

Srečanje z Rajmondom Vourijem iz Sotine

Pozna se, da je bil virtšafter

Najhuje je bilo
v Albaniji

Ko sva si segla v roke, sem zaznal, da ni ravno razpoložen.

»Že nekaj dni se me drži gripa,« je prišel z besedo na dan.

»Jaz pa sem mislil, da je kaj hujšega,« mi je ušlo.

Rajmond je imel na sebi trenirko z izvezeno številko 83. Povedal je, da je oblačilo s to številko kupil po naključju, potem pa so doma ugotovili, da je enaka njegovi starosti. V zdajšnjem kramljanju pa smo prišli do sklepa, da so se zmotili v njegovo korist: rodil se je 1922. leta, zato še ni toliko star. Pa tudi sicer je za svoja leta videti mladostno.

Rodil se je na kmetiji na Sotini očetu Mihalju in materi Mariji, ki sta imela pet otrok. On je bil najstarejši in prvi je odšel z doma. Leta 1938 ga je pot vodila na delo v Nemčijo, kjer je ostal do 1943. leta. Prva tri leta je bil navaden delavec na kmetiji, potem pa se je prijavil v zimsko izobraževanje, namenjeno prihodnjim gospodarjem kmetij, in pridobil naziv *virtšafter*. S tem je ne le pridobil pravico nositi zeleno jopo in kapo, kar je (ponekod še zdaj) razpoznavno oblačilo za gospodarje, ampak je kandidiral za *virtšafterja* na veliki kmetiji s 300 hektarji površin, katere lastnik je bil nemški guverner v Ukrajini. Vzel ga je za gospodarja.

»Sredi vojne leta 1943 je bilo hudo in želel sem si čimprej domov. Toda kako? Domislil sem se, da bo morda šlo lažje, če bom potoval kar oblečen v *virtšafterja*. Kar šlo je, saj me med potjo niso veliko spraševali, kdo sem, kam sem namenjen ...«

Spakiral je kufre

Srečno je pripotoval domov, a je ostal le en dan, kajti Sotina je bila pod madžarsko okupacijo

Sogovorniki na Vourijevi domačiji: Milika, Rajmond in sin Mihael.

(sosednji kraji pa pod nemško) in prav gotovo bi ga vpoklicali v madžarsko vojsko, če bi bil dlje ostal doma. *Spakiral je kufre*, kot pravimo po domače, in odšel v Avstrijo v Kapfenberg, kjer se je zaposlil v železarni. Nekaj tednov mu je bilo vroče, saj je delal pri pečeh, nato je postal žerjavist, nazadnje pa se je usposobil za električarja in v železarni opravljal ta poklic do konca vojne.

»Leta 1945 sem se priključil Prekmurski četi in bil med tistimi, ki smo šli tudi na avstrijsko Koroško, da bi jo osvobodili in

pripojili k Sloveniji, kar pa se žal ni zgodilo.«

Konec vojne 1945. leta pa zanj še ni pomenil konec nošenja vojaške uniforme, kajti potem je služil še tri leta v Jugoslovanski ljudski armadi.

»Od tega leta dni v Albaniji. Tito jo je hotel priključiti in bila naj bi ena od jugoslovanskih republik. V Albaniji sem vojake poučeval ravnanja z orožjem.«

Rajmond Vouri se je očitno v vojski izkazal, zato so ga vabili, da bi se aktiviral (ostal v vojaški službi), a ga to ni zanimalo. Vrnil

le novo fasado stanovanjske hiše, hleva, strojne lope (na zunaj je podobna stanovanjski hiši) in silosov. Da, tudi ti so prebarvani, in ker je vse našeto na pobočju, je vidno daleč naokoli. Ne čudi, da so neki dan tam naokoli stikali tudi kameramani avstrijske televizije.

»Po vrnitvi z Jesenic sem se začel ukvarjati s kmetijstvom,« je nadaljeval s svojo zgodbo Rajmond. »Da pa bi naredil večji korak naprej, sem šel na delo v Avstrijo. Tam sem delal štiri leta, prav toliko pa pozneje še v Nemčiji.«

Kot vsi zdomci, je tudi on varčeval, žena Milika pa je doma skrbela za otroke in delala na kmetiji. Najprej – bilo je 1972. leta – sta zgradila hlev za 40 govejih piščancev. Odtlej jih redno pita in letno jih prodajo okrog 20, težkih po 650 kilogramov. Pokladajo jim domačo krmno, saj obdelujejo 18 hektarjev zemlje, od tega devet najete. Sejejo pšenico, koruzo, sladkorno peso ...

Med paberkovanjem z Rajmondom in Miliko se je vrnil s terena sin Mihael, ki je kontrolor oddaje mleka, njegova žena Daniela pa je zaposlena v tovarni

Pogled na Vourijeva domačija, ki je na pobočju Sotine.

Na Goričkem ne manjka vina, ampak vode

Iščejo. Bodo tudi našli?

Vrtanje v Vidoncih
ni bilo uspešno

V občini Grad skušajo rešiti problem oskrbe z vodo, ne da bi čakali na vodovod, ki postopoma »prihaja« na Goričko iz murskosoboške smeri, ampak z odkrivanjem vodnih virov na svojem območju.

»Lani je občina financirala tri vrtine: v Dolnjih Slavecih, pri Gradu in v Vidoncih. Prvi dve vrtini, globoki okrog 160 metrov, sta bili uspešni, zato ju že uporabljamo kot vodna vira,« je povedal graški župan Kalamar.

Na nov vodni (iz)vir pri Gradu so priključili graško vodovodno omrežje, vodo iz vira na Dolnjih Slavecih pa zaenkrat uporabljajo le za polnjenje cistern gasilskih društev, ki vodo razvažajo ne le v poletnih sušnih mesecih, ampak na nekatera območja tudi zdaj, ko bi človek, ki ne pozna goriških razmer, pričakoval, da v pozni jeseni in pozimi vode ne

primanjkuje oziroma je je dovolj v domačih studencih.

Med našim obiskom v občini Grad smo se ustavili v Kruplivniku, kjer delavci Geodetskega zavoda iz Ljubljane vrtajo novo vrtino, globoko okrog 200 metrov, seveda v upanju, da bodo našli dober vodni vir. Če pa vode ne bo (tako se je zgodilo v Vidoncih), bodo poskušali vrtati še v Motovilcih in Račovcih. Vse to dokazuje, da so odločeni najti vodo vsaj za kratkoročno obdobje desetih let.

»Vodovod je prioriteta v naši občini. Letos bomo v ta namen porabili 90 milijonov, prihodnje leto predvidevamo 140 milijonov tolarjev.«

Pri tem računamo tudi na finančno pomoč iz programa Pfare ter od ministrstva za okolje in prostor. Tudi gospodinjstva bodo izdatno prispevala za vodovod, in sicer tisoč evrov v tolarjih, seveda v dvajsetih obrokih,« je sklenil župan občine Grad.

Š. Sobočan

V Kruplivniku bodo vrtali v globino 200 metrov, seveda v upanju, da bodo našli bogat vodni vir. Če bo tako, potem v redu, če pa vode ne bo, bodo vrtali še v dveh drugih krajih. – Foto: Š. S.

se je v rojstno Sotino. Doma ni bilo priložnosti za zaposlitev in jo je, kot mnogi drugi Prekmurci, mahnil na Gorenjsko ter se zaposlil v železarni na Jesenicah. Ostal je tri leta, nato pa prišel nazaj in se 1951. leta poročil z Emo iz Gornjih Slaveč.

»Doletela me je nesreča, saj je žena hudo zbolela na srcu, in čeprav se je dve leti zdravila, ji niso mogli pomagati. Tako sem 1959. leta postal vdovec z osemletno hčerko Anico.«

Dve leti je žaloval, potem pa se poročil v drugo z Miliko iz Nera-dnovca. Rodila sta se jima sinova Mihael in Štefan ter hčerka Slavica. Otroci so se postopoma osamosvojili in odšli zdoma; a ne vsi, kajti Mihael je ostal doma na kmetiji, se poročil z Danielo iz Gornjih Slaveč in rodila se jima je Sanja, sedaj dijakinja gimnazije. Tudi drugi otroci so si ustvarili družine in imajo potomstvo, tako da sta zdaj Rajmond in Milika že šestkrat dedek in babica in dvakrat pradedek in prababica.

Najprej hlev, potem hiša

Domačija številka 47 na Sotini, kjer so doma Vourijevi, ne izstopa le po zgodbi, ki ste jo pravkar prebrali, ampak tudi po zunanji urejenosti. Posebej naj omenim

usnja v Avstriji. Zvedel sem, da živijo v skupnem gospodinjstvu in prav vsi po svojih močeh delajo. Na lastne oči pa sem videl, da so resnično veliko prigosporili. Tako tudi stanovanje sploh ne spominja na kmečko, ampak na moderno – mestno. Vsi stroji, tudi velik traktor, so v že omenjeni stavbi, katere vrata se odpirajo na daljincu ...

»Stanovanjsko hišo smo začeli graditi 1978. leta in vanjo smo se vselili šele po petih letih. Povsem pa smo jo uredili šele pred dvema letoma, ko smo dali prepletkati tudi gospodarski del domačije,« je povedal Mihael.

Pa oče Rajmond? Zdi se, da mu je topel čaj pomagal in proti koncu obiska ni več tožil, da ima vročino. Spet smo si segli v roke, si zaželeli lepe praznike in tudi se potem, ko sem se peljal po pobočju, smo si pomahali v pozdrav.

Besedilo in foto:
Štefan Sobočan

Oblečen v *virtšafterja*
je preliščil stražnike.

Postal (a ne ostal) je
vdovec z osemletno hčerko.

Obiskali smo Topolovce

Domačija filmske vdove Karoline Hacker

Menda edina vas brez gasilskega društva

Dolgoletni predsednik topolovskega vaškega odbora Branko Kornhauser me je »zasul« z zgodovinskimi in sedanjimi podatki o Korovcih, zato sem zdaj v zadregi, kaj od tega zapisati, da ne bi izpustil katerega od pomembnejših podatkov.

s podatkom o prvi omembi kraja, in sicer 1366. leta, ko je naselje v spisih zapisano kot Tapoloch.

»Vaščani Topolovec se večino ukvarjajo s kmetijstvom, ki pa jim je, kljub izvedenim zemljiškim operacijam v letih 1985–1987, večinoma dopolnilna de-

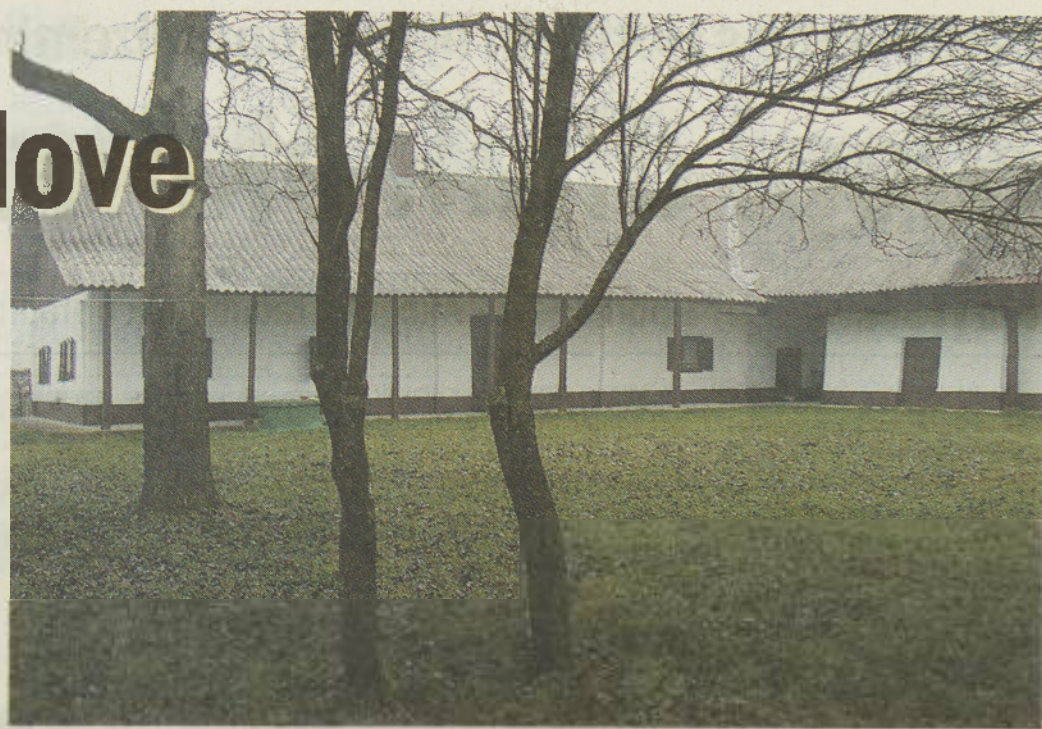
javnost, saj večje kmetije vas ne premore. Še dobro, da je vsaj 12 ljudi redno zaposlenih, predvsem v Murski Soboti, trije pa delajo v tujini.«

Kljub vsemu vendarle migajo

Ne glede na to, da je v Topolovcih iz leta v leto manj ljudi, delo ne zamre.

»Po letu 1960 so se vaščani ukvarjali predvsem z urejanjem pokopališča (ureditev mrliške kamre in žive ograje). V novjšem času (po letu 1998) pa smo dali tlakovati parkirišče pred pokopališčem in pokopališke poti, obnovili pokopališki križ, ki smo ga dali 1991. leta blagosloviti. Asfaltno prevleko v vasi smo dobili 1989. leta. Pridobitev je tudi nov most. Telefon je pri dvanajstih naročnikih zazvonil 1991. leta in posamezniki so zanj plačali po 39.000 šilingov ...« je našteval Branko Kornhauser, ki pa zdaj ni več predsednik, saj je nova občina Cankova ukinila vaške odbore.

Da Topolovčani ne bi imeli sestankov, volitev, predavanj ... v nedogled v zasebnih hišah, so

Vdova po filmskem režiserju Karolina Hacker živi poleti v tej lepo obnovljeni rojstni hiši. Za zdaj je noče prodati.

Da ne bi v nedogled sestankovali v zasebnih hišah, so zgradili javni vaški kulturni dom.

Topolovci so najmanjša vas v Cankovski občini, saj imajo le 23 hiš, od katerih sto štiri prazne. V kraju živi 74 ljudi in pet let je minilo, odkar ni prikukal na svet noben otročiček. V obdobju od 1990. do 2000. leta je umrlo 18 ljudi, rodilo pa se je le osem otrok. Zgovoren je tudi podatek, da je v letu 1995 umrlo kar sedem Topolovčanov, zato je vse več praznih hiš. Taka je tudi domačija s številko 21, kajti nje-

Veleposestnik Ivan Pitz je odkupil zemljišča v velikosti 209 hektarjev.

Podpisi z izjavami Topolovčanov so deponirani na občini.

V desetih letih 18 smrti in le sedem rojstev.

na lastnica Karolina Hacker, stara 80 let, živi v Nemčiji. Je vdova po možu, ki je bil filmski režiser. Rojstne hiše pa ni pustila vncemar, saj jo vzdržuje, poleti pa v njej celo prebiva. Tedaj pridejo sem tudi njeni potomci, menda vsi visoko šolani.

»Topolovci so tipično ravninska vas, kjer so hiše strnjene ob cesti, izjema je le hiša družine Pitz, katere predniki izhajajo iz Nizozemske. Veleposestnik Ivan Pitz je odkupil zemljišča v velikosti 209 hektarjev v Topolovcih, novih Beznovcih, Domajincih, na Cankovi in v Skakovcih. Umrli je 1922. leta. Njegovim potomcem je bila posest po vojni nacionalizirana in predana v obdelavo KG Rakičan. Po osamosvojitvi jim je bil del površin vrnjen,« je povedal prijazen sogovornik Branko Kornhauser. V nadaljevanju je postregel še

Velik požar v Lucovi na Goričkem

Prijatelja spoznaš v nesreči

Goričanci so solidarni

Poročali smo že o nesreči, ki je prizadela Grabarjeve iz Lucove, saj je ogenj, ki se je nenadoma pojavil v večernem času, povzročil večmilijonsko škodo. Zgoreli so namreč ostrešje gospodarskega poslopja, več sto bal sena, žitarice, umetna gnojila, samonakladalka, prikolica za prevoz živine ...

Pregovor Prijatelja spoznaš v nesreči se je potrdil tudi v Lucovi. Nekaj minut potem, ko je zagorelo, so pridrveli gasilci iz domačega in sosednjih krajev: Gornji Petrovci, Adrijanci, Šalovci, Čepinci, Markovci, Neradnovci in Stanjeveci.

Dan po nesreči, ko smo obiskali Lucovo, so še odstranjevali zoglele trame, špirovce, kritino in druge ostanke. Žalosten je bil pogled na skelet samonakladalne prikolice, na gospodarsko poslopje, od katerega so ostali le zidane stene in stebri. Dva tedna po nesreči, ko smo spet bili v Lucovi, je bilo pri Grabarjevih že spodbudnejše razpoloženje, kajti prav ta dan (v sredo, 3. decembra) so dokončali dela pri urejanju novega ostrešja.

Vaški predsednik Stanko Lepoša je povedal, da so brž po

Grabarjevim iz Lucove je požar (iz zaenkrat neznanega vzroka) uničil gospodarsko poslopje, krmo, nakladalko ... Dobri ljudje iz neformalnega ognjenega društva z območja osmih vasi so brž pomagali (z lesom in denarjem ter prostovoljnimi delom) in v dveh tednih zgradili novo ostrešje. Tudi zavarovalnica Slovenica je, kar gre tudi pohvaliti, hitro nakazala odškodnino. – Foto: Š. S.

požaru mobilizirali gospodinjstva v Lucovi, Neradnovcih, Ženavlju, Martinju, Šulincih, Boreči, Trdkovi in Stanjevcih. Ti kraji so člani neformalnega požarnega (po domače: ognjenega) društva in, kot vedno, tudi tokrat ni izostala pomoč. Običaj veleva, da kraj, kjer je požar, prispeva les. Tako so gospodinjstva iz Lucove prispevala les, že zagan, in hlode, povrh pa so prispevala še denar. Tega so

(po 3.000 tolarjev) dali tudi člani iz preostalih sedmih krajev. Lucovčani pa so tudi nesebično pomagali pri postavljanju novega ostrešja, za katero so porabili 14 kubičnih metrov tramov, špirovcev in lat. Sodelovali so seveda tudi pri nameščanju 330 kvadratnih metrov kritine. Ocenjena vrednost darovanega lesa znaša več kot 400.000 tolarjev, približno toliko pa tudi prostovoljno delo.

Živine ne bodo prodali

»Zapišite, da se vsem članom solidarnostnega požarnega dru-

se 1996. leta odločili za gradnjo vaškega doma. Pridno so zbirali denar (mesečno po 2.000 tolarjev na hišo) in zbrali nekaj več kot milijonček. Približno toliko so dobili tudi z nabiralno akcijo v drugih krajih sedanje občine, pol milijona je primaknila tedanja KS Cankova, veliko je bilo prostovoljnega dela (čez 1.500 ur) in zgradili so objekt v velikosti 12 krat 8 metrov ter ga poimenovali vaško-kulturni dom. V njem so dvorana, velika 8 krat 7 metrov, manjša soba za sestanke, priročna kuhinja, sanitarije ... Zanimivo: Topolovčani nimajo svojega gasilskega društva, pač pa so vaščani vključeni v PGD Domajinci.

Sogovornik pa je tudi omenil

problem vode. Dolgoletna prizadevanja vaščanov (tudi zbrani podpisi, deponirani na občini) doslej niso dali rezultatov. Torej v Topolovce še ni prodrli cevovod »mestnega« vodovoda, čeprav gre le za dolžino 1,3 kilometra. Vaščani so medtem poglobili ali nanovo izkopali lastne vodnjake, vodo pa dobivajo tudi iz vodnega vira pri vaškem domu, kjer so 1997. dali izvrtati dvanajst metrov globoko vrtino. Žal pa tista voda ni ravno kakovostna. Že zdavnaj pa je presahnila v kanalu, ki je vodil iz Leda ve k vaškemu mlinu. Ta je potem začel propadati, bil kar nekaj let »črna točka«, naposled pa so ga vendarle podrli.

Š. Sobočan

Zbrali so les in denar ter zavihali rokave in natančno dva tedna po požaru zgradili in prekrili novo 330 kvadratnih metrov veliko ostrešje.

niki so hitro popisali škodo in nakazali odškodnino. To bomo porabili za nakup zgorle strojne opreme kmetije,« so povedali na prizadeti kmetiji.

S pomočjo ljudske solidarnosti in odškodnine iz zavarovalnice bodo Grabarjevi postopoma odpravili posledice požara. Najbrž nikoli pa ne bodo pozabili tistega nesrečnega večera, ko so sedli pred televizijski sprejemnik in gledali tekmo med Slovenijo in Hrvaško. Še preden se je končala (žal v škodo Slovenije), je zagorelo njihovo gospodarsko poslopje. Potem je stekla reševalna akcija, v naslednjih dveh tednih pa so bili pri hiši delavci, ki so zgradili nadomestno streho. Toliko vsega naenkrat! Še vedno pa ostaja odprto vprašanje: zakaj je zagorelo.

Občani posameznih krajev Goriškega so torej solidarni, kajti brž, ko je treba komu pomagati zaradi požara, zaživi članstvo »ognjenega« društva, dogovorijo se, kako pomagati, in steče solidarnostna akcija. Zvedeli smo, da kraji, ki smo jih omenili v tem članku, tako neformalno solidarnost gojijo že sto let! Seveda je zaželeno, da tako ostane še naprej.

V povojnem času, ko smo imeli državno zavarovalnico (saj se še spomnite: DOZ), pa tovarišem v njej ni bila pogodu solidarnostna samoorganiziranost Goričancev, zato so – tako smo zvedeli – nekateri člani morali na zaslišanje, ker da delujejo proti državnim interesom.

Š. Sobočan

Povojnim oblastem ni bila všeč samoorganizirana solidarnostnost Goričancev v obliki neformalnega ognjenega društva, zato so nekatere zasliševali.

Sandi Sabo s Hotize in njegov optimizem

Slepi dijak ekonomske šole

Hvaležen vsem, ki mu pomagajo – Akcija za računalnik z braillovo vrstico

Rodil se je kot nedonošenček, dva meseca prezgodaj. Njegovo življenje je viselo na nitki. Opomogel si je v inkubatorju, kar pa je pustilo posledice na vidu.

»Bil je star štiri mesece, ko sem opazila, da je z njim nekaj narobe, saj ni zaznaval igralk, ki sem jih obešala pred njim v vozičku. Peljala sem ga k zdravnici. Še zdaj, osemnajst let pozneje, ne morem pozabiti bolečine, ko so mi v ambulanti povedali, da moj sin ne bo videl.«

Mati Sida se je morala sprijazniti s sinom, ki ni ločil dneva od noči. Kdo ve, kolikokrat je šla z njim na pregled, pa ne le v Slovenijo, ampak tudi v tujino, žal pa je bila diagnoza vselej: zaenkrat se ne da pomagati.

Štiri leta je bil star ...

... ko je šel v vrtec za slepe in slabovidne otroke v Mariboru. Potem je v Ljubljani končal osnovno šolo, v Škofji Loki pa triletno šolo in se usposobil za telefonista. Vseskozi je bil, če že

ne odličen pa vsekakor prav dober učenec. Upanje, da bo dobil primerno službo, se žal ni uresničilo. Potem se je odločil, da bo nadaljeval šolanje.

»Najprej sva razmišljala, da bi morda obiskoval gostinsko šolo v Radencih, kar pa je daleč od doma. Potem smo poskušali na ekonomski šoli v Murski Soboti in res so ga sprejeli, za kar sem iskreno hvaležna ravnatelju in vsem drugim.«

Maminim besedam je pritrtil tudi Sandi, sedaj dijak prvega letnika ekonomske šole. Povedal je, da se mu zelo posvečajo prav vsi profesorji, zato skuša iti v korak s sošolci.

»Pozorno poslušam razlago pri posameznih predmetih in si s pisalnim strojem z braillovo pisavo sproti zapisujem.«

Ob obisku nam je pokazal več map, ki so polne belih listov, ki pa imajo »vzbočline«. Ob dotikanju s prsti bere zapiske. Doma pa ima tudi redne učbenike in dobro mamo, ki mu iz njih pomaga pri učenju.

Na pobudo ravnatelja soboške ekonomske šole Štefana Harkaja se je kolektiv šole odločil, da Sandiju pomaga pri nakupu računalnika z braillovo vrstico s 300.000 tolarji. Zbrali jih bodo iz treh virov: šolskega donacijskega sklada, sredstev, sicer namenjenih za noveletne voščilnice, in prostovoljnih prispevkov profesorjev in drugih. Šola je tudi naslovila vlogo za sofinanciranje tega projekta na Ministrstvo za šolstvo in imajo upanje, da bodo dobili ustrezno vsoto.

»Želim si pridobiti...«

... vsaj peto stopnjo izobrazbe in vem, da jo bom dosegel, saj sem sicer zelo vztrajen. No, matematika mi sicer ne gre ravno najbolje (le komu pa gre, op. p.), ležijo pa mi jeziki. Začetek je super, bolje, kot sem pričakoval. Na šoli imajo posluh do moje drugačnosti. Sem pa zvedel, da sem že drugi izmed slepih, ki se izobražujem na ekonomski šoli. Profesorji so prijazni, sošolci dobri in mi pomagajo, na primer pri nakupu pijače iz avtomata.«

Sandi Sabo, ki je že odrasel, saj je dopolnil osemnajst let, se vozi v šolo z avtobusom. Zjutraj ga mama odvede na avtobusno postajališče na Hotizi. Tam ga tudi pričaka, ko se sin vrne. Z avtobusne postaje v Murski Soboti do šole (in obratno) gre sam. Pot si utira z belo palico za slepe in slabovidne. Le kadar je v mestu kaka večja zadeva, na primer sejem,

ga mama z avtom odpelje v šolo in domov. Hoje oziroma orientacije po utečeni poti (avtobusna postaja – šola) se je sicer naučil ob pomoči specialnega pedagoga. S profesorji in sošolci se dobro razume, želel pa bi si, da bi mu vrstniki priskočili na pomoč pri premagovanju vsakodnevnih ovir in da bi si našel iskrenega prijatelja.

Sandi Sabo je član ...

... medoobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota, v katero je trenutno vključenih 211 ljudi. Zadnjih nekaj let se končno lahko sestajajo v primerno urejenih in opremljenih prostorih. V njih se srečujejo in izobražujejo. Posebej dragocena je računalniška čitalnica, kjer je prostor za opismenjevanje slepih in slabovidnih. Tam pridobivajo znanje in samozavest za lažje premagovanje ovir v življenju.

»Pretežni del našega članstva so sicer starejši ljudje, žal pa so med nami tudi predšolski in šolski otroci ter srednješolci. Med slednjimi naj omenim Sandija Saba, dijaka prvega letnika ekonomske šole. Osebnost sem se trudil, da nadarjen mlad fant ne bi ostal vse življenje le telefonist, in uspelo mi je. Zbral je pogum in se odločil za nadaljevanje šolanja. Za uspešno izobraževanje potrebuje prenosni računalnik z braillovo vrstico, ki pa mu ga mama ne more kupiti. Okoli tri milijone tolarjev stane ta kompletna oprema. Tudi društvo samo ne zmore tega zalogaja, zato smo vlogo za pomoč poslali na več naslovov in upam, da bo Sandi dobil računalnik v tem šolskem letu.« Tako optimističen je predsednik medoobčin-

Želite dati svoj prispevek za čimprejšnji nakup računalnika? Denar nakažite na Medoobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska Sobota, številka računa: 02340-0010412848, in pripišite: za računalnik. Hvala!

skega društva slepih in slabovidnih Anton Tonček Kos.

Upanje je realno, kajti pismo ni ostalo brez odmeva. Med tistimi, ki so se prvi odzvali, je Lions klub iz Murske Sobote, ki je bil ustanovljen pred dvajsetimi leti, in v tem obdobju so člani že večkrat materialno pomagali tudi slepim in slabovidnim. Spodbudno je tudi sporočilo iz Lions kluba Piramida Maribor, kjer prav tako zbirajo denar. Odzval se je tudi župan lendavske občine, ki je prispevala sto tisočakov. Tudi na šoli se trudijo zbrati nekaj denarja. Prav bi bilo, da bi še drugi pomagali. Š. S., foto: N. J.

Snov si skuša čimbolj zapomniti, dela pa si tudi zapiske s posebnim pisalnim strojem z braillovo pisavo.

Občinski svet Beltinci

Zelena luč za sosvet in nadomestilo

Tudi v beltinski občini so se odločili za ustanovitev in organizacijo posvetovalnega telesa med policijo in javnostjo. V navzočnosti komandirja PU Murska Sobota Jožeta Prše so oblikovali sosvet, ki bo usklajeval aktivnosti med policijo in lokalno skupnostjo. Svetniki so nato z nekaterimi kritičnimi pripombami, zlasti na račun države, ki od ljudi prevečkrat pobira le denar, vendarle soglašali z odlokom o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča.

Pri sprejetem odloku o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda pa so beltinski Komuni omogočili, da poslej v celoti prevzame tovrstno infrastrukturo. Svetniki so prižgali zeleno luč tudi za pravilnik o vrednotenju športnih programov ter razdelitev sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva. Navržena je bila tudi pobuda, da se avtocestni križ čimprej uredi, ker se skozi Beltince vali ogromen cestni promet z velikimi tovornjaki, zato celo grozijo z državljsko neposlušnostjo.

Milan Jerše

V Veliki Polani šola za starše

Včasih »rožnata« očala

Devetintrideset udeležencev

V Veliki Polani so bili prijetno presenečeni, ko so prijave v šolo za starše kar deževale. Devetintrideset udeležencev je novembra in decembra z zanimanjem sodelovalo v treh delavnicah na teme *Izzivi in tveganja staršev pri vzgoji otrok v sodobnem času*, *Pomen samopodobe za razvoj otrok* in *Motivacija otrok za učenje*.

Šola za starše, oziroma delavnice, ki so potekale na OŠ Miška Kranjca, je vodila Marja Strojina, znana slovenska psihologinja. Med drugim je povedala: »Če bi bila jaz učiteljica, bi na steno učilnice dala dva velika napisa. Prvi bi se glasil HOČEM, ZMOREM, ZNAM, drugi pa NAPAKE SO POPRAVIJIVE.«

Starše je na svojstven način aktivirala, da so sami prihajali do spoznanj in se tako učili

izboljšati svojo starševsko vlogo. Poudarila je, da si je včasih dobro nataktni »rožnata« očala ter

Starši morajo biti sodelavci in partnerji pri vzgojno-izobraževalnem procesu.

skozi njih opaziti trud, samostojnost in razmišljanje svojih otrok; dobro je otroke zasačiti pri dobrem in jim dati priznanje; večati jim kompetenco, sprejemati izzive, premagovati ovire ter jim ob tem stati ob strani. Otrokom radi povejmo: Veliko mi pomeniš, spadaš v naš dom, pomagam ti, da si pomagaš sam, poslušam te, s teboj in ne namesto tebe sem pripravljen delati.

Vse to velja tudi za učitelje v šoli in še posebej razveseljivo je, da so bili med starši tudi učitelji, ki bodo vsa ta znanja prenašali v šolske klopi.

Ob koncu so starši prejeli tudi priznanje za sodelovanje v šoli za starše.

Ravnateljica velikopolanske šole Marija Horvat je pa je o šoli za starše povedala: »Bilo je prijetno, predvsem pa koristno tako za starše, otroke in tudi za šolo, ki z novimi koncepti izobraževanja v devetletni osnovni šoli hodi z roko v roki tudi s starši, ki so naši sodelavci in partnerji v izobraževanju in vzgojanju mlade generacije.«

J. G., M. H.

Turniški občinski svet o proračunu in avtocesti

Bo šla avtocesta skozi Nedelico?

Na ponedeljkovi seji občinskega sveta v Turnišču so svetniki razpravljali o predlogu spremembe proračuna za letošnje leto, predstavljen pa je bil tudi predlog proračuna za naslednje leto

V razpravi o lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Beltinci-Lendava pa se je tudi tokrat pokazalo, da bodo ime- li v Turnišču z gradnjo avtoce- ste še precej preglavic.

Po predstavitvi elaborata Primerjalna študija variant za avto- cesto na odseku Beltinci-Lenda- va, ki so jo predstavili oktobra 2002, so bile vrednotene in med- sebojno primerjane štiri variante poteka trase avtoceste z nazivi Rdeča 1 in 2 ter Lendava 1 in 2. Iz povzetka študije je bilo razvid- no, da je celovito najustreznejša varianta Rdeča 2. Občinski sveti občin, skozi katere bo tekla avto-

cesta, so Primerjalno študijo obravnavali in se opredelili do variant. Občine so se strinjale z zaključki, občina Turnišče pa je dodatno navedla, da je varianta za občino sprejemljiva pod po- gojem, da poteka trasa avtoceste v naselju Nedelica južno od za- selka Farkašovci, saj bi šla po pre- dlagani varianti skozi Nedelico in zaselek Farkašovci ločila od preostale vasi. Investitor Dars, Ministrstvo za promet in Urad RS za prostorsko planiranje so se dogovorili, da tehnično preve- rijo optimizacijo trase, kakor pre- dlaga turniški občinski svet.

Župan Jožef Kocet je na seji

povedal, da so po pogovorih z državnimi institucijami, ki od- ločajo o trasi avtoceste, dobili odgovor, da bi avtocesta investi- torja stala približno enako, če gre severno ali južno od Farka- šovec, pa tudi okoljevarstveniki menijo, da bi se o njihovem pre- dlogu trase »dalo dogovoriti«. Trasa bi tako šla skozi območje, ki ga imenujejo Gosposko in Ci- merov gozd in severno od Po- lanskega loga. Torej na robu ob- močja, ki je večjega pomena z okoljevarstvenega vidika. Svet- niki so sklenili, da bodo naredili vse, da bi šla trasa avtoceste juž- no od naselja Farkašovci, saj me-

nijo, da so pri mnogih interesih, ki se pri tem križajo, ljudje, ki živijo na tem območju, na pr- vem mestu.

Na seji so tudi sprejeli predlog prihodkov in odhodkov proraču- na občine za letošnje leto. Pre- dvideno je bilo, da bodo pridobi- li in porabili za 553.866.000 to- larjev, v predlogu rebalansa pa je 471.628.000 tolarjev, kar pome- ni okrog 85 odstotkov predvide- nih sredstev. Do 31. 10. je bilo porabljenih 341.839.558 tolar- jev, razlog za rebalans pa je dej- stvo, da so bili planirani lastni prihodki občin nižji, kot so pri- čakovali. Tako so morali v občini

Turnišče na mnogih področjih nekoliko zmanjšati izdatke, zato je bilo tudi pričakovati, da so v predstavitvi proračuna za leto 2004 nekoliko manj optimistični, kot so bili ob sprejemanju le- tošnjega proračuna, saj predvide- vajo 417.507.000 tolarjev priho- dkov in 416.807.000 tolarjev od- hodkov. Pri tem bo največja po- samezna naložba v izgradnjo ka- nalizacijskega sistema, za kar pre- dvidevajo v naslednjem letu 170 milijonov tolarjev. Po predstavi- tvi predloga proračuna za nasle- dnje leto so ga poslali v javno obravnavo.

J. Ga.

Mejni prehod Dolga vas

Januarja spet ko- munalna taksa

Župan lendavske občine Anton Balažek je napove- dal, da se občinska komu- nalno redarska služba po novem letu vrača na mejni prehod Dolga vas.

Občinski svet naj bi še ta mesec v drugem branju spre- jel dva odloka, in sicer od- lok o komunalni taksi in od- lok o taksi za obremenjevanje okolja. Z njima naj bi na novo uredili način pobiranja komu- nalne takse, ker, tako Balažek, ustavno sodišče ni spodbijalo pobiranje komunalne takse, ampak način, zato to ni de- janje ignorance ustavnega so- dišča. Takšno razlago potrjuje tudi dejstvo, da nekatere obče- ne na določenih mejnih pre- hodih komunalno takso pobi- rajo še naprej.

Pri pripravi odloka se je ob- činska uprava neuradno po- svetovala z odvetniško pisar- no iz Ljubljane pa tudi s pr- stojnim ministrstvom, tako da sprejemanje odloka pravno sedaj več ne bi smelo »pasti«. Nedorečen je ostal le način plačevanja takse, zagotovo pa naj bi prevozniki z ekološko manj primernimi vozili plače- vali več. Razmišljajo o dveh možnostih, in sicer da pripra- vijo katalog vozil ali da se voz- niki sami s homologacijo iz- kažejo, da so upravičeni do nižjega plačila takse, s tem da se bolj nagibajo k prvemu predlogu.

M. H.

Odranski proračun in razvojne naloge

Največ za šolo

Načrtujejo tudi gradnjo stanovanjsko-poslovnega objekta

Prvi izračuni kažejo, da bo- do znašali prihodki Občine Odranci v letu 2004 »bajnih« 412,5 milijona tolarjev. Letos je namreč planiranih »le« 244,3 milijona tolarjev, kar pa po vsej verjetnosti ne bo doseženo. Ob predstavitvi novega proračuna na zadnji seji občinskega sveta je bila kljub temu izražena bojazn, da bodo imeli težave pri na- daljnjem zagotavljanju sred- stev za dozidavo in obnovo odranske šole.

Ocenjena vrednost naložbe je 517,5 milijona tolarjev, izvedba projekta je »raztegnjena« na štiri leta, država pa jim je v ta namen obljubila okrog 319 milijonov tolarjev oz. 70-odstotno sofinan- ciranje po normativih. Če nare- dijo kaj več, se to razmerje poru-

ši. To se je že zgodilo v primeru prizidka, ki so ga odprli pred kratkim, saj je v njem ena učilni- ca več, kot določajo normativi. Sicer pa je bila pogojena vred- nost teh del okrog 105 milijonov tolarjev. Država je (bo) le- toš prispevala 67 milijonov to- larjev, prihodnje leto pa jim je obljubljen znesek v višini 120 milijonov tolarjev. Ker računajo tudi na okrog 78 milijonov to- larjev iz naslova »komunalni pri- spevki«, predvsem za obrtno co- no Kamenice, so torej lahko po- višali skupne prihodke na »baj- nih« 412,5 milijona tolarjev.

Kot 2. faza v prihodnjem letu je uradno predvidena obnova stare stavbe ob cesti, vendar zdaj vse kaže, da bi se bilo glede na že obljubljen delež sofinanci- ranja iz državnega proračuna

bolje lotiti 3. faze, to je nadzi- dave nad »vmesno« šolsko sta- vbo (v njej je med drugim tudi kotlovnica) med starim poslopjem in telovadnico oz. novim prizidkom. Vrednost te naložbe je ocenjena na 214,5 milijona tolarjev, gre pa za nove prostore, v katerih bodo pridobili knjižnico, mul- timedijsko učilnico idr. Svet- nik Jožef Kociper (NŠi) je predlagal, da bi morali dobiti podrobnejše poročilo glede dosedanjih vlaganj v šolski prostor in tudi načrt za na- prej, saj se mu zdi, da se raz- merje 30 % občina in 70 % dr- žava ruši na škodo občine. »Ko sem o tem govoril spom- ladi, sem bil šikaniran,« je spomnil prisotne.

Jože Graj

Občinski svet Veržej

Vse za hitrejši razvoj podeželja

Prvič, odkar potekajo seje veržejškega občinskega sveta, so se svetniki zbrali v salezijanskem zavodu v Veržaju. Gostoljub- ni gostitelji so jim ob tej priložnosti predstavili svojo bogato dejavnost in jim razkazali obnovljene prostore.

Sicer pa je tokratna seja občinskega sveta minila v znamenju razvoj- nih vprašanj. Sedem prleških občin je namreč lani pristopilo k prvi od treh faz izdelave razvojnega programa podeželja za območje Prlekije. Za izvajalca tega projekta je bila izbrana Prleška razvojna agencija. Ker je bila pripravljena faza uspešno končana – njen delovni naslov je Po- vinskih cestah in dediščini Prlekije –, so na seji sprejeli sklep o pripra- vi na dokončno izvedbo razvojnega programa v praksi. V ta namen bo občina Veržej sofinancirala 250 tisoč tolarjev. Svetniki so prav tako potrdili predlog lokalnega programa za kulturo za obdobje 2004–2007. Gre za strateški dokument, ki opredeljuje cilje in ukrepe za ce- lostni razvoj kulture v veržejski občini.

Milan Jerše

Z državnega prvenstva in razstave ptic v Gančanih

Navdušilo rekordno število

V dvorani športno-rekreacijskega centra Gančani je bila konec tedna 13. državna raz- stava ptic z ocenjevanjem. Društvo za varstvo in vzgojo ptic Slavček Beltinci se je kot or- ganizator te velike prireditve, ki je privabila številne obiskovalce od blizu in daleč, zares izkazalo. Na čelu z neutrudnim predse- dnikom Ivanom Maučecem so namreč morali poskrbeti za rekordnih 1379 ptic z vseh kon- cev Slovenije, ki so se pomerile v 134 tekmo- valnih skupinah. Ocenjevali jih je 17 sod- nikov, od tega štirje Italijani.

Domači gojitelji pernatih živali pa so se izkazali tudi na tekmovalnem področju, saj so od možnih desetih osvojili kar tri laskave naslove šampionov. Ti so pripadli članom soboškega društva Mirku Čačinoviču, Karlu Gjeršku in Jožetu Lipaju. Drugi šampioni: Ivan Levec (Domžale), Slavko Žvo- kelj in Valter Černigoj (Ajdovščina), Radovan Bizjak in Zvonko Žibernik (Nova Gorica), Ivan Ramšak (Koroška) in Franc Potočnik (Škofja Loka). Za vzor- no sodelovanje šol ter izdelovanje krmilnic in valil- nic so malčkom podelili pisna priznanja.

Milan Jerše, Foto: M. J.

Občina Cankova

V štirih letih več kot 946 milijonov

Naložbeni bum do leta 2006

Tudi v občini Cankova so pripravili načrt razvojnih programov do leta 2006. Le- tos so že opravili vrsto na- log, saj so za novogradnje, rekonstrukcije in obnove porabili več kot 292,5 milijo- na tolarjev. Skoraj ves zne- sek, in sicer blizu 239,8 mi- lijona tolarjev, je bil name- njen za obnovo Osnovne šole Cankova in gradnjo nje- nega prizidka. Poleg tega so za ogrevalni sistem na bio- maso porabili 30 milijonov SIT. Med večje naložbe šte- jejo tudi ureditev cestnega odseka Domajinci-Krašči, asfaltno prevleko pri občin- ski zgradbi na Cankovi, čisti- lno napravo na Cankovi ter

kanalizacijo v Skakovcih in obrtni coni v Korovcih.

In kaj predvidevajo v nasle- dnjih letih? Računajo, da bodo v letu 2004 pridobili 92,5 milijo- na tolarjev državnih sredstev, občina pa bo prispevala dobrih 140,9 milijona tolarjev. Še na- prej bodo večino denarja pora- bili za dokončno obnovo OŠ Cankova in prizidka, za kar bo- do potrebovali 92,5 milijona to- larjev. Za ekološki ogrevalni si- stem načrtujejo 44 milijonov, za ureditev vodovodnega sistema v občini bodo porabili 9 milijo- nov, za spominski park v Skako- vcih pa 5 milijonov tolarjev. Iz- peljali naj bi tudi nekaj manjših investicij, kot so prizidek k mr- liški vežici na Cankovi ter uredi-

tev vaškega doma v Krašcih in mrliške vežice v Topolovcih.

Leto 2005 bo v znamenju gradnje telovadnice pri OŠ Cankova, saj naj bi občina in država skupaj prispevali kar 161,5 milijona tolarjev. Enak znesek bo porabljen tudi leta 2006.

Milan Jerše

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servislh ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Podjetje za informiranje, d. d., Ulica arh. Novaka 13, M. Sobota

Vsem občanom občine
Gornja Radgona želim vesele
praznike ter srečno, zdravo
in uspešno novo leto 2004
župan občine Gornja Radgona
Anton Kampuš

Blagoslovljen božič
ter zdravo in uspešno
novo leto 2004
župan občine Kobilje
Pavel Nemec

Vesele
božične praznike ter srečno in
uspešno polno novo leto vam želi
župan občine Lendava
mag. Anton Balažek
Kellemes karácsonyi ünnepkel
és boldog új évet kíván
mag. Anton Balažek, Lendva
község polgármestere

Vsem občankam
in občanom občine Radenci
želim mirne božične praznike
in srečno novo leto
župan občine Radenci
Jože Toplak

Blagoslovljene božične
praznike ter srečno in uspešno
novo leto 2004 vam želi
župan občine Črenšovci
Anton Tömar

Preča je nekaj nohanjega in ne
zunanjega, zato ni odvisna od
lega, kar imamo – temveč od tega,
kar smo.
Vesele božične praznike in srečno
ter uspešno novo leto
župan in svetniki
Občine Grad

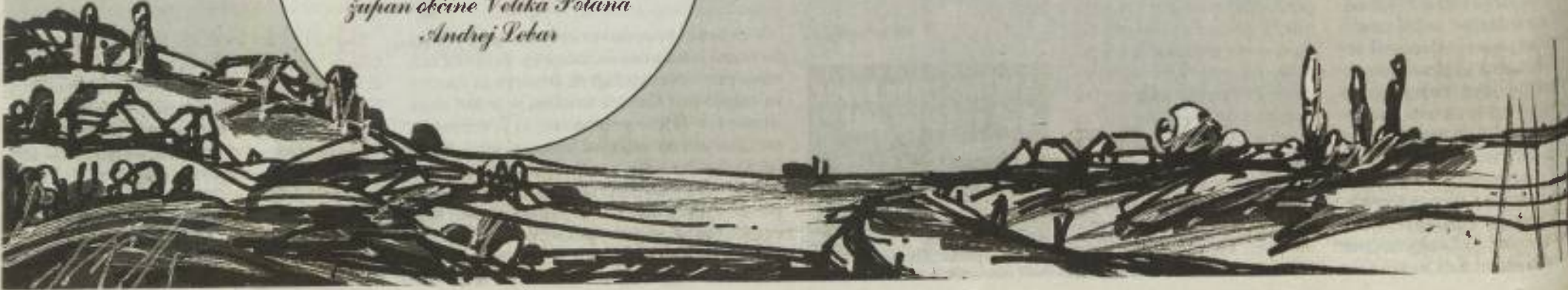
Miren božič ter srečno,
zdravo in uspešno novo leto želijo
župan Marjan Kardinar, občinski svet in
uprava občine Dobrovnik
Kellemes ünnepkel és boldog új
évet kíván
Marjan Kardinar polgármester,
Dobronak községi tanácsa és
a községi hivatal.

Doseženo
nam daje moči, da smelo in
z delovnim elanom vstopamo
v leto 2004. Verjamemo, da bomo s
skupnimi močmi dosegli dobre rezultate
in visoko zastavljene cilje na vseh
področjih. Cenjene občanke in spoštovani
občani, želimo vam osebne sreče, zdravja,
zadovoljstva in uspehov polno novo leto
župan občine Ljutomer
Jožef Spindler, občinski svet
in občinska uprava

Preživite miren božič!
Leto 2004 naj vam
bo naklonjeno in uspešno!
Franc Cifot, župan občine Moravske
Toplice
Kellemes karácsonyi ünnepkel
és boldog új évet kíván
Franc Cifot, Moravske Toplice
község polgármestere.

Občankam in občanom
želim blagoslovljene božične
praznike ter srečno
in uspešno leto 2004
župan občine Pr. Jurij ob Ščavnici
Anton Plana

Blagoslovljene božične praznike,
novo leto 2004 pa naj bo zdravo,
srečno in uspešno
župan občine Velika Polana
Andrej Lebar

*Ob iztekajočem se letu
Vam želim blagoslovljene božične
praznike ter srečno, zdravja polno
in uspešno novo leto 2004*

*župan občine Veržej
Drago Legen*

*Preživite božič v osebnem
zadovoljstvu, v letu 2004
pa veliko sreče, zdravja
in uspehov*

*župan občine Puconci
Ludvik Novak*

*Občankam in občanom želim
blagoslovljene božične praznike
ter srečno, predvsem
pa zdravja polno leto 2004*

*župan občine Gornji Petrovci
Franc Pihlhuter*

*Blagoslovljene
božične praznike v krogu
najdražjih, predvsem
pa zdravja in sreče
polno leto 2004*

*župan občine Cankova
Drago Vogrinčič*

*Vesel božič
in srečno novo leto 2004
s porabilom na predstave*

**»BOŽIČNA NOČ
PRI IVANOVEM IZVIRU
NA RAZKRIŽJU«**

24. 12. 2003 ob 19. uri
27. 12. 2003 ob 18. uri
3. 1. 2004 ob 18. uri

*župan občine Razkrižje
Blanko Ivanušič*

*Ljubezen in blagoslov božičnih
praznikov naj Vam odpreta srca
ter podarila miru,
zdravja in razumevanja, ki naj
Vas spremlja v novem letu 2004*

*župan občine Bellinci
Milan Kerman*

*Občankam in občanom občine
Odranci želim blagoslovljen božič
in vse najboljše v letu 2004*

*župan občine Odranci
Ivan Markoja*

*Prebivalcem občine
Tišina želim vesele božične
praznike in srečno novo leto 2004*

*župan občine Tišina
Jože Porediš*

*Vesele božične praznike
in blaginjo v letu 2004*

*župan občine Šalovci
Aleksander Abraham
in člani občinskega sveta*

*Blagoslovljen božič
in srečno, predvsem
pa zdravja polno leto 2004*

*župan občine Turnišče
Jože Kocet*

*Naj vam bližajoči se božično-
novoletni prazniki napolnijo
domove z ljubeznijo
in toplino, v letu 2004 pa vas naj
spremljajo zdravje, mir in sreča*

*župan občine Kuzma
Jožef Pkalčič*

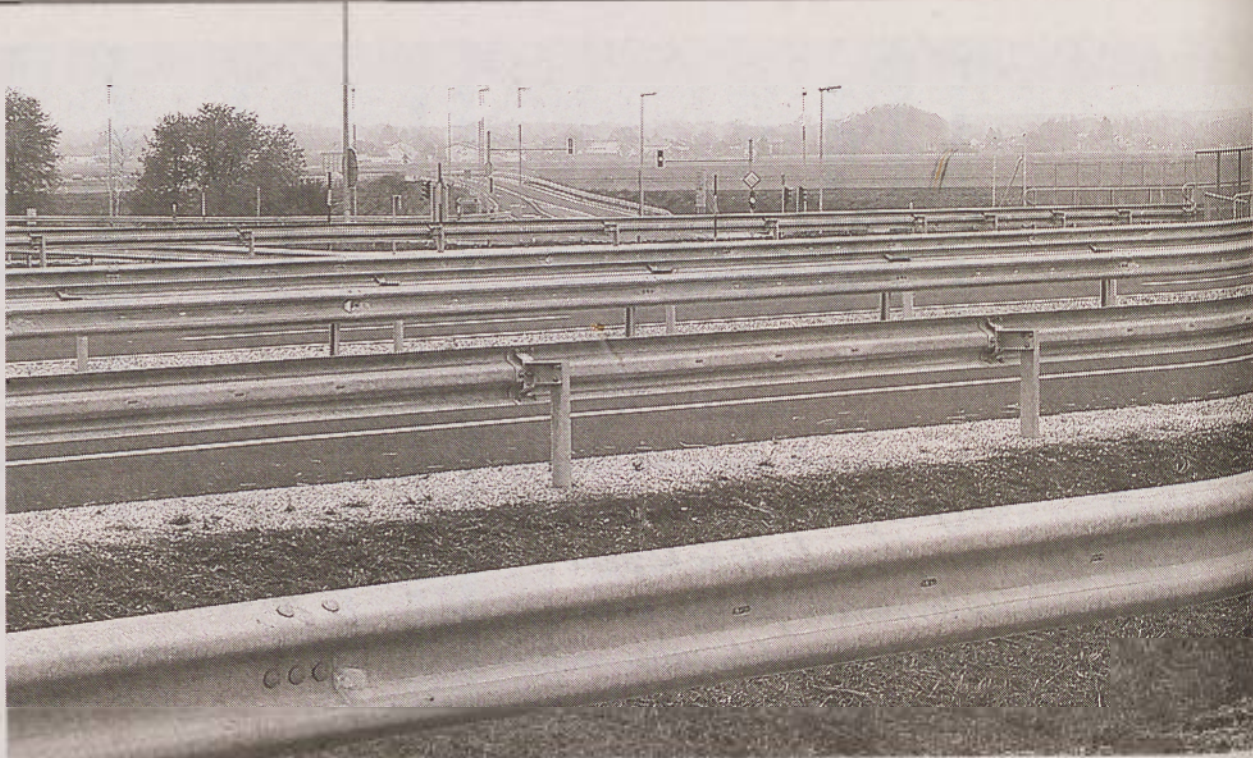
Nevzdržna nujnost bivanja

Prostorski problemi v Murski Soboti in njeni okolici

Nastanek članka so spodbudili pogovori z domačini, ki jih skrbijo prostorske razmere v Soboti

Ceste južno od Sobote: Kam pridete, če se peljete naravnost

Splet cest južno od Sobote

Prispevek objavljamo v treh delih. Prvi del razlaga učinke izgradnje novih cest južno od Sobote, drugi opisuje mestno obrobje, tretji del pa mestno jedro.

Daljši zapis lahko najdete na internetu: www.trajekt.net, kjer so dobrodošli tudi vaši komentarji!

Različni razvojni posegi zadnjega desetletja so osiromašili urbani prostor Sobote. Razmere so zrele za razpravo, v katero se morajo poleg političnega vodstva, uprave, investitorjev in strokovnjakov vključiti tudi uporabniki mestnega prostora, prebivalci sami. Prispevek nagovarja predvsem slednje in jih spodbuja k prevzemu vloge v sistemu urejanja prostora. Sprejeti današnje dogajanje v prostoru kot normalno bi bilo podobno narobe, kot verjeti, da lahko vsak vpliva samo na podobo svoje hiše in dvorišča. Nasprotno temu je res, da je vsak poseg v prostor povezan z interesi, ki presegajo samo lastništvo. Javni interes je tisti, ki kličo po urejeni in skladni prostorski podobi, ki edina lahko zadovolji potrebe širše skupnosti. Če prostorski poseg zadovolji predvsem investitorja, obstaja velika nevarnost, da

so oškodovani drugi uporabniki prostora.

V Soboti danes zaradi odsotnosti jasne strategije prostorskega razvoja prevladujejo posamezni interesi in z njimi povezani slabo premišljeni posegi v prostor. Identiteta Sobote, ki se ponaša s kvalitetskimi urbanističnimi nastanki iz preteklosti, je danes v veliki meri načeta.

Ceste južno od Sobote

Avtoceste naj bi se v omejenosti slovenskega prostora približale mestom in preprečile gradnje obvoznic. Kljub temu izhodišču ima Sobota zgrajeno tudi obvoznico. Nestrpnost in nezmožnost dogovarjanja sta se z obvoznico in priključno cesto trajni zapisali v prostor in celoten južni pomenj Sobote razkosala v zemljišča, pripravna za različne investicijske posege. Namigi, da je treba na razvoj mesta gledati iz nekoliko daljše časovne perspektive, ki je obetala gradnjo avtoceste in prometno razbremenitev mestnih ulic, so ostali preslišani. Obvoznica je danes zgrajena in skoraj prazna.

Splet cest južno od Sobote (avtocesta, obvoznica, priključna in obstoječe ceste)

je tako zapleten, da se vozniki vedno znova počutimo nekoliko izgubljene. Še redni uporabnik si težko zapomni, kam zaviti na določenem križišču, in tako pri vožnji vedno znova izgublja pregled nad tem, kje v danem trenutku pravzaprav je. Oznake in smerokazi, ki so postavljeni vzdolž omenjenih cest, so zgovoren odsev šibkosti prometnih rešitev, za povrh pa jim še ne uspe zadovoljivo voditi prometa.

Izgradnja naslednjih etap obvoznice bo domačine, zaradi prostorskih in funkcionalnih spodrsiljev sedanjih rešitev, mnogo bolj zanimala. Glede na smele graditeljske podvige, ki spremljajo gradnjo novih cest, bo zanimivo poizvedeti, čemu se gradnje ne preusmerijo v center mesta.

Gradnje, ki jih Sobočani z velikim zanimanjem opazujemo na robu svojega mesta, so lahko dobro znamenje. Vedno, kadar obstaja interes za investiranje, obstaja tudi možnost za dobre razvojne rešitve. Vprašanje je, kako bo znala te prilžnosti izkoristiti Sobota.

Darja Matjašec, Maja Simoneti
Fotografije: Peter Tibaut

Triinšestdeset let od smrti dr. Antona Korošca

Zvest ideji avtonomne Slovenije in združene Evrope

Štirinajstega decembra je minilo triinšestdeset let od smrti dr. Antona Korošca, med svetovnimi vojnimi najvidnejšega slovenskega politika v takratni Jugoslaviji. Rojen je bil 12. maja 1872 v Biserjanah, občina Sv. Jurij ob Ščavnici, umrl pa v Beogradu, nenadoma, nekaj pred sedmo uro zjutraj, star šele osemindeset let.

**Nepojasnjena smrt
Je razlog za sum,
da je šlo za umor**

Zaradi nepojasnjene smrti je pri nekaterih ljudeh naše pokrajine, ki se dr. Korošca spominjajo kot velikega moža in modrega politika, še zdaj živo prepričanje, da je bil umorjen. Smrtonosna snov naj bi mu bila nastavljena v cigaretah, motiv za njegov umor pa naj bi bil politične narave. »Obglaviti« takrat še močno SLS, Slovensko ljudsko stranko? O njeni moči lahko beremo v Ilustrirani zgodovini Slovencev. »SLS se je s svojo oblastjo in razvejano organizacijo počutila v Sloveniji močna, saj je bila brez nasprotnikov, ki bi jo lahko ogrozili. Občutila je le politično nelagodje pred svojimi volilci, ker jim ni mogla zagotoviti formalno avtonomne Slovenije, saj jo je oblast v Beogradu za zvesto zaveznitvo obšla tudi poleti 1939, ko je odobrila avtonomijo Hrvatom.« Da je SLS s smrtjo dr. Antona Korošca in potem njegovega naslednika res postala »obglavljena«, piše Janez A. Arnez v svoji knjigi SLS Slovenska ljudska stranka: 1941-1945. Ugotavlja namreč, da je bil položaj SLS specifičen, saj je stranka v pol leta izgubila dva voditelja, državo, teritorij, njeno vodstvo pa se je razpršilo po svetu. Po smrti Antona Korošca, ki je

V spomin dr. Antonu Korošču - Orač, januar 1941

umrl decembra 1940, je aprila naslednjega leta ob nemškem bombardiranju Beograda umrl njegov naslednik Janez Kukovec. Pa ga ni ubila bomba, pravi ljudsko izročilo, ki ga je še mogoče slišati med prekmurskimi ljudmi, ampak naj bi bil ustreljen. Stopil naj bi k oknu, odgrnil zaveso in se zgrudil.

Borec za koristi kmečkega stanu

Zgodovinarji dr. Antona Korošca predstavljajo predvsem kot vidnega politika tistega časa, manj poudarjeno pa je bilo njegovo delo za kmečki stan. Orač, prosvetno glasilo takratne Kmečke zadrge, s podnaslovom Za bodočnost Slovenskega kmeta, ga je ob smrti imenovalo za prvega borca za koristi kmečkega stanu. »S smrtjo dr. Antona Korošca slovenske kmečke stanovske organizacije niso izgubile le velikega prijatelja in zaščitnika,

ampak mnogo več. Saj je pokojni dr. Korošec bil sam najodličnejši delavec v naši združni organizaciji in je bil tisti, ki je slov. političnemu gibanju na Spodnještajerskem že pred več kot tremi desetletji kot prvi dal kmečko stanovsko obeležje.« Prva številka mesečnika Orača je izšla 1940 in potem v naslednjem letu le še štiri številke, zadnja aprila pred začetkom svetovne vojne. Nekaj misli je Oraču na pot zapisal tudi dr. Anton Korošec, ta pa je potem natančno poročal o dejanjih njemu v čast. Že v prvi spominski številki Orača januarja 1941 lahko preberemo, da je v počastitev spomina na pokojnega dr. Antona Korošca zborniški svet soglasno sklenil, da se pri Kmetijski zbornici ustanovi poseben fond, iz katerega bo predsedstvo zbornice podeljevalo vsako leto dvema fantoma štipendije za enoletno šolanje. Štipendija dr. Korošca naj bi se podelila enemu fantu iz ljubljanskega in enemu iz mariborskega okrožja. Zasedanje sveta zbornice, 21. decembra 1940, se je začelo s spominskim nagovorom g. Steblovnika, končalo pa z zahtevami zbornice. Prva se je glasila: »Zastopniki slovenskega kmeta izjavljamo v teh težkih časih svojo neomajno ljubezen in pripravljenost do skrajnih žrtv za našo skupno domovino Jugoslavijo in naš kraljevski dom Karadjordjevičev. Hkrati pa zahtevamo, da se započeta notranja preureditev države čim prej dokončno izvrši, da bo čim prej ustanovljena samostojna banovina Slovenija. Naše globoko prepričanje je, da bo to državo samo okrepilo.«

Zvest slovenstvu in naklonjen ideji združene Evrope

Zgodovinarji dr. Antonu Korošču priz-

navajo, da je ostal zvest ideji avtonomne Slovenije, ki pa jo je hotel oblikovati znotraj takratne Jugoslavije, in da je bil naklonjen zamisli o združenju Evrope, torej evropski ideji. V času vstopanja Slovenije v Evropsko unijo pa je vredno pomniti, da je dr. Anton Korošec na čelu slovenske delegacije sodeloval na ustanovnem kongresu Panevrope leta 1926 na Dunaju. Obnovitev panevropskega gibanja v Sloveniji, ki širi idejo o združenju Evrope, je namreč bila mogoča šele z njeno osamosvojitvijo.

Dr. Anton Korošec pa je bil tudi pomembna osebnost pri zmagi slovenstva v Prekmurju. Matija Slavič (v knjigi Naše Prekmurje) piše, da so »... Prekmurci na velikih shodih v Murski Soboti in Črenšovcih, kjer so govorili dr. Korošec, poslanec Kleki idr., sklenili resolucijo, da so

»Slovenci« in da s ponosom imenujejo svojo domovino Slovensko krajino«. V znamenju zmage slovenstva v Prekmurju pa je izzvenela tudi veličastna proslava v Črenšovcih, 11. septembra 1938, v počastitev petindvajsetletnice Novin in dvajsetletnice priključitve Prekmurja k matici. Veliki dogodek se je začel s sprevedom, ki so jo z balkona Našega doma, stavbe, kjer je sedaj sedež občine, spremljali minister dr. Anton Korošec, ban Marko Natlačen ter poslanca Franc Klar iz Lendave in Jožef Benko iz Murske Sobote. Po mirnemohodu so gostje zasedli mesta na častni tribuni, ki je bila postavljena za zakristijo cerkve, saj se je proti vzhodu razprostiral velik prostor, kjer so prirejali sejme. Množici je takrat spregovoril dr. Anton Korošec.

Majda Horvat

Zmaga slovenstva v Prekmurju - množica na proslavi od petindvajsetletnici Novin in dvajsetletnici priključitve Prekmurja k matici, 11. septembra 1938 v Črenšovcih. Spregovoril ji je tudi dr. Anton Korošec.

Kako do službe

Ponaredite diplomo

Na okrajnem sodišču v Ljutomeru so obsodili na pogojno zapomo kazen desetih mesecev zapora v preizkusni dobi treh let Zdenko Kukovec, ki je ponaredila potrdilo, da je diplomirala na Pedagoški fakulteti v Mariboru

S takim potrdilom si je v delovno knjižico na upravni enoti vpisala izobrazbo predmetne učiteljice kemije in biologije. Najprej se je zaposlila kot mentorica učne pomoči za brezposelne (!) na Ljudski univerzi v Murški Soboti, nato pa se je prijavila na razpis za delovno mesto predmetne učiteljice na Osnovni šoli Križevci pri Ljutomeru. Tam je »učila« skoraj dve leti, preden so ugotovili, da je diplomo mariborske pedagoške fakultete ponaredila. Glede na ta primer, smo se odločili, da vam izdamo recept, kako do službe.

Zjutraj lepo vstanite, recimo, da vas okoli osmih zjutraj zbudi jutranje sonce. Skuhate si kavo, v roke pa vzamete časopis in ga

začnete brati. Pri pozornem branju ugotovite, da eno od podjetij potrebuje novega ekonomista, pri sebi pa si mislite, to pa bo nekaj zame. Pokličite podjetje in se dogovorite za razgovor. Tako. Zdaj potrebujete le še diplomu. Kaj narediti? Enostavno.

Na internetu poiščete spletno stran fakultete, tam dobite kopijo kakega njihovega dokumenta in si ga natisnete. Poiščete škarje in lepilo ter se lotite rezanja in lepjenja. Črke ali besede, ki bi vam prišle prav pri »izdelavi« diplome, lahko najdete kar v časopisu, ki ste ga prej prebirali. Z malce spretnosti in sreče lahko kar hitro postanete diplomant ene od fakultet. Če se vam prvič ponesreči, pa si lahko poiščete drug časopis, kjer najdete nove črke in besede, ki jih

potrebujete za diplomu. Diplom imate. Zdaj se odpravite do najbližje upravne enote.

Tu bi vam svetovali, da si vpis izobrazbe v delovno knjižico poskušate dobiti po malici osebe, ki dela za okencem. Zakaj? Zato, ker ta oseba dela že od zjutraj, po malici pa itak vsi postanemo utrujeni in mislimo na to, kdaj se bo naša služba končala. Na upravnih enotah ne izvajajo kakih posebnih kontrol in preverjanj pristnosti vaših diplom, tako da si z malo sreče lahko vpišete novo izobrazbo. Drugi korak do nove službe je opravljen. Zdaj vas čaka le še pogovor v podjetju, kjer bi želeli delati. Če vas je strah, da diploma ne bo zadostila, si na podoben način kot diplomu ponaredite še kako potrdilo o udeležbi na se-

minarju, potrdilo o znanju tujega jezika ...

Na pogovoru – mogoče vas sploh ne bodo zelo preverjali in mučili – navdušite in služba je vaša. S sabo seveda morate imeti delovno knjižico, s pomočjo katere ugotovijo, da imate vpisano potrebno izobrazbo, z vami pa sklenejo delovno razmerje. Še nasvet, da vas ne odkrijejo?

Trudite se biti neopazni v službi, ne izpostavljate se, izogibajte se velikih obveznosti in upajte, da vas ne odkrijejo. V uvodu omenjena »učiteljica« je kar lep čas uspešno prinašala naokoli državne uradnike in osnovno šolo in ljudsko univerzo; ob tem pa imela službo, za katero ni izpolnjevala pogojev. Zakaj ne bi uspelo tudi vam?

Andrej Bedek

Zgodilo se je ...

Med 10. in 17. decembrom se je zgodilo na pomurskih cestah 38 prometnih nesreč, v katerih je bilo 14 oseb lažje telesno poškodovanih, ena pa huje. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 31-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 15-krat na javnih krajih in 16-krat v zasebnih prostorih. Kaznivih dejanj je bilo 21, med njimi 14 tatvin, 4 vlomi in 3 poškodovanja tuje stvari. Na mejnih prehodih so zavrtili 31 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Huda telesna poškodba

V soboto, 13. decembra, ob 10.30 se je zgodila na dvorišču stanovanjske hiše v Berkovcih nesreča s hudo telesno poškodbo. Voznik tovornega avtomobila V. M. je na dom J. E. pripeljal drva. Pri vzratni vožnji je voznik povozil J. E., ki je za vozilom kazal mesto, kjer bo imel drva. Poškodovanega so takoj odpeljali na zdravljenje v bolnišnico.

Nevaren motorist

Voznik neregistriranega kolesa z motorjem S. Š. je zaradi vožnje po sredini vozišča in brez prižganih luči v Gornjih Petrovcih povzročil prometno nesrečo. Voznica osebnega avtomobila R. K. je, da bi preprečila trčenje, zapeljala z vozišča. Pri tem se je vozilo prevrnilo. Voznica in trije sopotniki so se lažje telesno poškodovali, nastalo pa je tudi za dva milijona materialne škode. S. Š. ni imel voznškega izpita.

Hitre voznice

11. decembra se je na mostu čez reko Muro med Veržejem in Dokležovjem zgodila prometna nesreča. Voznica osebnega avtomobila A. K. je zaradi vožnje z neprimerno hitrostjo trčila v mostno ograjo. Utrpela je lažjo telesno poškodbo, materialne škode pa je za milijon dolarjev.

V Podgorju je voznica osebnega avtomobila zaradi neprimerno hitrosti na spolzkem vozišču zapeljala na njivo, kjer se je vozilo prevrnilo. Voznica se je lažje telesno poškodovala.

Pri trčenju s tovornjakom pet poškodovanih

Huda prometna nesreča se je zgodila v soboto, 13. decembra, ob 10. uri na glavni cesti v Lipovcih, kjer je voznik tovornega avtomobila R. B. zaradi neprimerno hitrosti trčil v pred njim stoječ osebni avtomobil voznika A. K., katerega vozilo je nato odbilo še v osebni avtomobil. A. K. in štirje sopotniki so se lažje telesno poškodovali. Na vseh vozilih je za tri milijone dolarjev škode.

»Tepel« avtomobile

13. decembra so policisti v Murški Soboti obravnavali B. D., ki je pred stanovanjskim blokom poškodoval dva parkirana osebna avtomobila. Z brkami je na avtomobilih povzročil materialno škodo v vrednosti 230 tisoč dolarjev.

Kam je šlo dva tisoč litrov vina

Policisti PU Murska Sobota so obravnavali tatvino okoli 2000 litrov vina iz vinske kleti na Staveškem vrhu. Neznanec ali neznanici so vlomili v vinsko klet, pri tem ukradli (popili?) vino in lastnika oškodovali za 600 tisoč dolarjev.

Tatovi

V Murški Soboti so ukradli mlin z avtomatom za kavo, v Puconcih moško bundo, kolo z motorjem v Gornji Radgoni, v Mačkovicah betonske stebre, dve plinski jeklenki v Izakovcih, demarnico v Lendavi ...

Sedem pridržanih

Med kršitelji reda in miru so pridržali sedem oseb, ki se kljub intervenciji policije niso umirile. Teh sedem in tudi vsi drugi kršitelji bodo predlagani v postopek sodniku za prekrške.

A. B.

Pomoč družini Horvat iz Podgradja

Koordinacijski odbor za izvedbo humanitarne akcije za pomoč družini Horvat nam je posredoval seznam darovalcev, ki so z nakazili denarnih sredstev in v obliki materiala, proizvodov ter storitev do 12. decembra 2003 pomagali družini Horvat.

Na transakcijski račun pri NLB, d. d., enota Ljutomer št.: 02343-0254116762 je bilo od 8. 12. 2003 do 12. 12. 2003 nakazanih 721.200 SIT. 31 fizičnih oseb je nakazalo sredstva v višini 425.100 SIT, Karitas Ljutomer in Črenšovci 164.850 SIT, samostojni podjetniki in d. o. o. 131.250 SIT (100.000,00 SIT IZTR, d. o. o., Slovenska cesta 19, Ljubljana). Materialne dobrine (gradbeni material, stanovanjska oprema, gospodinjstvi aparati, obleka, obutev, živila ...) in proizvode ter storitve so darovali: Pohištvo IL AMBIENTI, d. o. o., Obrtna ulica 11, M. Soboti; Slikopleskarstvo Alojz Berden, s. p., Filovci 67a, Bogojina; Monopoli pohištva, Milan Bratkovič, s. p., Zvezna 2, M. Soboti; Trgovina Agua, Obrtna ulica 11, M. Soboti; Žibrek Miran, Zvezna 3, M. Soboti; PIKAT, d. o. o. Špruha 42, Trzin; SKLAD Rotary - dr. Vitanec, M. Soboti; Mizarstvo Janca Foštnariča, Bukovci 99a, Markovci pri Ptuj; KSP Ljutomer, d. o. o., Ormoška cesta 3, Ljutomer; Segrap Ljutomer, d. o. o., Glavni trg 13, Ljutomer; Trgovina Kerametal, d. o. o., Ključarovi 68, Križevci; člani Obrtnebornice Ljutomer: Marko Stanjko, Stanko Rakuša, Stanislav Kralj, Franc Markovič in Daniel Zelko; Karitas Ljutomer, Miklošičev trg 2, Ljutomer, in krajani krajevne skupnosti Stročja vas. Vsem darovalcem, ki so na seznamu, in tudi tistim darovalcem, katerih družina ne vodi evidence, se koordinacijski odbor najlepše zahvaljuje. A. B.

Horvat z Razkrižja prejel odgovor na poslansko vprašanje Status vojnega veterana mu pripada

Kaj bodo sedaj storili na Upravni enoti Ljutomer?

Pred kratkim smo pisali o zadevi Antona Horvata z Razkrižja, ki se še vedno bori, da bi mu na Upravni enoti Ljutomer izdali ustrezen akt, s katerim bi mu bil ponovno priznan status vojnega veterana, s tem pa bi bil upravičen tudi do veteranskega dodatka.

Kot je v odgovoru na naše vprašanje zapisal načelnik Upravne enote Ljutomer Tomislav Nemec, so Horvata leta 1977 res vpisali v register vojnih veterani, a so leta 1988 to razveljavili, potem ko je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve po nadzorstvenem postopku ugotovilo, da je Horvat predložil tri različna potrdila o svojih aktivnostih v vojni za Slovenijo leta 1991, ki so mu jih izdali na Upravi za obrambo Murska Sobota. Horvat je zato sprožil spor na Upravnem sodišču R Slovenije v Mariboru. Odločitve še ni prejel.

Medtem je v njegovem imenu postavil poslansko vprašanje Državnemu zboru R Slovenije poslanec Igor Štemberger, da bi zadevo vendarle razčistili in premaknili z mrtve točke. O vsebini njegovih navedb smo že pisali.

Na vprašanje je pisno odgovoril minister Vlado Dimovski. Med drugim je navedeno, da bi morala Upravna enota Ljutomer po Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o vojnih veteranih, ki je začel veljati 11. januarja 2000, že takrat »meritorno odločiti o zahtevi, ne pa je zavreči«, in sicer iz razlogov, ker stranka ni predložila potrebnih dokazov.

»Zavedajoč se, da Antonu Horvatu po noveli zakona o vojnih veteranih veteranski status pripada in da bi mu moral biti leta priznan že v letu 2000, če bi bil tedaj o svojem delovanju pred agresijo na Republiko Slovenijo predložil kakšno javno listino (znak manevrske strukture narodne zaščite 1990, ki je bil Antonu Horvatu podeljen šele leta 2002, nikakor ni edini dokaz za priznanje statusa vojnega veterana), je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve predlagalo, da se sklep iz leta 2000 dodatno vroči strankinemu odvetniku. Ob odločanju o pritožbi, ki bi jo ta imel možnost vložiti, bi bilo mogoče sanirati postopkovno nepravilnost ob prvotnem odločanju. Vendar prvostopni organ temu

napotilo ni sledil, sklicujoč se na dejstvo, da v postopku v zvezi z zahtevo iz leta 2000 ni bilo predloženo pooblastilo odvetniku za zastopanje v tem postopku. Strankin odvetnik je nato vložil pritožbo zaradi molka upravnega organa prve stopnje, o kateri pa upravni organ druge stopnje še ni odločil, računajoč z možnostjo, da se Upravno sodišče v kratkem izreče o vprašanju, ali g. Horvatu status vojnega veterana pripada (že) po osnovnem zakonu ali ne,« je ob koncu zapisano v ministrovem odgovoru. Upati je torej, da bo Horvat le dosegel svojo »veteransko« pravico. Tega, da je res aktivno sodeloval v vojni za Slovenijo, mu nihče ne oporeka. Zataknilo naj bi se le zaradi postopkovnih zadev oziroma različnih potrdil Uprave za obrambo M. Soboti. Ali res? J. G.

Izžrebanci nagradne križanke:

Rešitve križanke – SKORAJ POL STOLETJA MED NAMI, MARJAN DORA, TIM
1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT: Zoltan Pondelek, G. Petrovci 12f, 9203 Petrovci, 88236072
2. nagrada kuharska knjiga Boug žegnaj: Anica Katona, Natorjeva 28, 9220 Lendava
3.–7. nagrada VESTNIKOVA majica: Karmen Vratuša, Krašči 22a, 9261 Cankova
Alojz Granfol, St. Rozmana 2, 9000 M. Soboti
Stefan Sukič, Dolič 6, 9263 Kuzma
Alenka Jerebic, Bratonce 82a, 9231 Beltinci
Rezka Sušnik, Moravci 17, 9243 Mala Nedelja

Nagradencem šestitamo. Potrdila za nagrade (ali nagrade) bodo prejeli po pošti.

4. 12. 2003

Tiskovna konferenca Policijske uprave Murska Sobota Vlom v Akustiko

V petek, 5. decembra, je bilo vlomljeno v trgovino Akustika v Murški Soboti. Neznanec je s kladivom razbil steklo trgovine in odnesel dve digitalni kameri ter tri fotoaparate. Varnostniki so hitro prispele na kraj dogodka, vendar je storilec že pobegnil, ukradeno pa skrnil pod mostom razbremenilnega kanala v Murški Soboti. Policisti so naslednji dan na podlagi ugotovitev ogleda vloma in opravljenih pogovorov prijeli dva storilca, in sicer 18-letnega M. M. iz Veržaja in 16-letnega B. S. iz Beltincev. Vsi ukradeni predmeti so bili zaseženi in vrnjeni v trgovino, zoper osumljenca pa so policisti podali kazensko ovadbo zaradi storitve kazni-

vega dejanja velike tatvine na Okrožno državno tožilstvo v Murški Soboti.

Izterjal milijon dolarjev

Urad kriminalistične policije Policijske uprave Murska Sobota je okrožnemu državnemu tožilstvu podal kazensko ovadbo zoper P. K. iz okolice Ljutomera. Omenjeni je osumljen storitve kaznivega dejanja izsiljevanja po 218. členu Kazenskega zakonika, saj naj bi med 26. 6. 2002 in 27. 5. 2003 s silo in z resnimi grožnjami od oškodovanca izterjal 700 tisoč dolarjev in 1300 evrov.

Solidarnost med policisti

Policistu Policijske uprave Murska Sobota, ki mu je po daljši bolezni umrla soproga in je ostal sam z devetletno hčerko,

so prek policijskega sindikata in Mednarodnega policijskega združenja (IPA) pomagali tudi njegovi kolegi policisti. Tako so zbrali s pomočjo sindikata in IPA 240.000 dolarjev, hkrati pa so temu policistu delovni čas prilagodili tako, da bo lahko čim več časa preživel s hčerko.

Simonu Šipku bodo podelili priznanje hrabro dejanje

Generalni direktor slovenske policije Marko Pogorelec bo v petek, 19. decembra, v kulturnem domu v Gornji Radgoni izročil priznanje hrabro dejanje 25-letnemu policistu Simonu Šipku iz Grabonaša pri Gornji Radgoni. Slednji je 14. novembra letos iz goreče hiše rešil človeka, pri tem pa tvegajo svoje življenje. Zatem bo tradicionalni božično-novoletni koncert Orkestra slovenske policije za območje Policijske uprave Murska Sobota.

A. B.

KAPELA

Praznovanje božiča in vstop v novo leto 2004 naj vam polepšajo naši izdelki.

SREČNO 2004

Kapela, d. d., Parčjak 22a, 9252 Radenci

PAM KANOČKA SPLEBAMMO
NA TEL.: 041-804-736

BURGER

- HAMBURGER
- PAMBURGER
- PLESKAVICA V LEPINJI
- AMERICAN DOG
- HORSE BURGER ...

Kulturni dnevnega bara "Spaček" in "Pamburger" vam zeli dober tek v žili skorajšnjega srečanja.

SPACE BAR

Štefan HUBER s.p.
Čankarjeva 86, 9000 Murska Sobota

dnevni bar "CAFÉ CAR"

CENJENIM GOSTOM IN POSLOVNIM PARTNERJEM SE ZAHVALJUJEMO ZA DOSEDANJE ZAUPANJE TER JIM ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO, ZDRAVO TER USPEŠNO NOVO LETO 2004.

SAMOPOSTREŽNI AVTOMATI

d.o.o.

MURSKA SOBOTA, Pleše 9a
Tel./Fax: 02-524-13-60
GSM: 041-756-143, 041 756 144

PIVOVARNA IN PIVNICA

KRATOCHWILL
MURSKA SOBOTA

Vesel božič ter srečno, zdravo in uspešno novo leto 2004

BTC Kratochwill - Slavic, d. o. o., Nemčavci 1d, 9000 Murska Sobota

GJ

GOSTILNA JAKLIN ***

želi vsem vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto 2004!

Milan Jaklin, s. p., Ulica Prekmurske čete 22
9232 Črenšovci, tel.: 02 570 10 70

OKREPČEVALNICA IN DNEVNI BAR

DENKO

vam želi vesele praznike in srečno novo leto 2004!

Denko Stanislav, s. p.
Tomšičeva 24, 9000 Murska Sobota

OKREPČEVALNICA IN PENZION

ŠIFTAR **
Moravske Toplice

Prijetne božične praznike ter srečno in veselo novo leto 2004

Boža Šiftar, s. p.
Levstikova 24, 9226 Moravske Toplice

BAR BISER IN FRIZERSKI SALON ASTORIA
iz Moravskih toplíc

želita vsem prijetne prihajajoče praznike, v Novem letu 2004 pa mnogo sreče in zdravja

Bar Biser, Gomboc Branko s. p., Dolga ulica 1, 9226 Moravske Toplice
Frizerski salon Astoria, Gomboc Danja s. p., Dolga ulica 1, 9226 Moravske Toplice

GOSTILNICA "JAVOR"
»S Prenočišči«

- domača in mednarodna kuhinja
- dnevna in nedeljska kosila

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO 2004!

Viktor Bertalančič, s. p.
Polje 2, 9000 Murska Sobota
tel.: 534 10 33

GEZA PUB

VESELO IN BOGATO 2004

Dnevni bar GEZA SE ZEZA, Geza Farkaš, s.p.
Mladinska ulica 6, 9231 Beltinci

Mercator Center
Pleše 1, Murska Sobota

PRIDRŽITE V DECEMBRU 2003

torek, 23. december ob 17.00 uri

PRIHOD BOŽIČKA

V Mercatorjevo božično Pravično deželo se bo z daljnega severa pripeljal tudi Božiček.

Veseli otrok bo seveda veliko, saj bo poleg sladkih daril s sabo pripeljal še svoje zabavne prijatelje.

Zapela bo tudi glasbena gostja **NUŠA DERENDA**.

Doživite skupaj z vašimi otroci čar najlepšega praznika v letu!

Mercator najboljši sosedi

TRATNJEK
TV - VIDEO - HI-FI - GSM - KLIMA
SERVIS - TRGOVINA

Prežihova 4, 9000 Murska Sobota
tel.: 02/5300 610, faks 5300 612

Ste že izbrali darilo? Največja izbira izdelkov Samsung v Pomurju. Gotovo boste našli pravo darilo!

TOSHIBA

Čeprav je zima pred vrati, pametni razmišljajo o klimatski napravi. Zunajsezonske cene klimatskih naprav Toshiba.

Vsem kupcem, poslovnim partnerjem in drugim želimo miren božič v krogu najdražjih ter srečno, predvsem pa zdravja polno leto 2004!

Tomaž Gajser: »Letalstvo imam v genih«

Bilo je le vprašanje časa

Leto po nesreči že razmišlja o svetovnem prvaku

29. decembra bo natančno eno leto, odkar je na njivi nedaleč od veržeskega vzletišča aerokluba Prlek Ljutomer strmoglavil najsodobnejši motorni zmaj, v katerem je sedel izkušeni letalec **Tomaž Gajser**.

Pravi, da ima letalstvo v genih, saj je že kot otrok občudoval očeta, bil z njim na letališču podnevi in pogosto tudi pozno v noč. Prvi samostojni polet je opravil leta 1990, ko se je začelo šolanje in letenje z zmagi tudi v Sloveniji. Tekmovanja ga privlačijo, in ko je enkrat začel, ni več mogel nehati.

Na prvem državnem prvenstvu četrto mesto, na drugem tretje, na tretjem pa prvo. »Od takrat pa me je težko premagati. Premagajo me

lahko samo, če imam res veliko smolo ali če na tekmovanju ne nastopim. Seveda v Sloveniji.« Najbolj ponosen je na bronasto medaljo s svetovnega prvenstva v Španiji.

Ko sem ga vprašala po receptu za nepremagljivost, je povedal, da so pomembni sproščenost, dobra pripravljenost, pripravljen zmag in seveda poznavanje svojih sposobnosti ter sposobnosti zmag. Trening se začne pred računalnikom, na mizi z zemljevidom, s pripravo zmag, merjenjem goriva, nastavitvijo propelerja, kril, podvozja. »Podobno kot pri formuli 1 - vse je na začetku v garaži.«

»December je v bistvu pust mesec, mrzel, bleden, vetroven, leden. Lansko leto 29. decembra je bila

nedelja, vreme čudovito, temperatura zraka pa 13, 14 stopinj Celzija. Rekel sem si, zakaj ne bi dneva še zadnjič v tem letu izkoristil za letenje.« Bil je pač še en dan kot vsi drugi, ki se je žal nesrečno končal. Le nekaj metrov po vzletu z vzletišča je začel izgubljati višino in padel z višine približno sto metrov. Pravi, da ga je rešila izključno sreča. »Znanje in izkušnje pri tem so bile pomembne samo tistih prvih pet sekund, ko sem skušal rešiti, če se kaj da. Potem pušči, obupaš nad vsem, sam sebi rečeš, da je to konec, in čakaš. Znanje ti ne pomaga, to je čista sreča.« Zmaj je še vedno v takšnem stanju kot po nesreči, ker še vedno ni čisto jasno, zakaj je do nesreče prišlo. »Kriva

»Potem spustiš, obupaš nad vsem, sam sebi rečeš, da je to konec, in čakaš. Znanje ti ne pomaga, to je čista sreča.«

naj bi bila dva ključna vijaka na spoju krila, ki držita celotno konstrukcijo in ki naj bi bila pretegnjena, ali pa je šlo za napako v materialu.

Po nesreči

»Ni bilo dvoma, da bom še letel. Vprašanje je bilo le, kdaj. Strah je

seveda prisoten, mogoče niti ne toliko strah, ampak spoštovanje letenja in v podzavesti tudi neki odpor.« Na zmaja je po dolgem premišljevanju sedel v začetku maja 2003. »Pač, prišel je čas in treba je bilo iti. Največ sem premišljeval takrat, ko sem se peljal na letališče, ko sem si oblačil kombinезон in ko sem šel proti zmagu ter se usedel. Potem sem vse še enkrat preveril, ne enkrat, trikrat, petkrat, tudi takšne stvari, ki jih ponavadi nisem nikoli preverjal. Usedel sem se gor, pomislil: bi, ne bi, prišel motor, dodal plin in šel.«

Letošnji tekmovalni sezoni se je odpovedal iz dveh razlogov: zaradi nesreče in osem mesečne hčerke Žive. Mimo letenja pa le ni mogel, saj je bil glavni sodnik na državnem prvenstvu.

Tekmovati bo začel že prihodnje leto. In zakaj takšna vztrajnost? »Zato, ker sem si že dolgo nazaj postavil enega od življenjskih ciljev: naslov svetovnega prvaka. Ta cilj je še vedno aktualen. Dokler ga ne dosežem, bom tekmoval.«

Vanja Poljanec, foto: J. Z.

FICKO - DURIČ
Jože Ficko, s. p.
Gornji Črnci 3, 9261 Cankova
Tel.: 02 540 90 45,
GSM: 041 612 628, 031 612 628

MONTAŽA IN SERVIS NAPRAV

- OLJNI GORILNIKI
- PLINSKI GORILNIKI
- PLINSKI STENSKI KOTLI
- TERMOREGULACIJE

VSEM STRANKAM, POSLOVNIM PARTNERJEM IN DRUGIM ŽELIMO MIREN BOŽIČ TER SREČNO IN USPEŠNO LETO 2004!

GOSTILNA

VRTNICA

Vsak dan malice, kosila,
jedi po naročilu

Dragica Stanko, s. p., Lipovci 243,
9231 Beltinci, tel.: 02/542 14 58

OKREPČEVALNICA
KAVA BAR
NATHALIE

Po sprehodu po
soboškem kanalu
vabljeni na osvežitev
v našo
okrepčevalnico!

Irena Perič, s. p.
Ciril-Metodova ulica 50, 9000 Murska
Sobota, tel.: 532 15 01

GOSTILNA
K ROTUNDI

Jožef Grabar, s. p.
Selo 30a, 9207 Prosenjakovci
tel.: 02/544 10 35

Gostilna
pri
EMILI

VABLJENI V PRIJETEN
AMBIENT IN
DOBRO KUHINJO!

Emilija Horvat, s. p.
Vrazova 12, 9000 Murska Sobota
tel.: 02/523 14 95

Prijetno, prijazno,
kakovostno ...

Zadružna 2, Čermelavci,
9000 M. Sobota,
tel.: (02) 525 20 20

GS Gostilna Spirič
Spirič Danica in Tomo

Mešič

Marta Mešič, s. p.
Noršinska 6, 9000 Murska Sobota

20. 12. 2003 VABLJENI
NA KONCERT OLIVERJA
DRAGOJEVIČA
TER 27. 12. 2003
NA BOŽIČNI KONCERT
VLADA KRESLINA

OKREPČEVALNICA
LAGUNA
KLETNI PROSTORI
SOBOŠKE TRŽNICE
VABLJENI V PRVO
ZAJTRKOVALNICO
V POMURJU!

KEGL TRGOVINE IN GOSTINSTVO, d. o. o.,
Mladinska 60, 9000 Murska Sobota

Dnevni bar
Zeleni
gaj

Lončar Mirko, s. p.,
Fokovci 88,
9208 Fokovci

GOSTILNA
TAŠA

Šoš Nataša, s. p.

Mali Bakovci 64
9000 Murska Sobota

PIK
BAR

Cifer Jože s.p.
Cvetkova 2, Murska Sobota
GSM: 041 866 588

*Vsem gostom, sosedom, prijateljem
in poslovnim partnerjem želimo
blagoslovljen božič ter srečno
v prihajajočem letu 2004!*

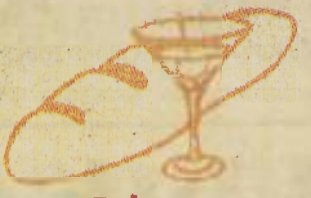
Okrepčevalnica
FRENKY BAR

Podlessek Franc, s. p.

Noršinci 2, 9221 Martjanci,
tel.: (02) 538 13 04

Pekarna
in Kava bar Kuzmič
Franc Kuzmič, s. p.

Partizanska 56,
9000
Murska
Sobota

gostilna
baranja

ELEMIR MIŠO BARANJA, s. p.
Nemčavci 1,
9000 Murska Sobota

OKREPČEVALNICA
Simon KLEMENT, s. p.,
Arhitekta Novaka 13,
Murska Sobota

Dnevni bar,
Lendavska ulica 41,
Murska Sobota

Gostilna
Marič

Marjan Marič, s. p.

hiša prekmurskih
dobrot in
okusnih pizz

Sebeborci
tel.: 02/538 14 90

MESARIJA
HANŽEKOVIČ
MIRKO, s. p.,

Frana Kovačiča 8, Veržej

Poslovalnica
KASAČ III

Kostanjeva ulica 14
Murska Sobota

GOSTILNA
ZELKO

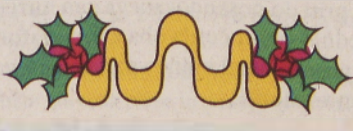
SABINA ZELKO, s. p.
Pečarovci 33,
9202 Mačkovci

PRENOČIŠČA

GOSTILNA
pri Rudiju

RUDI SVETEC s.p., ŠALOVCI 168 a
☎ 02/55 91 009 ☎ 041/731-603
rudj.svetec@siol.net

CENTER VINOGRADNIKOV
GORIČKO, IVANOVCI
GOSTILNA RATNIK

Boris Ratnik, s. p., Ivanovci 3,
9208 Fokovci, tel.: 02/548 19 33

Hm ...
bograč,
da si obližete prste,
hm ...
prekmurska gibanica,
hm ...
malice za tebe,
mene, za vsakogar ...

Mencigar

Gostilna Mencingar

Justina Mencingar, s. p.,
tel.: (02) 546 20 36, Krajna 58, 9251 Tišina

V 28 minutah iz Rakičana v Maribor

Reševalci – nujna medicinska pomoč

Nosečnice nosili
čez reko Muro

Delajo 24 ur na dan. Vse dni. Vse leto. Pomagajo komurkoli, kadar koli in kjerkoli. Prva in glavna naloga je reševanje človeških življenj. O njih snemajo nadaljevanke in filme, kjer jih prikazujejo kot junake.

Junaki so tudi v realnem življenju in v realnih situacijah. To so reševalci reševalne službe oz. nujne medicinske pomoči. Odločili smo se, da vam predstavimo njihovo delo.

Po dogovoru z vodilnimi smo se v ponedeljek pridružili dvema zdravstvenima tehnikom in dežurnemu zdravniku pri delu. Na dolžnosti so bili od šestih zjutraj do desetih zvečer. Najprej je bila kava, ki je očitno v taki službi

zelo pomembna. To smo namreč ugotovili tudi, ko smo delali reportažo o delu policistov.

Nato so nam predstavili njihovo delo, prostore in opremo. Kmalu so se nam v skupnih prostorih pridružili še drugi, tako da je zelo hitro stekla debata. O do-

To ni vozilo, ki prodaja zamrznjeno hrano ali sladoled, to je vozilo nujne medicinske pomoči. Reševalci so nam povedali, da veliko staršev pripelje svoje otroke, da si sami pogledajo vozilo, ki stoji pred postajo, saj jih drugače ne morejo prepričati, da se tu ne da dobiti sladoleda.

Vozni park reševalne službe je zelo dotrajan, med vozili najdemo tudi znamenito Citroenovno žabo, v katero so včasih zelo težko spravili poškodovanca na nosilih. Trenutno je na popravilu. Na posnetku je notranjost vozila, ki je staro 14 let. Če ga boste primerjali z opremo novega vozila, lahko vidite napredek medicinske tehnike v zadnjem obdobju. Z vsemi vozili dnevno opravijo 50 intervencij, sem spadajo tudi prevozi naročenih bolnikov v različne bolnišnice po Sloveniji. Kilometrina: od 700 do 1000 kilometrov na dan.

Na kraju nesreče in v vozilu dajo poškodovanim prvo pomoč. Poškodovane osebe potem prepeljejo na različne oddelke bolnišnice v Rakičanu. Mnogokrat se s koncem intervencije delo ne konča, saj je vozilo treba očistiti. Velikokrat sta oprema in notranjost vozila vsa krvava ali pobruhana.

Z reševalci smo naleleti na poškodovano osebo, ki je padla in imela bolečine v hrbtu. Z posebno blazino so jo imobilizirali in namestili na nosila. Pri reševanju se srečujejo tudi z različnimi ovirami, kot so stopnice, ozki prostori ... Žal velikokrat tudi z lažnimi prijavami.

Reševalna služba je imela med vojno za Slovenijo leta 1991 zelo veliko dela. Med drugim se je zgodilo, da so v vozilu skupaj vozili teritorialce in vojake jugoslovanske armade. Zelo zanimiv je primer, kako so nosečnico iz Radgone morali prepeljati v rakičansko bolnišnico. Reševalno vozilo iz Radgone je nosečnico, ki ji je že odtekla voda, pripeljalo do zapore mostu na Petanjcih. Nasproti mu je prišlo soboško reševalno vozilo. Tehnika sta vzela nosila in šla peš po miniranem mostu čez Muro (!) na drugo stran po nosečnico. Ker je bila noč, je pred njima hodil vojak z baterijo in ju opozarjal na mine.

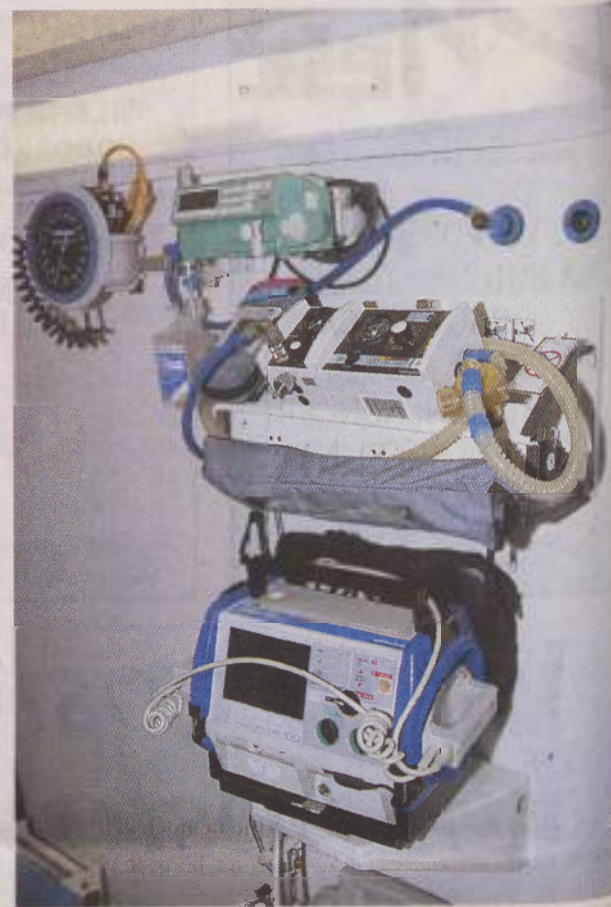
brh in slabih straneh njihovega poklica, zanimivosti iz službe, o novem selektorju nogometne reprezentance, o stavah in še marsičem. Ker pa se nam dopoldan ni »zgodilo« nič, sva se s fotografom spraševala, ali je kaj narobe z nama, da vedno, ko greva delat reportažo, ni nobene zgodbe ali dobrih posnetkov?

Vendar sva se kmalu nehala spraševati take neumnosti, ker smo z dežurno ekipo kot po tekočem traku začeli dobivati nove in nove naloge. Ugotovili smo lahko, da je pri njihovem delu res pomembna vsaka sekunda. In da je treba priti do poškodovanega čim hitreje. Slednje sva občutila oba z fotografom, še posebej med nujno vožnjo z reševalnim vozilom ...

A. B., foto: J. Z.

Novo vozilo je reševalcem zelo olajšalo delo. Kupili so ga pred dvema letoma. Pravijo mu tudi »zadnji krik znanosti«. Stalo je 40 milijonov tolarjev, uporablja ga pa dežurna ekipa. Njene naloge so: pomoč pri prometnih in drugih nesrečah, delovnih nezgodah, utopitvah, samomorih ...

Na posnetku lahko vidite defibrilator, napravo, ki je namenjena reanimaciji oz. oživiljanju. Velikokrat odigra ključno vlogo pri reševanju življenj. Stane 8 milijonov tolarjev, skoraj petino vrednosti celotne opreme in vozila.

Kako je za reševalce in nujno medicinsko pomoč pomemben vsak trenutek, pove naslednja zgodba. Imeli so primer, ko si je nekdo pri sekanju drv odsekal prste. Nujno je bilo treba priti prste nazaj na poškodovančovo roko. Ker so to lahko naredili le na plastični kirurgiji v Mariboru, so poškodovanca morali čimprej prepeljati do tja. Uspelo jim je v 28 minutah, poškodovanec pa lahko zdaj skoraj normalno uporablja roko in prste.

Ljubezen je

Najhuje je ob praznikih, ob koncu tedna, v počitnicah. Najhuje je, ko se sprehajaš mimo hiš in blokov, se ozreš po stanovanjih in lučkah, ki gori, in si misliš, kako so vsi v krogu svojih družin srečni in zbrani okrog mize.

Ko so vsi v krogu svojih domačih, najdražjih, ti ostaneš sam. Nimaš komu skuhati kosila, s kom poklepetati ali z

njim posedati ob večerih. Ni malo ljudi, ki so osamljeni. Vzroki pa so lahko različni. Ko nisi več v najstniških letih, je toliko težje pristopiti k nekomu in mu povedati. Všeč si mi. Strah pred zavrnitvijo je bolj kot biti iz dneva v dan sam. Pa konec koncev, kje pa naj koga spoznaš. Dobra priložnost, da vzpostaviš komunikacijo in da navežeš prvi stik, je lahko prav ples. Veliko lažje je: Ali greš plesat?

»Sva v letih, ko je lepo imeti nekoga ob sebi in se dolgo pogovarjati,« pravita Slavica in Stanko ter se nežno objameta.

Človek gospodar časa – čas gospodar človeka

Hitenje je hudičevo maslo

Čas je nad človekom. Je torej objektivna danost, ki pa mu človek z dejanji daje osebni pečat.

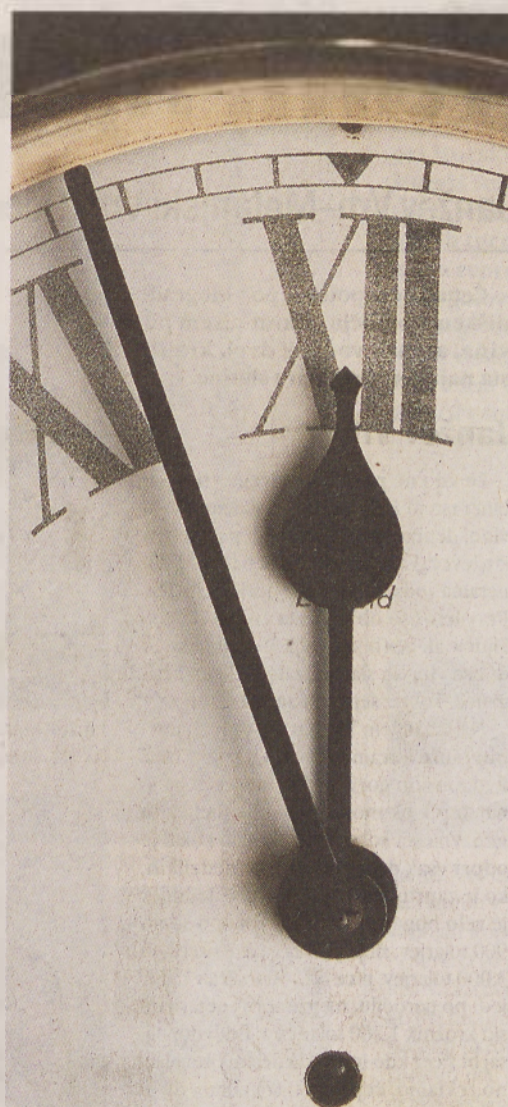
Dan za nikogar ni daljši od štirindvajset ur, toda dan ni enak dnevu prav po tem, kakšno vsebino mu dajemo ljudje, svet.

Od vseh dimenzij časa nam postaja čedalje bližja prav njegova uporabna vrednost. Postavljamo ga na piedestal vsega tistega, kar nam zagotavlja obstoj, eksistenco.

Postaja prvi v družbi z denarjem, bogastvom, znanjem, zdravjem ... Največ šteje tisti z najvišjo stopnjo izkoristka. Čas unovčujemo in unovčiti ga je treba tako, da se od njega ne izgubi v prazno niti drobtinica. Izgubljanje časa je izgubljeni de-

nar, v obdobju trženjskih načel pa ima to madež nedopustnega.

Zapolnujemo si vsak predalček na koledarju in sestavljamo urnike do minute natančno, vsa svoja ravnanja pa postavljamo v red, brez odstopanj in brez odpustkov do samega sebe in do drugih. Takšne so določilnice sodobnega časa in današnjega človeka, njih sestra pa je zahteva, v čim krajšem času narediti čim več.

Z obljubo nad čas in prostor

Obnavljanje doživeteja je sekalo v telo kot najostrejša sekira in vsaka izrečena beseda je bila nov trn v bodeči kroni, ki se je zažirala v glavo. Bolečina je bila neznosna in koža se je kopala v lastnem potu. Obrazi preteklih dogodkov so najprej viseli pod stropom, potem pa prestopili v reprizo dogodka, ki se je najprej vrtil kot nemi film, potem pa dobil čiste obrise resničnega trenutka. Filmi in vsi so se začeli tako kot prvi. Najprej znan obraz pod stropom, potem pa ... Besede so se vrstile natančno tako, kot so bile izrečene. Vse je bilo kopija tega, kar se je zgodilo, brez najmanjše napake ali približka, le zavedanje teže dogodka je bilo, kot da bi ti nekdo okrog vratu privezal mlinjski kamen. Spomin je bil krutejši od same smrti, za katero sem neštetokrat slišal, da je ob svojem trenutku milostna do telesa, saj ga umiri v brezčutenju zemeljske bolečine. ...

Pogled iz bolniške postelje v snežno beli strop se je nenehno pogrezal v lebdenje v nekem prostoru ponavljajočih se

filmov vsega, kar se mi je zgodilo v zadnjem tednu, v zadnjem mesecu, letu. Bilo je, kot bi gledal napete zgodbe in v njih samega sebe v glavni vlogi. Telo je pod neznosno težo trenutkov drgetalo od bolečine in del mene si je takrat želel smrti. Pridi, odreši me trpljenja, je klical. Drugi del se je temu upiral. Mora je bila neznosna.

Na bolniških oknih je visela noč in roka se je mukoma stegnila proti zvoncu, toda tipka pod prsti se ni podala. Bilo je, kot da bi jo držalo sto zatičev. Roka je omahnila v prazno. Solze so v potokih močile obraz. Zavedanje lastne nemoči, ki je napovedovala, da me bo naslednji trenutek potegnili vase. Ne, tega ne smem dopustiti. Ob drugem poskusu sem uspel. Sestra, pridi, prosim, pomagaj, ne vzdržim več. Prišla je in ob postelji prižgala luč. Njene besede so mi vrstile sliko sedanjika. Bila je noč, novembrska noč in ura je kazala pol treh. Groza. Od takrat, ko je zadnjič stala ob moji postelji, je minilo le pet minut. Vi ste zelo bolni, je pomirjujoče dejala, ko sem iskal besede, da bi se ji opravičil.

Iz strahu, da me ne bi spet po-

tegnilo v moreči spomin mojih dni, sem odganjal spamec in čakal, da se zdani. Urni kazalci pa se kar niso hoteli premakniti. Že sem pomislil, da se je ura ustavila. Pa se ni, le čas se mi je razkrival v povsem novi dimenziji, kot ga nisem poznal, da ura človeku ni vedno enako dolga. V času boleznin in lastne nemoči je resnično najdaljša.

Zgoditi se mi je moralo, da sem si pogledal v obraz. Dogodki so me ujeli v hitenje in stanje brez miru, živel sem brez občutka o tem, kaj je resnično pomembno v času, ki mi je podarjen. Pod težo vsega sem klonil. Da bi se odtrgal, dvignil nad prostorske in časovne danosti, sem si obljubil, da bom ravnal drugače, da bom izbral z zavestjo izkušnje krhkosti in minljivosti.

(Obujam spomine in spoznavam, da sem poteptal obljubo, nekaj, kar bi me lahko držalo »nad«. Zvestoba obljubi je zbledela in dogodki so me spet potegnili na stare tirnice. Spet sem tam, kot sem bil - blizu tega: čas je denar.)

Tomaž

Hitenje

Čas mi, predvsem zadnjih nekaj let, povzroča velike težave. V osnovni in srednji šoli si prisiljen podrediti se tempu, ki ti ga narekujejo drugi. Danes pa kot študentka potrebujem veliko več samodiscipline, da časovno uskladim svoje obveznosti. Zgodi se mi, da zaradi pomanjkanja časa moram izbirati med študijskimi obveznostmi, prijatelji in drugimi aktivnostmi, s katerimi se ukvarjam. To največkrat ni takšen problem, ker imam podzvestno nekakšno prioriteto listo, a vendar je tako, da če izbereš eno stvar, druga zaradi pomanjkanja časa trpi. Tako se mi naenkrat nakopiči veliko stvari, ki jih je treba opraviti, ampak potem zanje nimam dovolj časa. Oglasijo se glavoboli, zaradi stresa in pritiska so živci čisto na koncu in za malenkosti se skregam z ljudmi, ki sploh niso nič krivi. V takšnih situacijah največkrat moram poslušati še očitke, da si nalagam preveč stvari, da sem preobremenjena, da nimam časa za sprostitve, pa vendar mi takšne besede v tistem trenutku ne pomagajo kaj dosti, le poslabšajo vse skupaj.

Na srečo se mi je do sedaj kljub hitenju vse dobro izteklo. Ponavadi se takrat tolažim, da sem pač človek, ki lažje dela pod pritiskom in da neko stvar naredim v zadnjem trenutku prav tako dobro, kot če bi jo delala dlje časa. Zaenkrat je še tako in upam, da se v kakšni naslednji situaciji ne bo izkazalo, da je to le slab izgovor.

Urška

Ljudem, ki jim gre unovčevanje časa, predvsem za merljive dosežke, dobro od rok, priznavamo, da so gospodarji časa. So spoštovani in v družbi zaželeni, so merilo uspešnosti. Biti jim podoben in za seboj pustiti otipljivo sled, nam daje grozljiv pospešek. Spravlja nas v hitenje, hitenje pa je hudičevo delo, nas uči muslimanska modrost. Ker tako kot čas načne vsako stvar, načne in ugonobi tudi popredmetenega človeka.

Majda Horvat

Sanje o času

Zelo redko sanjam. Morda prav zato se potem tistih redkih tako živo spominjam. Nedavne sanje – zaradi neke obveznosti naslednji dan – so bile tako »močne«, da sem jih podoživljala še ves dan ali morebiti tudi dva.

Zmanjkovalo mi je časa. Ves čas. Kako nesmiselno! Čas je zmerom tu, pravzaprav ga živim, pa mi ga zmanjkuje. Vse je bilo živo, tako kot gosta nižinska megla, in nekaj neotipljivega me je grabilo po telesu in mi ni pustilo ujeti čas. Še to moram narediti, še nekaj, potem še tisto, kar bi lahko včeraj, pa nisem ... Zajel me je grozen občutek, tisti, ki ga nekje v globini čutimo, ko je nekaj narobe. Nenehno, že skoraj bolešno sem

se ozirala. Dušiča nemoč. Panika. Joj, bo dovolj časa, da bo vse pravočasno? Koliko je še časa? Potem sem se znašla na enakomerno drdrajočem vlaku in nisem vedela, katera po vrsti je tista postaja, na kateri moram izstopiti, da bom morda vse naredila še pravočasno. Postopala sem po neprijazno mrzlem hodniku, saj si nisem upala sedeti v kupe, da ne prezrem postaje.

Vlak je peljal vedno hitreje. Hitreje in hitreje: to ni moja postaja, to ni moja postaja, to ni moja postaja ... »Ta jel« sem zakričala. Vlak pa ni ustavil in me je odpeljal dalje. Kaj bo zdaj? Naj skočim? Ni več časa. Zbudila sem se. Utrujena ...

Jutka

pred nosom, pa je ne vidiš

Ples je lahko odločilen korak, da pretrgaš molk in se z nekom zbližaš. Že nekaj minut je lahko dovolj, da spoznaš, kako ti je ime, od kod prihaja in morda še kakšno podrobnost. Če ti je všeč, lahko ostaneš na plesišču, sicer pa se zahvalita drug drugemu in se vrneta na svoje mesto. Kako enostavno je bilo nekoč, ko so ženske imele še belečnice in so se moški vpisovali na kakšen ples. Dobro razpoloženje, prijatel-

na družba, morda kakšen kozarček, ki nahrani dušo, razveže jezik in da pogum, pa je. Čarobne formule, kako osvojiti žensko ali moškega svojega srca, pa žal ni. Včasih moraš samo odpreti oči in pustiti ljubezni prosto pot.

Zanimiva je zgodba Tiborja Lipiča in Olge iz okolice Lendave. Na prvi ples osamljenih sta kot sodelavca prišla skupaj. Vsak s svojo zgodbo sta si v življenju želela

imeti ob sebi nekoga, ki bo prijazen, topel in dober sopotnik. Poznala sta se od prej in drug drugemu iskala in svetovala pri partnerjih. Poskusila sta tudi na plesu osamljenih. Tisti večer sta se pripravljala, lišpala in sanjala o tem, da bi našla koga zanimivega. Plesi so se vrstili, bila je prijetna družba, pogovor in iskrica je preskočila kar med njim. »Ves večer sva skupaj preplešala,« razlaga Tibor in prizna, da ni bilo brez posledic. Po plesu so ga kar tri dni bolele vse mišice. Vsak dan se srečata v službi, a sta Tibor in Olga morala iti kar daleč, da sta se našla. Tibor ob tem pravi: »Ljubezen se ti zgodi pred nosom, pa je ne vidiš.«

Da je boljše, če imaš nekoga ob sebi, pravi tudi Slavica in Stanko iz Prlekije, ki sta se prav tako podala na ples. »Ugotoviš, da je boljše, če imaš koga ob sebi, kot če si sam.« No, plešeta sicer ne, kljub temu pa je družba prijetna in rada gledata, kako se vrtijo po plesišču. V takem razpoloženju prej koga spoznaš. »Sva v letih, ko je malo priljubljenosti, da bi si našel partnerja. Po veselih večerih ne hodimo, v cerkvi pa tudi ne moreš okoli gledati,« razloži Slavica. Tudi njiju je povezal ples in najbolj srečna sta, ko se lahko drug z drugim na dolgo in široko pogovarjata.

Tudi Sobočanka Joža pravi, da je rada v družbi, da rada pleše in se rada pogovarja,

zato se je udeležila plesa osamljenih. Večini njenih prijateljev ima partnerje, pa je nerodno, če si sam in sam tudi težko greš na ples in potem ves večer čakaš, ali kdo pride pote. Tu pa je prava prilžnost, saj smo tu vsi zaradi podobnega razloga. »Nekaj časa sem že sama in ugotovila sem, da samota ubija. Otroci odidejo po svoje, potem pa si lahko tako zelo osamljen. Ples je

tisti, ki povezuje in razvedri ... Meni je vseeno, kakšen je partner, ni pomembno, ali je lep, dobro je, da bi imaš nekoga ob sebi,« je zgovorna.

Tisti večer se jih je v gostišču Pod lipo v Murski Soboti zbralo okoli šestdeset, moških in žensk različnih starosti, izobrazbe in želja. Prišli so iz vsega Pomurja in tudi od dlje, vsi pa so imeli podobno srčno željo. Da koga spoznajo in da nekdo spozna njih, pri tem pa ni nujno, da si lep, bogat, popoln, urejen po zadnji modi. Da pristopiš, moraš imeti le nekaj samozvesti in šarma. Pa tudi vedeti moraš, kaj si želiš.

A. Nana Rituper Rodež

Ples, prijetna družba in veselo razpoloženje so tisto, kar olajša pot do novega prijateljstva, ki se lahko razvije tudi v kaj več, zato ne odlašajte in povabite tudi vi koga na ples.

Sodelavca Olga in Tibor sta drug drugemu svetovala o partnerjih, skupaj sta odšla tudi na ples, da jima na začetku ne bi bilo nerodno. Ples je sledil plesu, preplešala sta vso noč in spoznala, da sta ustvarjena drug za drugega.

Po naših znanih poteh

Predstavitev projekta
Turistično kolesarski grozd

Pomurje – kolesarski raj prihodnosti

Da je Pomurje vedno bolj zanimivo za kolesarje, dokazuje dejstvo, da na naših glavnih in stranskih poteh srečujemo čedalje več kolesarjev, med njimi tudi veliko takih, ki govorijo v tujih jezikih. Še vedno pa smo daleč od denimo Bavarske, kjer so ob koncih tedna na nekaterih kolesarskih poteh prave kolone.

Da bi bolje poskrbeli za organizacijo, promocijo in aktivnosti pri kolesarstvu kot rekreativni dejavnosti in delu turistične ponudbe Pomurja, je tudi cilj projekta Turistično kolesarski grozd, ki so ga predstavili v sejni dvorani občine Lendava. O uresničevanju ideje so spregovorili vodilni pri uresničevanju projekta Sergej Kaučevič iz Bike centra Moravske Toplice, Boštjan Hac iz Lokalne turistične organizacije Lendava, mag. Mira Špiljak iz Razvojne agencije Lendava, ki je tudi vodja projekta, in Igor Lebar iz Črenšovskega podjetja Miraco. Pri projektu sodelujejo še športno društvo Do konca iz Lendave, Terme Lendava in podjetniki s področja gostinstva ter ljudske obrti.

Izvajalci projekta Turistični kolesarski grozd želijo vključiti čim več turističnih ponudnikov, ki bodo privabili turiste na kolesih.

Sergej Kaučevič je povedal, da je bilo v različnih društvih po Pomurju precej narejenega za razvoj kolesarskega turizma in rekreacije, vendar je treba te aktivnosti povezati in jih skupaj tržiti. Cilj Turističnega kolesarskega grozda je, združiti različne gospodarske in negospodarske subjekte v kolesarsko mrežo Pomurja in promovirati ponudbo kolesarskega turizma z znamko Pomurje on bike. Z organizirano aktivnostjo in v sodelovanju s turističnimi podjetji želijo privabiti čim več kolesarskih turistov iz Slovenije in tujine. Pomurje želijo tudi razglasiti za prvo slovensko kolesarsko prijazno regijo in Lendavo za slovensko kolesarsko prijazno mesto.

Da bi sodelujoči pri projektu dosegli tudi ustrezen ekonomski učinek, bo treba ob pestri ponudbi ob kolesarskih poteh in ustreznem trženju programov kolesarskih izletov še poskrbeti za kolesarski promocijski material. Turisti na kolesih v zahodni Evropi so se po anketnih raziskavah že nekoliko zasedli svojih domačih poti in iščejo nove, bolj eksotične, zato vidijo izvajalci projekta priložnost za Pomurje.

J. Ga.

Sprehod po vinogradniških pobočjih

Tam, kjer je doma janževerec

Janžev Vrh–Melanjski Vrh–Očeslavski Vrh–Očeslavci

Četudi sem potoval po vinogradniškem območju, tokrat nisem pil vina, ampak vodo. V dveh krajih sta najmanj dva izvira slatine.

Janžev Vrh

Le kdo ne pozna Janževega vrha, saj tam rastejo žlahtne trte, ki dajejo dobro vino, denimo med pivci zelo priljubljen janževerec. V zaselku Noričje pa izvira mineralna voda, ki ji pravijo norička slatina. Prav letos so obnovili ta vodni vir. Naključje ali ne (božja volja?): v istem kraju dobro vino in slatina, zato odlična brizganec. Tokrat sem poskusil le slatino.

Na Janževem Vrhju pa je tudi znameniti Janžev hram (gostilna), ki je v lasti Radgonskih goric, nekaj mesecev pa je najemnik ekonomist Vasilije Bjelič, do nedavna šef soboškega Grilka. Lokal je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, ko je zaprto, od 11. do 21. ure. Jedilnik je zelo bogat: vsak dan kosila po samo 900 tolarjev, ribja plošča za dve osebi po 3.000 tolarjev, pice od 750 tolarjev dalje, jedi po naročilu, na primer vegetarijanski krožnik 1.200 tolarjev ... Bodi dovolj, saj bi sicer kdo mislil, da delam brezplačno reklamo, čeprav vsi (?) vemo, da je najuspešnejša tista, ki gre od ust do ust.

Vasilije mi je odprl vrata preše, ki je v isti stavbi. V njej je seveda lesena stiskačnica, ki so jo nekoč uporabljali, zdaj pa je le posebnost tega dela vinskega hrama. Spregovoril je o svojih načrtih – projektu, ki ima delovni naslov 4 x HRAM. Gre za program ponudbe: 1. hram vina (degustacije, pogovori o vinu), 2. hram kulinarike (stare domače slovenske jedi), 3. hram kulture in duhovnosti (monodrame, komorna glasbe, mini likovne kolonije, verski in filozofski pogovori), 4. hram pobud (uresničevanje idej posameznikov). Seveda gre za projekt, ki ga ne bo mogoče financirati zgolj s prihodki od gostinske dejavnosti, zato bo potrebno sofinanciranje.

Melanjski Vrh

Kar zaklepetal sem se v Janževem hramu, in ker me je preganjal čas, tokrat nisem utegnil obiskati bara Jahač oziroma Western salona, ki ga vodi Darko First, lokal pa je znan po tem, da dobi vsak nov gost kuhano jajce. Odpirajo ob 10., v soboto in nedeljo pa že ob 9. uri.

Pot me je vodila na Melanjski Vrh, kjer

Priti skupaj je začetek, ostati skupaj je napredek, delati skupaj je uspeh.

(H. Ford)

Janžev hram: bogata gostinska ponudba, zanimiva notranost (preša) in smeli načrti novega najemnika.

Jože Trstenjak: Melanjskemu Vrhju so nekoč rekli Gross Janeschberg in šteje le 14 hiš.

sem sogovorniku Jožetu Trstenjaku zastavil vprašanje, od kod ime kraja, ki je sicer razloženo naselje na vinogradniškem območju med Noričko in Žrnovsko Grabo. Večina hiš pa je vendarle na slemenu.

»Verjetno je dobil ime po Meleh pri Gornji Radgoni. Med vojno pa so kraj imenovali Gross Janeschberg (veliki janežev breg). Prav velik pa vendarle ni, kajti tod je samo 14 hiš, od katerih je devet stalno naseljenih, preostale pa so od vikendašev. Tudi Prekmurci so med njimi.« Jože, ki pa ni vikendaš, ampak staroselec, je še povedal, da je Melanjski Vrh močno navezan na Janžev Vrh. Da je tako, sem sam opazil, ko pa so kar ob dobrih delu ceste, ki pelje proti Očeslavskemu Vrhju, na desni strani hiše s številnimi Janževimi vrha, na drugi pa je seveda teh nekaj melanjsko-vrških. V kraju nimajo ničesar javnega, na vse (vrtec, trgovina, gostilna, društva ...) so vezani na Janžev Vrh oziroma sosednje kraje. Vas (in ne kak zaselek) pa so vendarle!

Očeslavski Vrh

Slemenska cesta me je z Melanjskega pripeljala na Očeslavski Vrh. Tam sem

Pütrin Božičkov vlak

Božiček se ponavadi pripelje s svojim spremstvom na saneh, včasih pa si izbere tudi kakšno drugo prevozno sredstvo. V soboto in nedeljo si je vzel čas za pravi vlak. Otroke je počakal na železniški postaji v Murski Soboti in jih popeljal do Hodoša in nazaj, pri tem pa jim je razdelil tudi darila in jih povprašal, ali so mu že napisali pismo s svojimi željami. Letos je turistična agencija Pütra že drugič pripravila božičkov vlak. Ker je bilo že lani veliko zanimanje, je tudi letos vozil dva dni, na sedmih vožnjah pa je popeljal okoli 400 otrok in prav toliko staršev ali starih staršev. Čeprav v zadnjem mesecu naše otroke Božiček in dedek Mraz obiskujeta večkrat (vrtec, trgovski centri in druga priporočila) in ob različnih priložnostih, je prav vožnja z vlakom za marsikatero otroka nekaj posebnega in nepozabnega, še posebej zato, ker se ves čas nekaj dogaja, ker se z njimi pogovarja Božiček in ker jim razdeli tudi darila. - A. N. R. R.

Pogled na pobočje in vrh Očeslavskega Vrhja, kjer so tudi tri nove (še neurejene) vinske kleti.

Melanjski Vrh: ne eni strani ceste Janžev Vrh, na drugi Melanjski Vrh

zvedel, da ni samostojna vas, ampak zaselek Očeslavcev. Je seveda na vrhu, kjer rastejo trte, sadno drevje ..., od tam pa je tudi lep razgled, na primer na cerkev sv. Marije Magdalene na Kapelskem Vrhju. Ko pa je lepo vreme, seže pogled daleč naokoli. Sam sem poklepetal kar z nekaj ljudmi, ki so mi ponudili vino, ampak sklenil sem, da ta dan pijem le slatino. Ob starejših kmečkih gospodarstvih in vinskih kletih je tudi nekaj novih. Med nje štejem tudi tri povsem enake kleti, ki stojijo druga od drugi. Resnično lepa lega. Vidne pa so tudi z vnožja pobočja, tudi iz Očeslavcev, kjer pa sem se spet (podobno kot pri noričkem izviru) zadržal pri izviri očeslavske slatine. Zanimivo: ta izvir običajno vselej, ko me pot vodi skozi Oče-

slavce, vselej je nekaj popijem (če ni kozarca, kar iz prgišča), nikoli pa nimam s seboj plastenke, da bi jo napolnil še za domov. Je pa tudi res, da ta izvir ni tako bogat in velikokrat (vsekakor pa v sušnih obdobjih) ne curkja, ampak le kaplja. Izvir bi kazalo čimprej urediti.

Lepo bi bilo, če bi ga uredili tako, kot je urejen (s pomočjo Heliosovega programa) izvir ivanjske slatine.

Popotnik, ki si bo vzel čas in bo morda krenil po poti z Janževega Vrhja na Melanjski Vrh, pa potem dalje na Očeslavski Vrh in naposled v same Očeslavce, kjer bo lahko zavil »gor« ali »dol«, saj je tam križpotje, bo našel veliko zanimivosti, kot sem jih sam opisal. Morda bo na Očeslavskem Vrhju obiskal Močnikovo cementninarstvo, v Očeslavcih Tothov mlin in žago, kjer lahko režejo nenavadno debele hlode. Morda pa bo hotel kaj vedeti o Francu Rihtarju. Starejši bralci veste, kdo je bil in kako je končal, mlajši pa o njem povprašajte dedka. Teme pa nikar ne načenjajte, tik preden greste spat.

Besedilo in foto: Štefan Sobočan

Veznine Margit Horvat v sinagogi

V razstavnih prostorih sinagoge v Lendavi so v nedeljo odprli razstavo veznin, ročnih del mojstrice ljudske umetnostne obrti Margit Horvat iz Čentibe. O njenih izdelkih je spregovorila etnologinja Zavoda za madžarsko kulturo iz Budimpešte Hajna Barsi, v programu pa je nastopil tudi etno pevski zbor iz Čentibe. Razstavo je organiziral Zavod za kulturo madžarske narodnosti iz Lendave, po besedah organizatorjev in znancev, ki so spregovorili o Margitinem delu, pa gre za potrjeno ohranjanje ljudskega izročila prebivalcev madžarske narodnosti v Pomurju pa tudi kakovosti izdelkov naših žena in deklet. Gre namreč za obrt, pri kateri je potrebno mnogo ur potrpeljivega sedenja, razveseljivo pa je tudi, da se za to dejavnost zanimajo tudi mlajša dekleta v nekaterih pomurskih krajih. Tako veznine Margit Horvat kot tudi drugih žena iz pokrajine ob Muri, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo ljubiteljsko, so bile deležne mnogo pohval tako po Sloveniji kakor tudi Madžarskem in v drugih državah, kljub temu, da izvirajo iz madžarske tradicije vezenja, vnašajo v svoja dela elemente, ki izhajajo iz prekmurskega okolja. Svoje znanje, ki se prenaša iz roda v rod, pa dopolnjujejo tudi s pomočjo mentorjev-strokovnjakov na tem področju iz Madžarske. - J. Ga.

Kendo in iaido

Japonska veščina mečevanja tudi v Murški Soboti

Na izpit tudi pri osemdesetih letih!

Telovadnica ekonomske šole v Murški Soboti je bila prizorišče predstavitve borilne veščine kendo. »Naša želja oziroma želja Kendo zveze Slovenije je, da se ta veščina razširi po vsej Sloveniji. Zaenkrat imamo tri klube in eno sekcijo, in sicer v Ptuj, Kranju, Velenju in Mariboru, in bilo bi zelo lepo, če bi se ta veščina začela razvijati tudi v Murški Soboti. Z vašim mestom imamo tudi že več stikov zaradi karateja. Smo stari znanci, tako da upamo, da bi se lahko ta nova veščina uveljavila tudi v vašem kraju,« pravi predsednik Kendo zveze Slovenije Silvester Vogrinec.

Treninki bodo enkrat tedensko ob sobotah med 10. in 12. uro v telovadnici ekonomske šole v Murški Soboti. Trajali bodo dve uri,

eno uro bo vadba namenjena kendo, eno uro pa iaidoju, to sta dve japonski veščini mečevanja. Oprema za kendo je kar zahtevna in ni poceni, zato bo ugodno, da jo bodo na začetku trenerji prinesli s sabo. Od japonske kendo zveze so letos dobili dvajset »bogujev« oz. oprem in računajo, da bo tudi naslednje leto podobno. Na ta način si bodo klubi opomogli z opremo, ker si jo je doslej vsak kupoval sam. Tako bo vadba potekala nemoteno.

Veščina mečevanja kendo je v Sloveniji že petnajst let. Kendo zveza pa obstaja štiri leta. Vsako leto je tudi državno prvenstvo. Z dnje je bilo ravno minulo soboto v športni dvorani Mladika na Ptuj. »Smo člani evropske federacije in edine svetovne kendo zveze IKF. Letos smo imeli na obisku v Kranju japonskega mojstra in mednarodni seminar. Delo je dobro zaživelo,« je

zadovoljno ugotovil Vogrinec.

Vsi zainteresirani so vabljeni na prvi trening, ki bo v soboto, 20. decembra, lahko pa pokličejo tudi po telefonu, na številko 031 668 749. In za konec še zanimiva podrobnost. Kendo je poleg juda in karateja eden od obveznih izbirnih predmetov na japonskih šolah. V tej deželi je zelo priljubljen, ker zanj ni treba imeti nobenih posebnih fizičnih sposobnosti, zato se z njim ukvarjajo skoraj vsi od 7. do 97. leta starosti, eni iz tekmovalnih, drugi iz rekreacijskih, tretji pa iz bolj meditativnih razlogov. Za kendo pravijo, da se ga učijo vse življenje, zato ni nič presenetljivega, če tam opravljajo izpite za mojstrske pasove tudi ljudje, ki so že krepko presegli osemdeset let. Občutek je, da bo ta športna disciplina uspešno zaživela tudi v Murški Soboti, saj so se že na predstavitvi od dvajsetih udeležencev skoraj vsi vpisali v nastajajoči kendo klub.

T. K., foto: T. K.

Kendo in iaido meči

Silvester Vogrinec

Tekmovalca v kendo opremi

Mladi obetavni igralec namiznega tenisa

Bojan Ropoša sili v ospredje

18-letni igralec namiznega tenisa Bojan Ropoša iz Veščice pri Murški Soboti, ki obiskuje 4-letnik športne gimnazije v Murški Soboti, je letos že večkrat opozoril nase. Odlični rezultati v prvi državni ligi ter na številnih mednarodnih in domačih turnirjih so selektorja slovenske članske namiznoteniške reprezentance prisilili, da ga je uvrstil v prvo postavo. To je gotovo velika spodbuda za mladega tekmovalca.

V pogovoru so nas najprej zanimali njegovi začetni koraki. »Z namiznim tenisom se ukvarjam že polnih osem let. Doma smo imeli mizo, za katero sem igral s sosedi, kar me je posebej navdušilo. Kmalu sem se vključil v soboški namiznoteniški klub, ki sem mu ostal zvest vse do

danes. Ves čas smo trenirali v telovadnici srednješolskega centra, zdaj pa vadimo v telovadnici tretje osemletke, kjer so boljše možnosti,« pravi Bojan Ropoša.

Seveda so napornim treningom sledili uspehi. Teh se spominja takole: »Na začetku kariere nisem imel tolikšnih uspehov kot nekateri drugi. Pri mlajših kadetih sem bil med desetimi najboljšimi v državi, pri kadetih okrog šestega mesta, velik skok pa sem naredil šele v mladinski konkurenci. Takrat sem namreč močno napredoval. To je bila posledica veliko večjega števila treningov, saj sem v primerjavi z vrstniki iz Slovenije namiznemu tenisu namenil precej več časa. Moj trener je bil Miran Močan, kateremu se lahko zahvalim za vse dosežke. Z njim sva imela po šolskem pouku velikokrat individualne treninge.«

Letos postal članski reprezentant

Kot rečeno, ga je kot perspektivnega igralca selektor v drugi polovici leta 2003 povabil v slovensko člansko reprezentanco. »Z njo sem sodeloval na evropskem prvenstvu in kasneje na svetovnem prvenstvu v Parizu. Ker sem letos prvič zaigral v članski konkurenci, doslej sem bil namreč mladinec, je zame velik uspeh, da sem na turnirju TP-12, kjer smo se pomerili najboljši slovenski igralci namiznega tenisa, zasedel visoko drugo mesto. Prej sem bil vedno član slovenske mladinske reprezentance in njen prvi igralec. Na kvalifikacijskem turnirju, ki je bil v Srbiji in Črni gori, smo se uvrstili v prvo kakovostno skupino. Že prej sem bil na mladinskem evropskem prvenstvu v Moskvi in enkrat v Italiji. Tako je za mano veliko dobrih tekmoval, na katerih sem si nabral precej izkušenj.«

In kako je z vadbo? Dnevno treniram običajno dvakrat, in sicer od ponedeljka do petka, v soboto in nedeljo pa potekajo tekmovalja. Po šoli traja trening uro in pol, prej pa še dve uri, kar pomeni v povprečju tri ure in pol dnevno. Torej treniram kar dosti.

Kaj ti pomeni igranje namiznega tenisa? »To mi pomeni zares veliko zadovoljstvo. Zdaj si težko predstavljam življenje brez namiznega tenisa. Čeprav je dokaj naporno, ne bi mogel odnehati. Ves čas čutim zadovoljstvo, še posebej, če zmagujem. Malo težje je, ko pride obdobje krize. Na srečo se kmalu vrne dobra forma.«

Katera večja tekmovalja so pred tabo? »Marca prihodnje leto me čaka svetovno ekipno člansko prvenstvo v Katarju. Upam, da me bo selektor poklical, saj sem ob dobrih rezultatih na pravi poti, da se mi ta želja uresniči. Cilj je tudi to, da v prvi državni ligi čim bolj igramo do konca sezone. V začetku smo slabo štartali, kasneje se nam je odprlo in upam, da bomo tako tudi nadaljevali.«

Bi nam zaupal tvoje največje cilje? »V naslednjih treh do štirih letih bi se rad utrdil v članski reprezentanci, da bi bil stalni drugi ali tretji igralec reprezentance. Prvi igralec je Bojan Tokič, ki spada med 50 najboljših na svetu. Če bi uspel prehiteti preostale igralce, bi bil zelo zadovoljen. V mislih imam zlasti Ignjatoviča in Komca, ki sta že prekaljena igralca.«

Milan Jerše
Fotografija: J. Z.

Milan Jerše, Foto: J. Z.

Najboljši športniki MO Murska Sobota

Uršičeva, Ropoša in KK Radenska Creativ Sobota

Ob koncu leta 2003 je tudi Predsedstvo športne zveze Murska Sobota izbralo najboljše športnice, športnike in športne kolektive. Na slovenski razglasitvi v restavraciji Zvezda jih je nagovoril župan Anton Slavič, ki je izrazil zadovoljstvo nad dosežki športnikov, ki imajo veliko vlogo v promociji soboške občine, zato bodo po njegovih zagotovilih tudi v prihodnje namenili precejšnjo pozornost naložbam v športne objekte.

Minulo leto je bilo doseženih več kot 40 vrhunskih rezultatov, zato posebna komisija ni imela lahkega dela pri izbiri prvih treh v posameznih kategorijah. Za najboljšo športnico Mestne občine Murska Sobota v letu 2003 je izbrana judoistka Maja Uršič, športnica perspektivnega razreda, ki se uvršča med najboljše mlade evropske judoistke, letos

Maja Uršič

pa je bila druga na igrah mladih v Parizu.

Drugo mesto je pripadlo Aleksandri Tini Küplen, eni najboljših v hitrostnem rolanju v Slove-

Bojan Ropoša

niji, ki je bila na evropskem kadetskem prvenstvu peta. Tretja pa je Alenka Prah, svetovna rekorderka v parih v motornem padalstvu.

Marjan Kočila v imenu KK Radenska Creativ Sobota

Najboljši športnik je Bojan Ropoša, športnik mednarodnega razreda in državni namiznoteniški reprezentant, ki se ponaša z visokimi uvrstitvami na domačih

in tujih tekmovaljih. Drugi je kajakaš Borut Horvat, državni prvak v treh kategorijah in eden od najboljših v spustu v Evropi in svetovnem merilu. Na tretjem mestu je modelar Boštjan Bagari, evropski mladinski prvak v športnem modelarstvu.

Med športnimi kolektivi je dobil največ glasov Košarski klub Radenska Creativ Sobota, ki se je izkazal z dobrim delom z mladimi košarskimi selekcijami, ki imajo v svojih vrstah tudi državne reprezentante, članska ekipa pa uspešno nastopa v 1. B-ligi. Po dobrem delu z mladimi se ponaša tudi drugouvrščeni Namiznoteniški klub Sobota, saj so tekmovalci osvojili številne najvišje naslove med mlajšimi kategorijami v Sloveniji in imajo osem kategoriziranih športnikov.

Tretja je Streliška družina Štefana Kovača – Trap Murska Sobota, ki je članska državna prvakinja, izstopa pa tudi po dosežkih svojih kategoriziranih športnikov mednarodnega in državnega razreda.

Badminton

Polovičen izkupiček Mladosti

V 1. državni ligi so odigrali 3. in 4. krog prvenstva. Igralci BK Mladost iz Lendave so premagali Bir Ljubljana s 7 : 1 (zmagali so Miha Horvat, Iztok Utroša, Natalija Pešehonov, moški dvojici Pešehonov-Horvat in Činč-Utroša ter mešana dvojica Natalija-Denis Pešehonov), nato pa s 3 : 5 izgubili z Badi Ljubljana. Za Mladost so točke osvojili Miha Horvat, Natalija Pešehonov ter mešana dvojica Natalija-Denis Pešehonov.

Vodi BK Badi Ljubljana s 15 točkami pred BK Mladost Lendava in BK Tom Mirna, ki sta zbrala po 5 točk.

F. B.

Karate

Zmaga Martine Gomzi

V soboto je bil v Trbovljah mednarodni turnir, na katerem je sodelovalo 429 tekmovalcev iz 64 klubov in 12 držav. Članica karate kluba Radenci Martina Gomzi je zmaga la v kategoriji starejših deklic v borbah nad 45 kg. Drugi je bil starejši dečko Aleš Mir v borbah do 45 kg. Tretje mesto sta dosegla Ljutomerčana Samo Prelog in Aleš Pregelj, četrto pa Radenčanke Ines Satler, Ana Frangež in Martina Gomzi v kategoriji starejših deklic v katah ekipno.

M. J.

Namizni tenis

Lendavčani jesenski prvaki

Škofije so bile prizorišče zadnjega 5. kroga državnega prvenstva v 2. slovenski namiznoteniški ligi. Igralci LM-KO iz Lendave so zmagali v obeh dvobojih in osvojili naslov jesenskih prvakov. Na čelu z reprezentantom Sašom Ignjatovičem je lendavski klub zmagal v vseh devetih srečanjih in prepričljivo vodi na poti v 1. državno ligo.

Rezultata 5. kroga: KM-KO Lendava - Škofije 6 : 2 (Ignjatovič 3, Plohl 2 in dvojica Ignjatovič-Plohl); KM-KO Lendava - Gorica 6 : 2 (Ignjatovič 3, Plohl 2 in dvojica Ignjatovič-Plohl).

F. B.

Odbojka

Pričakovani poraz

Ljutomerčanke so v 11. kolu po pričakovanju prepričljivo izgubile proti večkratnim državnim prvakinja, ekipi Nova KBM Branik v Mariboru.

Brez Vrbancičeve in Jurešve so izgubile z 0 : 3 in pri tem osvojile vsega 44 točk (-16, -13, -15). Ljutomer ZMB: Kodila, Tretnjak, Vrbnjak, Oletič, Praprotnik, Jozelj, Pirher, Drvarič, Molec. V naslednjem kolu igrajo Ljutomerčanke z ekipo TPV Novo mesto.

N. Š.

Konferenca Združenja atletskih sodnikov MS

Posebna skrb izobraževanju in napredovanju

Združenje atletskih sodnikov Murska Sobota šteje 48 aktivnih sodnikov: 11 mednarodnih, 26 državnih in 11 sodnikov. Vsi skupaj so opravili v letu 2003 528 sojenj, to pa pomeni, da je bil vsak sodnik povprečno 11-krat na tekmovalju v tej ali drugi vlogi. Sodelovali so na 22 atletskih prireditvah v Pomurju, od tega je bilo pet tekmovalj z mednarodno udeležbo, drugo pa so bili klubski mitingi, tekmovalje za tekaški pokal Pomurja, šolska tekmovalja in krosi.

Kot je na letni konferenci povedal predsednik Mirko Šeruga, so v tem letu »posvečali precej pozornosti pomlajevanju sodniškega zbora, izobraževanju in napredovanju. Tako smo imeli dvakrat predavanje o tekmovalnih pravilih. Enkrat so predavali domači sodniki z višjimi nazivi, drugič pa so bili predavatelji tudi člani izpitne komisije. Izpit je opravilo devet novih sodnikov, štirje za državne in šest za mednarodne sodnike.«

Spodbudno je, da so na zadnjem letnem zboru atletskih sodnikov Slovenije v Ljubljani trem njihovim članom podelili srebrne plakete. To so: **Alfred Matoš, Aleksander Krpič in Janez Težak**, ki so do leta 2003 sodili na 300 ali več tekmovaljih. Poleg tega je dobilo šest njihovih sodnikov bronaste plakete. Letos si je 29 članov Združenja atletskih sodnikov Murska Sobota ogledalo tudi svetovno atletsko prvenstvo v Parizu.

Milan Jerše

Kolesarstvo

Priznanji KZS Špilaku in Titanu

Kolesarska zveza Slovenije je s prireditvijo Večer zvezd v ljubljanskem M-hotelu tudi uradno sklenila še eno zelo uspešno sezono slovenskega poklicnega in amaterskega kolesarstva. Na prireditvi, ki so se je udeležili vsi slovenski kolesarski delavci, tekmovalci in sponzorji, sta bila med nagrajenci tudi dva Prekmurca.

Prvi je bil prekmurski najboljši kolesar in drugi športnik Pomurja **Simon Špilak**, ki je dobil priznanji za končno drugo mesto v tekovalju za pokal Slovenije in za odlično deseto mesto na svetovnem mladinskem prvenstvu v kanadskem Hamiltonu. V tem času pa že pridno trenira za naslednjo sezono, v kateri si obeta še več odličnih rezultatov.

Drugi nagrajenec je bil nekdanji trener KK Tropovci in sedanjí sodelavec KD Radenske - Rog in članske državne reprezentance Slovenije **Simon Titan**. V imenu Kolesarske zveze Slovenije mu je podelil plaketo za uspešno delo v slovenskem kolesarstvu kot prvega Pomurca v zgodovini kolesarstva predsednik KZS **Aleš Čerin**. Hkrati so mu posredovali tudi zahvalo avstrijske kolesarske zveze (ORV) za njegovo pomoč avstrijski mladinski reprezentanci v pretekli sezoni. S tem se je še enkrat potrdilo, da imamo na našem koncu prave športne strokovnjake, ki pa morajo, žal, svoje znanje razdajati drugje.

M. J.

Hokej na travi

Hrvaška reprezentanca v Murski Soboti

Hokejska kluba Lek iz Lipovec in Moravske Toplice sta v Murski Soboti gostila na prijateljskih mednarodnih tekmah hokejiste Mladosti iz Zagreba (hrvaške državne prvake) in hrvaško reprezentanco mlajših članov do 21 let, ki se pripravljajo za nastop na evropskem prvenstvu skupine A v dvoranskem hokeju.

V telovadnici Osnovne šole III v Murski Soboti je ekipa Leka premagala reprezentanco Hrvaške s 4 : 2, hokejisti Moravskih Toplic pa so igrali proti hrvaški reprezentanci 4 : 4. V prijateljskih tekmah klubskih ekip je Mladost premagala Moravske Toplice s 15 : 3, Lek pa je premagal Mladost s 5 : 3.

T. G.

Kegljanje

Marika Kardinar prva v državi

Na slovesnosti v Ljubljani so razglasili najboljše kegljačice in kegljače v letu 2003. V tej športni panogi, ki je tudi tokrat prinesla kar nekaj odmevnih uspehov in

kolajn z največjih svetovnih in evropskih tekmovalj, je po pričakovanju pri članicah slavila Marika Kardinar iz Dobrovnika. Kot članica celjskega Miroteksa, ki je, upo-

Judo

Štiri prekmurske zmage

V Celju je bil 6. novoletni turnir, na katerem je sodelovalo 253 tekmovalcev iz 32 klubov.

Zelo uspešni so bili soboški judoisti z osvojenimi 7 medaljami, skupina starejših dečkov pa je bila ekipno tretja. Zmagala sta mlajši dečko Miha Ljubojča (do 42 kg) in starejši deček Uroš Kavčič (do 38 kg), na stopničkih pa so bili še drugouvrščena Marko Kavaš (do 42 kg) in Karin Kerec (do 40 kg) ter Mario Kramberger (do 46 kg), Tilen Apšner (do 50 kg) in Niko Jankovič (do 55 kg).

Izkazali so se tudi mladi Lendavčani. Prva sta bila mlajša deklica Tadeja Hozjan (nad 52 kg) in starejši deček Blaž Mlinarič (nad 66 kg), drugi je bil Dominik Dominko (do 50 kg), tretji pa Katja Kavaš (do 36 kg), Urška Dogar (do 48 kg) in Andrej Pohajda (do 42 kg).

M. J.

Namizni tenis

Kema boljša v derbiju

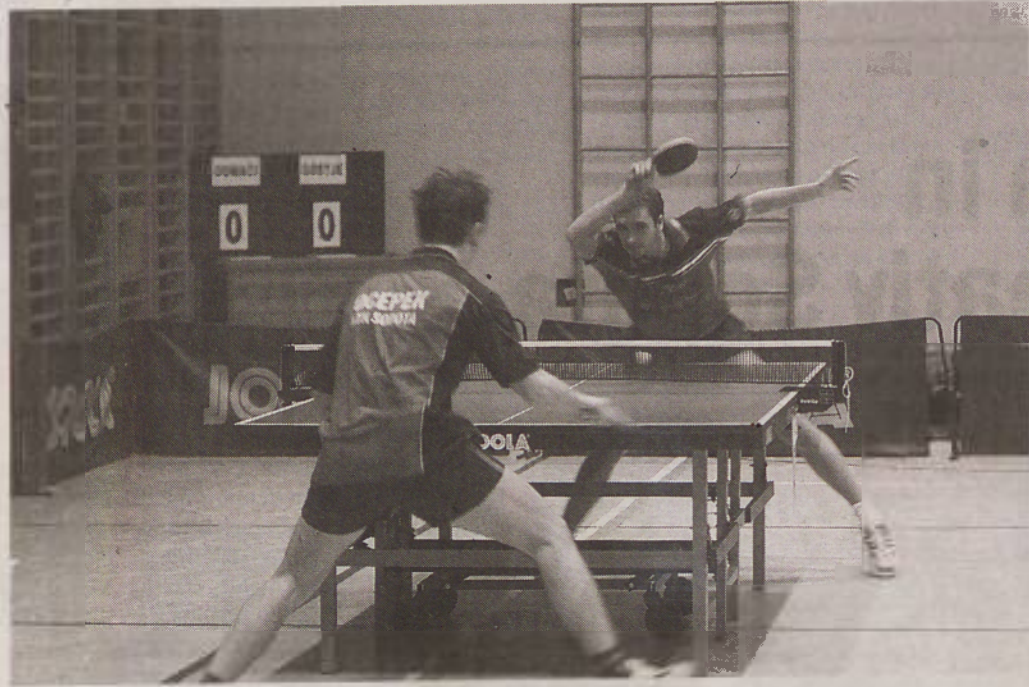
V predzadnjem krogu v 1. slovenski namiznoteniški ligi za članice je Kema Puconci v prekmurskem derbiju premagala ekipo Moravskih Toplic Sobote veliko težje, kot kaže rezultat. Srečanje je bilo pred številnimi gledalci izredno zanimivo in borbeno z obeh strani, na koncu pa so

zasluženo slavili domačini. Sobočani so povedli z 2 : 1, ko je Ropoša premagal Petarja in Koščak Ungerja, ključni za uspeh domačinov pa sta bili četrta in peta partija, ko se je Horvat izvelel v igri proti Ropoši, ki je povedel z 2 : 1 v setih, in imel v petem odločilnem setu prednost 6 :

Rezultati: Kema Puconci - M. Toplice Sobota 6 : 2 (Petar - Ropoša 1 : 3, Horvat - Očepek 3 : 0, Unger - Koščak 0 : 3, Horvat - Ropoša 3 : 2, Petar - Koščak 3 : 2, Unger - Kocuvan 3 : 1, Unger, Horvat - Ropoša, Očepek 3 : 0, Horvat - Koščak 3 : 1).

Dobre igre Škrabana

Na mednarodnem kadetskem prvenstvu Madžarske v

Z derbija v Puconcih. Foto: J. Z.

3, vendar tega zaradi nezbranosti ni znal izkoristiti. V peti partiji pa je Koščak nepričakovano izgubil s tretjim igralcem Pucončanov Petarjem, s čimer je bilo konec upov za Sobočane, da bi osvojili vsaj točko, ker Unger in Horvat v nadaljevanju nista dovolila preseñenja. Kema je s 15 točkami na drugem, Sobočani pa s 6 točkami na osmem mestu. V zadnjem krogu Pucončani gostujejo v Mariboru proti vodilnemu Mariboru, Sobočani pa igrajo doma s tretjeuvrščeno ekipo Križ.

M. U.

Košarka

Nepričakovan hud poraz

V 9. kolu 1. B-lige so košarkarji Radenske Creativa Sobote nepričakovano izgubili s kar 20 točkami razlike v Novi Gorici. Izid je bil 68 : 48 (55 : 39, 39 : 20, 21 : 13) v korist domačinov. Poznalo se je, da za Sobočane ni mogel nastopiti kaznovani Ravnikar, poleg tega pa so po sedemurni naporni vožnji s kombijem takoj stopili na parket, posledica pa je bila komajda 30-odstotna uspe-

šnost metov.

Strelci za Sobočane: Milič 2, A. Novak 18, Adamovič 2, Bratkovič 6, Dominko 9, Majc 11.

Vrstni red: Parklji Bežigrad, 17. Radenska Creativ Sobota, 16. Maribor Branik (-1), 15. Loka kava, Nova Gorica in Fragmat, po 14. itd. V 10. kolu bodo igrali Sobočani na domačem parketu z ZKK Maribor.

M. J.

Atletika

Spet Urška Martinec

Mlada članica Atletskega kluba Pomurje - PDU iz Murske Sobote Urška Martinec nadaljuje z doseganjem odličnih rezultatov v tej sezoni. Na nedeljskem mednarodnem krosu v avstrijskem Volkermarktu je namreč v kategoriji mlajših pionirk zmagala in vodi v skupni uvrstitvi po treh krosih. Nastja Novak je bila druga in je skupno četrta. Tudi Primož Sreš, ki je bil tokrat šele osmi, vodi v skupni uvrstitvi, medtem ko je Alenka Horvat druga.

M. J.

Odbojka

Tesen poraz s Krko

V 11. kolu 1. SOL (moški) so odbojkarji Pomurja Galexa Regala stivali v Novem mestu. Domačinom so se močno upirali, saj so izgubili šele po petih nizih z 2 : 3 (-17, -16, 22, 20, -12). Dva zlahka osvojen niza po veliki premoči ob mreži sta Novomeščane zavedla, zato so Sobočani v nadaljevanju zasluženo izenačili. V odločilnem nizu pa se je Krka le zmogla pravočasno zbrati in si priigrati dve prvenstveni točki, Sobočani, pri katerih je bil najučinkovitejši Bogdan Marič, pa so osvojili točko. Pomurje Galex Regal: Flisar, Kovačec, Marič, 21, Novotovič, Horvat, Topovšek, B. Grut, A. Grut, 17, Pirher. V naslednjem kolu igrajo doma s Fužinarjem z Raven.

V 10. krogu 3. DOL vzhod (moški) so Beltinci v zaostali tekmi premagali Ljutomer s 3 : 0 (22, 20, 12) in vodijo na lestvici. V 3. DOL vzhod (ženske) so Radenci izgubili z Rušami z 1 : 3, Puconci pa z 0 : 3 proti Prevaljam.

M. J.

ŠD Dolič, jesenski prvaki MNL Goričko: (stojijo od leve) Štefan Škaper (član UO), Damir Petek, Tomi Navotnik, Silvester Lepoša, Danilo Kisilak, Marjan Godar, Anton Škaper (član UO), Rudolf Zrim (član UO); (sedijo od leve) Milan Sukič, Gregor Bokan, Bojan Horvat (predsednik, vodja ekipe), Tadej Mihalič, Milan Kovač. Manjako: Jože Horvat, Simon Sukič, Danijel Gomboc in Kristijan Kranjec.

Mali nogomet

Napredujejo Nafta, Turnišče in Dobrovnik

MNZ Lendava je bila organizator zimskega tekmovanja mladih do 10 let z naslovom Rad igram nogomet. V telovadnici DOŠ Lendava so se v naslednji krog uvrstila moštva NK Nafta, NK Turnišče in NK Dobrovnik kot zmagovalci treh turnirjev. Mladi Lendavčani so v odločilnem srečanju premagali OŠ Bistrica s 4 : 0, Turnišče Odrance s 3 : 0, Dobrovnik pa Pomurje Len Filovci z 2 : 0. Vse zmagovalne ekipe so prejele pokale in priznanja.

F. H.

Strelstvo

Gederovci in Terplan

5. krog regijske lige s serijsko zračno puško: Gančani - Cankova I 1057 : 1038, Strelec Andrejci - Osek 1074 : 996, Gederovci - Bakovci 1086 : 1084, Cankova II - Radgona 993 : 1052, Sebeborci - SCT-TKO 1084 : 1044, Domajinci - Ali Kardoš 1028 : 951.

Vrstni red: SD Gederovci (5303 krogov) in SD Sebeborci (5296), po 15 točk, SD Bakovci (5440), SD Strelec Andrejci (5434) in SD Gančani (5347), po 13 točk itd. Med posamezniki je prvo mesto obdržal Jože Terplan (Strelec) s 1834 krogi, drugi je Robi Čontala (Sebeborci), 1829, tretji pa Goran Maučec (Bakovci), 1827.

M. J.

Tenis

V derbiju Fein

Nadaljevalo se je tekmovanje v pomursko-štajerski zimski teniški ligi. V 1. skupini so odigrali 4. kolo. V derbiju za prvo mesto je Ljutomerški Fein z 2 : 1 premagal soboški 13 M, Forming pa z enakim izidom Top spin (oba iz Radenc). Vrstni red: Fein, 9 točk (9 : 3), 13 M, 7 (7 : 5), Forming, 6 (6 : 6), Top spin, 2 (2 : 10). V modri skupini 2. PSZTI, pa je bilo na sporedu 5. kolo. Izid: MTS (Radenci) - ŠD Cven 1 : 2, ŠD UJV M. Sobota - Electrum (Radenci) 0 : 3, Pomurska ZRU - TK Radenska Triglav 3 : 0, SKP Radgona - Zavarovalnica Triglav 1 : 2, Geotim (MS) - Ral-GB 3 : 0. Premočno vodi Geotim s 15 točkami (15 : 0) pred Electrumom, 11 (11 : 4) in Zavarovalnico Triglav, 10. Po 4 kolih vodi v rdeči skupini Mir (GR) z 12 točkami pred Rebelom (MS), 9, in TK Ljutomer, 8.

M. J.

Mali nogomet

Prekmurke razred zase

V Velenju je bil 1. turnir zimske nogometne lige za ženske v starostni kategoriji do 16 let. V vzhodni skupini (4 ekipe) so bile razred zase igralke ZNK Pomurje Len Filovci. Izid: 1. krog: Škale - Pomurje Len 2 : 9, Maribor - Pomurje Len 0 : 8; 2. krog: Škale - Pomurje Len 0 : 7, Maribor - Pomurje Len 1 : 7; 3. krog: Škale - Maribor 5 : 4, Pomurje Len 1 - Pomurje Len 6 : 7. Vrstni red: Pomurje Len II 9 točk, Pomurje Len I 6, Škale 3 in Maribor brez točk. Tjaša Tibaut (Pomurje Len) je najboljša strelka z 12 zadetki. Naslednji turnir U-16 bo 11. januarja v Murski Soboti.

F. B.

Rokomet

Arcont Radgona - Ajdovščina 38 : 27

Ekipe Radgončanov je v zadnjem krogu jesenskega dela sezone pred domačimi navijači dosegla peto zmago. Tekma je bila praktično odločena že po 25 minutah, ko so domačini vodili že za neverjetnih 13 zadetkov (18 : 5). Radgončani so zaigrali odlično v obrambi in po hitrih protinapadih dosegali lahke zadetke. Na začetku drugega polčasa so gostje izkoristili nekoliko nezbrano igro domačih igralcev in rezultat znižali na 7 zadetkov zaostanka. To pa je bilo tudi vse, kar

jim je uspelo. Nato so Radgončani razliko hitro vrnili na 10 zadetkov in tekmo mirno pripeljali do konca. Strelci za Arcont: Zorko 14, Petraš 6, Hojs in Kolman po 4, L. Klun in Merica po 3, Buzeti 2 ter N. Klun in Žinkovič po 1.

Arcont je končal jesenski del na 6. mestu z 11 točkami. Drugi izid: 11. krog: Drava Ptuj - Radovljica preloženo, Cerklje - Radeče 33 : 22, Izola - Šmartno 99 : 39, Alples Železniki - Dobova 22 : 34, Atom Krško - Grča

Kočevje 36 : 21.

Spomladanski del se bo začel 14. februarja, ko bodo v Apačah gostovale Radeče.

	N.	K.
Dobova	11	10
Cerklje	11	9
Izola	11	8
Šmartno 99	11	7
Atom Krško	11	6
Arcont	11	5
Radovljica	10	3
Ajdovščina	11	4
Alples	11	2
Grča	11	2
Drava	10	1
Radeče	11	0

Rokoborba

Mednarodna zmaga Šernka

V Zagrebu je bil mednarodni bojični turnir v rokoborbi grško-rimskega sloga za dečke in kadete. Sodelovalo je 161 tekmovalcev iz 5 držav. Iz Murske Sobotice so nastopi-

li štirje tekmovalci v konkurenci kadetov. Prvi je bil Dejan Šernek (do 85 kg), četrti pa Mitja Fras (do 42 kg), kar je uspelo tudi Ljutomerčanu Matjažu Lipovcu (do 46 kg).

Peta sta bila Sobočan Andrej Fras (do 46 kg) in Niko Horvat (do 63 kg), šesta pa David Ivanič (do 69 kg) in starejši dečko Danilo Jesečnič (do 59 kg).

M. J.

Šah

Palac pred Hulakom

14. mednarodnega turnirja v pospešen šahu, ki je potekal v hotelu Diana v Murski Soboti, se je udeležilo 85 igralcev iz Slove-

vršeni Madžar Andras Flumbort. Od domačinov se je najbolje uvrstil mednarodni mojster Miran Zupe, ki je s 7 točkami zasedel 5.

Damir Jaklin (Hrvaška), ki je zasedel s 5,5 točke 24. mesto, domačin Jernej Buzeti, ki je bil 32., pa je bil v tej konkurenci s 5 točkami tretji.

Med mladinci je slavil Tadej Sakelšek na 12. mestu (6 točk), med pionirji Peter Kokol na 55. mestu s 4 točkami (oba iz Mari-

V Murski Soboti šahisti iz treh držav. Foto: J. Z.

nije, Hrvaške in Madžarske. Zmagal je hrvaški vele mojster Mladen Palac, ki je zbral v 9. kolih 7,5 točke. Drugi je bil njegov rojak Krunoslav Hulak, ki nastopa za ŠD Radenska-Pomgrad, s 7 točkami, kolikor je zbral tudi tretjeu-

mesto, Tomislav Gruškovnjak je bil osmi s 6,5 točke, Boris Kovač pa 17. s 6 točkami.

Izkazala se je tudi Maja Hočvar, ki je zasedla s 5,5 točke kot najboljša ženska 25. mesto. Najboljši prvokategornik je bil

hora), med seniorji pa Rudi Florjančič (Slov. Konjice) na 21. mestu s 5,5 točke. Dodajmo, da je zasedel na državnem seniorskem prvenstvu v Lescah Štefan Režonja s 4,5 točke šesto mesto.

M. J.

Mali nogomet

Trije s polnim izku-pičkom

V 2. krogu zimske občinske lige trojk SZ Križevci v malem nogometu na odboj so igrali: Petrol Križevci - Šadl Križevci 4 : 3, M. S. Ključarovi - Tlakovanje Hanžekovič 2 : 3, Junior SNV - Bar Milena 2 : 3, Kakpa.com - Rock roll 3 : 7, Zetor servis Vučja vas - Berkovci 4 : 3, Dama bar SNV - Lovec LO-KO 3 : 4.

Vrstni red: Rock roll, Petrol Križevci in Zetor servis Vučja vas, po 6 točk, Bar Milena, 4, Šadl Križevci, Lovec LO-KO in Tlakovanje Hanžekovič, po 3, Berkovci, M. S. Ključarovi in Kakpa.com, po 1, ter Dama bar SNV in Junior SNV, brez točk.

M. J.

Strelstvo

Turniščani v vodstvu

Po 3. krogu tekmovanja v tretji državni ligi strelcev z zračno pištolo vodijo v 1. ligi tako v ekipni kot posamični konkurenci strelci SD Štefana Kovača Turnišče. Rezultati 3. kroga: Dornava - Coal Petišovci 1583 : 1597, Jezero Dobrovnik - Juršinci 1589 : 1603, Varstroj Lendava - Štefan Kovač Turnišče 1526 : 1622. Vrstni red: Š. Kovač Turnišče, 9 točk (4809), Juršinci, 9 (4765), Coal Petišovci, 6 (3142), s tekmo manj, Jezero Dobrovnik, 5 (4716). Posamežno: Dominik Vnuk, 1652 krogov, Štefan Balaško (oba Turnišče), 1634, Avgust Horvat (Dobrovnik), 1630.

F. B.

Strelstvo

Dularjeva ob reprezentančni dres

Najboljši slovenski strelci in strelke z zračnim orožjem so nastopili na 2. pozivnem kontrolnem tekmovanju, po katerem so izbirali reprezentanco Slovenije za tradicionalni dvojbo s Hrvaško. Pri moških je po pričaivanju zmaga Rajmond Debevec, pri ženskah pa Zdenka Stolnik (Olimpija).

Zanimivo je, da je pred finalom vodila Maja Dular (Pomurka) s 393 krogi, vendar je nato zaradi slabšega nastopa v finalu celo razstreljevala z dodatnim strelom z Majo Žibret (Olimpija) za 3. mesto in pristala na nevhvalnem 4. mestu. S tem se ni uvrstila v reprezentanco.

M. J.

Šport od tod in tam

Nogomet - Na medobčinskem prvenstvu za starejše učence je zmagala OŠ II MS pred OŠ Puconci, ki sta se uvrstili na regijsko prvenstvo. Tam bodo nastopile še naslednje OŠ: Grad, G. Petrovci, Beltinci in OŠ II MS v A-skupini ter Sv. Jurij, Šalovci in OŠ III MS v B-skupini. Zmagovalca skupin se bosta uvrstila na pomursko prvenstvo. (M. S.)

Nogomet - ŠSD Tri srca Radenci je izvedlo medobčinsko prvenstvo OŠ. Zmagala je OŠ Apače pred Radenci, G. Radgono in Kapelo. Tako bosta OŠ Apače in OŠ Radenci igrali na pomurskem prvenstvu, ki bo januarja. (M. S.)

Nogomet - Na področnem srednješkolskem prvenstvu v Murski Soboti je sodelovalo sedem moštev. Zmagala je Gimnazija Ljutomer pred SŠGT Radenci in Ekonomsko šolo MS. Ljutomerčani so se uvrstili na republiški četrtfinalni turnir. Najboljša strelca sta bila Goran Đukič (Ljutomer) in Leon

Mar (Radenci). (M. S.)

Nogomet - Na zelo močnem turnirju v Zalaegerszegu, kjer je zmagal madžarski Paterdomg, so dobrovolniški veterani zasedli šesto, lendavski pa osmo mesto. (F. H.)

Nogomet - Na okrogli mizi MNZ Lendava je bil govor o problematiki nogometa, kjer je v zadnjem obdobju čutili stagnacijo. Izid iz krize vidijo v delu z mladimi, zlasti v mladinskem programu NZS in otroški nogometni šoli. (F. B.)

Namizni tenis - V 6. krogu rekreacijske lige puconske Keme so igrali: Diana - Jelenov hram Beznovci 5 : 5, Ka-El - Pong ping Černelavci 7 : 3 in Rekreativci MS - Markišavci 5 : 5. Zastala tekma 4. kroga: Beltinci - Pong ping 5 : 5. 7. krog: Pong ping - Rekreativci 4 : 6, Jelenov hram Beznovci - Ka-El 4 : 6. Vrstni red: Ka-El, 11, Jelenov hram in Rekreativci, po 7, Diana, 5, Markišavci in Beltinci, 4, Pong ping, 2. (D. D.)

Namizni tenis - Na turnirju za prehodni pokal Ljutomera je nastopilo 65 rekreativcev iz Hrvaške in Slovenije.

Pri ženskah je zmagala domačka Korošičeva, skupni zmagovalci pa je Rino Megla (Čakovci). (N. Š.)

Namizni tenis - 1. krog medobčinske lige UE Ljutomer (moški) - 1. liga: Kapital Broker - Krovstvo Rakuša 6 : 3; 2. liga: Loko - Ljutomer III 6 : 2. Ženske: Petarde - Loko I 2 : 6, Cven I - Cven II 6 : 0. Med OŠ je najboljša OŠ Cven pred Križevci in Ljutomerom. (N. Š.)

Namizni tenis - 1. kolo občinske lige Križevci: Gost. Šadl Križevci - Zetor servis Vučja vas - 0 : 6, Ten Stara Nova vas - Križevci 6

2, Habitus Lukavci - Frizerski salon Teja Vučja vas 6 : 2. (M. J.)

Tenis - Na tradicionalnem turnirju za memorial Andreja Beltrama je v Radencih v finalnem dvojboju zmagala dvojica Sukič - Starčič. (N. Š.)

Badminton - Na mednarodnem turnirju v Kaposvaru so zmagali Sándor Paller, Tina Šendlinger in Mitja Sekereš, drugi pa so bili Dorina Kiralj, Peter Paller in Sonja Kičič. (F. B.)

Invalidski šport - V 1. krogu državnega prvenstva slepih in slabovidnih z zvonečo žogo v Ljubljani so Sobočani, za katere so nastopili Vogrinčič, Potočnik in More, trikrat izgubili, z Mehurčki Ljubljana (4 : 13), Zagrebom (3 : 7) in Prvaki LJ (9 : 15). (A. T. Kos)

Mali nogomet - Ptujčanom prehodni pokal

Na 4. mednarodnem turnirju Janka Makoterja je v Ljutomerški športni dvorani nastopilo 20 ekip. Najboljši so bili igralci Poetovje Mla iz Ptuja, ki so v finalnih obračunih najprej pre-

magali ekipo Leone iz Ljutomera (4 : 0), potem pa še Epsicom gradnje iz Velenja (4 : 2). Drugo mesto je pripadlo Ljutomerčanom po zmagi nad Velenjčani (3 : 1). Ker so Ptujčani bili drugi zapo-

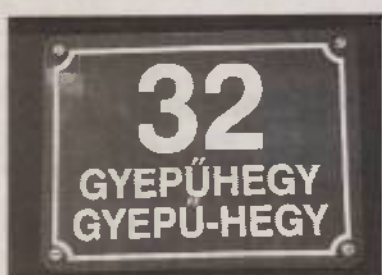
red zmagovalci, so osvojili prehodni pokal v trajno last. V njihovih vrstah sta bila najučinkovitejši strelca Marko Kmetec s 6 zadetki in najuspešnejši vratar Tomaž Murko.

N. Š.

Rože za spomin

Medobčinsko društvo invalidov Murska Sobota, ki šteje tisoč sedemsto članov, je uvrstilo v svoj program dela tudi delavnice ročnih spretnosti. Na njih sedaj šestnajst udeleženk izdeluje rože iz krep papirja, nato pa se bodo lotile še kvačkanja. Redna obiskovalka delavnic je tudi štirindevetdesetletna Matilda Serec iz Satahovec, ki je kljub visoki starosti polna vedrine in življenjskega optimizma. Rože iz papirja izdeluje že od mladosti, izdelane na srečanju pa z nitjo pripovedi iz bogate zakladnice spominov poveže v čudovit »pušeljček«. S svojim pripovedovanjem o tem, kako je bilo nekoč, namreč obogati vsako srečanje, ustvarjalke na delavnicah pa jih z domačo in ubrano pesmijo spremenijo v prijetno doživetje, vredno novega spomina. Mentorica delavnic je Helena Balažic iz Moščanec. - M. H., foto: J. Z.

Dolina: »dvojezične« številke

Na vinogradniškem območju Doline pri Lendavi so dobili nove hišne številke, na katerih pa je samo madžarsko ime območja, čeprav bi moralo biti (celo na prvem mestu) tudi slovensko. Prizadeti se sprašujejo, kdo je »zamočil«. - Foto: J. Ž.

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Družini Ivana Graja in Marije Graj, Žižki, namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca iz Lendave – 10.000; družini Matije Graja in Silve Graja, Gornja Bistrica, namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca – 10.000; družina Andrejek, Sebeborci, namesto cvetja za pok. Ludvika Gomboa iz Šulincev – 5.000 sit.

Neprijetna zgodba Ernesta Bagole iz Korovec

»Ker so me hoteli pokopati, bom vztrajal do konca!«

Država zahteva visoko kupnino za njegov lastniški delež v stražnici, ki jo je obnovil

Ko je pred dobrimi enajstimi leti, natančneje 28. avgusta 1992, vzel v najem nekdanjo stražnico v Korovcih, o čemer priča soglasje obrambnega ministrstva, si Ernest Bagola iz Korovec niti v sanjah ni mogel zamisliti, kakšno trnovo pot bo moral prehoditi. Čeprav je opuščeno in propadajočo stražnico spremenil v stanovanjsko hišo in velik gostinski lokal, zaradi česar se je precej zadolžil, to svojo odločitev še danes močno obžaluje.

»Od takrat sem vložil ogromna sredstva, o čemer jasno priča vsa shranjena dokumentacija. Boli me, ker sem do leta 1995 plačeval najemnino, potem pa mi vladni servis skupnih služb ni hotel izdati soglasja za tehnični prevzem na novo zgrajenih objektov. Spor se je razvil do te mere, da so mi celo odpovedali najemno pogodbo. Tako so mi v bistvu odvzeli vse tisto, kar sem dotlej vložil v obnovo stražnice. Ni preostalo drugega, kot da smo se medsebojno začeli tožiti. Dosegel sem vsaj to, da so mi priznali solastniški delež. To se je zgodilo 25. aprila 1997, ko sem podpisal pogodbo za 75,44-odstotni solastniški delež, država pa za preostalih 24,56 odstotka. Pri tem sem izračunal, da sem v temeljito obnovo stražnice, ki sem jo z dozidavo spremenil v stanovanjsko hišo in velik gostinski lokal, vložil skoraj 51,8 milijona tolarjev, država pa 16,8 milijona. Tako je bilo, o čemer priča dokument, 2. decembra 1996 skupno vloženih dobrih 68,6 milijona tolarjev,« pripoveduje z grenkim priokusom Ernest Bagola, sicer zasebni gradbeni mojster, ki je imel nekoč firmo s 40 zaposlenimi.

Zakaj ima država različna merila?

Ko je pozneje zvedel za različna merila pri prodaji stražnic, mu je dobesed-

Majda in Ernest Bagola nista izgubila upanja na pravično rešitev. Foto: M. J.

no zaprlo sapo. »Tri primerljive stražnice v Kuzmi, Matjaševcih in Trdkovi je ta ista država, to je vladni servis skupnih služb, občini Kuzma prodala za 8,1 milijona tolarjev.

Po logičnem izračunu stražnica v Korovcih ne more biti vredna več kot 2,7 milijona tolarjev. In da bo absurd še večji, država zdaj od mene zahteva plačilo 16,8 milijona tolarjev, z upoštevanjem revalorizacije pa bi se ta znesek povzpela na več kot 20 milijonov. Absurdno je tudi to, da skuša država revalorizirati znesek mojega vloženega denarja, zato sem celo poskušal, da bi od države odkupil 24-odstotni delež, vendar o

tem noče ničesar slišati. Še dandanes me moti to, da sem dobil gradbeno dovoljenje na tujem zemljišču. Če se to ne bi zgodilo, se sploh ne bi podal v to investicijo. Poleg tega imam gradbeno dovoljenje z dne 17. junija 1993, kjer jasno piše, da sem investitor jaz,« nadaljuje sogovornik.

Njegove navedbe potrjuje tudi žena Majda, rekoč, da ima o vsej zadevi dokaj mešane občutke. »Če mu ne bi privolili, se ne bi zadolžil. Zdaj pa stvar stoji in ne gre naprej ne nazaj. Sprašujejo celo, zakaj je mož sploh podpisal najemno pogodbo za 16 milijonov, vendar so ga v to dobesedno prisilili. Dejstvo je, da če tega ne bi storil, ne bi imeli niti tega. Očitno je država naredila veliko napako, ko je na tujem zemljišču dovolila gradnjo. Zdaj pa hočejo imeti še denar!«

Mu bo popravljena krivica?

Ker je ta primer očitno skregan z zdravno logiko, je Ernest Bagola na lastne stroške najel cenilca, kajti težko je na lastni koži prenašati krivico, ki se mu dogaja.

Milan Jerše

»Prepričan sem, da so me skušali pokopati. Odločil sem se, da bom pri tej zadevi vztrajal do konca. Če zakartam vse, ne bom imel ničesar in ničesar nočem imeti. Ko so mi namreč predpogodbo ponudili v podpis, s čimer naj bi dobil investicijo in garancijo, so me doma vsi pustili na cedilu. Boli me, da sem Občini Cankova-Tišina 22. aprila 1997 plačal ogromen davek, ki je znašal več kot 348.723 tolarjev, nihče pa ne zna pojasniti, zakaj. Trdim, da ničesar nisem delal na črno in brez dokumentov. Vsaka čast novemu županu Dragu Vogrincu, ki me ves čas podpira. Stari občinski svet me je zatajil, zato ne zaupam novemu. Upam, da bom v prihodnje uspešen in da bo zadeva speljana do konca v mojo korist.«

Štejemo vključevanje poslancev v razprave DZ

Največkrat Sok

So naši poslanci sploh aktivni?

Malo za šalo, malo za res smo v našem uredništvu s pomočjo dobesednih zapisov sej, objavljenih na internetni strani državnega zbora, preverjali vključevanje pomurskih poslancev v razprave državnega zbora.

Vsa pohvala gre poslancu ormoškega območja, ki se izmed pomurskih poslancev največkrat vključuje v razprave DZ. Drugi bodo verjetno v svoj zagovor povedali, da so aktivnejši v odborih DZ, v katerih delujejo, vendar na njihovo žalost tega nikjer ne moremo preveriti.

Za boljši pregled smo vam pripravili tabelo, dodali pa tudi nekaj komentarjev naših poslancev. O rezultatih presodite sami.

Geza Džuban

Ena članica je obrazložila, zakaj odstopa, druga ni, mi pa govorimo vse povprek in glasuje-

mo vse proti in se zgodba malo že spreminja v Babilon, ko nam je vse narobe, nam nič ne paše in smo vse proti. Kdo pa je v tem trenutku povedal, da bo proti zato, ker je ta članica, z imenom in priimkom, izjavila to - saj ne vemo!

In tisti, ki nas spremlja - škoda, da ni zdaj neposrednega prenosa - bi si lahko spet svoje mislil, tako kot smo včeraj imeli tudi neki čuden sklep o neki izredni razpravi v tem državnem zboru. (2/10/2003)

Feri Horvat

Jaz se zelo strinjam, da je potrebna celovita obravnava regionalne politike, problemov in pa predvsem, kaj narediti, da se bo stanje izboljšalo, kajti samo kritiziranje in kolektivno jamranje stanja ne bo popravilo. ... Dalje, da ne bi spet samo jamrali, naj navedem en pozitiven primer,

	Št. seje	Džuban	Horvat	Pozsonec	Pucko	Sok	Špindler
REDNE SEJE	022			2	1	6	
	023	1		2		17	
	024		1	2		7	
	025					6	1
	026			4	6	3	
	027	3		2	8	17	1
	028	1	1	4	1	16	
	029	3		5	4	19	
	030	2				11	1
	031	1				3	3
IZREDNE SEJE	027						
	028						
	029					1	
	030	3			1	8	
	031	7	1			1	
	032					17	
	033						
	034						
	035	1				7	
Skupaj		22	3	21	21	139	6

pri katerem je sodelovalo oziroma ga vodi s strani vlade prav ministrstvo, ki je danes tukaj prisotno s svojim poročilom in odgovarja na vprašanja, to je projekt »Eskada« v Gornji Radgoni, ki bi

ga lahko označili kot neke vrste pilotski projekt, ki je lahko za vzgled tudi naslednjim takim projektom, tako po svojih ciljih kot načinu dela pri tem projektu. (15/7/2003)

Maria Pozsonec

Nenehno izobraževanje kmetov je zelo pomembno. Ravno zaradi tega sprašujem in me zanima organizacija predavanj v zvezi s škropljenjem.

Preseneča me namreč visoka kotizacija za to predavanje, saj menim, da je 12.000 SIT na osebo pretirana vsota, kajti na seminar je bilo povabljenih 130 ljudi. Vem, da so iz te vsote plačali najem dvoran, elektriko, plin in tako naprej, kar znaša 59.000. Pomeni pa, da je organizator s tem seminarjem zaslužil 1.560.000. ... Moram povedati, da se ne morem strinjati z odgovorom, ker te organizacije živijo na državni račun, torej iz proračuna dobivajo denar. Imamo tudi pospeševalno službo, katere naloga je, da delajo, kar so delali na tem seminarju.

Torej, samo na enem seminarju so pobrali milijon 560 tisoč. Ni res, da je organizacija tega seminarja toliko stala. In ni res, da od kmetov lahko potegnemo še toliko krvi in masti. (27/1/2003)

Alojz Sok

Večkrat sem že povedal, da bom proti temu zakonu. Prepoved točenja alkoholnih pijač zju-

traj - mislim, da do 9. ure - to smo že imeli v tej državi

To smo že imeli. Spomnite se nekaj let nazaj, kaj se je zgodilo. Da pač tisti, ki to rabijo zjutraj, da naredijo, niso šli v gostilno, ampak so šli v trgovino, kupili namesto 0,3 2,5 ali pa pač najmanjše pakiranje. Tako, da s tem tega problema ne rešujemo.

Pri nas na Štajerskem bi rešili, da je to eden takšnih zakonov, ki nič ne škodi in nič ne hasa. Štirinajst dni bo deloval, potem pa bo vse skupaj pozabljeno, tako kot je bilo tudi z marsikaterim zakonom. Mogoče bi bilo dobro, da bi v ta zakon vključili še kakšen člen, da veleposlaniki v Bruslju ne bi preveč zapravljali za litre alkohola. Hvala lepa! (27/1/2003)

Jožef Špindler

Lep in pristrčen pozdrav! Kljub tej pozni uri bom vseeno postavil vprašanje, ki se na naša predvsem na konjerejo. Vprašanje postavljam v imenu kusaškov konj oziroma rejcev ljutomersko-turniškega izvora z ljutomerskega vzrejnega področja. (24/11/2003)

Vanja Poljanec

Prepovedana ljubezen duševno motenim ljudem Želijo ljubiti in biti ljubljeni

Obdarjeni s čustvi, čustev pa ne moreš zavreči

V zraku je bila ljubezen. Pople-savala sta v ritmu glasbe in si za-ljubljeno zrla v oči. Nežno sta se zblíževala, roke so se vile v ob-jem in se dvigovali proti nebu, da sta na obrazu začutila dihanje in toploto teles. Bilo je tako vznemirljivo in tako čudovito v svoji iskrenosti, da je gledalcem v dvo-rani zastajal dihanje. Valovanje lju-bezni, želja po telesni bližini in nežnosti je preplavila prostor, da je srce bilo kot ponorelo. Naj-čistejša strast. Svetost trenutka je ubila tema, ki je udarila na oder in izbrisala podobo ljubezni. Gla-sba je utihnila. Strašno spozna-nje. To so bile le sanje, ki jih je zaradi prepovedane ljubezni sa-njal mladi par. Občinstvo se je dvignilo na noge in krutost umet-ne luči jih je vrnila v svet. V vsak-danjost velike želje po ljubezni, tolikokrat jim prepovedane. Teža vprašanja, zakaj, je postala še bolj neznosna in obležala je neosvo-bojena, tisti glas, ki je dopolnje-val predstavo, pa ni dosegel vseh, ki bi ga morali slišati. Da ne bi skopnel kot lanski sneg, ga da-jemo na papir: »Prepovedana lju-bezen osebam z motnjo v dušev-nem razvoju povzroča emocio-nalne krize. Vsak človek potre-buje ljubezen, želi biti ljubljen in želi ljubiti. Nihče ne more živeti brez ljubezni in hrepenenja. Pri tem je zelo dobro vedeti, da ob-čutkov in čustev drugih ne mo-reš zavreči ...«

Predstavo o nesrečni ljubezni je pripravila gledališka skupina Varstveno-delovnega centra Polž iz Ma-ribora, v grajski dvorani v Murski Soboti pa so si jo ogledali varovanci vseh pomurskih enot Varstveno-de-lovnega centra Murska Sobota, stro-kovni delavci pa tudi nekateri starši varovancev. Direktorica Zavoda An-gela Benko Lang je ob tem povedala: »Še vedno se dogaja, da so nekatere pravice in potrebe duševno motenih oseb spregledane, ker jim ne dajemo priložnosti, da bi o pomembnih stva-reh odločali sami. Dati jim moramo možnost vplivanja na lastno življe-nje, tudi o tem, ali bodo imeli part-nerja, kdaj in kakšnega. To je njihova pravica. Tako kot vsi, se tudi naši va-rovanci zaljubijo, si želijo partnerja, želijo poročiti, razmišljajo o dru-žini in samostojnem življenju. Neka-teri tega ne bodo mogli uresničiti iz različnih razlogov, nekateri pa te želje uresničijo in pri tem jim je tre-ba ponuditi znanje, da bodo partner-ske odnose lahko razumeli in da bo-do čim kakovostnejši.

Ljubezen, intimnost in spolnost so pomembni za življenje vsakega člo-veka in ni prav, da bi bili naši va-rovanci za to prikrajšani, kajti fiziolo-ške osnove pri osebah z motnjo v duševnem razvoju praviloma niso prizadete. V javnosti in pri ljudeh, ki nimajo stikov z njimi, še vedno ob-stajajo predsodki, ki jih je težko spre-minjati. Zato je naša dolžnost, da jav-nost seznanjamo z njihovimi pravi-cami in jim priznamo pravico do odraslosti. Pri tem pa sta potrebna obojestranski trud in napor, da bo odrasla oseba, pa čeprav z motnjo v duševnem razvoju, prevzela odgo-ornost in zaživel kot odrasel člo-vek. To pomeni, da se bo soočila s tveganjem in lastno odgovornostjo. Naša dolžnost je, da jim pomagamo do uresničevanja temeljnih človeko-vih pravic, kot jih določa ustava. Za-ključimo smo tisti, ki moramo skupaj s strokovnjaki s posameznih podro-

VEDNO, KO TE VIDIM

*Bil je maj,
ko nisva našla poti domou.
Odšla sem tja na konec sveta,
da našla bi srce - ne kamen.
A tvoj obraz mi iz spomina ne gre,
hočem lepši svet, kot je zdaj.
Vedno, ko te vidim,
jaz bi rada skrila se.
A ko sva skupaj,
kar ne morem proč.
Vedno, ko me ljubiš, čutim,
da je v meni cvet.
Vedno, ko me iščeš,
jaz sem daleč proč.*
(Gabi Pevc)

čij iskati najprimernejše poti do po-polnega življenja. Drugo področje pa je vprašanje starševstva. Staršev-stvo pri osebah z motnjo v dušev-nem razvoju naj bo le izjemoma.«

Na odru je bila moja zgodba

»Jaz bi rad povedal, da imam pun-co iz tega zavoda. Dogaja se mi, da mi doma ne pustijo, da bi bil skupaj

z njo. To me zelo žalosti, ker bi želel več časa prebiti z njo.

Sedaj se videvava samo v VDC in potem nič več. Ob večerih, ko je naj-bolj intimni čas, sem sam.

Velikokrat sanjam, da sva skupaj, vendar potem ne vem, kako bi to lahko uresničil.

Zato sem si z zanimanjem ogledal predstavo. Na odru je bila moja zgo-dba.« (Gorazd Lipuš)

Imam te rad. Ali bi bila z mano?

»Fanta nimam več, ker sva se raz-šla. Po telefonu mi je grdo govoril in

to me je zelo prizadelo. Sedaj nimam nobenega. S prejšnjim fantom sva se dobivala na avtobusni postaji in včasih mi je prinesel kakšno darilo. Po-ljubljala se nisva pa tudi za roke se nisva držala, samo pogovarjala sva

Sonja Horvat in Franc Dervarič že dva meseca živita skupaj pri Sonjinih starših. Ljubezni jima nihče ni prepovedal in tako sta jo spoznala v vsej mavričnosti. Zelo lepo jima je. Skupaj obiskujeta varstveno-delovni center v Murski Soboti, Franc pa pravi, da si najbolj želi otroka.

se. Rada bi imela fanta, ki bi bil lep pa prijazen in simpatičen mora biti.« (Tadeja Borovnjak)

Dimitrij Benkovič ima prijateljico na Ptuju. »Bilo je na nekem letovanju v Izoli, prijateljstvo pa traja že dve leti in pol. Ime ji je Melita. Imam tudi prijatelja iz skupine Ptujskih pet in je muzikant. Ime mu je Martin in je zelo čustven. Moj prijatelj je še Bran-ko, prijateljice pa so Gabi, Suzi, Dra-gica in Metka. Ljubezni si zaenkrat še nisem izbral. Je še skrita, upam pa, da jo bom našel. Želim si dekle, ki bo iskreno, prijazno, in da bo imelo mo-dre oči in črne lase. Dekletu se mo-raš približati tako, da kupiš vrtnico, prideš do nje in rečeš: Jaz sem ta in ta, imam te rad, ali bi bila z mano? Če pove ja, potem ja, če ne, pa pač ne.

To je to. Če me zavrne, se zatečem v kot in potem me morajo deset minut pustiti samega, da se pomirim. Deset minut, potem pa gremo dalje. To je vse.«

Želim si fanta, ki bi bil dober po srcu

»Imam prijatelja, imela pa sem tu-di fanta. Nekaj je prišlo vmes in sva

se razšla, kar me je zelo prizadelo. Spoznala sva se tako, da sem mu bila všeč in me je nagovoril. Moj fant mi ni izkazoval nežnosti, tudi rož in da-rih mi ni prinašal in ne vem, ali me je sploh imel rad. Jaz pa si želim fanta, ki bo dober po srcu. Biti mora take postave kot jaz, ne sme piti in ne ka-diti. Zaradi nesrečne ljubezni sem sedaj veliko bolj nezaupljiva do fan-tov in kadar se srečujemo, tudi previ-dnejša.« (Gabi Pevc)

»Fanta zaenkrat še nisem imela, želim pa si takšnega, ki bi mi zaupal

in me spoštoval. Videz ni tako po-memben, le da je simpatičen in da je dober. Tudi prijateljstvo je zelo lepo, to, da smo si dobri in da se spoštu-jemo, si zaupamo. S prijateljem se lahko o marsičem pogovarjamo.« (Suzana Jančarič)

Ljubezen naj bo

»Naši otroci so sposobni veliko ustvariti, le pravi pristop je potre-ben. Treba jih je spodbujati in po-hvaliti, saj jim to, da naredijo nekaj dobrega, veliko pomeni.

Veliko jim pomenita tudi partner-stvo in ljubezen. To jim je spodbuda in duševno zdravje za življenje. Vlo-ga nas staršev je, da jih usmerjamo k pravi ljubezni.

Moja hčerka je imela partnerja, vendar nepravlega, ker je ob tem duševno zelo trpela.

To ni bila prava ljubezen, ampak hlepenje po njenem bogastvu. Ona namreč dobi dodatek za invalidnost. Nekdo je živel na njen račun. To iz-koriščanje njene ljubezni jo je tako zelo potrla, da je morala na zdra-vljenje.

Sedaj si je nekoliko opomogla in našla si je novega prijatelja v varstve-no-delovnem centru in mogoče bo sedaj boljše. Upam, da bo boljše.« (mati)

Majda Horvat

Kaj podpisu-jejo otroci

Pomurski osnovnošolci se s svojim podpi-som Slovesne obljube, da v tem šolskem letu ne bodo prižgali cigarete, pridružujejo če-dalje številnejšim, ki se zavedajo, da je živ-ljenje brez škodljivih razvad prava izbira.

S preventivnimi aktivnostmi proti kajenju je treba začeti v zgodnjem otroštvu, ko otrok ustvarja pravilen odnos do sebe, družine in okolja, v katerem živi in se uveljavlja kot po-memben in dragocen član skupnosti.

Še vedno je prevelik odstotek mladih, ki svojo prvo cigareto pokadijo že v osnovni šoli. V teh občutljivih in nežnih letih še nimajo občutka, da s to cigareto lahko odprejo vrata kadilskega pekla. Kaj se skriva za njimi, se odkriva postopo-ma, z nabranimi leti kadilskega staža.

Eden od načinov pozitivnega in spodbudnega vpliva na mlade je vsakoletna aktivnost podpi-sovanja Slovesne obljube. Učenci sedmega, osmega in devetega razreda vseh slovenskih osnovnih šol se s svojim podpisom obvežejo, da v tem šolskem letu ne bodo prižgali cigarete. Nosilci aktivnosti so Zveza slovenskih društev za boj proti raku, Pomursko društvo za boj proti raku in Zavod RS za šolstvo. V novembru - mesecu boja proti odvisnostim se tudi v pomur-skih osnovnih šolah obravnavajo zdravstveno-vzgojne vsebine, ki se nanašajo na škodljivosti te nevarne razvade. Skupni cilj vseh aktivnosti, ki potekajo vse leto, je - zdrava in sproščena mladost brez cigarete.

Veliko je informacij, ki se posredujejo v zvezi s problemom zasvojenosti s tobakom. Številka 3500 umrlih letno v Sloveniji zaradi posledic kajenja je dovolj zgovorna, ampak v primeru, ko želimo pozitivno vplivati na odločitev mladih, ali postati kadilec ali ne, ne pomaga preveč. Dobro se zavedamo, da stereotipne in moraliza-torske pridige o škodljivosti kajenja niso pravi način, kako jim pomagati, da se pravilno odlo-čijo, ali bodo kadili ali ne ... Celo neprijetni pojavi pri kajenju - vonj, kašelj, vnetja sluznice in pljučne bolezni, odvisnost od tobaka, učinki na telo ter strašne posledice, kot so rak, bolezni, smrt -, ne pretresejo mladih in jih ne odvrnejo od vabljivega oblaka dima. Od desetega leta naprej se začnejo prvi poskusi in pot do redne-ga kadilca ni dolga.

S cigaretami skatlic nas v obliki osmrtnic gle-dajo črne erke in sporočila tipa »kajenje škoduje zdravju«, »kajenje ubija«, nad katerimi se lahko zamislimo, preden prižgemo samo še eno, ali pa se ne. Odločitev za kajenje ali proti njemu je tako kot pri nas odraslih tudi pri mladih stvar lastne odločitve. Mladi so v rizični skupini, ker v občutljivi fazi odrasčanja nimajo še jasno izo-blikovanih mnenj, razvite sposobnosti kritične-ga presojanja. Na začetku poti so, da se naučijo sprejemati odločitve.

Če njihovi pozitivni vzorniki kadijo, bodo pač sprejeli to kot nekaj normalnega. Posnemanje je vzorec, ki se ponavlja iz generacije v generacijo. Če je samo eden od staršev kadilec, obstaja možnost, da bo začel kaditi tudi otrok.

Reklame s svojimi prikritimi sporočili, da bomo uspešnejši, privlačnejši in bolj prilju-bljeni, če kadimo, imajo posebno velik vpliv na najstnike, ki s cigareto želijo nadomestiti obču-tek lastne negotovosti in potem smo tu - mika-vnost cigarete je v tem, da najstnik meni, da z njo lahko reši cel kup problemov. Dodajmo še upiranje staršem, posnemanje odraslih, vzor-nikov, pritisk vrstnikov, želja po pripadnosti skupini, želja po spremembi lastne podobe, ker največkrat z njo niso zadovoljni. In na koncu se, celo brez statističnih podatkov, lahko vsak dan na lastne oči prepričamo, da so mladi, kar se tiče kajenja, zelo aktivni.

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) in Zveza mednarodnih društev za boj proti raku sta določili 20. november za mednarodni dan proti kajenju. Dogajanja v šolskem okolju so zelo odmevna, dobro organizirana in medijsko podprta. In tako je tudi prav. Naši otroci se odločajo za ali proti kajenju in seveda bodo držali obljubo. Vsaj eno leto.

Vzgoja nekadilskih generacij je prava pot do ustvarjanja zdravega, prijaznejšega življenja, več zdravja. Odrasli prevzemamo nase največji del odgovornosti. Bodimo otrokom za zgled, doma in v šoli, na javnih mestih pa si lahko prizadeva-mo, da bodo statistični podatki o številu otrok, ki kadijo, v prihodnosti bolj optimistični.

Ponudimo otrokom nove aktivnosti in prilož-nosti, da se na drug in koristen način uveljavijo, da bodo priljubljeni, uspešni, »cool« - brez cigarete.

Jadranka Jovanović, prof.
Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota

Bilo je veliko navdušenje od Kobilja do Hodoša In tri leta potem?

Generatorji se, kot kaže, praznijo

Petega maja 2000 so odprli prvo telehišo v Sloveniji. To je bilo na Kobilju, idejni vodja projekta Štefan Huzjan pa je novo pridobitev opisoval s kar precej vznesenimi besedami: »Telehiša ni univerza, to ni šola, to ni knjižnica, to ni izobraževalni zavod, ampak je vse to skupaj in še več.« Uradno se je glasilo, da je to hiša, ki je opremljena s telekomunikacijskimi napravami, ki omogočajo komunikacijo krajanov na več ravneh: znotraj lokalne skupnosti, med njimi in z zunanjim svetom. Pomembnejše kot institucija je samo druženje krajanov vseh starosti, delo v krožkih ter individualno delo z družinskimi člani.

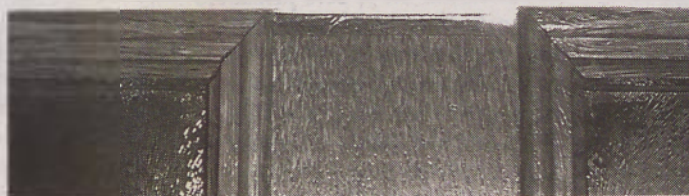
Hiša naj bi ponudila simulacijo različnih vlog. Namenjena je za učenje, pisanje projektov, pripravo TV-programa in lokalnega časopisa, ima prostor za društva, mini pisarno za računalništvo idr. Telehiša naj bi bila generator za animacijo krajanov, ki prihajajo tja, kadar prodajajo vino, želijo zvedeti za ceno, kje se da kupovati ...

opisala hišo in pokazala, kam se moramo peljati. Ni bilo daleč. Z vedoželjnostjo smo se napotili proti vhodnim vratom, misleč, da bo kdo notri in da bomo lahko tudi sami preizkusili raznolike možnosti telehiše. Žal so bila vrata zaklenjena, in ker ni bilo nobenega obvestila, kdaj je sploh telehiša odprta, smo se

Oriszentpétru na Madžarskem in bili so navdušeni. Na začetku je bilo tudi na Kobilju precejšnje zanimanje.

Izvedli so tečaj računalništva, nekateri dijaki in študenti so prihajali v telehišo, da so lahko pisali naloge, skenirali fotografije in gradivo ali brskali po svetovnem spletu. Zdaj pa telehiša že nekaj časa sameva. Zaklenjena je tudi zato, ker bi bil problem zagotoviti sredstva za og-

TELEHIŠA TELEHÁZ

V Prosenjakovcih smo »občudovali« le napis za telehišo.

Napis za prvo telehišo v Sloveniji

Kar velike besede za projekt, ki je uspešno zaživel v obmejnem prostoru na Madžarskem in v Avstriji. Priložnost – financiranje iz programa Phare – se je ponudila tudi naši strani in nekateri so jo z veseljem izkoristili. Nostilec akcije je bila Občina Kobilje, v projekt, ki ga je vodila Preleška razvojna agencija, pa so se vključile še občine Hodoš, Moravske Toplice in Dobrovnik.

Zanimalo nas je, kako je z delovanjem telehiš v Prekmurju tri leta po njihovem zagonu. Navsezadnje so bile ustanovljene z evropskim denarjem za čezmejno sodelovanje. Ali so res prostor za druženje in generator za animacijo krajanov? Kot kaže, ni ravno tako.

Kobilje: telehiša zaprta

In kako je torej danes v praksi? Najbolj nas je zanimalo delovanje prve telehiše v Sloveniji, ki so jo uredili in odprli leta 2000 na Kobilju, in sicer, kot so takrat poročali mediji, v panonski domačiji št. 66. Domačinka, ki smo jo med vožnjo po Kobilju povprašali, kje je ta hiša, je bila »zadetek v polno«. Odgovorila je, da stanuje v neposredni bližini,

V okviru tega projekta, ki ga je finančno podprla Evropska unija (program Phare), so dobili pet računalnikov ter drugo opremo za delo in elektronsko komunikacijo. Pogledali so tudi, kako deluje podoben center v

Zunaj in znotraj kulturnega doma v Dobrovniku je lepo označeno, kje naj bi bila telehiša oz. e-točka, prostor pa je zaenkrat prazen.

Telehiša na Hodošu je odprta vsak dan, obiskovalci pa so zelo redki.

revanje in električno energijo. No, v načrtu imajo, da bodo uredili v Ritlopovi hiši še turistično pisarno ter prostore za kulturno-turistično in vinogradniško dejavnost z vinoteko. Takrat bo gotovo bolj živahna in uporabljiva tudi telehiša.

Dobrovnik: potrebovali so prostor za pouk

V Dobrovniku so uredili prostore za delovanje telehiše v kulturnem domu. To so tudi lepo

in vidno označili z napisnima tablama zunaj in znotraj. Ker so bila vhodna vrata odklenjena, na stopnišču pa je gorela luč, je kazalo, da bomo imeli več sreče kot na Kobilju.

No, nikjer ni bilo nikogar. Niti opreme nismo našli. Zato nas je nadaljnja pot prav tako vodila na občino. In tam smo zvedeli, da so telehišo oz. e-točko začasno preselili v osnovno šolo, kajti ta prostor so potrebovali za šolski pouk med obnovitvenimi deli. Predvideno pa je, da bo prihodnje leto telehiša spet v kulturnem domu.

Posebnege zanimanja, razen na začetku, pa tudi v Dobrovniku ni.

Zdaj, ko so dobili še druge možnosti (e-šola, optični kabel s 110 kanali), je vprašanje, ali bo sploh ponovno zaživel, kot bi si želeli.

Hodoš: bila je zelo slovesna otvoritev

Devetega septembra leta 2000, ko je začela delovati telehiša v prostorih občinske uprave na Hodošu, so pripravili slovesnost, kot da gre za nekaj velikega in zelo pomembnega. O tem še danes govorijo razstavljene fotografije na steni, ob kateri so namestili mizo, računalnik, skener in tiskalnik kot »opremo« za delovanje telehiše. Poskrbeli so seveda tudi za to, da so lahko obiskovalci brskali po internetu.

V začetku so prihajali tja na obisk predvsem študenti, sedaj pa že kar precej časa ni bilo nikogar. In če želi kdo priti, je telehiša odprta vsak dan od 7.00 do 15.00. Seveda ni mogoče kar tako sesti k računalniku in delati, kar bi se komu zahotelo, ampak je potreben dogovor v tajništvu ali računalništvu.

Tako je torej na terenu. K temu naj še dodamo, da smo v Prosenjakovcih (v vaškem oz. združenem domu) prav tako nalepili na zaklenjena vrata, brez pojasnila, kdaj je odprta tamkajšnja telehiša. Najbrž le redko kdaj, če sploh še deluje. Telehiše v našem okolju očitno niso zaživele tako, kot so nekateri napovedovali, jih opisovali, poudarjali njihov pomen ...

Besedilo in foto: T. K., J. G.

V Ritlopovi domačiji, ki so jo leta 2000 obnovili, so odprli prvo telehišo v Sloveniji. V zadnjem času so vrata zaklenjena.

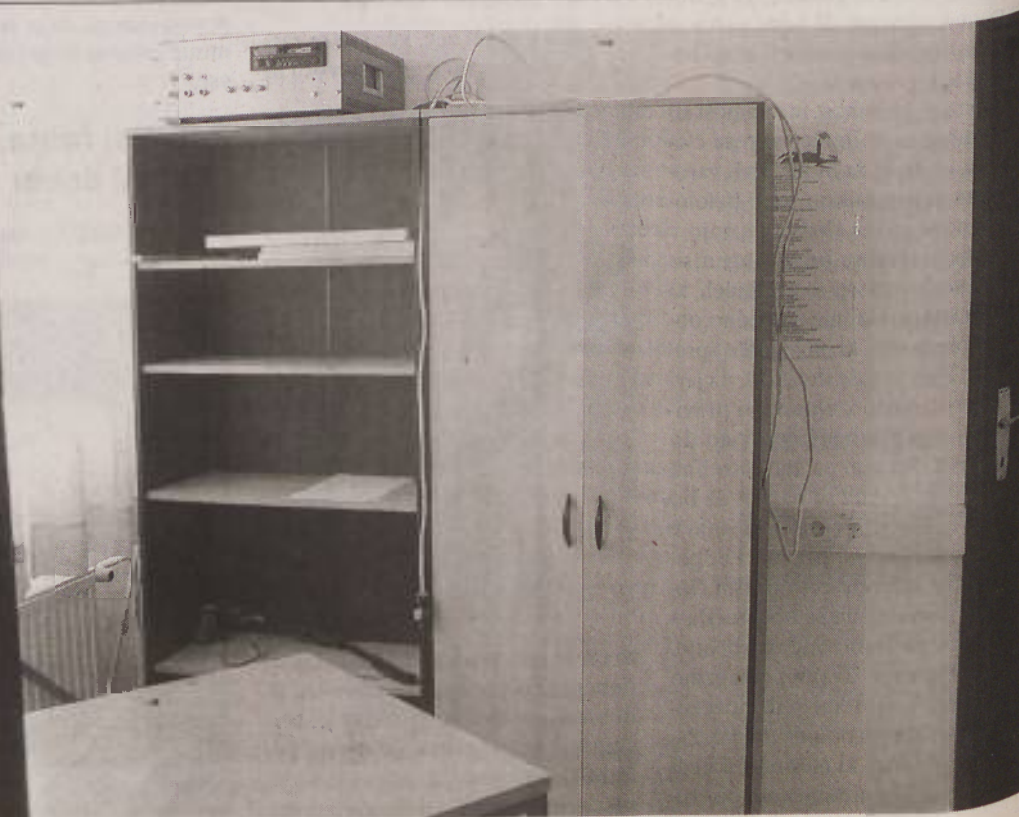
e točka-pont

Kulturni dom Dobrovnik
Művelődési ház Dobronak
Dobrovnik 297
9223 Dobrovnik / Dobronak

V okviru tega projekta, ki ga je finančno podprla Evropska unija (program Phare), so dobili pet računalnikov ter drugo opremo za delo in elektronsko komunikacijo. Pogledali so tudi, kako deluje podoben center v

Zunaj in znotraj kulturnega doma v Dobrovniku je lepo označeno, kje naj bi bila telehiša oz. e-točka, prostor pa je zaenkrat prazen.

**Sauberbacher
&
Komunala**

Podjetje za odstranjevanje odpadkov
Murska Sobota, d. o. o.
Kopališka 2, 9000 Murska Sobota

Občanom se zahvaljujemo za sodelovanje
pri ločenem zbiranju odpadkov.

**Vesel božič ter srečno in
uspešno novo leto 2004!**

Za življenja vredno okolje

**Vesele božične praznike ter
zdravo, srečno in uspešno leto 2004
Vam želi**

VETERINARIA
MURSKA SOBOTA d.o.o.

**zahvaljujemo se vsem svojim strankam za zaupanje
in se priporočamo tudi za vnaprej.**

**Za Vas smo zmeraj dosegljivi na tel. številki
02/5371 890, osemenjevanje 5213 859 in 5213 860**

**Ko je hudo, me
pokliči!**
tel. št. 080 1113
Samaritan
Neprofitna organizacija
Kilo je brezplačen, omogoča ga
Telekom SLO

SET
časopise,
revije,
kataloge,
brošure,
plakate,
zloženke,
letake,
knjižice (zvezke) ...
eno in večbarvni ofsetni tisk,
zgibanje,
lepljenje,
šivanje z žico,
meško vezavo
(broširanje).
Hitrejši Bojši Kakovostnejši...
SET d.d., Vevške c. 52, 1260 Ljubljana, tel.: 01/507 44 11, fax: 01/528 24 74, e-mail: uskorno.set@siol.net

minicom
NAPREDNE TEHNOLOGIJE d.o.o.
Čopova 28, 9000 Murska Sobota
tel.: 02/535 1010, fax: 02/531 1954
e-mail: info@minicom.si
www.minicom.si

Smo podjetje, katerega poslanstvo je celostno
zadovoljevanje potreb uporabnikov
informacijskih sistemov. Svoje poslanstvo
opravljamo že 13 let. Neprestano se trudimo
dvigovati nivo znanja zaposlenih in kakovost
storitev, ter se osredotočati na osnovno
dejavnost - inženiring informacijskih sistemov.
S sodelavci in partnerji uspešno uresničujemo
vse vaše želje na področju informacijskih
tehnologij.

Zelimo vam prijetne
praznike, uspešno
delovanje informacijskih
sistemov in se vnaprej
veselimo sodelovanja z
vami.

Okna za miren počitek

ARCONT IP, d. o. o., Ljulemerska 29, 9250 Gornja Radgona, telefon: 02 / 56 11 511
PE-MANIBOR, Strossmayerjeva 34a, 2000 Maribor, telefon: 02 / 25 25 891

ARCONT

ZAKAJ SE VAM ROSIJO OKNA?

Okna zavzemajo približno 10 % obodne površine zgradbe. So prosojni segment stavbe in so potrebna zaradi naravne osvetljenosti prostorov. Omogočajo nam vidni stik z okolico in dovod sončne energije, sočasno pa nas ščitijo tudi pred atmosferskimi vplivi, v stavbi zadržujejo toploto in preprečujejo vdor hrupa iz zunanjega okolja.

Temperatura notranjih površin obodnih konstrukcij je pozimi vedno nižja kot temperatura zraka v prostoru. Pri določenih pogojih - visoka relativna vlažnost zraka v prostoru, premajhna toplotna izolativnost obodne konstrukcije (toplotni mostovi), ovirano gibanje zraka ob konstrukciji (zaves, pohištvo) - lahko pride do kondenzacije zračne vlage na površini. Temu pojavu pravimo **rosenje**. Zrak je zmes plinov, ki vsebuje tudi vodno paro. Absolutna **vlažnost zraka** je masa vodne pare v masi suhega zraka, relativna vlažnost zraka pa razmerje med absolutno vlažnostjo in nasičeno vlažnostjo. Nasičena vlažnost pomeni zgoraj mejno količino vodne pare v zraku in je odvisna od temperature zraka. Topel zrak lahko sprejme več vodne pare kot hladni. Z naraščajočo temperaturo nasičena zračna vlažnost torej narašča; v toplem zraku je več vodne pare kot v hladnem. Če nasičeno vlažnost v zraku presežemo, se začne vodna para izločati v obliki kapljic, voda preide iz plinastega agregatnega stanja v tekoče. To se zgodi vedno, kadar tople zrak, nasičen z vodno paro, ohladimo. Pojavu pravimo **kondenzacija**, temperaturi, pri kateri se to zgodi, pa rosišče.

Kakovostna okna, med katera sodijo tudi okna ARCONT, odlikujejo kakovostni okenski profili in tesnila ter odlična izolacijska zasteklitev. Zaradi odličnega **tesnjenja oken ob njih ni kroženja zraka, zaradi česar se okna rosijo**. Pri starih oknih problema rosenja ni bilo, saj rege med okenskimi okvirjem in zidom ter okenskimi okvirjem in krilom nikoli niso bile povsem zatesnjene.

Okna kot taka niso povzročitelji kondenzacije. So pa pogosto prvo mesto, kjer tako kondenzacija lahko vidimo. Rosa na šipah nas opozarja, da je vsebnost vlage v našem domu previsoka. Vlažnost v zraku povzroča procesi v naravi: izhlapevanje površinskih voda, transpiracija, dihanje in gorenje. V naših domovih pa se temu pridružijo še aktivnosti vsakodnevnega življenja, prhanje, kopanje, kuhanje, pomivanje posode, pranje in sušenje perila, veliko rož v stanovanju ipd., ki so vzrok povečanja vlage v zraku.

Raziskave strokovnjakov so pokazale, da naj bi bila optimalna relativna zračna vlažnost med 30 in 50 odstotki pri zunanji temperaturi nad 10 °C. Ko pa zunanja temperatura pade pod 10 °C, priporočajo okrog 30-odstotno relativno zračno vlago. Površinska kondenzacija in njene posledice (poškodbe zidnih oblog in pojav plesni) so v zadnjih letih velik problem. Kako to učinkovito preprečiti? Zagotoviti moramo dobro toplotno izolativnost ne le oken, ampak tudi obodnih konstrukcij, pohištva ne

postavljamo ob zunanje stene, če pa se temu ni mogoče izogniti, mora biti od stene toliko oddaljeno, da zrak za njim lahko kroži, zaves prav tako ne smejo biti pregoste in nameščene tako, da bi zrak zastajal za njimi. Poleg teh ukrepov dajemo poseben poudarek prezračevanju.

S prezračevanjem dosežemo optimalno izmenjavo zraka v prostoru, ki zagotavlja ustrezne bivalne razmere in hkrati ni energijsko potratna. Zjutraj vse prostore (posebej še kopalnico in spalnico) zračimo 20 do 30 minut. Pomembno je, da okna večkrat na dan na stečaj odpremo za nekaj minut, pri tem pa zapremo dovod ogrevalne energije. Z odpiranjem oken omogočimo, da vlažen zrak v prostoru zamenja hladen in suh zrak iz okolja. Med zračenjem oken ne odpiramo le na pregib, temveč na široko. Na ta način bomo imeli ob enakem učinku zračenja pol manjšo izgubo energije. Po kopanju, prhanju, pranju in sušenju perila ter kuhanju prezračimo kopalnico in kuhinjo. Po možnosti ogrevamo vse prostore enakomerno. Nočna temperatura naj ne bo za več kot 5 °C nižja od dneve. Na ta način preprečimo, da bi vlaga na ohlajenih površinah kondenzirala.

Tudi na najbolj kakovostnem oknu se bo pojavilo rosenje, če bo v prostoru preveč vlage. Da bi preprečili ta neprijetni pojav in izboljšali kakovost bivanja, vam priporočamo **redno prezračevanje**.

Vaš proizvajalec oken
ARCONT IP, d.o.o.
Gornja Radgona

TO, KAR SMO POGREŠALI – IMAMO

KAPELSKI HRAM

- odprt vsak dan od 8.00 do 22.00
- degustacijska klet Radgonsko-Kapelskih goric
- sobe

PRIJETNE PRAZNIKE V NOvem LETU 2004 TER VELIKO SREČE, USPEHOV IN OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA!

Izdelovali smo lutke

Imeli smo malo drugačen kulturni dan. Najprej smo si ogledali lutkovno igrico. Bila nam je všeč. Nato pa je prišla v naš razred gospa Nataša. Razdelila nam je material in nam povedala, da bomo izdelovali lutke. Pa saj mi tega ne znamo, sem si mislil. Pa je šlo tako lepo kot po tekočem traku. Vsak učenec je imel po dveh urah v roki svojo lutko. Kako lepo jih je bilo videti! Koliko veselja, smeha in dobre volje je bilo! Na koncu smo zaigrali še igrico Ogleдалce. »Ful« dobro!

Uroš Hladnjak, 8. razred, OŠ Cvetka Golarja Ljutomer

Bil sem med izvoljenimi

Bil sem med izvoljenimi ... Vrata medplanetarne ladje so se zaprla, motorji so zahrumeli. Rešeni smo bili.

Ko se je naša ladja dvignila na osvetljen kozmodrom, sem zagledal histerične ljudi, ki so trgali mreže okoli kozmodroma. Vsi ti ljudje so se bali smrti in konca sveta. A kaj bo z nami? Bomo tam nekje zunaj v vesolju lahko preživel? Tudi drugi na ladji se niso ravno preveč veselili.

Pilota sta nas opozorila, naj se usedemo in privežemo, ker bomo štartali. Naenkrat sem začutil, kako nas hitrost, ki je presegala trikratno zvočno mejo, stiska na sedeže in naenkrat smo bili zunaj atmosfere.

Nisem opazil razlike, ker je bila tako v vesolju kot na Zemlji popolna tema. V vesolju smo se z ladjo hitreje gibali, ker ni bilo več težnosti. »Potujemo kar 75 km/s,« sem se začudil, ko sem zagledal monitor s podatki o letu.

Naenkrat pa smo z veliko hitrostjo treščili v neki temen planet. Kdo bi si mislil? Pristali smo na Luni. Vse v ladji je zajela panika. Kaj, če je bilo trčenje premočno in se je ladja poškodovala. Potem bomo morali umreti kar na Luni. Bila je pretemna, ker ni dobila svetlobe od Sonca, ki je bilo zakrito. Pilot je prepoznal vrge pogled na laserski radar, ki zazna objekte v območju 1200 km, in zato smo pristali tu. Nam je šlo še slabše kot drugim na Zemlji, kajti pri nas je poleg svetlobe in toplote pri-

manjkovalo še kisik.

Nadeli smo si torbe s kisikom in cevjo z masko ter odšli iz ladje. Vodje posadke so zaman mirili panične potnike. Ker je na Luni vladala tema, smo dobili laserske svetilke, ki so bile tako močne, da človeka, ki pogleda v njih, popolnoma oslepijo. Oba pilota in mehanik so začeli popravljati ladjo. Čez približno pol ure smo odšli v ladjo, ker nam je primanjkovalo kisika v jeklenkah, ki smo jih imeli v torbah. Ko smo dobili hrano, ki je bila v tabletkah, smo opazili, da manjkajo štirje člani posadke. Pilot in eden od članov posadke sta se podala na pot. Drugi pilot pa je skušal popraviti laserski radar, ki bi jih takoj zaznal, a se je ob trčenju pokvaril. Čez nekaj časa sta se pilot in član posadke vrnila brez uspeha. Nista jih našla. Tako nas je bilo na ladji samo še šest. To je v bistvu pomenilo več kisika za nas, zato tudi nekaj dni več življenja.

Ko bom babica

Ko bom jaz babica, bom imela sive lase, zguban obraz in bolečo hrbtenico. Imela bom moža, odrasle otroke in vnučke.

Če bo dedek kaj jamral, si bom prižgala televizijo in gledala španske nadaljevanke. Ko pa bo jezen in bo godrnjal, se bom delala, da ga ne vidim in ne slišim. Braja bom Družino, on pa samo Vestnik in Kmečki glas. Ko bo predolgo prebiral časopise, mu bom katerega skril, da ga bo ves dan iskal.

Ko mi bodo vnučki nagajali, bom odšla k sosedu na klepet in obdelali bova vse vaške »tute«.

Kuhala bom različne jedi, in če otrokom hrana ne bo všeč, jim bom naredila sendviče, kot jih meni vedno naredi moja babica.

Ker me bo, kot sem že rekla, pri teh letih bolela hrbtenica, me bo dedek peljal v toplice.

Včasih bova šla tudi v Bukovnico. Mogoče bom kdaj pa kdaj morala obiskati zdravnico, tako kot danes starejši ljudje obiskujejo doktorico Peričevo ali doktorja Nerada. Kdo ve, kateri zdravnik mi bo takrat lahko pomagal pri mojih bolečinah. Zobjdravnika mi ne bo treba obiskovati, ker bo moja proteza vzdržala do smrti. Je pa tu ena težava – ne bom se smela preveč smejeti, da mi proteza ne bi izpadla.

Približno takšno bo moje življenje, ko bom jaz babica. Toda kdo ve, kaj bo do takrat prineslo življenje, zato pustimo času čas, pa bomo videli.

Nikita, 5. a, OŠ Sveti Jurij (turistični krožek)

Miklavž

V petek me je obiskal sveti Miklavž. Prinesel mi je sladkarije, dve igrici za računalnik, jabolko in sladkarije. Pri meni je trikrat pozvonil in odšel. Verjetno ni imel časa počakati, saj je moral obdariti tudi druge otroke.

Žiga Titan, 2. raz., OŠ Bakovci, oddelček podaljšanega bivanja

Vesel sem

Vesel sem:

- ko dobim petko, lepo oceno;
- ko sem pohvaljen(a);
- ko dobim darilo;
- ko imam rojstni dan;
- ko dobim lego kocke;
- ko vidim kaj smešnega;
- ko sem s prijatelji;
- ko se igram.

Učenci PB, 3. in 4. raz., OŠ Kapela

Bon jour, Paris!

Ker je bil prvi mesec mojih počitnic precej dolgočasen, sem že komaj čakala 13. avgust, dan odhoda v glavno mesto Francije.

Prišla je sredo, dan odhoda na petdnevno potovanje. Zbirališče je bilo v Mariboru. No, pa gremo! Posedli smo v avtobus. Vajenega prerivanja za sedeže ni bilo. To sem nekoliko pogrešala. Po Sloveniji smo pobrali še nekaj potnikov. Pot se je nadaljevala skozi karavanški predor, po avstrijski Koroški in salzburški pokrajini do nemške meje, zgodaj zjutraj pa smo prispeli v Francijo. Slaba stran potovanja je bilo vsekakor njegovo trajanje, saj smo na avtobusu (s postanki) preživeli dolgih in neudobnih dvajset ur. Ko nam je vodnica povedala, da je do prve »postaje«, Versaillesa, le kakšna ura, smo si najbrž vsi oddahnil.

Versailles je mesto, od Pariza oddaljeno kakšnih 30 kilometrov, znano pa predvsem po dvorcu Ludvika XIV., Sončnega kralja. Sledili so ogledi kraljevih soban, grajskega vrta s številnimi vrtički in fontanami. Časa je bilo približno štiri ure, nato je sledila vožnja nazaj v Pariz.

Po krajšem počitku v hotelu smo se zbrali ter se z metrojem (ki je eno glavnih prevoznih sredstev Parižanov) popeljali do Pigalla, ki je znan kot četrtrdečih luči. Po »ogledu« smo se skupinsko povzpeli še na Montmartre, ki je s svojimi 177 metri nadmorske višine najvišji grič v Parizu. Vrh Montmarta krasi čudovita bazilika Sacre Couer ali bela golobica, kot jo imenujejo domačini. Po sprehodu po ozkih uličicah smo se vrnili v hotel.

Bil je tretji dan potovanja, drugi dan v Parizu. Zjutraj smo se po zajtrku odpeljali na ogled mesta z avtobusom. Videli smo številne znamenitosti, nato pa smo se ustavili v enem od najbolj obiskanih muzejev na svetu, Louvru. Moram priznati, da me je bilo gromozanske stavbe kar strah, saj sem pred odhodom nenehno poslušala pripovedi o tem, kako se lahko tam izgubiš. Po razdeitvi »zemljevidov« (brez katerih bi bili najbrž res izgubljeni) smo po najhitrejši poti krenili do muzeja Leonarda da Vincija, Mone Lise. Potem je bil še ogled ene znamenitosti Pariza, katedrale Notre-Dame, prosti čas pa smo preživeli v latinski četrti. Zvečer smo se povzpeli še na »La Tour Eiffel« oziroma Eifflov stolp. Čeprav pravijo, da se »od višine zvrti«, se meni to ni zgodilo in z višine 300 metrov sem mirno opazovala naokrog; mesto je bilo kot na dlani. Sledila je vožnja z ladjico po reki Seni, ki teče skozi mesto. Kot zadnje so prišle na vrsto Elizejske poljane, katerih glavna lepota je Slavolok zmage.

Naslednji, zadnji dan »izleta«, je bil najbrž najbolj zanimiv, saj smo se že zgodaj zjutraj odpeljali iz Pariza v 32 km oddaljen Disneyland, ki je pravi raj za otroke pa tudi malo starejše. Najbolj ste se mi vtisnili v spomin Goofy in mišek Miki, seveda poleg vlakcev smrti, hiš strahov in 3 D-kina, kjer smo se pošteno nasmejali. Odkar sem bila v Parizu, si želim, da bi se tja še kdaj vrnila, a za daljši čas, saj me to skriva še ogromno zanimivosti.

Diana Bratkovič, 8. e, DOŠ I Lendava

Izpod peresa mladih novinarjev

Sreča je pravica vseh otrok

Na svetu nas živi veliko otrok. Med seboj se razlikujemo po spolu, barvi kože, kraju bivanja, verski pripadnosti itd. Čeprav smo še otroci, živimo na različnih koncih sveta, je pravica nas vseh, da smo srečni. A kaj, ko po svetu niso vsi otroci v enakem položaju. Na žalost se nekateri srečujejo z nasiljem, terorizmom, lakoto in vojno, za kar drugim ni mar, četudi lahko tudi njih doletijo takšne težave. Starejši se lažje spopadejo z njimi kot otroci.

Sreče, ki si je vsi želimo, ne-

kateri ne morejo deliti z domačimi, kaj šele z otroki z drugih koncev sveta. Ob prebiranju različnih knjig in revij in ob gledanju kakšnih oddaj nas velikokrat stisne pri srcu. Ali je potrebno, da hodi po svetu veliko otrok bosih, golih in lačnih? Da morajo biti že oni delovna sila in žrtve nasilja? Kje so tu številni odrasli, razumevali ljudje? Jim je za vse to vseeno? Bo otrok res premagal vse napore in strese ali pa bo omahnil, še preden bo zanj posijal žarek upanja? Kljub vsem zasedanjem, ki

jih imajo UNICEF, OZN in KARI-TAS, se stanje še vedno ne izboljšuje. Po vsem, kar so prestali, so otroci ponekod še vedno v krizi, ne morejo se zbrati in tudi fizično še niso zdravi. Na njih so zelo vidne posledice, ki jih je težko, skoraj nemogoče odpraviti. Na primer, če je bil kak otrok posiljen, še veliko let čuti bolečine, posledice so trajne in najhujše je, da se mu neprijeten dogodek ves čas podi po glavi. Zaradi tega so v stresu, depresivni in se zapirajo vase, kajti mislijo, da je ves svet proti njim in da za njih ni več pomoči. A to ni res. Če poskušajo živeti dalje in si priskrbijo pomoč, si začnejo mnogi zastavljati neke cilje. Na neprijetne dogodke kar naenkrat pozabijo. Spet so srečni, in to je najpomembnejše, saj je sreča njihova pravica, in to prav vseh. Če takšni otroci niso srečni, so krive razmere in okoliščine, v katerih živijo, ter ljudje, ki to dopuščajo. Tega ne bi smeli delati, saj si srečo vsi zaslužimo in brez nje ne moremo živeti. Sreča je ena najpomembnejših pravic in nihče nam je ne sme odvzeti.

Nina Šoš, OŠ Puconci

Stara sem trinajst let in obiskujem 7. razred OŠ Puconci. Sem vesele narave, in če le morem, delim srečo z drugimi. Kadar sem doma in imam prosti čas, berem knjige in revije, poslušam glasbo, gledam TV in obiskujem prijatelje. Večkrat pomagam mami pri hišnih opravilih in kuhanju. Treniram tudi odbojko v Murski Soboti. V šoli se največkrat dobro počutim in rada pomagam sošolcem, če potrebujejo mojo pomoč, še zlasti pri nemškem jeziku in kemiji. Obiskujem tudi krožke, kot so dramski, pevski zbor, fotokrožek in turistični krožek. Pri naši hiši trenutno nimamo domačih živali, zato se grem večkrat igrat z muckom k babici v Pečarovce.

Sošolci smo srečni, kadar dobimo dobre ocene, če nam kaj odpade ... Foto: J. G.

V vsaki družini se kdaj sprejo

Če mladi nimajo mej, zaglajzajo

Kdo pa je že videl družino, da se starši in njihovi otroci ne bi nikoli sprli? V vseh zgodovinskih obdobjih je prihajalo med starši in njihovimi otroki do nasprotij in različnega načina mišljenja.

Čeprav si rečeš, da boš imel še tako sodobno razmišljanje in poglede, pride kdaj do nasprotij interesov – kje so meje svobode, do kdaj si lahko zunaj, kakšen uspeh moraš imeti v šoli, da je sprejemljivo za starše, iti sam na morje ali ne ... To je le nekaj vprašanj, v arzenalu mladih pa je podobnih »konfliktnih situacij« še malo bolj. Sprehodili smo se med mladimi in jih povprašali o družinskih vrednotah in tem, kako je, ko se doma sporečejo. Povedali so, kdo se krega, kakšne so posledice, kdo joče in kdo prvi popusti.

Sergej Efimov, Murska Sobota, 8. c, Osnovna šola III. Tudi jaz se včasih doma s starši skregam, na primer, če imam v šoli slabše ocene ali kaj posebnega. Najprej povemo vsak svoje, potem pa smo tihi. Tišina je odvisna od situacije. Nazadnje smo se skregali zaradi slabših ocen v šoli. Ko me kregajo, sem jezen in žalosten. Kljub temu sem jaz tisti, ki prvi popusti. Včasih starši upoštevajo moje mnenje in me vprašajo, kaj jaz mislim, vendar ne vedno. Nimam pa rad, da mi starši postavijo meje. Disciplina mora biti, da bi je bilo preveč, pa ne bi bilo dobro. Nikoli pa se ne bo zgodilo, da bi jaz svojim staršem postavil meje in jim govoril, kaj morajo delati. Prej sem živel v Rusiji, sedaj smo se preselili v Slovenijo in mi-

slim, da v odnosu mladih do staršev in obratno ni kakšnih posebnih razlik.

Kristina Koter, Kapca, 3. letnik, Murska Sobota: V vsaki družini se kdaj zgodi, da se mladi s starši skregajo. Najpogostejše zaradi šole. Pri nas je tako, da najprej mama pove, kaj misli, jaz pa jo poslušam, potem še jaz povem, kaj mislim, in me ona posluša. Povem, zakaj sem tako naredila in kaj mislim o nečem. Potem mi ona pove, zakaj se ne strinja, in potem počasi pridemo do alternativne skupne rešitve. Večkrat jo prepričam. Prepriča pa me tudi mama. Mislim, da bi nas v teh letih starši morali poslušati, marsikje pa še vedno želijo imeti glavno vlogo. Ko se skregamo, se ne počutim dobro, a ponavadi pridemo do srečnega konca in se stvari rešijo. Kar se tiče mej v življenju, pa mislim, da no-

benemu mlademu niso preveč všeč. Neke meje morajo biti, vseeno pa bi nam morali dati možnost, da samo odločamo in da se zavedamo, da obstajajo tudi posledice za naša dejanja.

Klavdija Hozjan, 3. letnik, Hotiza: Šola in kako izkoriščamo prosti čas, sta temi, zaradi katerih se doma najpogostejše skregamo. Ko se doma z mamo skregava, odide vsaka na svojo stran. Jaz se najpogostejše zaprem v sobo, se vržem na posteljo in sem žalostna. Vendar čez nekaj časa pride mama k meni v sobo pogledat, kako sem in ali sem še vedno žalostna. Ponavadi mama prej popusti, včasih pa tudi jaz. To je najbolj odvisno od tega, zaradi česa smo se skregali in kako smo se pripravili. Žalostna pa sem tudi zato, ker me mama ne posluša, ko ji hočem kaj razložiti. Želela

bi si, da bi me poslušala, to si želimo vsi mladi. Jaz starše upoštevam in jih poslušam, ne vem pa, zakaj ne bi poslušali tudi oni mene. Morda me bodo bolj poslušali, ko bom starejša.

Danijel Vujtek, 3. letnik, Vaneča: Doma se najpogostejše skregamo zato, ker mladi preveč žuriramo in dobimo včasih tudi kakšno slabšo oceno. Ko me kregajo, sem jaz samo miren in gledam v tla in si mislim, naj samo čim prej mine. Pri meni se bolj kot mama krega oče, mama ne toliko. Potem odidem v svojo sobo. Vendar pri nas tišina ne traja dolgo, kajti že čez pol ure pride k meni oče in je spet vse v redu. Potem mi kaj pomaga pri učenju in delu. Vpraša me, ali potrebujem kakšno pomoč ali nasvet. Lahko rečem, da starši moje mnenje in argumente poslušajo. Mladi

Vaše pesmi

Rada ter imam

*Kaj naj ti podarim,
kaj naj ti dam,
ali pesem polno rim
ali srce, ker rada te imam.
Poklonila ti bom oboje,
srce, ki ti pesmi pelo bo,
ko ležala bova v dvoje,
in popeljal me boš v nebo.*

Sonja

Utrujena mavrica

*Vse je listje posivelo
Petje ptic je onemelo
Zakorakala je pod zimzeleno drevo
našla si je tam spokoj,
zadremala potiho
Sanjala je, potovala skozi čas
Oči so ji preletavale skozi
bolezni in strah
prevzela jo je bolečina skoraj
zaslepila je jutranja milina
Ji veter plapolal je kodre zlate
ji kapljica jutranje zore
pomočila ustnice
Kriki narave so ji dali
impulz vstajenja
In ustala je z nasmeškom,
polnim življenja
Ozrla se v nebo, sinje modro nebo
In tja više k pticam, katerim
je bilo namenjeno
V mislih je z njimi lahko poletela
zamahovala z rokami,
navidez lebdela
Našla je spokoj, poslano posteljo
Se spet usedla pod tiho pojoče drevo
kjer ji lunin sijaj je pomagal
zaspati potiho*

Yesterday

Le kako?

*Le kako naj si dopovem,
da ljubiti te ne smem.
Saj za prijateljstvo
vse bi rada dala,
samo da tebe
ljubiti več ne bi znala.*

Simona S.

0 družinskih vrednotah in reševanju konfliktov

Ni zmaga, če je nekdo na tleh

Vsaka družina je mnogokrat na križišču, kako naprej, kako rešiti nesporazume, kako se pobotati, ko je enkrat vse mimo ... Rešitev je marsikdaj odvisna od tega, ali bomo šli drug z drugim ali drug proti drugemu. Seveda se na križiščih kdaj pa kdaj najdejo vsi, tako v srečnih kot manj srečnih družinah, razlika je le v tem, kako se težav lotimo. Nekoč so bile trdnjše vrednote, kako naj se mlad človek obnaša do starejših, kot so danes. Nekoč ni bilo ugovarjanja, meje pa so bile jasno določene. Do danes pa so se te vrednote že v osnovi spremenile.

Kljub temu pa vsak človek, še posebej mlad, potrebuje vrednote, na katere se lahko upre in ob katerih se počuti varne. Marsikdo pa je prepričan, da nobena pravila ne veljajo več. Nad tem, da pravila danes ne veljajo več, se vsi pri- ložujejo, ne samo učitelji in odrasli, ampak tudi otroci. Nekoč mladih nihče ni spraševal, kaj si mislijo in kakšno je njihovo mnenje. Samoumevno je bilo, da bodo storili tako, kot so rekli. »Sele pri lastnem starševstvu spoznaš, kako pomembno je, da se tudi otroka vpraša, kakšne so njegove želje in potrebe.« In prav o teh družinskih vrednotah je govorila družinska psihologinja dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič.

Starševska izkušnja pa je lahko tudi boleča. Na primer, ko ugotoviš, da tvoje potrebe niso vedno potrebe tvojih otrok. Pri tem je najpomembnejše, da se z otrokom vzpostavi dialog in da otroci povedo svoje. Seveda se pri tem, ko otrok pove svoje in zahteva svoje, življenje lahko zaplete, prav gotovo pa stoji korak naprej in s tem se soust-

varjajo pomembne družinske vrednote. Temeljnega pomena je, da si vsak v družini upa povedati, kdo je in kaj si želi, saj ravno to daje občutek lastne vrednosti. Kajti vsak otrok, vsak človek je narejen tako, da ima rad in želi, da bi ga drugi imeli radi, zato je še kako pomembno zgodnje oblikovanje temeljnega občutka lastne vrednosti.

Družina – učilnica za konflikte

Srečna družina dobro rešuje sprotne konflikte, zna preprečiti, da bi vsi člani družine od problema dvignili roke in

vse skupaj prepustili katastrofi. Ljudje imamo nasploh s konflikti slabe izkušnje. V navalu čustev velikokrat kaj povemo, pa nam je potem žal, saj se z izrečenim vedno koga prizadene. To, kar vsaka družina res potrebuje, pa je, da skupaj odkrijemo in skupaj najdemo rešitev. Pomembno je, da že otrok prepozna konflikt. »Tudi sama dolgo nisem vedela, kaj si želim in kaj hočem, vedno sem videla druge, sebe pa ne. V bistvu pa si nisem upala prepoznati, kaj hočem. Sposobnost je, da nekaj prepoznaš, to ubesediš, potem raziskuješ in na koncu odkriješ,« pravi Čačinovičeva.

Niso vsi konflikti rešljivi, veliko pa se da naredi-

ti. Najboljša učilnica za konflikte pa je družina.

Dialog in sodelovanje

V dialogu in sodelovanju se vse rodi ali se vse uniči. Vsak človek ima svojo resničnost, zato tudi vedno obstaja možnost za konflikt, rešitev pa je v pogajanju. Res pa je, da se ne moremo pogajati o ljubezni in spoštovanju, pogajamo se lahko o delu, razdelitvi dela, o pravilih ... Čačinovičeva je ugotovljala, da je »marsikdo med nami bolj šibak v pogajanjih. Preveč radi se pogajamo tako, da jaz zmagam. Družinsko pogajanje ima smisel, če vsak lahko pove, kar misli. Pogajanja so dobra, če otroci spoznajo, da do konflikta pride, ampak da lahko tudi skupaj najdemo rešitev. Ni smisel družinskega pogajanja, da je v končni zmagi nekdo na tleh, nekdo pa zgoraj. Smisel je v tem, da vsi skupaj zmagamo.«

A. Nana Rituper Rodež

pri svoji vzgoji morajo imeti meje, drugače bi pri teh letih vsi znoreli. Mislim, da tisti, ki jim starši ne postavljajo mej, ne pridejo na pravo pot in zaglajzajo. To ne pomeni, da sem za meje in omejevanje svobode, vendar malo pa morajo biti. Mislim, da imam zelo dobre starše, ki mi postavljajo meje in se jih v življenju tudi držim.

A. Nana Rituper Rodež
Fotografije: Nataša Juhnov

Vaša čustva!

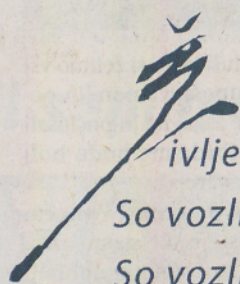
Zate živim!

Nehala sem šteti noči, ki jih nisem prespala in sem jih zaradi tebe pre-jokala. Še danes rada posteljem zate ob sebi in čakam, da bodo zaškripala vrata in se boš zleknil ob meni v posteljo. In jaz si bom ob tebi pogre-la svoje mrzle noge. Potem se boš stisnil k meni, odmaknil moje dolge lase z lica in me poljubil. Za lahko noč. Tako objeta bi zaspala, in ko bi se zjutraj skupaj prebujala, bi te zo-pet poiskala. Danes je drugače, zve-čer čakam, da prideš, in zjutraj te zaman iščem. Nočem odpreti oči, ker vseeno upam, da boš tam. A tebe ni in te tudi ne bo. Ne nocoj, ne jutri in ne pojutrišnjem zjutraj. Nikoli več. Jaz pa te bom še vedno čakala in upala, da bo vse po starem.

Maja

2004

ivljenje zapleta, modrost razpleta.
So vozli, ki spletajo vezi.
So vozli, ki prinašajo varnost.

Sreče, uspehov in trdnih vezi vam v Novem letu
želi vaš zvesti partner ADRIATIC.

PE Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13, Murska Sobota, tel.: 02 539 10 10

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

Adriatic d.d. Koper, 6503 Koper, www.adriatic.si

Pravo veselje
je imeti
zdrave živali

Grovit®

prašek

vitaminsko-mineralni dodatek
krmi za vse vrste in kategorije
domaćih živali

Grovit dobite brez recepta v lekarnah, kmetijskih
zadrugah in drugih specializiranih
prodajalnah.

Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

Home

S R E Č N O

2 0 0 4

Naj bo časa, ki ga bo prineslo novo leto,
dovolj za svetle trenutke,
za poslovno in osebnostno rast,
za prijazno druženje in nova spoznanja.

PBS.

POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d.d.
Ul. Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor

Miren božič in
srečno novo leto!

Mlinopek, d. d., Industrijska 11, Murska Sobota

Smeh za
zdravje
in srečo

● Smeh prinaša upanje, ki ga bolni otroci potrebujejo na poti do zdravja in sreče. Druženje z vedro klovneso in sredstva za nakup potrebne opreme šestnajstim ustanovam; ki skrbijo za bolne otroke, so naše darilo malim bolnikom ob novem letu. In izpolnitev zaobljube, da bomo skrbeli za zdravje in kakovost življenja.

Srečno in nasmejano 2004.

Lek farmacevtska družba d. d.
www.lek.si

VEDNO
DOBRODOŠLA

Darila iz Merkurja so dobrodošla v vsakem domu. V letošnji ponudbi iz programov MERKURDOM in MERKURMOJSTER boste našli ideje za praznična obdarovanja svojih najbližjih. Obiščite nas!

MERKUR
Ustvarjamo zadovoljstvo

KOMUNALA

javno podjetje d.o.o.
Murska Sobota

Priporočamo naše kakovostne storitve:

- gradbene storitve
 - izkopi zemlje
 - tlakovanje
 - izgradnja in popravilo gradbenih instalacij
- strojno čiščenje talnih površin
- barvanje talne signalizacije
- urejanje zelenic
- prodaja sveč in cvetličnih aranžmajev na pokopališču
- drsanje na ledu

V pričakovanju prihajajočega leta 2004 želimo vsem občanom mestne občine Murska Sobota vesel božič in srečno novo leto!

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Sodelavci Osnovne šole Beltinci namesto cvetja za pok. mamo Viktorja Tkalec - 15.400; družina Zrinski iz Beltincev namesto cvetja za pok. mamo Viktorja Tkalec - 3.000; sodelavci Naftne Petrokemije namesto cvetja za pok. mamo Vesne Petkovič - 12.500; Sindikat podjetja Komunala Murska Sobota namesto cvetja za pok. Slavka Stajnka - 20.000; Društvo upokojencev Črenšovci namesto cvetja za pok. Štefana Jaklina - 3.000; Simon Osojnik z družino s Cankove namesto cvetja za pok. sosedin in očeta Aleša Stajnka - 5.000; Ljudska univerza Lendava namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca iz Lendave - 10.000; družina Majde Kuzmič, Lendavska 37a, Murska Sobota, namesto cvetja za pok. očeta Katje Čelič - 5.000; družina Žižek namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca iz Lendave - 7.000; Upravna enota Lendava, občina TLP namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca iz Lendave - 12.000; Ginekološki oddelek, prispevek od laktovita - 3.990; družina Vlada Kodile iz Andrejca namesto cvetja za pok. Janeza Škrileca iz Moravskih Toplic - 5.000; sodelavci iz uprave Mure Murska Sobota namesto cvetja za pok. Aleksandra Kozarja iz Murske Sobote - 15.000; družina Šemen, Lendava, namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca iz Lendave - 5.000; Ginekološki oddelek, prispevek od laktovita - 3.390; družine Antolič, Ficko, Hodžar, Jaklič, Mlinarič in Prisljan namesto cvetja za pok. Štefana Frangeža iz Gornje Radgone - 12.000; družina Kelenc, Gornji Lakoš, namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca iz Lendave - 7.000.

Pikanet, d. o. o.: celostna spletna ponudba

Internetne rešitve za podjetja in posameznike

Rezultat dela domačih možganov

Računalniški zanesenjaki in vsi tisti, ki to še bodo, lahko pozabijo na doma narejene strežnike, ki bazirajo na starih odpisanih računalnikih. V podjetju Pikanet, d. o. o., ki ima trgovino v Cankarjevi 14 v Murski Soboti, so se odločili, da v poplavi internetne ponudbe strankam ponudijo le najboljše.

Pikanet, d. o. o., v sodelovanju s podjetjem Piskurart.com svojim strankam ponuja kakovostno in sodobno gostovanje, ki temelji na vrhunski strojni opremljenosti in visoki programski tehnologiji. V podjetju obljublajo varnost, zanesljivost, hitrost in neprekinjeno delovanje, vse to pa za enako ceno, kot je bila prej. Najpomembnejše pa je, da so nove rešitve zrasle v domačih glavah. Vinko Raus, Mitja Piškur in Gregor Gjerek so drugi po vrsti na svetu, ki so razvili tak sistem, kakršnega v Sloveniji le stežka najdemo. Fantje pravijo, da so našli rešitev, ki bo uporabnikom v veliko zadovoljstvo. Odločili so se za strežnike SUN Solaris, ki so v svetu priznani in visoko cenjeni kot eni najbolj zanesljivih. Ponujajo kakovostno in zanesljivo storitev gostovanja na strežnikih iz družine SUN FIRE, ki jih poganja zmogljiv Sunov operacijski sistem Solaris 8. V sodelovanju s podjetjem Medinet, d. o. o., pa so strežniki povezani s hitrimi in kakovostnimi vodmi svetovnega spleta.

Strežniki so v novem telekomunikacijskem prostoru podjetja Medinet, d. o. o., v Mariboru s stalno temperaturo 21 stopinj Celzija in priključeni na centralno napravo UPS.

RAČUNALNIŠKA TRGOVINA
PIKANET

Prostor je protivolnno, protipožarno in vodotesno varovan s senzorji in detektorji dima, vode in temperaturnih sprememb ter je pod popolnim varnostnim nadzorom podjetja Varnost Maribor z neposrednimi povezavami z njihovim dežurnim intervencijskim centrom.

Za poenostavitev storitev so pripravili v podjetju Pikanet kakovostno spletno mesto na naslovu www.pluspanel.com, kjer stranke lahko upravljajo svoje pakete gostovanja na strežniku. Uporabnikom prijazen vmesnik jim na enostaven in hiter način omogoča, da imajo popoln nadzor nad funkcijami, ki jih vsebuje kupljeni paket (na primer ustvarjanje maila, nastavitve, gesla, mySQLs baze ...). Vse pakete se da dopolniti, uporabniki pa so upravičeni do brezplačne nadgradnje. Vsem zainteresiranim ponujajo brezplačno uporabno poskusno enomesečno (za posameznike) in trimesečno (za podjetja) dobo.

**VESTNIK lahko kupite
tudi na večini pošt v Pomurju.**

*Kmetijsko-gozdarska zbornica
Slovenije in Kmetijsko-gozdarski
zavod Murska Sobota
želita vsem svojim sodelavcem,
kmetičam in kmetom vesele
božične praznike
ter srečno in uspešno
novo leto 2004!*

TOVARNA MASIVNEGA POHIŠTVA, D. D.
KOLODVORSKA ULICA 3, 9240 LJUTOMER

*VSEM KUPCEM, POSLOVNIM PARTNER-
JEM IN DRUGIM ŽELIMO VESELE IN
BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO IN USPEŠNO LETO 2004!*

VELIKA IZBIRA

KUHINJSKEGA IN JEDILNIŠKEGA SEDEŽNEGA POHIŠTVA:
STOLOV, MIZ, KOTNIH KLOPI, JEDILNIŠKIH VITRIN

OB GOTOVINSKEM
PLAČILU 10 %
POPUSTA!

MOŽNOST NAKUPA
NA 4 OBROKE
S 4 % POPUSTOM.

POTROŠNIŠKI KREDIT
NA 12 MESECEV ZA
KOMITENTE NOVE
LJUBLJANSKE BANKE
S 6 % POPUSTOM.

DELOVNI ČAS OB DELAVNIKIH OD 7.00 DO 15.00,
OB SOBOTAH OD 8.00 DO 12.00.

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE O NAŠI BOGATI PONUDBI.
TEL. 02/585 18 06, 585 18 07

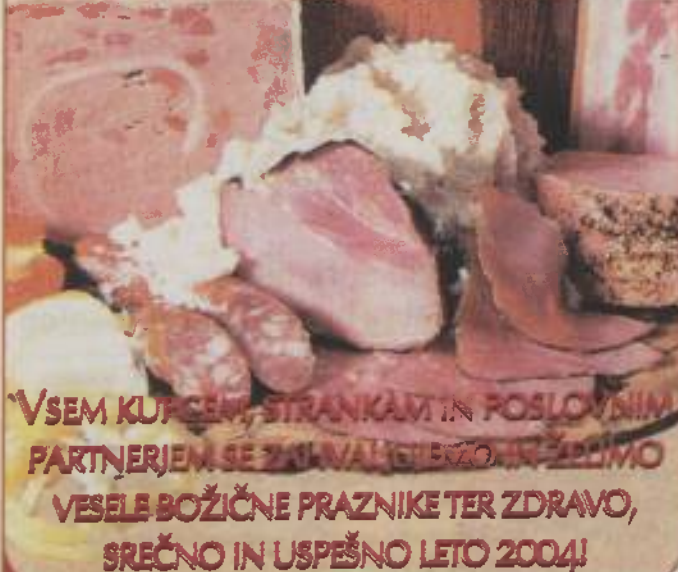
ODKUPUJEMO HLODOVINO BUKVE, HRASTA, ČEŠNJE, JAVORJA IN JELŠE.
PLAČILO PO DOGOVORU, UGODNE CENE! TEL.: 031 335 878 ALI 041 375 033

Več kot trden stol je Muralesov stol!

mesarija *m* hanžekovič

MIRKO HANŽEKOVIC, S.P.,
VERŽEJ, FRANA KOVAČIČA 8

**Ugoden nakup
tudi v decembru!**

**VSEM KUPCEM, STRANKAM IN POSLOVNIM
PARTNERJEM SE ŽELIMO VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE TER ZDRAVO,
SREČNO IN USPEŠNO LETO 2004!**

**Svet kristalov in poldragih kamnov
"AHAT", BTC - Murska Sobota**

Trgovina AHAT se je preselila v BTC in vabi na uradno otvoritev, ki bo v soboto, 20. 12. 2003. Ta dan bodo vsem kupcem priznali 10% otvoritveni popust pri nakupu izdelkov iz poldragih kamnov.

Z darilom izražamo del sebe, zato poklonite nekaj izvirnega...

**Najboljše želje in
neskončno veselje
vsem našim kupcem,
poslovnim partnerjem
in drugim v letu 2004!**

AVTO Škafar d. o. o.
Bratonci 94,
9231 Beltinci
Tel.: 02/542 26 60,
faks: 02/542 26 61

INTERSPORT

Od 18. 12. do 31. 12. 2003

**BOŽIČNO NOVOLETNI POPUST
DA TE VRŽE NA TLA**

20 % popust pri nakupu nad 20.000,00 SIT
velja od 20. do 31. decembra 2003
(popust se obračuna na blagajni in ne velja za artikole v akciji)

AKC!JA

**Unisex flis jakna
TROUT LAKE**
Zip in sistem, 100 %
poliester flis 260 gr,
zunanja stran anti piling,
ohranja telesno
temperaturo
Barva: bež, temno modra,
temno siva, rdeča

8.990,00 **5.990,00**

**Ženska
smučarska jakna
EMOSTY**
800 mm PU premaz,
s snemljivo kapuco,
snežna zapora,
žep za smučarska
očala in mobilni
Barva: svetlo modra

16.990,00
18.990,00

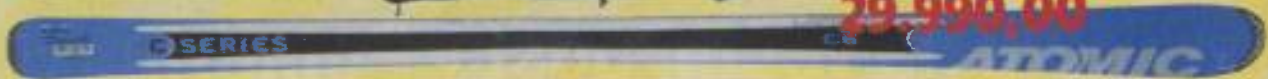
TECNO PRO
Moški in ženski
smučarski čevlji
ST 5,5 CF
(MS, LS)

25.990,00
33.590,00

Smuči C6 **ATOMIC**
Smuči rekreativnega razreda z dobrim
oprjemom robnikov in enostavno vodljivostjo

29.990,00

TRGOVINE ZA DOM IN DRUŽINO

trgovine trgovskega podjetja

VEČERNA trgovsko podjetje, d. d.

LJUTOMER, Glavni trg 5a

Vsem ljudem, poslovnim partnerjem
in drugim želimo miren božič
ter srečno in uspešno leto 2004!

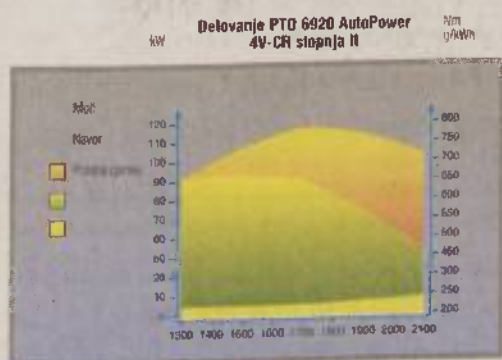
NOVI MOTOR 4V-CR POWERTECH

KO SE ZEMLJA ZATRESE.

VEČ NAVORA. VEČ MOČI. VEČJI PRIHRAANEK

Noben traktorski motor vam še nikoli ni ponudil toliko navora.

John Deere 6920 z menjalnikom AutoPower, rezultati testa DLG
Februar 2003
Uradni test DLG, 18. februar 2003

Napovedujemo revolucijo v tehnologiji motorjev: John Deere ostaja z NOVIMI, naprednimi motorji PowerTech 4V-CR vodilni v razvoju motorjev. Od motorja zdaj lahko pričakujete več.

Več navora: 4 ventilni omogočajo stalen visok navor, tudi ko motor teče z manj obrati na minuto. Tako se zlahka premikate po težavnem terenu na polju.

Več moči: pridobite tudi do 18 konjskih moči več, zato lahko na polju vlečete širša orodja in delate v višjih prestavah.

Večji prihranek: motorji omogočajo delo z manjšo vrtilno frekvenco motorja. To pomeni, da na splošno porabite manj goriva, redni servis pa je potrebno opraviti vsakih 500 ur delovanja. Zato so precej manjši tudi obračevalni stroški.

Pokličite najbližjega prodajalca traktorjev John Deere še danes, dogovorite se za testno vožnjo in preskusite traktor 6920 s popolnoma novim motorjem 4V-CR.

Pokličite nas, z veseljem vam bomo sodelovali pri izbiri traktorja John Deere po vaši meri.
Telefon: 04 256 84 61,
teletaks: 04 256 84 27
e-pošta: stelan.cebasek@zivila-kramj.si

JOHN DEERE

Zastopstvo in prodaja v Sloveniji

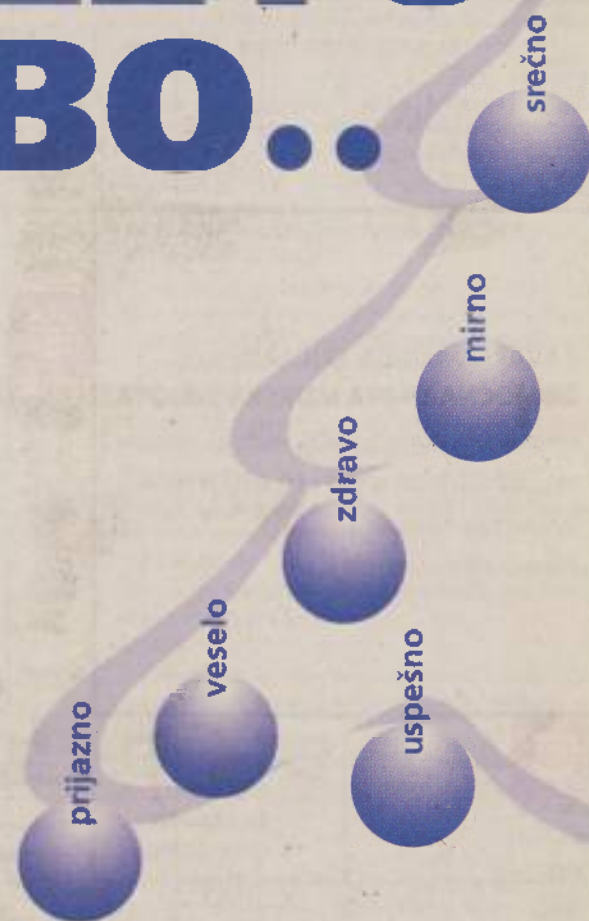
ŽIVILA

agrooprema

Pooblaščen prodajalec za Gorenjsko in Primorsko: EURO GLOBTRADE d.o.o., Voklo, Tel.: 04 279 80 00

VSEM SVOM INTERSODELAVKAM IN SODELAVCEM ŽELIMO
DABO VSAK DAN V NOVO MELETO SRCEM SPREJETA VABLJENNA VADRAŽE
KSENIA ŠOMEN IN ROBERT KOVAČ

NOVO LETO BO...

V letu 2003 je bilo ob uvedbi osebnih računov zaupanje v našo banko - in včasih tudi vaše potrpljenje - na preizkušnji. Niste mogli vedno izbirati med tistim, na kar ste pri nas sicer navajeni: le med najboljšim. Zato se vam želimo še enkrat zahvaliti za oboje, za razumevanje in izkazano zaupanje. Odpravili smo ključne težave, nismo pa opustili nobenega od naših razvojnih načrtov. Dovolite, da vam od srca voščimo vesele božične praznike in zaželimo, da bi imeli takšno novo leto, kakršnega si sami najbolj želite.

Ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Pomurje

**Srečno in uspešno
v letu 2004
s traktorji
John Deere**

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D.

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D.D.

triglav

Izpolnjeno križanko pošljite na naslov:
Zavarovalnica Triglav, d.d.
Območna enota Murska Sobota,
Lendavska ulica 5, 9000 Murska Sobota.

Upoštevali bomo vse pravilno izpolnjene križanke, ki bodo prispele najkasneje do 30. 12. 2003. Žrebanje bo 31. 12. 2003 na Murskem valu. Žreb bo med 3 nagrajence razdelil praktične nagrade. Nagrajenci bodo objavljeni v Vestniku 8. 1. 2004.

VESELE BOŽIČNE IN
NOVOLETNE PRAZNIKE,
V LETU 2004
PA VAM ŽELIMO
366 DNI ZDRAVJA,
SREČE IN USPEHOV.

triglav

Spored na radiu Murski val

UKV, 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 19. december – dežurna novinarka Vida Toš
- 05.00 Vedro v novo jutro - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.15 Aktualni pogovor - 09.00 Poročila - 09.10 TV As - 09.15 Relax - 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.15 Osebnost leta - glasovanje - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Predstavljamo vam, nova glasba - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Osebnost leta, glasovanje - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagraduje - 18.00 Alboom - 18.30 Glasbene želje - **19.00 Mladi val** - glasba za mlade, vaša razmišljanja - **20.00 Ugasni televizor**, Bojan Peček - **24.00 SNOP**, Bojan Rajk

SOBOTA, 20. december – dežurni novinar Dejan Fujs - 05.00 Dobro jutro! - 8.30 Mali oglasi - 09.15 Biba buba baja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 osebnost leta - 10.30 Potepanje - 11.00 Poročila - 11.15 Potečajte se z nami - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Ladišlav Solarič, ravnatelj v Dobrovniku - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Osebnost leta - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Pa ra ra ram, pam pam, Bogdan Lemut, vici, humoristi, poslušalci, glasba - 24.00 SNOP, z Murskega vala, Simona Spindler

NEDELJA, 21. december - 05.00 Vedro v nedeljsko jutro - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eory) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - **10.30 Nedeljska ku-**

Radio Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Zlata nit življenja - Pogum
2. Poštar - Brodniki
3. Martin dela vin' - Založniki
4. Le to mi verjemi - Rosa
5. Novo leto bo prišlo - Modrijani

PREDLOGA:

- Veseli december - Boštjan Konečnik
- Nedeljska služba - Ans. Mogu

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

1. Gremo f toplice - Ans. Štrk
2. Skuza - Halgato band
3. Laž - Gnila jajca
4. Prekmurka - Langa
5. Spomin na šolsko ljubezen - Boris Brunec

PREDLOGA:

- Za tisoč stvari - Trio Remus
- Poet - Arizona

Nagrado glasbene založbe **Mandarina** iz Ljubljane prejme **Tilka Kreft, Vodnikova 17, Krog, 9000 Murska Sobota.**

Izpolnjene kupone pošljite do ponedeljka, 22. decembra 2003, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

hinja: **Branko Žunec**, novinar in publicist, www.murski-val.com, gumb Kontakt v živo in 537 17 10 - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke in Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Lujzekova nedeljska ordenacija

PONEDELJEK, 22. december – dežurna novinarka Silva Eory - 05.00 Vedro v dobro jutro (Irma Benko in Boštjan Rous), - 07.40 Pismo iz Porabja, Marijana Sukič - 09.15 Ponedeljkova tema in internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Osebnost leta - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Božično-novoletni maraton - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Osebnost leta - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Domača plošča, gostovanje pomurskega glasbenika - 21.05 Nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

TOREK, 23. december – dežurna novinarka Nataša Brulc Šiftar - 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Specialiteta tedna - 10.15 Osebnost leta - 11.00 Poročila - 11.15 Kratki stik - 11.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Osebnost leta - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 **Srebrne niti**, oddaja za upokojece (Nevanka Emri, Anica Kološa, Bojan Rajk) - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnike Boštjana Rousa - 24.00 SNOP

SREDA, 24. december – dežurni novinar Marjan Dora - 05.00 Vedro v dobro jutro, Peurača, Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinarski nasvet - 08.45 Džoužijevo pismo - 09.15 Izzivi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Osebnost leta - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.15 Putra - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Osebnost leta - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Biba buba baja, obiskujemo pomurske vrtece! - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitev - 20.00 Sveti večer, voditelj Milan Zrinski, božična poslanica škofa Krambergerja in škofa Erniše - 24.00 Prenos polnočnice iz Pertoče, župnik Jožko Vinkovič, reporter Boštjan Rous

ČETRTEK, 25. december – 05.00 Dobro jutro na božič - 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna - 09.15 Kuharski nasvet Branka Časarja - 09.30 Osebnost leta - 09.50 Poročila - 10.00 Prenos slavnostne evangeličanske božje službe iz Gornjih Petrovec, vodita Jana in Janca Kerčmar - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Osebnost leta - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Koledar kulturnih prireditev

GLEDALIŠČE

MURSKA SOBOTA

- V petek, 19. decembra, ob 16. uri bo v grajski dvorani gledališka predstava za otroke Mojca pokrajculja v izvedbi dramske sekcije Sodček iz Gančan.

- V torek, 23. decembra, ob 17. uri bo v grajski dvorani lutkovna predstava Kužek in muca v izvedbi lutkovnega gledališča Uš iz Ljubljane.

LENDAVA

- V četrtek, 18. decembra, ob 17. uri bo v telovadnici DOŠ I predstava za otroke S čarobnimi in toplimi besedami do naših src.

- V nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri bo v kinodvorani predstava za otroke Princeza klovnesa v izvedbi Milke Maka.

RAZKRIŽJE

- V petek, 19. decembra, ob 19. uri bo v Domu kulture nastop gledališkega igralca Jurija Součka S Krjavljem v novo leto.

- V sredo, 24. decembra, ob 19. uri bo pri Ivanovem izviru gledališka predstava Božična noč.

GORNJA RADGONA

- V petek, 19. decembra, dopoldne bo na osnovni šoli predstava učencev OŠ Tišina Svet šaha.

- V ponedeljek, 22. decembra, ob 19.30 bo v kulturnem domu gledališka komedija Čas za spremembo režiserja Branka Đurića - Đure v izvedbi Teatra 55 iz Ljubljane.

FILM

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 18. decembra, ob 17. uri bo v kinu Park premiera poljudnoznanstvenega filma Z vzhoda.

PLES, BALET

MURSKA SOBOTA

- V nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri bo v telovadnici OŠ I Plesna pravljica in Božiček, kjer bo zaplesalo 350 plesalcev Plesnega studia X.

- V nedeljo, 21. decembra, ob 19. uri bo v grajski dvorani premiera baletne predstave za otroke Hrestač Petra Ilija Čajkovskega v izvedbi učencev oddelka za balet Glasbene šole Murska Sobota. Ponovitev predstave bo v ponedeljek, 22. decembra, ob 18. in 20. uri v soboškem kinu.

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

- V četrtek, 18. decembra, ob 17. uri bo v MIKK-u topotpisno predavanje Matka Mioča in Marjana Makuca Potapljanje v Egiptu.

- V četrtek, 18. decembra, ob 17. uri bo v Galeriji vodstvo po razstavi akademškega slikarja mag. Vladimirja Potočnika.

- V soboto, 20. decembra, ob 10. uri bo v grajski knjižnici ustvarjalna delavnica za otroke Obeski za novoletno jelko.

- V soboto, 20. decembra, ob 19. uri bo v galeriji kluba PAC predavanje Astronomija v Mehiki, ki ga prireja Astronomsko društvo Kmica iz Murske Sobotice. Po predavanju bo astronomsko opazovanje.

LITERATURA

RADENCI

V soboto, 20. decembra, ob 19.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin pogovor z Andrejem Grabarjem, avtorjem knjige Duh resnice.

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 18. decembra: ob 20.00 ameriška komedija Odštekan petek

Petek, 19. decembra: ob 18.00 Odštekan petek, ob 20.00 ameriška erotična srhljivka Mladi Adam

Sobota, 20. decembra: ob 16.30 ameriška risanka Planet zakladov, ob 18.00 Odštekan petek, ob 20.00 Mladi Adam

Nedelja, 21. decembra: ob 16.30 Planet zakladov, ob 18.00 Odštekan petek, ob 20.00 Mladi Adam

Ljutomer

Sobota, 20. decembra: ob 19.30 srbska ljubzenska drama Zona Zamfirova

Nedelja, 21. decembra: ob 17.30 in 19.30 slovenska komična ljubzenska drama Kajmak in marmelada

Gornja Radgona

Nedelja, 21. decembra: ob 17.30 slovenska komedija Na planinah, ob 19.30 ameriška romantična komedija Dol z ljubeznijo

Koledar kulturnih prireditev

OTVORITEV

GRADIŠČE

V soboto, 20. decembra, ob 10. uri bo v vaško-gasilskem domu otvoritev božično-novoletne razstave. Razstava bo na ogled v soboto do 18. in v nedeljo do 17. ure. Prireja Turistično društvo Gradišče!

LENDAVA

V soboto, 20. decembra, ob 18. uri bo na gradu otvoritev razstave, ki jo pripravljajo taborniki roda Vidra.

KONCERT

MURSKA SOBOTA

- V soboto, 20. decembra, ob 12. uri se bodo v BTC-ju predstavili mladi ustvarjalci društva Art music. Gost bo Rok Kosmač.

- V soboto, 20. decembra, ob 20. uri bo nastopil v prireditvenem centru Mešič Oliver Dragojevič.

- V ponedeljek, 22. decembra, ob 17. uri bo v mestnem središču glasbena animacija Melite Osojnik En kovač konja kuje.

- V ponedeljek, 22. decembra, ob 19. uri bo v kinodvorani božični koncert Pihalnega orkestra Murska Sobota.

LJUTOMER

V petek, 19. decembra, ob 11.30 bo nastopil v Domu kulture Zdenek Bily Dixieland Band.

RADENCI

- V petek, 19. decembra, ob 19. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin božično-novoletni koncert tamburaškega društva Drotmantraši in komornega zbora Akord.

- V nedeljo, 21. decembra, ob 19.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin božični koncert godbe na pihala iz Laškega.

- V torek, 23. decembra, ob 17. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin božično-novoletni koncert učencev glasbene šole iz Gornje Radgone.

RAZKRIŽJE

V soboto, 20. decembra, ob 16. uri bo v Domu kulture 2. koncert deklinskih pevskih zborov iz Pomurja in Medžimurja.

LENDAVA

- V soboto, 20. decembra, ob 17. uri bo v cerkvi sv. Katarine božični koncert.

- V nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri bo na gradu božični koncert zbora Spominčice iz Lendave.

BOGOJINA

V soboto, 20. decembra, ob 18. uri bo v kulturnem domu Božično-novoletna voščilnica s koncertom otroškega in mladinskega pevskega zbora OŠ Bogojina. recitalom učencev literarnega krožka in nastopom učencev, ki obiskujejo glasbeno šolo.

GORNJA RADGONA

- V petek, 19. decembra, ob 19. uri bo v kulturnem domu koncert Pihalnega orkestra slovenske policije. Kot gostja bo nastopila Alenka Godec.

- V soboto, 20. decembra, ob 20. uri bo v klubu Grom (starem vrtcu) koncert skupin Plastered iz Amsterdama (noise rock) in Štefan Kovač - Marko Band (ex Avantgarda, jazzy rock) iz Beltince.

PRISTAVA

V nedeljo, 21. decembra, ob 14. uri bo v vaško-gasilskem domu božično-novoletni koncert, kjer bodo nastopili gostje iz Gančan, Razkrižja in Štrigove, vaška godca Franc in Drago, najmlajši domačini, Tunika in Zefika s svojo letno kroniko in Pristarske ščuke. Na prireditvi bodo obdarili otroke, rojene v letu 2003.

NEGOVA

V nedeljo, 21. decembra, ob 15. uri bo v dvorani OŠ božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Gornja Radgona ob praznovanju dneva samostojnosti. Kot gost bo nastopil Pihalni orkester iz Središča ob Dravi.

LJUTOMER

V torek, 23. decembra, ob 16. uri bo nastopil v domu starejših občanov mešani pevski zbor iz Veržetja.

STROČJA VAS

V torek, 23. decembra, prireja domače turistično društvo božično-novoletni koncert.

ČRENŠOVCI

V torek, 23. decembra, ob 10. uri bo nastopila v OŠ skupina D'Kwaschen Retashy.

MARIBOR

V ponedeljek, 22. decembra, ob 19. uri bo nastopil v evangeličanski cerkvi Zdenek Bily Dixieland Band.

PTUJ

V sredo, 24. decembra, ob 20. uri bo nastopila na božičnem koncertu skupina D'Kwaschen Retashy.

DOGODEK

MURSKA SOBOTA

Od četrta, 18. do sobote, 20. decembra, lahko v BTC-ju v likovnem kotičku prisluhnite pravljicam iz zbirke Mislice pisatelja Ferija Lainščka: v četrtek ob 17. uri Jeričini čudeži, v petek ob 17. uri Zlati kraljevič in v soboto ob 11. uri Ignacija in njen angel. Najboljše izdelke bodo razstavili in nagradili.

RAKIČAN

V četrtek, 18. decembra, ob 19. uri bo v Modrem salonu dvorca Rakičan 2. grajski večer s slovesnimi oblačili, biseri in druženjem.

GORNJA RADGONA

V petek, 19. decembra, se bo začel ob 14.30 na OŠ božično-novoletni sejem z različnimi delavnicami. Zbirali se bodo prostovoljni prispevki za družino Horvat iz Podgradja.

RADENCI

V soboto, 20. decembra, ob 14.30 se bo pričel na parkirišču pri zdravstvenem domu kulturni program, ki ga pripravljajo otroci iz vrtec in šol občine Radenci, čarovniške spretnosti bo pokazal čarodej Binč, s prleškimi pesmimi pa bo nastopil Marko Kočar.

MURSKI ČRNCI

Dva zanesenjska sta ponovno postavila jaslce, ki so tudi na ogled.

Kupon št. 51 - glasujem za skladbo

GLASBA
NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKE
ZABAVNE GLASBE:

Ime in priimek
ter naslov:

Delimo vstopnice za kino

Posebnost filma Očkov vrtec v slovenskih kinematografih je, da je sinhroniziran v slovenščino, našo nagrado pa prejme Marjan Vaupotič, **Generala Maistra 5, 9000 Murska Sobota**. Čestitamo! Naše naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Kdo je glavni igralec v filmu Očkov vrtec?

Kupon št. 51 - odgovore pošljite do ponedeljka, 22. decembra, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

Mobilni telefoni

Preglejmo trenutno ponudbo mobilne telefonije, ki jo lahko najdemo na našem trgu.

V nižjem cenovnem razredu so Nokia 3100, Nokia 3510i, Sony Ericsson T230 in Panasonic G50. Funkcije telefonov tega razreda so se v zadnjem času precej izboljšale. Opazimo lahko velik trend v smeri podpore multimedije. Tako imajo vsi barvni zaslon (4.096 barv), večglasne melodije in GPRS. Nimajo pa ne IR-vmesnika, niti tehnologije Bluetooth. Panasonic, edini od naštetih, ne omogoča prenosa podatkov in SMS-ov. Skupaj s Sonyjem Ericssonom pa obema manjka nalaganje aplikacij Java. Sony Ericsson ima zato edini klienta za elektronsko pošto. Nokia 3510i je edina brez SMS-ov. Po velikosti in teži malenkost izstopa le Nokia 3510i. Vsi uporabljajo baterije Li-Ion.

V srednjem razredu predstavljamo Nokio 3200, Nokio 3660, Nokio N-Gage, Samsung E700, Siemens M55, Sony Ericsson T610, Sony Ericsson Z600. V tem razredu je popularen dodatek vgrajena kamera. Imajo jo vsi, razen Siemens M55 (možnost zunanega priklapa VGA-kamere) in Nokio N-Gage. Slednji je nekoliko večje oblike in je namenjen predvsem igranju iger (precej drage originalne igre) ter predvajanju glasbe (radio in mp3). Nokia 3660 ima poleg slik tudi možnost snemanja kratkih filmov. Skupaj s Samsungom E700 omogoča fotografiranje v VGA-ločljivosti (640 x 480). Skoraj vsi telefoni imajo tudi večino od že omenjenih funkcij. Sony Ericsson in Nokia 3660 imata že barvni ekran, ki omogoča 65.536 barv. Nokia 3200 omogoča zanimivo radijsko bujenje. Precejšnje razlike so pri pomnilniku. Vodilni je Samsung z 9 Mb, sledita Nokii N-Gage in 3660 s 3.4 Mb in oba Sonyja Ericsona ter Siemens z 2 Mb, zadnja pa je Nokia 3200 z 1 Mb.

V najvišji razred pa lahko uvrstimo Nokio 6600 in Sony Ericsson P900. Tu lahko najde uporabnik mobilnega telefona res vse, kar si zaželi. Oba uporabljata operacijski sistem Symbian OS 7 in imata 16 Mb pomnilnika. Oba fotografirata v VGA-ločljivosti. Pri snemanju videa je Nokia omejena na 95 Kb (15 s). Oba podpirata vse načine komunikacije, Sony Ericsson celo najnovejši GPRS 4 + 1. Slabost pri njem je ta, da nima profilov. Nokiina slabost pa je ta, da Bluetooth deluje samo z Nokiino opremo.

M. Gomboši

POMURSKA LEKARNE

www.pomurske-lekarne.si

Protin

Je ena najstarejših znanih človeških bolezní, prvi znani opis izvira izpred več kot dveh tisočletij. Imenujemo jo tudi urična diateza, putika ali giht. Povzroča jo prevelika količina sečne kisline, snovi, ki normalno nastaja iz odpadnih purinskih produktov v telesu. Raven sečne kisline v telesu se lahko zveča iz dveh vzrokov, bodisi telo tvori preveč sečne kisline bodisi je premalo izloča. Devdeset odstotkov bolnikov s protinom nezadostno izloča sečno kislino. Bolezen pogostejše prizadene moške, pri ženskah pa se pogostnost poveča po menopavzi.

K izbruhu protina prispeva uživanje hrane, bogate s purini (drobovina, sardele, slaniki, skuše, sladice), pitje alkohola, debelost, visok holesterol, sladkorna bolezen in nekatera zdravila. Jemanje diuretikov (tablet za odvajanje vode) lahko poslabša zmožnost ledvic za izločanje sečne kisline.

Sečna kislina se normalno raztaplja v krvi in se skozi ledvice izloča v seč. Pri ljudeh s protinom pa se presežek lahko nakopiči, tvori ostre kristale, leti pa se odlagajo v nekaterih sklepih in okoliškem tkivu ter povzročijo bolečine, vnetje in otekanje. Bolezen praviloma prizadene palčni sklep na nogi, vendar lahko doleti tudi sklepe v dlani, rokah, nogah in stopalih. Zdravila prve izbire za

razkrivajo zdravilne skrivnosti

zdravljenje akutnega napada so nesteroidna protivnetna zdravila. Seči je mogoče tudi po kortikosteroidih.

Ko se napad obvlada, zdravniki praviloma svetujejo preventivno zdravljenje. Cilj je zagotoviti ohranitev normalne ravni sečne kisline. Kontrola telesne teže pomembno prepreči zagon bolezni. Hujšanje naj vodi zdravnik, saj vsako pretirano zmanjšanje teže poveča količino sečne kisline v krvi in sproži akutni napad. Pitje več tekočine prepreči nabiranje kristalov urične kisline. Takšen učinek imajo predvsem voda in brezalkoholne pijače, kot so sadni sokovi.

Poleg tega preprečijo nastanek uratnih kamnov v ledvicah. Prepovedano je piti alkohol, saj lahko sproži nastanek uratov v krvi. Koristno je omejiti beljakovine v prehrani. Beljakovine živalskega porekla naglo povečajo sečno kislino v krvi, s tem pa tudi število napadov bolečin v sklepih in številu okvarjenih sklepov. Shujšati, prilagoditi prehrano in se odreči alkoholnim pijačam – to mora postati stalnica bolnika s protinom. Ko to ni dovolj, se zdravnik odloči in predpiše zdravilo, ki upočasni hitrost nastajanja sečne kisline v telesu (alopurinol).

Napad protina je nadvse neprijeten in boleč, a je ob pravilnem zdravljenju le kratkotrajen in ne pusti trajnih okvar, zaradi nezdravljenega protina pa nastanejo ledvični kamni.

Miranda Koren, mag. farm.

Informiranje in svetovanje za izobraževanje odraslih

V osebnih in zaupnih pogovorih ponujamo brezplačne informacije in svetovanje o možnostih izobraževanja odraslih:

- kako pridobiti poklic
- kako opraviti prekvalifikacijo
- kako doseči višjo stopnjo izobrazbe
- kje in kako lahko dobite druga znanja za delo
- kako do znanj za osebnostni razvoj
- kako dobiti učno pomoč
- kako ...

Obiščite nas: Svetovalno središče Murska Sobota, Slomškova 33 (nasproti avtobusne postaje), vsak delovni dan od 8.00 do 16.00, ob sredah od 10.00 do 18.00. **Telefon:** 02 536 15 76. **Elektronska pošta:** svetovalno.sredisce@lu-murskasobota.si

na internetu:
www.p-inf.si

Poslužba za Informacije, d. d., Ul. A. Novaka 13, M. Sobota

Moje rože

Praznični blišč

Pa je leto naokrog. Da bo preostanek časa v tem letu čim lepši, si to moramo narediti oziroma priskrbeti. Naši domovi so prijetnejši, toplejši, če so okrašeni, malo drugačni, kot čez vse leto.

V posameznih predelih Slovenije poznamo od nekdanj najrazličnejše oblike krašenja. V adventnih in božično-novoletnih praznikih nas prevečajo posebna občutja, ki jih na tak ali drugačen način izrazimo navzven. Poleg adventnega venčka, imamo razne krasitve, naj bo to okrasitev vrat z venčki, kitami, šopi bele omele itd. V prejšnjih časih je bilo aranžiranje skromnejše, danes pa prihaja nov val aranžiranja z veliko več blišča, ki se dobro povezuje s trenutno modernimi cvetličarskimi trendi. Za osnovo božično novoletne dekoracije še vedno prevladujejo iglavci: smreka, bor, jelka pa tudi pušpan, bela omela, bodika pa tudi orehi, sveža in posušena jabolka ter razno drugo suho sadje.

Sveče so v novoletni dekoraciji pomemben artikel, zato naj bodo skrbno izbrane. Lahko so okrogle ali oglate, čokoladno rjave barve, rjave, zlate, bele ali rdeče, pomembno je, da je selotna dekoracija v sozvočju in harmonično usklajena. Odločimo se za naravne oblike, kjer v celoto vlijemo veliko občutja, toplote, z raznimi dišavami pa dekoracijo oplemenitimo. Tudi eterična olja so vir vonjav. Jesenski plodovi naj krasijo naša stanovanja. Lahko jih vpletemo v različne aranžmaje ali jih preprosto damo v zanimive posode. Ne pozabimo tudi na pomaranče, prebodene z nageljnovimi žbicami, cimeti in janež. V teh dneh opravimo več obiskov kot običajno in spomnimo se reka, ki pravi: »Cvetje je sredstvo za sporazumevanje.« Tudi balkon okrasimo. Iglavce na njem okrasimo z raznimi storži, lučkami in suhim sadjem.

Olga Varga

Okras za vrata – zelo pomembno je, kako imamo okrašeno pred vhodom, zato si pravočasno priskrbimo novoletno dekoracijo.

Novoletni aranžma, ki ostane še dolgo po praznikih.

Novoletni aranžma v oglati posodi, primeren za večjo mizo.

Propolis za vneto grlo

Danes skoraj ni domače lekarne, v kateri ne bi našli stekleničke z rumenorjavo tekočino in napisom propolis. Propolis je namreč priljubljeno sredstvo za zdravljenje ran, odpravljanje mozoljev, lajšanje posledic vnetja grla in celo za celjenje razjed v želodcu. Povpraševanje po propolisu iz leta v leto narašča. Propolis slabše kakovosti pa se uporablja tudi pri nekaterih lesnih premazih in kot sredstvo za zaščito rastlin v biološkem kmetijstvu. Znano je, da je vseboval lak slavnih Stradivarijevih violin propolis in da so z njim balzamirali tudi egipčanske mumije.

Se lahko pomladimo?

Bliža se konec leta in z njim številna praznična slavlja, ki bi jih radi pričakali kar najlepši. To so dnevi, ko si najbolj želimo biti zadovoljni s svojim videzom, ko mora biti tudi naša koža lepa in sijoča. Lahko kaj naredimo zanjo v zadnjem hipu ali pa moramo na to misliti kak mesec prej? Najboljši učinek na kožo ima masaža, zato ji jo je treba ponuditi čim večkrat. Obisk kozmetičarke, uporaba različnih mask za obraz in podobno vsekakor pomagajo pri ohranjanju zdrave kože. Vendar je zelo pomembno, da to počnemo vseskozi, ne le v zadnjem trenutku. Če želimo imeti decembra lepo in sijočo kožo, moramo zanjo začeti skrbeti že spomladi.

Starši niso krivi

Hiperaktivna ali impulzivna vedenja in težave s pomanjkanjem pozornosti, ki jih ni mogoče razložiti s katerim koli drugim psihiatričnim stanjem in niso v skladu z otrokovo intelektualno zmožnostjo ali stadijem razvoja, naj bi bile biološke. Stanje domnevno povzroča neravnovesje nekaterih snovi, ki posredujejo sporočila med različnimi živčnimi celicami. Natančnega vzroka še niso uspeli ugotoviti.

Življenjska moč dotika

Vas partner kdaj poboža? Ali kdaj svoje utrujeno telo sami vsaj malce pogladite? Zagotovo veste, kako dobro dene vsak tak dotik. Sprosti nas tegob, ki nam jih prinaša vsakdanjik, premaga napetost našega telesa. Glede na številne dobrodejne učinke, ki jih ima masaža na telo in duha, ne preseneča, da že 100.000 Slovencev redno obiskuje maserja. Še mnogo več se jih njegovim strokovnim prijemom prepusti občasno. Zakaj si torej ne bi zdravilnega dotika privoščili tudi sami ali v intimni družbi?

Jeza, njena anatomija in njene posledice

»Jeza nikoli ne izbruhne brez razloga, toda redko zaradi pravega.« (Benjamin Franklin)

Jeza se v nas poraja v različnih oblikah. Glavni izvir nagle jeze je amigdala ali čustveni um, medtem ko druga stran čustvenega omrežja, razumni um, neti vnaprej premišljene oblike jeze, kot sta npr. hladnokrvno maščevanje ali nasilje zaradi nepoštenosti ali krivice. T. i. premišljene jeze Franklin opredeljuje kot tiste jeze, ki se porodijo iz »pravega razloga«.

Našo jezo povzroča občutek ogroženosti, pri čemer ni nujno, da se grožnja kaže samo z zunanjimi telesnimi znaki, temveč tudi simbolično, ko sta ogrožena naše samospoštovanje in dostojanstvo (npr. ko so ljudje do nas nepravilni in nesramni, ko nas žalijo in ponižujejo, ko nas tare občutek, da nismo izpolnili pomembnih ciljev ...). Zaradi tovrstnih zaznav pride v limbičnem sistemu do vrenja in posledično do dvojnih učinkov na možgane. Del vrenja sprošča katekolamine. Ti spodbudijo hiter in nenavaden naval energije, ki zadostuje za »enkratno zelo učinkovito dejanje«, ki ga lahko imenujemo »boj ali beg«. Takšen naval energije traja le nekaj minut. Drugi tok, ki ga sproži amigdala, spodbudi splošno mišično pripravljenost na dejavnost, ki pa je dolgotrajnejša. Vzpostavlja se adrenalno in kortikalno vzburjenje, ki ohranja čustveni um v stanju posebne pripravljenosti za naslednji izziv. Iz tega razloga je lahko nekdo, ki je imel v službi naporen dan, še posebej dovzeten za to, da ga vznemiri npr. otroški direndaj ali nered v gospodinjstvu, ki ga v drugačnih okoliščinah ne bi.

Tudi Zdenka je doživela naval jeze, zaradi katere je svojega sina oklofotala. Kaj je sprožilo pri njej to čustvo? V mesecu septembru, ko bi ji mo-

ral sin prinesli potrdilo o vpisu v tretji letnik srednje šole, je ugotovila, da na njem ne piše tretji, ampak drugi letnik. To je pomenilo, da ponavlja. »Kako je to mogoče?« se je vprašala. Njej in možu je zagotovil, da je popravni izpit iz zemljepisa uspešno opravil junija in da je popravni izpit iz slovenskega jezika opravil avgusta. »Laže nama, da se je učil. Laže nama, da je uspešno opravil izpite. In midva sva mu slepo verjela,« je pomislila Zdenka. Sinovo dejanje je pri njej sprožilo naval jeze in situacijo »boj ali beg«, zaradi česar mu je primazala klofuto.

Da jeza buri jezo, potrjuje nadaljevanje predstavljenega dogodka. Potem ko sta se starša pozanimala o možnostih rešitve nastale situacije, sta se odpravila na srednjo šolo. Tam jima, čeprav obstaja možnost, da bi se njun sin vpisal v tretji letnik in obenem v septembru opravljal izpit iz slovensčine, tega niso hoteli zagotoviti. Takrat ju je ponovno preplavila jeza. Nista je uspešno obvladala, zato so se z ravnateljem sprli. Spor med ravnateljem in jezima staršema se je z nadaljnjimi pogovori poglabljal. Dogodek se je končal tako, da so sina izpisali iz šole in ravnatelju zagrozili s tožbo.

Kot je vidno iz primera, je jeza tisto razpoloženje, ki bi se ga ljudje radi otresli, vendar je izredno trdovratno, zato ga tudi najslabše nadziramo. Jeza nas zapelje; spodbuja nas k notranjemu monologu, v katerem opravčujemo sebe in iščemo razloge za sprostitev jeze. Vsak, ki da duška svoji jezi, meni, da se zato bolje počuti. Lahko da nam takšen izbruh pomaga. Pomaga nam takrat, kadar jezo zvalimo na pravo osebo ali kadar se po izbruhu jeze povrne občutek, da obvladamo okoliščine ali kadar »primerno prizadenemo« drugo osebo, da preneha z žaljivim obnašanjem, ne da bi se nam maščevala.

Ali nam takšno dajanje duška jezi dejansko koristi, poskušajo znanstveniki odkriti že od leta 1950 naprej. Razpravljanja psihologov kažejo na to, da s tem, ko damo jezi pristo pot, te ni mogoče bistveno ohladiti ali jo pregnati. In zakaj? Izbruh jeze ponavadi še bolj vznemirja čustveni um, zaradi česar so ljudje še bolj jezni, ne pa manj. Izkušnje kažejo, da so se ljudje sicer velikokrat ujezili na pravo osebo, vendar so s tem namesto, da bi negativno razpoloženje prekinili, tega zgolj podaljšali. Večji učinek dosežemo, če se najprej ohladimo in se nato z osebo, ki nas je razjezila, na konstruktiven in ustvarjalen način soočimo. Še bolje pa je, da smo sposobni prepoznati vsako iskro, ki lahko zaneti jezo, in jo takoj pogasiti.

In kateri je najboljši način za obvladovanje jeze? »Ne zatiraj je! In naj te ne zanesel!« (Tibetanski učitelj Chogyam Trungpa)

Mag. Simona Šarotar Žižek

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila draga mama, tašča, babica, prababica in sestra

Marija Kos

iz Vrtne ul. 4
v Murski Soboti

Iskrena hvala vsem,
ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti
in darovali vence ter sveče,
nam pa izrekli sožalje.

Žalujemo vsi njeni

V SPOMIN

20. decembra mineva leto žalosti od takrat, ko nas je zapustila naša draga

Kristina Oček

iz Križevca

Vsem, ki se je spomnite,
postojite ob njenem grobu, prižgete svečko
ali prinesete cvet, namenite lepo misel - iskrena hvala.

Žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi

*Še včeraj soncu tekel si naproti,
a zakaj v ranem jutru črni mrak
ustavil te je na poti ...*

SPOMIN

Tih in boleč je spomin na
20. december, ko mineva
leto žalosti od takrat, ko je
prenehalo biti srce našega ljubega

Igorja Rousa

z Ivanec 70

Za vsako svečko, cvet ter vsako dobro misel nanj vsem hvala.
Posebej hvala sošolkam in sošolcem osnovne šole Bogojina, ki
so se ob svoji 5. obletnici spomnili tudi Igorja.

Njegovi najdražji

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre,
le daleč je ...*

ZAHVALA

V 35. letu nas je nenadoma zapustil
naš dragi mož, ati, sin, brat in zet

Robert Kalman

iz Motvarjevca 39

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem, sedanjim in nekdanjim sodelavcem ter
vsem, ki ste darovali cvetje, sveče ali v dobrodelne namene.

Hvala tudi vsem govornikom za lepe besede slovesa.
Hvala gospodoma duhovnikoma za pogrebni obred in pevcem
za odpete pesmi slovesa. Lepa hvala za izrečeno sožalje in hvala
vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujemo vsi, ki smo te imeli radi

**ATI, POGREŠALA
TE BOVA - GORAN IN ALEN**

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ostala je le praznina
in tiha solza večnega spomina.*

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezn
nas je nepričakovano v 57. letu
zapustil dragi sin, brat in stric

Jožef Žido

iz Čepinca 65

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
botrini in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti,
darovali vence, sveče, za dobrodelne namene in svete maše ter
nam izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
žalostinke, gasilcem in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo vsi njegovi

*Tako kot reka v daljavi se gubi,
odšel si tiho brez slovesa,
za seboj pustil si le spomin
na naša skupna srečna leta.*

ZAHVALA

V 69. letu nas je zapustil naš dragi
mož, oče, brat, boter, stric in svak

Rihard Banfi

iz Zenkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti,
darovali cvetje, sveče in v humanitarne namene, nam pa izrekli
ustno ali pisno sožalje. Iskrena hvala dr. Janošu Vorošu za
pomoč. Lepa hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem
za žalostinke in govornici Mariji Jošar.

Hvala hčerkinim sodelavcem in sindikatu Varstroja Lendava
ter njenim sosedom, godbeniku za odigrano Tišino
in pogrebništvu Banfi.
Še enkrat - iskrena hvala!

Žalujemo vsi njegovi

*Zdaj blivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ti ne vgasne,
resnice sonce ne stemni.
(S. Gregorčič)*

ZAHVALA

V najlepšem - predbožičnem času,
času pričakovanja, je v 72. letu starosti
odšel v večnost naš dragi brat in stric

Štefan Berc

iz Lendavske ulice 8 v Murski Soboti, rojen v Ropoči

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste našega sorodnika
pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in za svete
maše, nam pa izrekli sožalje. Iskrena hvala osebju Doma starejših
Ljutomer za nego in oskrbo med njegovo boleznijo. Posebej hvala
duhovnikoma g. Jožku Vinkoviču ter g. Martinu Horvatu za
pogrebni obred in izrečene čutne besede slovesa.

Hvala cerkvenemu pevskemu zboru iz Murske Sobotice za ubrano
petje pri maši in pogrebu.

Zahvaljujemo se tudi g. Hedviki, g. Alojzu
in Pogrebništvu Banfi za organizacijo pogreba.
Vsem še enkrat - iskrena hvala!

*Čas mineva v tišini,
tiha misel ostaja z nami ...
... ki smo ti bili blizu*

*Kako boli in duša trpi,
ko od bolezn in žalosti
usihajo življenjske moči,
veš ti in vemo mi,
ki smo bili ob tebi
zadnje trpeče dni.*

ZAHVALA

V 66. letu nas je zapustil
dragi mož, oče, dedi in brat

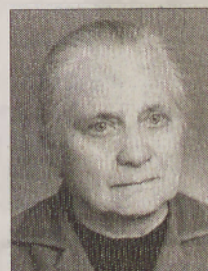
Milan Balažić

z Vaneče 55c

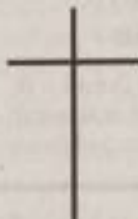
V globoki žalosti se zahvaljujemo dobrim sosedom,
prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje,
darovali za bolnišnico, cvetje in sveče.

Hvala pljučnemu oddelku v Rakičanu
in zdravstvenemu osebju v M. Soboti.
Hvala kolektivoma trgovine Park in Ingeka, govornikoma
g. Sagadinu in g. Simoni za ganljive besede slovesa.

Žalujemo: Vsi njegovi

*Lepa si, lepa si,
roža Marija.
Tebe časti vsa
nebeška družina.*

ZAHVALA

V 92. letu je odšla počivat k svojemu možu Ignaciju naša
dobra mama, tašča, babica, prababica in teta

Alojzija Maučec

roj. Pušenjak, upokojena učiteljica iz Bogojine

Bila je skromna do sebe, a darovita in odprta do drugih.
Številni vaščani so bili deležni njenega uka in vzgoje. Premajhen
bi bil prostor na pokopališču slovesa, če bi se hoteli od nje
posloviti vsi tisti, ki jim je darovala delček svojega srca v 35-
letnem vzgojno-izobraževalnem delu.

Hvala vsem tistim, ki ste se je še po toliko letih spomnili in ji
izkazali spoštovanje z udeležbo na pogrebu.
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence
in cvetje, sveče, za svete maše, nove orgle in bolnišnico ter nam
izrazili sožalje. Posebej hvala g. škofu dr. Jožefu Smeju, g. župniku
dr. Stanku Zveru in g. župniku Jožefu Gutmanu za vse lepe in tople
besede, za nepozabni pogrebni obred in pevcem za lepo petje.

Hvala tudi snahi Margiti in vnukinji Mirjani
za vzorno oskrbo med njeno boleznijo.

Hvala vsem, ki ste jo imeli radi!

*Žalujemo: sin Ignac z ženo Marjeto,
sin Stanko z ženo Olgo, vnuki Mirjana z možem
Marjanom, Dinko z ženo Mirjam, Ditka in Dejan,
pravnuke Jan in Katarina ter sestre Tilka in Pavla*

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...*

V SPOMIN

12. decembra je minilo
deset let žalosti od takrat,
ko nas je zapustil dragi

Koloman David

s Hodoša

Hvala za trenutke spomina ob njegovem grobu.

Tvoji najdražji

*Odšel si tiho, brez slovesa,
niti roke nam podal,
v naših srcih za vedno boš ostal.
Srce ti je omagalo, dih je zastal,
a spomin nate, dragi, vedno bo ostal.*

ZAHVALA

V 40. letu nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj
zapustil naš dragi življenjski sopotnik,
sin, brat in boter

Jože Hajdinjak

iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi našega dragega, se iskreno zahvalujemo
vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem
in sodelavcem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti,
darovali vence in cvetje, sveče ali v druge
dobrodelne namene in nam izrekli sožalje.
Posebej hvala gospodu Leonu Novaku za ganljiv pogreb,
pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujoci vsi njegovi najdražji

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni
nas je v 80. letu za vedno
zapustila naša draga

Kristina Sedonja

iz Mačkovec

nazadnje je stanovala v Domu starejših v Rakičanu
Ob boleči izgubi se iskreno zahvalujemo zdravstvenemu
osebju Doma starejših, predvsem medicinskim sestram
in strežnemu osebju za vso pomoč.

Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred,
za izrečene tolažilne besede, pevskemu zboru
za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.
Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in znancem,
ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence,
cvetje, sveče, za svete maše in nam izrekli sožalje.

*Žalujoci: mož Janez, Marjan z družino,
Vida z družino in Branko z družino*

*Ni te več na pragu,
ni te več v hiši,
njihče več tvojega glasu ne sliši ...*

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil
dragi mož, oče, dedek in brat

Matija Žoldoš

iz Črenšovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvalujemo vsem,
ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani
in ga v velikem številu pospremili na
njegovi zadnji poti. Hvala vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje,
darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše
in v dobrodelne namene.

Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke, govorniku za besede slovesa
in pogrebništvu Ferenčak.

Žalujoci vsi njegovi najdražji

*Mar prav zares odšel je tja, v neznano?
Kako je mogel, ko smo mi še tu ...?
Nositi moramo vsak svojo rano,
molče, da mu ne zmotimo miru.*

V SPOMIN

17. decembra mineva leto žalosti
od takrat, ko nas je zapustil dragi

Štefan Vitez

gostilničar v pokoju
iz Murske Sobote

Iskrena hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob grobu,
prižigate sveče in prinašate cvetje.

Tvoji najdražji

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni,
kar družbi nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.*

ZAHVALA

28. novembra je tik pred svojim 70. rojstnim dnevom
po Reki Življenja odplul v Večnost
dragi mož, ata, brat, stric ter prijatelj

Ludvik Kovač

iz Košarovec

*Telo trudno leglo je k počitku,
Duh prečudovit njegov živi v
VEČNOSTI LJUBEZNI.*

Iskrena hvala osebju bolnišnice M. Sobota za vse storjeno,
vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem,
ki ste ga v tako velikem številu pospremili
na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje,
sveče in v dobrodelne namene.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem iz Doline
in Beltincev za odpete pesmi, pogrebništvoma Banfi in Hozjan
ter vsem, ki ste nam v teh trenutkih stali ob strani.
Vsem še enkrat prisrčna hvala!

*V ljubezni s tabo žena Jolanka,
sin Robert in hčerka Cvetka z Zdenkom,
tašča Helena ter sestra Jolanka z družino*

*Ne, ni umrl!
Oči le častne je zaprl,
da se po trudu in boju
oddahne v blaženem spokoju.
(S. Gregorčič)*

ZAHVALA

Bolezen je bila močnejša od življenjske moči,
zato nas je moral v svojem 66. letu prehitro zapustiti
naš ljubeči, skrbni in dobri mož,
oče, dedi, brat, tast, boter in sorodnik

Anton - Tonček Kerčmar

trgovski poslovodja v pokoju
iz Cvetne ulice 14 v Murski Soboti

V tihi žalosti se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom,
dobrim sosedom, prijateljem, znancem in nekdanjim
sodelavcem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili
na njegovi zadnji poti, nam izrekli pisna in ustna sožalja,
darovali cvetje, sveče in prispevali
v dobrodelne namene.

Posebno zahvalo smo dolžni sosedu
in dobremu prijatelju Kolomanu Rituperju
za ganljive besede slovesa.

Zahvalujemo se gospodu župniku Martinu Horvatu
za čuteče opravljen pogrebni obred,
pevcem za odpete žalostinke
in pogrebništvu Milorada Juriča
za skrbno opravljene pogrebne storitve.

ZA NJIM ŽALUJEMO VSI, KI SMO GA IMELI RADI

Moj dedi!

Bil si mi ideal in ljubezen, zakaj si me moral zapustiti?

Tvoj Vili

ZAHVALA

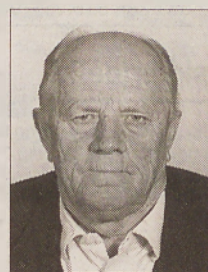
V 93. letu je tiho zaspala
draga mama, babica,
prababica in sestra

Karolina Sabotin

iz Sela 18

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom in sosedom,
ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih.
Hvala vsem, ki ste jo spremljali
na zadnji poti, darovali cvetje in sveče, nam pa izrekli sožalje.
Zahvalujemo se dr. Biru Palu in sestri Maričevi.
Iskrena hvala škofu g. Ernišu in kaplanki Jani za pogrebni
obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Vsi njeni

*Zaman sprašujemo se, zakaj,
saj tebe več ne bo nazaj.
Na dolgo pot si se podal,
a v naših srcih zavedno boš ostal!*

ZAHVALA

V 76. letu nas je po kratki
in hudi bolezni zapustil
naš dragi mož, oče, tast, dedek,
pradedek, brat in stric

Anton Smodiš

iz Bakovec

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji
poti, darovali
cvetje, sveče in za svete maše ter nam izrekli sožalje.
Lepa hvala g. župniku, pevcem za odpete žalostinke, gospe
Kamili za besede slovesa, sodelavcem kolektiva Tolerans,
Robiju za

odigrano Tišino in pogrebništvu Banfi.
Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci njegovi najdražji

*Skromno, tiho si živela,
za nas si delala, skrbela.
Srce ljubeče zdaj že v grobu spi,
nam pa rosijo se oči.*

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila draga mama,
babica, prababica, teta in botra

Ana Zakoč

iz Stanjevec

Z veliko bolečino v srcih se zahvalujemo
vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem
in vsem, ki ste jo pospremili na njeni
zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše
in druge namene ter izrekli sožalje.
Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem
za odpete žalostinke in pogrebništvu Hozjan.

*Žalujoci vsi tvoj najdražji, ki smo te imeli radi
in te bomo pogrešali*

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST
NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM.
PLAČILO TUDI NA VEČ
OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,
TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

CENIK:

- mali oglasi - do 80 znakov
1.785,00 sit
- mali oglasi - vsak naslednji
znak 23,00 sit
- zavezanci za ddv, s. p. -
dodatek + 20 %
- poudarjen tisk - dodatek + 50 %
- naslov/šifra v upravi
lista - 2.500,00

Osmrtnice in zahvale za fizične osebe:
2 kol x 7 cm - 16.520,00 sit
2 kol x 8 cm - 18.880,00 sit
2 kol x 9 cm - 21.240,00 sit
2 kol x 10 cm - 23.600,00 sit
2 kol x 11 cm - 25.960,00 sit
Naročniki Vestnika imajo 20 %
popusta.
Dodatek za fotografijo 4.000,00 sit.
Vse cene so bruto in imajo vračunan
20-odstotni ddv.

motorna vozila

AUDI A4, 1.8, 20 V, letnik 1997, z vso dodatno opremo, prodam. Tel.: 041 330 640. m17918

KUPIJO KARAMBOLIRAN ALI DOTRAJAN AVTO. Tel.: 041 881 507. m17934

GOLF II, 1.3, CL, letnik 1986, 184.000 km, bel, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 031 816 997. m17967

živali

PUJSKE, nad 25 kg, prodamo po 380 sit/kg in »čoko«, 250 kg, prodajo. Parizanska 30, Bakovci. m17935

posesti

V BELTINCIH prodamo novo pritlično hišo (100 m²) na parceli 9,65 ara. Tel.: 041 705 067. m17364

MANJŠO KMETIJO (novejša hiša, piščančja farma) prodamo. Tel.: 02 719 61 92. m17821

VINOGRAD IN ZAZIDALNO PARCELO v Bogojini, na sončni legi, prodam. Tel.: 031 278 052. m17905

GRADBENO PARCELO (njiva 25 a) v Gomilici prodam ali menjam za nepremičnino v okolici Lipovec. Tel.: 031 281 623.

V CENTRU M. SOBOTE PRODRAM STANOVANJSKO HIŠO. Tel.: 031 313 905. m17915

HIŠO v Murski Soboti prodam. Tel.: 548 14 54 ali 041 958 261, po 18. uri. m17917

DVOSOBNO STANOVANJE, 54 m², v Lendavi, Kidričeva 9, prodam. Informacije zvečer, tel.: 574 14 70. m17920

HIŠO, nadstropno, družinsko, v Lendavi, lepa lokacija, na kolodvoru, prodajo zaradi smrti lastnika. Tel.: 02 524 15 29, kličite zvečer po 19. uri. m17941

V BLIŽINI MURE NA BISTRICI kupijo manjšo parcelo - travnik ali gozd - za postavitev čebelnjaka. Tel.: 572 15 20. m17942

STAREJŠO HIŠO V G. PETROVCIH prodam. Tel.: 02 521 15 93. m17945

STANOVANJSKO HIŠO V MARTJANCIH prodam in kupim dvosobno stanovanje v Murski Soboti. Tel.: 548 15 06. m17946

DRUŽINA NAJAME MANJŠO KMETIJO ZA DALJŠE OBDOBJE. Tel.: Tel.: 051 412 867. m17948

HIŠO NA STAVEŠINSKEM VRHU prodamo na drugi javni dražbi. Tel.: 471 30 21 ali 040 748 952. m17957

STANOVANJE v središču M. Sobote, 54 m², prodamo. Tel.: 040 759 096. m17968

kmetijska mehanizacija

BALIRKO za oglete bale, kosilnico BCS in motorni vrtalnik prodam. Tel.: 554 11 76. m17924

MULČER 130 CM, 260.000 sit, nov, mulčer 160 cm, kladivar, 320.000 SIT, prodam. Tel.: 581 17 20. m17929

PAJKA, dvovretenskega, in samohodno motorno kosilnico prodam. Tel.: 041 505 942. m17930

KUPIJO cisterno za gnojeko, crelina, rotacijsko kosilnico sip, krožne brane in plug IMT. Tel.: 041 967 637. m17932

TRAKTOR IMT 560 in samonakladalko sip, 25-kubično, ugodno prodajo. 041 343 413. m17933

KOMBAJN CLASS, DOMINATOR 96, letnik 1985, s koruznim adapterjem, prodam. Tel.: 041 714 090. m17937

DROBILNIK ZA ZRNJE (kladivar) kupim. Tel.: 571 12 74. m17952

VILE ZA OKROGLE BALE in desko za planiranje prodam. Tel.: 041 596 234. m17954

PREDSETVENIK, širine 1,80 m, z valjem in zgrabljajnik za seno prodam. Tel.: 031 416 412. m17964

KOMBAJN ZMAJ 133 ali 142 in traktor od 30 do 60 KS kupim. Tel.: 041 311 665. m17965

TRAKTOR, prekučno prikolico, kosilnico BCS in drugo kmetijsko mehanizacijo kupim. Tel.: 031 201 825. m17966

TRAKTOR STEYR 540 prodam. Tel.: 041 821 296. m17969

TRAKTOR STEYR, manjši, registriran, kupim. Tel.: 031 388 515. m17943

kmetijski pridelki

KMETOVALCI, POZOR! Prodajamo buče pogoste po ugodni ceni. Tel.: 720 70 67. m17903

razno

PLASTENJAK, dimenzije 10 x 60 m, prodam. Tel.: 041 734 908. m17923

delo

KUHARJA ALI KUHARICO ZA DELO V MINI RESTAVRACIJI RAJH ZAPOSILIMO. Tanja Pintarič, s. p., Cvetkova 21, M. Sobota, tel.: 031 705 007. m17914

IŠČEMO ČISTILKO za čiščenje nekajkrat tedensko popoldan. Avtohiša Kolmanič&Dokl, d. o. o., Industrijska 1, 9000 Murska Sobota, tel.: 02 530 46 20. m17956

srečanja

NAJUSPEŠNEJŠI pri posredovanju stikov za nevezane. Člani stari od 24 do 80 let. »Ženitna posredovalnica« v Zdravilnem dotiku, Majda Šifter, s. p., Gederovska 14 Črnelavci, tel.: 521 18 28. m17882

storitve

NEMŠČINO ZA VSE ŠOLE USPEŠNO INŠTRUIRAM IN PREVAJAM, prof. Tanja Huber, s. p., Kardoševa 4, M. Sobota, tel.: 541 14 56. m17898

na internetu:
www.p-inf.si

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. s. Novaka 13, M. Sobota

Samomori med Pomurci**V stiski iz stiske**

Slovenija je s povprečnim koeficientom okoli 30 (30 samomorov na 100 tisoč prebivalcev) prav v svetovnem vrhu, takoj za baltskimi državami in Madžarsko. To pomeni, da na območju Slovenije povprečno umre okoli 600 Slovencev na leto, med katerimi je vsako leto približno 35 Pomurcev.

Problem samomora je skrb zbujajoč in javnozdravstveni problem. Včasih gre za nepredvidljivo potezo posameznika, mnogokrat pa je še kako predvidljiv. Prav zato je potrebno ozaveščanje laične javnosti in strokovnega vodstva, ki se neposredno ukvarjajo s človekom kot celoto.

Najpogostejše gre za moškega, starega od 40 do 50 let, z nižjo stopnjo izobrazbe, ki je pravkar izgubil službo, se ločil, preživel hujšo prometno nesrečo ali doživel kako drugo, na videz nepremagljivo težavo v nadaljnjem razvoju. Za odhod na drugi svet se najpogostejše uporablja strelno orožje. V zadnjih letih je v pomurskih občinah največ samomorov na območju Murske Sobote, sledijo Ljutomer in radgonsko območje ter Lendava. Stereotip, ki so ga vzpostavili v preostalih evropskih državah, da so še posebej ogrožene etnične manjšine, ne vzdrži prav v primeru Pomurja, saj je v Lendavi vrsto let opazno manjše število samomorov v primerjavi s preostalimi območji.

Iskanje »grešnega kozla«

Čeprav je samomor kot dejanje osebne-ga značaja, gre v bistvu za zelo glasen, pogosto prikrit krik na pomoč, ki mu je družba z okolico dolžna priskočiti na pomoč. Zatekanje v preteklost ali iskanje vzrokov v vremenskih, kulturnih in verskih načelih je stvar vraževerja in prelaganja odgovornosti na zunanje dejavnike.

V tujini raste število institucij za intervencije v krizi, ki delujejo pod imenom Community Psychiatry, in pravijo, da je tretja revolucija mentalnega zdravlja. Le ta pristopa k splošni prevenciji in socialni intervenciji. Intervencije niso obravnavane

Število samomorov v Pomurju v letih 1999–2003 (do 25. 11. 2003)

Leto	1999	2000	2001	2002	2003 (do 25. 11. 2003)
Skupaj	28	35	46	25	42
Moški	22	26	39	22	29
Ženske	6	9	7	3	13

Število samomorov leta 2003 (do 25.11. 2003) v Pomurju po upravnih enotah

SAMOMORI 2003	M. SOBOTA	LENDAVA	LJUTOMER	GRADGONA
SKUPAJ	18	7	13	4
MOŠKI	12	6	9	2
ŽENSKES	6	1	4	2
18 DO 24 LET		1		
24 DO 34 LET	1			
34 DO 44 LET	3	4	1	
44 DO 54 LET	5	1	5	1
54 DO 64 LET	2		3	1
NAD 64 LET	7	1	4	2

Vir: Urad informacij policije in Urad kriminalistične policije PU Murska Sobota

ne za posameznika »za« potrebo, temveč za populacijo »pod« rizikom. Pomoč poteka na kraju samem. Centri ponujajo svoje usluge šolam, zaporam, združenju gluhih in slepih, ločenim materam ali zapuščenim očetom z majhnimi otroki. V Veliki Britaniji se je razvila organizacija pod imenom Samaritani, katere osrednji način pomoči je telefon, manj pogosti pa so osebni stiki.

V Sloveniji so se v zadnjih letih zelo razvile, ohlike pomoči prek telefona (Sopotnik, Samaritan, TOM, Drogart), ki delujejo prav za preprečevanje in osmišljanje življenja, ki človeku v stiski priskočijo na pomoč s koristnimi nasveti in vzpodbudo, da je življenje tista najsvetejša, edinstvena kvaliteta, ki jo je treba negovati. Najpogostejše se pokliče zaradi družinskih in partnerskih problemov, osamljenosti, depresije, ljubezenskih pro-

Za pomoč v stiski deluje več anonimnih telefonskih linij:

Klic v duševni stiski

01 520 99 00

Sopotnik

080 22 23

Zaupni telefon Samaritan

080 11 13

Zaupni telefon Za - Te

01 234 97 83

SOS telefon za ženske in

otroke žrtve nasilja

080 11 55

Tom, telefon otrok in mlado-

stnikov

080 12 34

Kar 70 odstotkov mladih mi je v anketi pred leti trdilo, da se o svojih težavah nimajo z nobenim pogovarjati, 50 odstotkov mladih se je že ukvarjalo s samomorilno mislijo, 10 odstotkov pa je na vprašanje ali so že poskusili storiti samomor odgovorilo pritrdilno.

blemov, problemov z zakonom, odvisnosti od alkohola, shizofrenije in brezposelnosti.

Drugo so tako imenovani neformalni procesi vključevanja, kjer se posameznik s pomočjo vladnih ali pogostejše nevladnih organizacij vključuje v običajni vsakdan. Na pomurskem območju so to različni mladinski centri, organizacije za ljudi s posebnimi potrebami (Ozara, Sonček), društva upokojencev, športni klubi, Krizni center za mlado-stnike in Cerkev, ki marsikateremu posamezniku, ki ima na žalost še vedno predsojke o obisku strokovnjaka, olajša dušo s preprostim človeškim pristopom – poslušanjem.

Pogovor o samomoru ne sproži samomorilnega razmišljanja in vedenja, temveč osebo v stiski le razbremeni, zato je vsakemu takemu klicu treba pozornost prisluhniti in posameznika v kakršnikoli stiski motivirati za pogovor s strokovnjakom.

Oskar Habjančič

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

Cenkova pri Cerkvenjaku**Obnovili kapelo**

Pri obnovljeni Kozarjevi - Skorečevi kapeli v Cenkovi je bila slovesnost, ki se je je udeležilo veliko krajanov in tudi župan Občine Cerkvenjak Jože Kraner

Pripravili so zahvalno bogoslužje in blagoslovitev kapele. Slovesen obred je ob somaševanju domačega župnika Jožeta Lebarja in župnika sosednje župnije v Negovi Jožeta Horvata opravil mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej.

V svoji pridigi je predstavil zgodovino kapele in pohvalil vse, ki so poskrbeli, da je obnovljena.

Kapela, ki je bila lepo okrašena, ob njej pa so bili tudi jesenski pridelki, je bila postavljena 1920. leta v zahvalo za vrnitev vojakov iz prve svetovne vojne in v spomin Kozarjevemu sinu Martinu, ki se je odločil za duhovniški poklic. Ob postavitvi je bila posvečena sv. Martinu in sv. Urbanu, sedaj pa je posvečena Mariji Brezmadežni.

Kljub temu da je kapela v lasti bratov in sester Kozar, sta jo s svojimi sredstvi želela sama obnoviti Silva Kozar in Franc Veberič, ki živita na tej posesti in zanju tudi skrbita. Po mnenju kra-

janov bi bila to zanju prevelika obremenitev.

Prav zato sta krajana Franc Kuri in Karel Košnik na lastno pobudo organizirala zbiranje sredstev pri vašcanih. V akcijo se je vključila tudi Občina Cerkvenjak, ki je za obnovo prispevala 150.000 tolarjev.

Kapela je dobila novo streho, obnovljeno fasado ter obnovljene kipe in freske. Za obnovo so poskrbeli obrtniki, pri zidarskih in drugih delih pa so krajani, predvsem pa pobudnik obnove Franc Veberič, opravili veliko prostovoljnih ur. Za obnovo kipov, slikanje fresk in poslikavo notranjosti kapele je poskrbel ljudski umetnik Andrej Tomažič iz Zgornje Velke.

Po verski svečanosti, ki so jo popestrili cerkveni pevski zbor in pihalni orkester MOL iz Lendave ter trije klenkarji, ki so potrkavali na zvonu v kapeli (Jože Zorko, Milan Vogrin in Branko Peklar), so za vse obiskovalce pripravili bogato pogostitev.

Ludvik Kramberger

Ne bomo tožili, ker si odšel, hvaležni smo, ker si bil.

Spomin je bolj neizbrisen kot črnilo, zato boš za vedno ostal v naših srcih.

ZAHVALA

V 79. letu je tiho zaspal naš dragi mož, oče, dedi, pradedek in brat

Štefan Dominko

iz Lendave

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in ga pospremili k večnemu počitku.

Posebna zahvala je namenjena Krajevemu odboru Zveze borcev za častno stražo in poslovilni govor, Tanji za ganljive besede slovesa in kolektivu Nafta Lendava.

Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in pogrebništvu Komunala.

Žalujoci: žena Marija, otroci Štefan, Olga, Mišo in Mima z družinami, brat Jože in sestra Marija z družinama ter drugo sorodstvo

POGREBNE POTREBŠČINE – PREVOZI POKOJNIKOV IN UREJANJE ZELENIC

MILORAD JURIČ, s. p.
Ravenska c., MRLIŠKA VEŽA, 9231 BELTINCI
Tel.: 02/542 22 40, GSM 041/641 148
V NUJNIH PRIMERIH OB VSAKEM ČASU PO TEL.: 02/523 17 01

Nagrobni spomeniki, tiaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.
Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.
Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a
Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO

telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 KM. PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA. 24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

ČISTILNI SERVIS NEGA

Bagari Marko, s. p.
Tišinska 21, 9000 Murska Sobota, 041 374 880

EKSTRAKCIJSKO ČIŠČENJE TALNIH OBLOG, PREPROG, OBLAZINJENEGA POHIŠTVA, NOTRANJE ČIŠČENJE STAVB, LOKALOV, PISARN, HIŠ itd. ČIŠČENJE MARMORJA IN PREMAGI

PREROKOVANJE ONIKS

Narocila za posebni obisk ali predprijavo - 01/438 11 11
SKUPINA NAJBOLEŠH PREROKOVANJEV
44-73 71-73
106,55 SIT/min 41-73
126,85 SIT/0,5 min
Posel, d.m.s.,
Ljubljana, 1000
01/438 11 11

VEDEŽEVANJE, SVETOVANJE

090 42 84

MEDIAFIN, d. o. o., Ljubljana

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA
do 300.000,00 SIT na 12 OBROKOV
UGODNA HIPOTEKARNA POSOJILA do 20 LET
PE LENDAVA:
031 797 715, 031 589 448

NOVO NA STAREM MESTU! GOTOVINSKA POSOJILA

po najnižji obrestni meri -
pokličite in preverite
tel.: 02/22-82 335
Garancija: pokojnina, plačila, kartice...
Mensa d.o.o., Cankarjeva 21, Maribor

KURILNO OLJE, PREMOG

Ugodne cene in
možnosti plačila!
KURITO - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p.,
Gornja Bistrica 51, tel.: 57 86 200

VESTNIK na internetu: www.p-inf.si

Podjetje za informiranje, d. o. o., Ul. a. Noraka 13, M. Sobota

Segrevamo!

Skupaj še bolje!

Skrbimo, da je vaš dom poln toplote. Smo kakovost, na katero se lahko zanesete, in kot član velike družine smo svoje storitve še izboljšali.

PLINARNA MARIBOR
SKUPINA ISTRABENZ

VESELI DECEMBER

PRAVI KRAJ ZA PRAZNOVANJA

VSAK PETER IN SOBOTO ŽIVA GLASBA Rezervacije na tel.: 031 525 899

31. 12. 2003 silvestrovanje
1. 1. 2004 novoletni ples

RELAX TURIZEM

Slovenska 25, 9000 M. Sobota, 02 530 37 80
NOVO LETO 2004 NA OTOKU HVARU
- avtobusni prevoz iz Murske Sobotice, 5 x polpenzion, silvestrska večerja in animacijska ekipa z ansamblom Halgato ZA SAMO 49.900 SIT.
Se nekaj prostih mest na ostalih odhodi:
- silvestrovanje na Elizejskih poljanah v Parizu 29.12.
- silvestrovanje v Budimpešti 30.12.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNE KATALOGE!

NUMERO UNO

Robert Kukovec, s. p., Mlinska ul. 22, 2000 Maribor

KREDITI

Do 6 let za vse zaposlene in upokoјence (01,09). Možnost obremenitve dohodka prek tretjine. Stari kredit ni ovira.

Tel.: 02/353 98 20, GSM: 041 730 500

UGODNI KREDITI DO 6 LET

Za vse zaposlene in upokoјence! Možnost obremenitve OD prek 1/3, stari kredit ni ovira.

VIVA, posredništvo, Matej Prapotnik, s. p.,
Pivkova ul. 19, 2250 Ptuj.

Tel. 02/77 10 955, GSM: 041 32 59 23

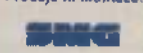
Kopanje s kosilom le za 1900 tolarjev

Obiščite naš savna center ter fitnes studio!
Ob petkih in sobotah nočno kopanje do 23. ure

1. nagrada: vikend paket v hotelu Jelovica Bled • 2. nagrada: sezonska vstopnica za kopanje v Termah Lendava • 3. nagrada: 10 vstopnic za kopanje
Žrebanje 26. decembra 2003. Kupone pošljite na naslov: Terme Lendava, Marketing, Lendava.

ARCONT

Prodaja in montaža:

Robert KOZAR s. p.

Mercagovščak 19/c
9250 Gornja Radgona

tel.: 02 563 10 46
GSM: 041 539 204

• velika izbira oken, vrat in zimskih vratov
• kvalitetna garažna vrata vseh vrst po ugodnih cenah

KURILNO OLJE

Tel: 54 59 280

KONKURENČNE CENE - CEKI TRAJNIK, NA 9 OBROKOV

POKROVILNI
Bredovci 19/c
9201 Puconci

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B
zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

MAVRICA, trgovsko podjetje z barvami in laki, d. d., LJUBLJANA, Resljeva c. 1

razpisuje prosta delovna mesta za prodajalno v Murski Soboti:

- poslovodjo

pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe poslovodske ali komercialno-ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj

- prodajalce

pogoja: IV. stopnja strokovne izobrazbe trgovske smeri in 3 leta delovnih izkušenj.

Delovno razmerje z izbranimi kandidati bomo sklenili za nedoločen čas. Predviden nastop dela je 1. 3. 2004.

Pisne ponudbe s podatki o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela naj pošljejo kandidati v 8 dneh na naslov: MAVRICA, D. D., Ljubljana, Resljeva c.1, »za razpis«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

BETONARNA PETELIN d. o. o.

PE G. RADGONA PE PUCONCI
tel.: 02/56 43 060 tel.: 02/54 59 590

BETON IN Pisarna tel.: 02/22 96 570
BETONSKI IZDELKI POSEBNI JESENSKI POPUSTI

PREVOZNIŠTVO IN VULKANIZERSTVO

Martinec Marjan, s. p.,

Zvezna ul. 3, Rakičan

9000 Murska Sobota

Tel., faks: 02 535 17 26, GSM: 041 402 880

Lendavska 18, 9000 M. Sobota
tel.: 02 527 10 64

posojila
devize
delnice

POSOJILA NA OSNOVI ZASTAVE ZLATA, VREDNOSTNIH PAPIRJEV, OD, POKOJNINE, AVTOMOBILOV IN DRUGEGA. UGODNE MENJAVE**** HITRO, UGODNO
Del. čas: od pon. do petka od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure

NOVO - LAŽJE IN HITREJE DO POSOJILA!

BONAFIN, d. o. o. ZASTAVLJALNICA

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA

garancije: plačilne kartice, osebni dohodek, pokojnina

MS, Staneta Rozmana 16, tel.: 02/524 16 30

LJ, Slovenska 27, tel.: 01/425 20 75

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Bela Kardoš, Polana 18, namesto cvetja za pok. Jožeta Fariča - 5.000;
Darko in Nina Škraban, Lendavske gorice 36, namesto cvetja za pok. Matijo Kusteca - 3.000; Ginekološko-porodni oddelek, prispevek od laktovita - 1.260; Branko Novak, Radomerje 25, Ljutomer, namesto cvetja za pok. Terezijo Škrlec - 5.000; družine Jakob, Kuhar, Horvat in Plantan namesto cvetja za pok. mamo dr. Antona Camplina - 8.000; Marko Jakob, Dragan Pejičič, Marjan Gorza in Egon Hanc namesto cvetja za pok. Petra Cimra iz Murske Sobotice - 6.000.

BETONARNA PETELIN d. o. o.

PE G. RADGONA PE PUCONCI
tel.: 02/56 43 060 tel.: 02/54 59 590

Vesele decemberske dni in srečno novo leto 2004 vam želi kolektiv Betonarne petelin, d. o. o.

KURILNO OLJE

VELIKA NAGRADNA IGRA!

OD 15. 9.

DO 31. 12. 2003

080 22 66

PETROL

Ob nakupu Petrolova kurilnega olja sodelujete v nagradni igri, kjer bomo 15. septembra 2004

VRNILI CELOTNO KUPNINO. Od 15. septembra pa vse do konca decembra bomo vsak teden izžrebali enega nagradjenca. Za informacije in naročila pokličite 080 22 66.

Kupnine bo vračljive v obliki dobrotvornosti na kartici blagov. Nagradjenec bodo obveščeni po pošti. Pravila igre in imena nagradjencev bodo objavljena na strani www.petr.si

Sobota, 20. december ob 20.00 koncert OLIVERJA DRAGOJEVIČA v prireditvenem centru Mešič v Murski Soboti

Predprodaja vstopnic: (Murska Sobota): Prireditveni center Mešič, Mladinski servis, Kompas Pomurje; (Lendava): Pizzerija Popaj; (Gornja Radgona): Pizzerija Strmina; (Ljutomer): Bar Mitra; (Cankova): Gostilna Ajda

Mešič Marta s. p., Tenis center, Noršinska 6, 9000 Murska Sobota

GARAŽNA VRATA
INDUSTRIJSKA VRATA
VRTNA DRŠNA VRATA
VRTNA KRIJNA VRATA
NA MOTORNI POGON
Z DALJNICEM
ALU VHODNA VRATA

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Noraka 13, Murska Sobota

agroservis d. d. Prenovljeni tehnični pregledi, avtopralnica

Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota, tel: 530 18 27

pomurski
avtocenter

Samo tokrat – božična ponudba

Naročam

VESTNIK

Ime in priimek:

Ulica:

Naselje:

Poštna številka:

Pošta:

Davčna številka:

Označi:

☐ Izjavljam, da bom naročnik najmanj 2 leti, s tem dobim kuharsko knjigo Branka Česarja Boug žegnaj.

☐ Izjavljam, da bom naročnik najmanj 1 leto, s tem dobim 4 številke časopisa brezplačno in Vestnikovo majico.

Čudež v Žižkih

76-letni Jožef Horvat iz Žižkov v torek okrog 15. ure ni mogel verjeti svojim očem – v gnezdo blizu njihove hiše je priletela štorčja. Česa takega še ni videl niti ni slišal. Da bi sredi decembra pri nas letale štorčje!? Od kod je le priletela? Se je vrnila katera od tistih, ki so letos tamkaj gnezdi-
le? Je mogoče prišla opazovat, kako bomo praznovali božič in novo leto? Jožef je v šali dejal, da je škoda, ker ne zna govoriti. In kako bo z njo? Če ne bo mrzlo in ne bo zapadel sneg, si bo štorčja najbrž uspeša najti hrano za preživetje, sicer pa ... - Jože Graj

Mednarodni konec tedna na Ljutomerski gimnaziji

Na turnirju je sodelovalo 34 ekip iz kar osmih držav – Nemčije, Turčije, Velike Britanije, Hrvaške, Italije, Romunije, Srbije in Slovenije.

O uspehih pomurskih debatnih ekip smo v Vestniku že večkrat poročali. Tokrat so pripravili debaterji Gimnazije Franca Miklošiča v Ljutomeru s pomočjo Zavoda za kulturni dialog ZIP mednarodni debatni turnir.

Srednješolci so debatirali na temi: Pozitivna diskriminacija je opravičljiva, na katero so se pripravljali že doma, in na temo: V šole bi morali uvesti predmet spolne vzgoje, za katero so izvedli šele na tekmovanju. V finalu sta se pomerili ekipi iz Srbije in Romunije. Na koncu so slavili Romuni. Tujci so bili z organizacijo, nastanovitvijo in gostoljubjem Pomurcev zelo zadovoljni. Domači ekipi je za uvrstitev v finale zmanjkalo le ena točka in se je na koncu tako uvrstila na tretje mesto.

Vanja Poljanec

Zaradi preselitve Čestnega podjetja v belinski katastrof so prostori nekdanjega podjetja neizkoriščeni. Kot kaže, ne povsem, saj naj bi znani plato pred podjetjem za krajše časovno obdobje zakupila policija. Tako naj jim ne bi nihče več očital motenja posesti pri izvajanju njihovih akcij. To pa naj bi povzročilo nekaj slabše volje, saj jih ni malo, ki so imeli ravno v tem času kar nekaj problemov z mokrimi in slabimi vidnimi vozniki.

Aktualna Ljutomerska politika nima kaj velike skupnega s tradicijo in ne z zgodovino, ki jo je imel Ljutomer pri ohranjanju nacionalne zavesti. Nima skupnega niti z velikimi možmi slovenske kulture, ki izhajajo iz tega okolja. To se namreč vidi v odnosu do gledališke skupine, ki v tej državi spet nekaj pomeni. Pred tremi leti so ji namenili 450 tisoč, po prvem mestu na srečanju amaterskih gledalšč so jim pomoč zmanjšali na 310 in letos jim za tri premiere namenijo le 267 tisoč tolarjev.

Na dekanatu soboške Ljudske univerze so žalostni, jezni, morda tudi ponižani. Ustanova, ki se ponaša z imenom univerza, namreč ni ugotovila, da ena od njenih nekdanjih docentk ni predložila pravih papirjev o svoji izobrazbi. To so ugotovili na šoli v Knjževcih, kjer je bila navadna učiteljica.

Najstarejši študent iz Pomurja, sicer upokojenec, ki je pred časom še aktivno delal kot svetovalec pri prodaji nekdanjega Potrošnikovega premoženja pri predsedniku uprave Živil Branku Remicu, se je že prelevil. Organiziral je namreč spoznavni večer Potrošnikovih upokojenec s predsednikom uprave Mercatorja Zoranom Jankovičem.

Čeprav oranžna živa barva v lendavskem prodajnem centru že bledi in jo postopoma nadomešča kričeca rdeča barva najboljšega soseda – promet se zmeraj pada. Tako dnevni inkaso naj ne bi presegel dobrih 300 tisoč tolarjev.

Voditelji soboškega vrtca so kot razgledani uradniki pokazali visoko stopnjo inovativnosti. Ne bi bilo slabo, če bi svojo inovacijo zaščitili in jo predstavili na vsakoletnem mednarodnem srečanju inovatorjev. Pri določanju cen oskrbnine želijo imeti namreč vrednost delniškega kapitala. Ni jim jasno, da je vrednost tega kapitala brezplačna, če se na njej ne predmetna, če se na njej ne ustvarja nova vrednost. Tako bi jim moralo biti jasno, da je tako kot pri zemlji izhodne katastrofski dohodek, tako je pri delnicah ustvarjen dohodek, ki vpliva na materialni položaj posameznika.

BESEDA NI KONJ

na internetu:
www.p-inf.si

Podjetje za informacije, d.d., Ulica Novaka 13, M. Sobota

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Podjetje za informacije, d.d., Ulica Novaka 13, M. Sobota

Dobro.
2004

VESTNIKOV KOLEDAR

18. december, četrtek,	TEO
19. december, petek,	URBAN
20. december, sobota,	JULIJ
21. december, nedelja,	TOMAŽ
22. december, ponedeljek,	MITJA
23. december, torek,	VIKTORIJA
24. december, sredo,	EVA

21. decembra bo sonce vzhlo ob 7. uri in 41 minut, zašlo pa ob 16. uri in 19 minut. Dan bo tako dolg 8 ur in 38 minut. 23. decembra ob 10. uri in 44 minut bo na nebu nastopil mraz. 22. decembra ob 17. uri in 19 minut bo nastopila koledarska zima.

Menjalniški tečaji za tolar Banke Slovenije 17. decembra 2003

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	235,7932	236,5027	237,2122
Hrvaška	HRK	191	1	30,8227	30,9154	31,0081
Madž.	HUF	348	1	0,8923	0,8950	0,8977
Švica	CHF	756	1	151,9286	152,3858	152,8430
V. Brit.	GBP	826	1	333,6538	334,6578	335,6618
ZDA	USD	840	1	191,1888	191,7641	192,3394

VANJEK VICI

Nesporazum

Direktor in tajnica sta šla skupaj na poslovno večerjo, na kateri so bili glavna specialiteta polži.

Drugi dan je tajnica razlagala blagajničarki: »Naš direktor pa res nič ne zna. Ali veš, da je jedel polže kar s hišicami vred!« Direktor pa razlaga nadzornemu svetu: Moja tajnica je nemogoče pohotna. Ves večer me je gledala globoko v oči, me brčala pod mizo in mi šepetala: »Ven ga daj!«

Hltrost

Policist ustavi šoferja, ki je na avtocesti vozil 220.

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

»Sem prehitro vozil!« zanima šoferja.

»Ne, prenzko ste leteli,« mu odvrne policist.

Napaka

Učitelj pride v razred in takoj začne spraševati: »Ti tam v zadnji vrsti, no, kaj smo vzeli za dnjič?«

»Ja, veste, ne bi vedel točno.«

»Nisi ponovil lekcije?«

»Nisem. Včeraj zvečer smo s prijatelji kartali, malo preveč smo popili, pa sem prišel domov šele jutraj.«

»Zjutraj? A tako? Pa kaj ti sploh delaš v šoli?«

»Klicali so me, da popravim radiator.«

IME IN PRIIMEK:

NASLOV:

TELEFON:

E-MAIL:

Vsi, ki boste oddali izpolnjen kupon v skrinjico v Mesnem centru v Murski Soboti ali v drugih Mirovih prodajalnah do 30. decembra, boste sodelovali v božično-novoletni nagradni igri Mira.

Žrebanje bo na Radiu Murski val v sredo, na silvestrovo, ob 10.15.

NAGRADE:

Konectedenski paket za 2 osebi v Kranjski Gori
Svinjska polovica
20 božičnih košaric Mirovih izdelkov

agroservis d. d. avtoAres d. o. o.

Kroška ulica 58, 9000 Murska Sobota, tel.: 530 18 30

Prodaja in servis vozil Renault
Rabljena vozila - ugodno

Renault
pomurski avtočentri